

Ontvouwde Openbaring negende hoofdstuk

1. En de vijfde engel heeft gebazuind en ik zag een ster vanuit de hemel neervallen op de aarde en haar werd gegeven de sleutel van de put van de afgrond.
2. En zij heeft de put van de afgrond geopend en er is rook opgegaan vanuit de put, zoals de rook van een grote oven; en verduisterd werd de zon en de lucht vanwege de rook van de put.
3. En van de rook gingen sprinkhanen uit op de aarde en hun werd mogendheid gegeven zoals de schorpioenen van de aarde mogendheid hebben.
4. En hun werd gezegd, dat zij het gras van de aarde niet zouden beschadigen, noch enig groen, noch enige boom, dan de mensen alleen die het zegel van God niet in hun voorhoofden zouden hebben.
5. En hun werd gegeven niet dat zij hen zouden doden, maar dat zij hen zouden pijnigen vijf maanden en hun pijniging was zoals de pijniging van een schorpioen wanneer hij de mens steekt.
6. En in die dagen zullen de mensen de dood zoeken en zij zullen die niet vinden en zij zullen begeren te sterven en de dood zal hen vlieden.
7. En de gelijkenissen van de sprinkhanen waren de paarden gelijk bereid tot de oorlog en op hun hoofden waren als het ware kronen, eender aan goud en hun aangezichten zoals aangezichten van mensen.
8. En zij hadden haren zoals de haren van de vrouwen en hun tanden waren zoals van de leeuwen.
9. En zij hadden borstharnassen zoals ijzeren borstharnassen en de stem van hun vleugels was zoals de stem van de wagens van vele paarden rennende tot de oorlog.
10. En zij hadden staarten eender aan de schorpioenen en er waren angels in hun staarten en hun mogendheid was de mensen te beschadigen vijf maanden.
11. En zij hadden over zich een koning, de engel van de afgrond, wiens naam was in het Hebreeuws Abaddon en in het Grieks heeft hij de naam Apollyon.
12. Het ene wee is voorbijgegaan, zie, er komen nog twee weeën na deze.
13. En de zesde engel heeft gebazuind en ik hoorde een stem vanuit de vier hoornen van het gouden altaar dat vóór God was.
14. Zeggende tot de zesde engel die de bazuin had: Ontbind de vier engelen die gebonden zijn aan de grote stroom, de Eufraat.
15. En ontbonden werden de vier engelen, die bereid waren tegen de ure en de dag en de maand en het jaar, opdat zij het derde deel van de mensen zouden doden.
16. En het getal van de heirlegers van de ruitery, twee myriaden van myriaden; en ik hoorde hun getal.
17. En aldus zag ik de paarden in het visioen en die daarop zaten, hebbende vurige en hemelsblauwe en zwavelige borstharnassen en de hoofden van de paarden waren zoals de hoofden van leeuwen en van hun monden ging uit vuur en rook en zwavel.
18. Door deze drie werd gedood het derde deel van de mensen, vanwege het vuur en vanwege de rook en vanwege de zwavel, uitgaande van hun monden.
19. Want hun mogendheid was in hun mond, want hun staarten waren eender aan slangen, hebbende hoofden en met deze beschadigen zij.
20. En de overige mensen die niet gedood zijn in deze plagen hebben ook niet boete gedaan van de werken van hun handen, dat zij niet zouden aanbidden de demonische dingen en de gouden en zilveren en bronzen en stenen en houten afgoden, die noch kunnen zien, noch horen, noch wandelen.
21. En zij hebben niet boete gedaan van hun doodslagen, noch van hun bezweringen, noch van hun hoererijen, noch van hun dieverijen.

DE ONTVOUWING

533. vers 1,2. En de vijfde engel heeft gebazuind en ik zag een ster vanuit de hemel neervallen op de aarde en haar werd gegeven de sleutel van de put van de afgrond. En zij heeft de put van de afgrond geopend en er is rook opgegaan vanuit de put, zoals de rook van een grote oven; en verduisterd werd de zon en de lucht vanwege de rook van de put. En de vijfde engel heeft gebazuind, betekent de invloeiing vanuit de hemel, openbarend de staat van de Kerk, dat deze staat volslagen veranderd is; en ik zag een ster vanuit de hemel neervallen op de aarde, betekent de erkenningen van het ware, vervalst en zo verkeerd in valsheden; en haar werd gegeven de sleutel van de put van de afgrond, betekent de vergemeenschapping en de verbinding met de hellen; en zij heeft de put van de afgrond geopend, betekent de vergemeenschapping en de verbinding met de hellen, waar en vanwaar zulke dingen zijn; en er is rook opgegaan vanuit de put zoals de rook van een grote oven, betekent daaruit dichte valsheden vanuit de boosheden van de aardse en lichamelijke liefden en verduisterd werd de zon en de lucht vanwege de rook van de put, betekent dat het licht van het ware uit de Heer donkerheid is geworden door de helse valsheden.

534. En de vijfde engel heeft gebazuind; dat dit betekent de invloeiing vanuit de hemel, openbarend de staat van de Kerk, dat deze staat volslagen veranderd is, staat vast uit de betekenis van de bazuin blazen, namelijk de invloeiing vanuit de hemel en de verandering van de staat van de Kerk, zie nr. 502; hier dat de staat van de Kerk volslagen veranderd is, omdat over deze drie laatste malen dat de engelen bazuinden, eerder is gezegd: Wee, wee, wee degenen die op aarde wonen vanwege de overige stemmen van de bazuin van de drie engelen die zullen bazuinen; de verandering die, in wat volgt, wordt beschreven, is dat al het ware is verloren gegaan en dat het valse in de plaats ervan kwam, dat de hellen opende, waarvandaan de valsheden uitvloeien.

535. En ik zag een ster vanuit de hemel neervallen op de aarde; dat dit betekent de erkenningen van het ware vervalst en zo verkeerd in valsheden, staat vast uit de betekenis van de sterren, namelijk de erkenningen van het goede en het ware, nrs. 72, 402; en uit de betekenis van glijden en vallen vanuit de hemel, te weten vergaan; en de erkenningen van het ware vergaan wanneer zij worden ontkend en wanneer zij worden vervalst. Hier, wanneer zij worden vervalst, want in dit boek wordt niet gehandeld over hen die de waarheden ontkennen, maar over degenen die de waarheden vervalsen; degenen immers die de waarheden ontkennen, zijn niet onder hen die in de vorige hemel zijn en daaruit op de dag van het Laatste Gericht worden neergeworpen in de hel. Dezen immers worden terstond na de dood daarheen geworpen; maar degenen die de waarheden vanuit verschillende oorzaken vervalsen, zijn degenen over wie in dit boek wordt gehandeld, aangezien die voor zich een hemel hebben gemaakt die daarna werd vernietigd. Diegenen vervalsen de erkenningen van het ware en het goede, die vanuit het Woord zijn, die het Woord erkennen, maar dit toepassen ten gunste van hun liefden en ten gunste van de beginselen die vanuit hun eigen inzicht zijn en zo verdraaien zij de waarheden van het Woord in valsheden en zo vergaan de erkenningen van het goede en het ware bij hen. Hieruit kan vaststaan, dat met de ster die vanuit de hemel was neergevallen op de aarde, wordt aangeduid dat de erkenningen van het ware zijn vervalst en dus verkeerd in valsheden, eerder als eerder in nr. 517.

Dat neerglijden of vallen vanuit de hemel op de aarde, vergaan betekent, wil zeggen, niet langer een plaats hebben in de hemel, maar daaruit worden neergeworpen en met de hel verbonden zijn, dit blijkt uit het volgende, waar gezegd wordt, ‘dat aan haar werd gegeven de sleutel van de put van de afgrond en dat zij hem heeft geopend’; met de put van de afgrond wordt aangeduid de hel waar en vanwaar de valse dingen van het boze zijn.

Iets eenders wordt aangeduid met vanuit de hemel op de aarde vallen, eerder in de Openbaring: ‘En de sterren van de hemel vielen op de aarde’, (Openbaring 6:13); en elders: ‘De draak trok met zijn staart het derde deel van de sterren van de hemel en wierp die op de aarde’, (Openbaring 12:4).

De hoorn van de geitenbok groeide tot aan het heir der hemelen en hij wierp ter aarde neer van het heir en van de sterren en hij vertrad ze’, (Daniël 8:10).

Bij Mattheüs: ‘Terstond na de verdrukking van die dagen zal de zon worden verduisterd en de sterren zullen van de hemel vallen’, (Mattheüs 24:29).

Iets eenders wordt aangeduid met de woorden van de Heer bij Lukas: ‘Jezus zei: Ik zag de satan zoals een bliksem uit de hemel vallen’, (Lukas 10:18).

Onder de satan wordt verstaan elk valse dat het ware vernietigt; de hellen immers waar zulke valsheden zijn en vanwaar die zijn, worden satan genoemd, maar de hellen waar en vanwaar de boosheden zijn die het goede vernietigen, worden duivel genoemd; en daarom wordt daaronder dat de satan zoals een bliksem uit de hemel viel, verstaan dat elk valse dat het ware van het Woord vernietigde, vanuit de hemel is neergeworpen; eender, ‘dat de grote draak ter aarde is geworpen en zijn engelen met hem en dat hun plaats niet langer werd gevonden in de hemel’, (Openbaring 12:8,9).

Hieruit kan vaststaan dat glijden, vallen en neergeworpen worden vanuit de hemel op de aarde, betekent, niet langer een plaats hebben in de hemel, maar in de hel, dus vergaan; met de aarde wordt daar ook het verdoemde aangeduid, zoals eerder in nr. 304 is getoond.

Dat degenen die de waarheden van het Woord vervalsen door uitleggingen om de boosheden van het leven te bevestigen, zich afkeren van de hemel en zich naar de hel toekeren, is omdat er door het Woord, verbinding is van de hemel met de mens; de hemel immers is in de geestelijke zin van het Woord en de mens in de natuurlijke zin ervan en daarom is er verbinding van de hemel met de wereld door het Woord.

Daarom wordt ook het Woord het Verbond genoemd en het verbond is de verbinding, daarvandaan is het, dat zij die het Woord toevoegen aan de boosheden van het leven en aan de valsheden die vanuit het eigen inzicht zijn, niet met de hemel kunnen worden verbonden; en zij die niet met de hemel zijn verbonden, worden met de hel verbonden, want de mens zal ofwel in de hemel zijn, ofwel in de hel; het is hem niet toegestaan tussen het ene en het andere te hangen.

Maar zij die het Woord toevoegen aan zulke valsheden die niet in strijd zijn met het goede van het leven, zodanig als die zijn bij de rechtschapen natiën die het Woord niet hebben en bij de eenvoudigen in de Kerk die geloven in de Heer en goed leven, de valsheden die bij hen zijn, omdat zij vanuit die het goede beschouwen, worden ook door de Heer toegevoegd aan het goede en tot de hemel gekeerd.

Het wezenlijke immers in de hemel is het goede van het leven, wat hetzelfde is als het goede van de liefde tot de Heer en als het goede van de naastenliefde jegens de naaste, want volgens dat goede heeft eenieder daar de doorvatting van het ware, inzicht en wijsheid.

Hieruit kan vaststaan, wat wordt verstaan onder de vervalsing van het ware vanuit het Woord, welke hier wordt aangeduid met de vanuit de hemel op de aarde neergegleden of neergevallen ster.

536. En haar werd gegeven de sleutel van de put van de afgrond; dat dit de vergemeenschapping en de verbinding met de hellen betekent, staat vast uit de betekenis van de sleutel, dus de opening, waarover hierna; en uit de betekenis van de put van de afgrond, dus de hellen waar en vanwaar de valsheden van het boze zijn, waarover in de volgende artikelen.

Dat gezegd wordt dat aan de ster die op de aarde was neergevallen, de sleutel werd gegeven van de put van de afgrond, is omdat met de ster worden aangeduid de erkenningen van het ware vanuit het Woord, vervalst door de toevoegingen aan de boosheden en daaruit aan de

valsheden van het boze, die bij de mens zijn en de hellen openen, waar eendere boze en valse dingen zijn.

Maar wat onder de hellen openen wordt verstaan, zal ook worden gezegd in het volgende artikel; want terstond wordt gezegd: En zij opende de put van de afgrond.

Dat de sleutel de opening betekent, is vanwege de schijn in de geestelijke wereld; daar zijn huizen en kamers en deuren waardoor men binnentreedt en er zijn sloten en sleutels waardoor zij worden geopend en die afzonderlijke dingen betekenen zulke dingen die bij de mens zijn. Het huis zelf stemt overeen met de innerlijke dingen die van zijn hogere en lagere gemoed zijn; de kamers eender en de deuren stemmen overeen met de vergemeenschappingen die er zijn tussen de innerlijke dingen van het gemoed en die van het hoger gemoed; en de sleutel stemt overeen met de toelating en de opening van het ene deel tot het andere; in één woord, de afzonderlijke dingen van het huis waarin de engelen en de geesten wonen, stemmen overeen met de afzonderlijke dingen die in hen zijn.

Weinigen onder de geesten dragen daarvan kennis en de oorzaak ervan is dat weinigen iets over overeenstemmingen weten; zij zijn immers zelf daarin en daarom denken zij erover niet na.

Het is hiermee gesteld zoals in de wereld bij de mensen, namelijk dat weinigen weten hoedanig hun aandoeningen en hun denken zijn, omdat zij daarin zijn en daarover vandaar niet denken, terwijl het toch ontelbare dingen zijn, zoals kan vaststaan uit de door analyseringen van dingen die door verscheidene geleerden zijn ontdekt in al deze werkingen van het gemoed.

Hieruit kan men weten, vanwaar het is dat er sleutel wordt gezegd en dat die de toelating en de opening betekent; eender elders in het Woord, zoals bij Mattheüs: ‘Jezus zei tot Petrus: Ik zal u geven de sleutels van het koninkrijk der hemelen’, (Mattheüs 16:19), zie ook eerder de ontvouwing in nr. 206; en verder bij (Jesaja 22:20,22), waar van Eliakim iets eenders wordt gezegd, dat ook in nr. 206 is ontvouwd.

In de Openbaring: ‘Ik heb de sleutels van de hel en van de dood’, (Openbaring 1:18), waarover eerder in nr. 86.

Elders: ‘Deze dingen zegt de Heilige, de Ware, hebbende de sleutel Davids, openende en niemand sluit en sluitende en niemand opent’, (Openbaring 3:7), zie ook de nrs. 205,206.

Elders: ‘Ik zag een engel neerdalende vanuit de hemel, die had de sleutel van de afgrond en een grote keten op zijn hand en hij greep de draak en hij bond hem duizend jaren’, (Openbaring 20:1,2) zie de ontvouwing hierna.

Bij Lukas: ‘Wee u, gij wetsgeleerden, die de sleutels van de hemel draagt; gijzelf schrijdt niet binnen en de binnenschrijdenen verhindert gij’, (Lukas 11:52).

Wetsgeleerden worden diegenen genoemd die de Schriften doorvorsten en onderwezen hoe die dingen moeten worden verstaan die daar zijn; en omdat het de Gewijde Schrift is of het Woord, waardoor er vergemeenschapping en vandaar verbinding met de hemel is, zoals in het artikel hier vlak voor is gezegd en omdat het de ware dingen zijn die de vergemeenschapping openen en het de goede dingen van het ware zijn, die de verbinding maken, maar dat het de vervalste waarheden zijn, die in zich de valsheden van het boze zijn, die de ontbinding maken, wordt daarom gezegd, dat zij de sleutels van de hemel dragen, dat wil zeggen, dat zij door de waarheden de vergemeenschapping met de hemel kunnen openen voor hen die zij onderwijzen, maar omdat zij het Woord hebben verdraaid door toevoegingen aan hun liefden en vandaar aan valse beginselen, wordt daarom gezegd, dat zij zelf niet zullen binnenschrijden en dat zij de binnenschrijdenden verhinderden.

Hieruit kan eveneens vaststaan dat de sleutel die de put opende, betekent de vergemeenschapping en de verbinding met de hellen door de valsheden waarin de waarheden van het Woord zijn verkeerd door hen die deze vervalsen door ze toe te voegen aan de boosheden van het leven en aan de daaruit opgevatte valse beginselen.

537. En zij heeft de put van de afgrond geopend; dat dit betekent de vergemeenschapping en de verbinding met de hellen, waar en vanwaar zulke valsheden zijn, staat vast uit de betekenis van openen, dus hier vergemeenschappen en verbinden, waarover hierna; en uit de betekenis van de put van de afgrond, namelijk de hel waar en vanwaar zulke valsheden zijn.

Dat die dingen de put van de afgrond worden genoemd, is omdat de put het Woord betekent in de letterlijke zin en vandaar het ware van de leer, maar in de tegengestelde zin het vervalste Woord en daaruit het valse van de leer.

De afgrond en de diepte van de zee betekent de hel; dat deze de hel betekent waar degenen zijn die het Woord hebben vervalst door die toe te voegen aan de boosheden van het leven, is omdat die hellen aan hen die boven zijn, verschijnen zoals zeeën en zij die daar zijn in de diepten ervan.

Die zeeën of hellen zijn ook door mij gezien en eveneens werden degenen gezien die in de diepten zijn en van daaruit hebben zij eveneens met mij gesproken.

Zij zeiden dat zij niet in wateren zijn, maar op het droge; daaruit bleek dat de wateren van die zeeën schijnbaarheden zijn, die overeenstemmen met de valsheden waarin zij zijn; de wateren van die zeeën zijn grover en dichter volgens de vervalsingen en eveneens zijn de diepten verschillend volgens de boosheden die zij hebben vervalst, maar over deze betekenis van de afgrond in het Woord zal verderop worden gesproken.

Dat de put van de afgrond openen, de vergemeenschapping en de verbinding met zulke hellen betekent, is omdat de hellen niet worden geopend dan alleen wanneer de boze geesten binnengaan, wat gebeurt wanneer zij hun tijd in de wereld der geesten hebben doorgebracht; immers het is niet aan enige boze geest geoorloofd om van de hel uit te gaan, nadat hij eenmaal daarin is geworpen; indien hij toch uitgaat, dan glijdt hij dadelijk weer terug. Maar ieder mens is verbonden met geesten die in de geestelijke wereld zijn, en wel met zulken hoedanig hij zelf is en daarom wordt de mens die het Woord vervalst door het toe te voegen aan de boosheden van het leven en daaraan bevestigende valsheden, met eendere geesten verbonden en door die geesten wordt hij verbonden met de hellen die in eendere valsheden zijn.

Ieder mens wordt na de dood een geest en dan wordt hij terstond gebonden of aan helse gezelschappen of aan hemelse gezelschappen, volgens zijn leven in de wereld.

Alle geesten zijn, voordat zij in de hel worden afgeworpen of tot de hemel worden verheven, eerst in de geestelijke wereld en daar bij de geesten die in de wereld leven: de boze geesten bij de bozen en de goede bij de goeden; hierdoor heeft de mens gemeenschap en verbinding of met de hellen of met de hemelen.

Daaruit blijkt, dat met de put openen niet wordt aangeduid de hel openen, maar de vergemeenschapping en door de vergemeenschapping verbinding hebben met de hel.

Vanuit de afzonderlijke hellen wasemen ook valse dingen van het boze uit in grote overvloed, waarin de geesten zijn die in de wereld der geesten zijn en tevens de mensen die in eendere valsheden in onze wereld zijn; niet ergens anders kan een geest en een mens zijn, dan daar waar zijn liefde van het leven is; datgene immers wat de mens liefheeft, dat wil hij, dit denkt hij en daarnaar verlangt hij.

Wat de wereld der geesten is, zie het werk ‘Hemel en Hel’, nrs. 421 tot 431 e.v.

Dat de put het Woord en het ware van de leer betekent, en in de tegengestelde zin het vervalste Woord en daaruit het valse van de leer, is omdat putten water bevatten en de wateren betekenen waarheden en in de tegengestelde zin valsheden, zoals eerder gezegd en getoond in de nrs. 71, 483, 518.

Dat de put deze dingen betekent, kan vaststaan uit het volgende vanuit het Woord, bij Mozes: ‘Zij reisden naar Beër; dit is de put van welke Jehovah tot Mozes zei: Verzamel het volk en Ik zal hun wateren geven.

Toen zong Israël dit lied: Klim op, gij put, antwoordt vanuit die; de put, de vorsten hebben hem gegraven, de vrijwilligers van het volk hebben uitgegraven door de wetgever met hun stokken', (Numeri 21:16-18).

Dat hier de put het ware van de leer vanuit het Woord betekent, kan vaststaan uit het lied dat Israël zong daarover; dat de put zou opklimmen en zij vanuit die zouden antwoorden, betekent dat de leer vanuit het Woord het ware zou leren en dat zij dat zouden opnemen; de oproep van het ware wordt aangeduid met: Klim op, gij put; en de opneming en het onderricht met: Antwoordt vanuit die, de put hebben de vorsten gegraven, de vrijwilligers van het volk hebben uitgegraven door de wetgever met hun stokken, betekent dat zij die in de ware dingen en in de goede dingen van het ware zijn, worden verlicht door de Heer en vanuit hem door het Woord de leer opsporen en verzamelen.

De vorsten betekenen degenen die in de waarheden zijn, de vrijwilligen van het volk degenen die in de goedheden van het ware zijn; graven betekent opsporen en verzamelen; de wetgever betekent de Heer ten aanzien van het Woord en ten aanzien van de leer vanuit het Woord en de stokken betekenen de macht en de krachten van het gemoed, hier uit de Heer door het Woord, omdat gezegd wordt: Door de wetgever.

Daaruit blijkt wat de put daar betekent; dat Israël daarover een lied zong, was omdat Beër in de oorspronkelijke taal een put betekent en de put betekent in de geestelijke zin het Woord en de leer vanuit het Woord; eender Beërsheba, [put van de eed] die in de historische teksten van het Woord meermalen wordt genoemd.

Iets eenders betekent de put van Jakob, waaraan de Heer nederzat en sprak met de Samaritaanse vrouw en zei: Indien gij de gave Gods wist en Wie het is Die tot u spreekt, zo zoudt gij van Hem water vragen en Hij zou u het levende water geven, dat zou worden een bron van water springende tot in het eeuwige leven', (Johannes 4:5-15).

Dat de Heer daar sprak met de Samaritaanse vrouw aan die put, was omdat onder de Samaritaanse vrouw werd verstaan de Kerk die bij de natiën moest worden geïnstalleerd en onder de Samaritanen, die ook elders in het Woord worden vermeld, worden de natiën verstaan die de leer uit Hem en ten aanzien van Hem zouden opnemen.

Met die put wordt de leer vanuit het Woord aangeduid, met het water het ware van de leer en met de Heer zittende aan die put het Woord of het Goddelijk Ware.

Dat door het Goddelijk Ware vanuit het Woord uit de Heer het heil is, wordt daarmee aangeduid dat het water dat Hijzelf zou geven, zou worden een bron van water springende tot in het eeuwige leven.

Iets eenders als met de put van Jakob, wordt ook aangeduid met: de putten die de knechten van Abraham en de knechten van Izaäk groeven en waarover zij twistten met de knechten van Abimelech, (Genesis 21:25; 26:15,18-22,25,32).

Met de putten die de knechten van Abraham en de knechten van Izaäk groeven, worden de waarheden van de leer aangeduid, omdat onder: Abraham, Izaäk en Jakob, in het Woord de Heer wordt verstaan.

Onder Abimelech echter, de koning van Gerar of van de Filistijnen, worden degenen verstaan die alleen in de waarheden zonder het goede van het leven het heil stellen, eender als heden ten dage degenen doen die in het geloof-alleen zijn; en omdat elk ware is vanuit het goede, of het al van het geloof is vanuit de naastenliefde en zij die het goede scheiden en buitensluiten van het ware, of de naastenliefde van het geloof, niet enig echt ware van de leer bezitten, maar al het ware van het Woord bij hen is zoals een zin van woorden zonder doorvatting van de zaak, dus zoals een schil zonder kern, twisten zij daarom over de waarheden van het geloof; dit werd uitgebeeld door en aangeduid met de twisten van de knechten van Abimelech met de knechten van Abraham en Izaäk over de putten.

Er is een geestelijke, innerlijke zin evenzeer in de historische teksten van het Woord als in de profetische ervan, zoals kan vaststaan uit 'Hemelse Verborgenheden', waar de historische

teksten van Genesis en Exodus, ten aanzien van de geestelijke, innerlijke zin zijn ontvouwde, ook ten aanzien van de putten van Abraham en Izaäk.

Waarom zouden anders de historische teksten ten aanzien van de putten in het Woord dienen? Bij Lukas: ‘Wie van u, wiens ezel of os in een put valt, trekt die niet terstond uit op de dag van de sabbat’, (Lukas 14:5); dat dit een inzetting is geweest bij de Israëlitische en de Joodse natie, was ter wille van de geestelijke zin die daarin is; alle, aan de zonen Israëls gegeven inzettingen, gerichten en geboden, betekenden geestelijke dingen die van de hemel en van de Kerk zijn.

Deze inzetting dus betekende, dat iemand indien hij in het valse en in het boze verglijdt, daaruit moet worden geleid door het ware dat wordt geleerd op de dag van de sabbat door de Heer; met de put daar wordt het valse en het boze van het valse aangeduid; met de ezel en de os wordt het ware en het goede van de natuurlijke mens aangeduid; met vallen in de put wordt aangeduid, in het valse en in het boze van het valse; met uittrekken op de dag van de sabbat, wordt aangeduid onderricht worden en zo uit die dingen weggeleid worden; de dag van de sabbat immers betekent daar de Heer ten aanzien van het onderricht en de leer; en daarom noemt Hij Zich de Heer van de sabbat.

Dat de ezel het ware van de natuurlijke mens betekent, zie ‘Hemelse Verborgenheden’, nrs. 2781, 5741 en dat de os het goede van de natuurlijke mens betekent, nrs. 2180, 2566, 9134.

Een bijna eendere geestelijke zin bevatten deze teksten bij Mozes: ‘Wanneer een man een kuil zal hebben geopend of wanneer een man een kuil zal hebben gegraven en die niet zal hebben toegedekt en een os of een ezel zal daarin gevallen zijn, de heer van de kuil zal het vergelden, het zilver zal hij teruggeven aan de heer ervan en het dode zal van hem zijn’, (Exodus 21:33,34).

Wanneer een man een kuil zal hebben geopend, betekent wanneer iemand een valse, dat bij hem is, zal hebben verkondigd, of wanneer een man een kuil zal hebben gegraven, betekent of indien hij een valse zal hebben verzonnen of uitgebroed en een os of een ezel daarin gevallen zal zijn, betekent dat wat het goede en het ware verdraaide in het natuurlijke dat bij de ander is; de heer van de kuil zal het vergelden, betekent dat degene uit wie het valse is, het zal verbeteren; het zilver zal hij teruggeven aan die heer ervan, betekent door het ware bij hem van wie zowel het ware als het goede in het natuurlijke was verdraaid; en het dode zal van hem zijn, betekent dat het boze of het valse bij hem blijft, zie deze dingen vollediger ontvouwde in ‘Hemelse Verborgenheden’, nrs. 9084 tot 9089; hier betekent de kuil iets eenders als de put.

Eender bij Mattheüs: ‘Blinde leidslieden der blinden; wanneer de blinde de blinde leidt, vallen zij beiden in de kuil’, (Mattheüs 15:14; Lukas 6:39); deze dingen zei de Heer tot de schriftgeleerden en de farizeeën, die, hoewel zij het Woord hadden, waarin alle Goddelijke waarheden zijn, toch niets van het ware verstonden en omdat zij valsheden onderwezen en eveneens door het volk die valsheden werden geloofd, worden zij blinde leidslieden van de blinden genoemd.

Blinden worden in het Woord degenen genoemd die het ware niet verstaan en omdat de kuil het valse betekent, wordt gezegd dat beiden daarin vallen.

Bij David: ‘Ruk mij uit het slijk, opdat ik niet zal verzinken; ik worden ontrukte aan mijn haters en uit de diepten der wateren; opdat mij niet zal overstromen de vloed der wateren, noch zal verzwelgen mij de diepte, noch zal sluiten over mij de put zijn mond’, (Psalm 69:15,16); dat de put de hel betekent waar en vanwaar de valsheden zijn, blijkt hier duidelijk; want er wordt gezegd: Niet zal sluiten over mij de put zijn mond, dat wil zeggen, niet zal de hel nemen, vanwaar de valsheden zijn of niet zullen de valsheden uit de hel mij geheel in beslag nemen, zodat ik niet zal ontkomen.

Met ontrukken aan het slijk opdat ik niet zal verzinken, wordt aangeduid, opdat ik niet vanwege het boze van het valse zal vergaan; ik zal worden ontrukte aan mijn haters en uit de

diepten van de wateren, betekent bevrijd worden van de boosheden en de valsheden die uit de hel zijn.

De haters zijn de boosheden daaruit en de diepten van de wateren zijn de valsheden daaruit; opdat mij niet zal verzwelgen de diepte, betekent opdat niet de hel, waar de valsheden van het boze zijn, dit zal doen, of opdat niet de valsheden van het boze, die uit de hel zijn, dit doen. Bij dezelfde: ‘Vleiend als boter maken zij hun mond en wanneer het hart van eenieder nadert, zo zijn diens woorden zachter dan olie, terwijl zij zijn getrokken zwaarden; en Gij, o God, Gij zult hen neerwerpen in de put van de kuil’, (Palm 55:21,23).

Deze dingen zijn gezegd van hen die de goede aandoeningen veinzen, terwijl zij valsheden spreken, waardoor zij verleiden; hun mond vleiend maken zoals boter, betekent het geveinsde goede door aandoeningen; boter betekent het goede van de uiterlijke aandoening; zachter zijn diens woorden dan olie, betekent eendere dingen; olie is het goede van de innerlijke aandoening; terwijl zij zijn getrokken zwaarden, betekent terwijl het toch valsheden zijn die het goede en ware vernietigen; de getrokken zwaarden zijn de vernietigende valsheden; Gij, o God, Gij zult hen neerwerpen in de put van de kuil, betekent in de hel waar de vernietigende valsheden van dat geslacht zijn.

Aangezien de kuilen in het Woord bijna eendere dingen betekenen als de putten, zij zijn immers zoals putten, zo zou ik enige plaatsen daarover willen aanvoeren, bij Jeremia: ‘Hun rijksgenoten hebben hun minderjarigen gezonden tot de wateren, zij kwamen tot de kuilen, zij hebben geen wateren gevonden, zij zijn teruggekeerd met hun lege vaten’, (Jeremia 14:3). Onder de rijksgenoten worden degenen verstaan die anderen leiden en onderwijzen; onder de minderjarigen zij die worden geleid en geleerd en onder de wateren de waarheden; daaruit staat vast, wat daarmee wordt aangeduid dat hun rijksgroten hun minderjarigen hebben gezonden tot de wateren; met de kuilen waarin geen wateren waren, worden de leerstellingen aangeduid waarin onwaarheden waren; daaruit staat vast wat daarmee wordt aangeduid dat zij tot de kuilen kwamen, zij hebben geen wateren gevonden; dat zij niet enige wetenschap, noch enig verstand van het ware hebben, wordt daarmee aangeduid dat zij zijn teruggekeerd met hun lege vaten.

De vaten in het Woord betekenen de ontvangers en behouders van het ware en vandaar de wetenschappen en de zaken van het verstand.

Bij Zacharia: ‘Door het bloed van uw verbond zal Ik de gebondenen uitlaten uit de kuil, waarin geen water is’, (Zacharia 9:11).

Deze dingen zijn gezegd ten aanzien van de bevrijding van de gelovigen door de Heer, die in de lagere aarde werden vastgehouden tot aan Zijn Komst toe en eveneens ten aanzien van de verlichting van de natiën die in het valse waren vanwege onwetendheid.

Met het bloed van uw verbond wordt aangeduid het Goddelijk Ware voortgaande uit de Heer, dus het Woord; dit wordt het verbond genoemd, omdat daardoor verbinding is; het verbond betekent de verbinding.

Onder de gebondenen in de kuil waarin geen water is, worden degenen verstaan die in het valse zijn vanwege onwetendheid; de kuil is de leer van het onware en eveneens is het de lagere aarde waar degene zijn die in het valse vanwege onwetendheid zijn, waren vastgehouden tot aan de Komst van de Heer toe; waar een water is, is waar geen waarheid is; zij worden gebonden genoemd, omdat zij niet van de valsheden konden worden bevrijd dan alleen door de Heer.

Bij Jeremia: ‘Twee boze dingen heeft Mijn volk gedaan; zij hebben Mij verlaten, de bron van de levende wateren, om zich kuilen uit te houwen, gebroken kuilen die geen wateren kunnen bevatten’, (Jeremia 2:13).

Met kuilen uithouwen, gebroken kuilen die geen wateren kunnen bevatten, wordt aangeduid leerstellingen verzinnen vanuit het eigen inzicht, die, omdat zij vanuit het eigene zijn, valsheden zijn; want het eigene van de mens is niets anders dan het boze en omdat dit het

boze is, wordt daaruit ook het valse voortgebracht; het boze immers kan niet iets anders voortbrengen dan het valse.

Maar deze dingen zie men eerder ontvouwd in nr. 483.

Bij dezelfde: ‘Jehovah, Die ons heeft doen opklimmen uit het land van Egypte, Die ons heeft geleid in de woestijn, in een land van verlatenheid en van de kuil, in een land van droogte en dichte schaduw, waar geen man doorheen, noch een mens woonde’, (Jeremia 2:6).

Dat met de woestijn, waarin de zonen Israëls werden geleid, werd uitgebeeld en aangeduid de eerste staat van de Kerk die moest worden geïnstalleerd bij hen die in louter onwetendheid omtrent het goede en het ware zijn, werd getoond in ‘Hemelse Verborgenheden’, waarin Exodus is ontvouwd.

En omdat die staat door hun dwalen in de woestijn werd uitgebeeld en aangeduid, wordt daarom gezegd, dat Jehovah hen heeft geleid in een land van verlatenheid en van de kuil, in een land van droogte en dichte schaduw.

Onder het land van verlatenheid en droogte wordt hier als elders in het Woord verstaan een staat van niet doorvatten van het goede en onder het land van de kuil en van dichte schaduw wordt verstaan een staat van onwetendheid omtrent het ware en vandaar van valsheid; waardoor geen man doorging, noch een mens woonde, betekent, waar niet enig verstand van het ware, noch enige doorvatting van het goede is.

Met de man wordt in het Woord het verstand van het ware aangeduid en met de mens de doorvatting van het goede en met de een noch de ander geen Kerk ten aanzien van het ware, noch ten aanzien van het goede.

Bij Jesaja: ‘Haasten zal zich de uitleidende, opdat zal worden opengedaan; niet echter zal hij sterven in de kuil, noch zal ontbreken zijn brood’, (Jesaja 51:140); hier ten aanzien van de Heer.

Zijn Komst wordt verstaan onder: Haasten zal zich de uitleidende; de bevrijding van de valsheden vanwege de onwetendheid wordt aangeduid met: Opdat hij niet zal sterven in de kuil en daarom wordt hier iets eenders onder de kuil verstaan als eerder onder de kuil waarin de gebondenen zijn; dat het geestelijk onderricht en voeding niet zal ontbreken, wordt aangeduid met: Opdat zijn brood niet zal ontbreken; onder het brood immers wordt alle geestelijke spijs verstaan en onder geestelijke spijs wordt het onderricht in de ware en de goede dingen verstaan, waaruit het inzicht en de wijsheid is.

Bij Ezechiël: ‘Zie, Ik ben aanbrennende over u vreemden, de geweldigen van de natiën, die hun zwaarden zullen ontbloten over de schoonheid van uw wijsheid en zij zullen uw glans ontwijden; in de kuil zullen zij u neerlaten en gij zult sterven de doden van de doorboorden in het hart van de zeeën’, (Ezechiël 28:7,8).

Deze dingen betreffen de vorst van Tyrus, waaronder degenen worden verstaan die vanuit het eigen inzicht valsheden uitbroeden, waardoor de erkentissen van het ware en het goede worden vernietigd.

De ondergang van hen door hun valsheden, wordt aangeduid met: Zie, Ik ben aanbrennende over u vreemden, de geweldigen van de natiën; de vreemden betekenen de valsheden die de waarheden vernietigen en de geweldigen van de natiën de boosheden, die de goede dingen vernietigen.

Dat zij zullen worden vernietigd door hun valsheden die vanuit hun eigen inzicht zijn, wordt daarmee aangeduid, dat zij hun zwaarden zullen ontbloten over de schoonheid van uw wijsheid en uw glans zullen ontwijden.

De zwaarden zijn de valsheden die de waarheden vernietigen; in de kuil zullen zij u neerlaten en gij zult sterven de doden van de doorboorden in het hart van de zeeën.

De kuil betekent het helse valse, iets eenders als de put; de doorboorden betekenen hen die vergaan door de valsheden; en het hart van de zeeën betekent de hel waar en vanwaar die valsheden zijn, iets eenders als de afgrond.

‘Met de kuil waarin zij de profeet Jeremia neerlieten en waaruit Ebed-melech [dienaar van de koning] en de mannen die met hem waren, optrokken door middel van lompen van afgelegde dingen en lompen van versleten dingen’, (Jeremia 38:6 tot 13), wordt het vervalste van de leer aangeduid; met de profeet het ware van de leer en met neerlaten in de kuil vervalst worden; met de lompen van afgelegde dingen en de lompen van versleten dingen, waarmee zij hem optrokken, wordt aangeduid het opeisen van het ware van de leer en het herstel door zulke goedheden en waarheden van de letterlijke zin van het Woord, die niet doorvat en verstaan waren en daarom veronachtzaamd en verworpen.

Deze dingen worden met die lompen aangeduid; waartoe zou het anders dienen dat in het Goddelijk Woord wordt vermeld dat hij door zulke dingen werd opgetrokken?

Uit deze weinige dingen kan vaststaan, wat met de put en met de kuil in het Woord wordt aangeduid, namelijk dat het is het Woord en daaruit het ware van de leer en in de tegenstelde zin het vervalste Woord en daaruit het valse van de leer.

In enige plaatsen wordt ook iets eenders aangeduid met de put en de kuil als met de bron, waarover in de ene en de andere zin eerder in nr. 483 is gesproken.

538. Dat echter de afgrond betekent de hellen waar en vanwaar de valsheden zijn, is omdat die hellen waar de valsheden van het boze regeren, zoals zeeën verschijnen en in de diepten ervan is de helse bende die in de valsheden van het boze is.

Dat zij zoals zeeën verschijnen, is omdat daaruit aanhoudend valsheden uitvloeien en de valse dingen verschijnen zoals wateren, daarom betekenen de wateren in het Woord ook valsheden; aan de wateren zelf wordt gekend hoedanig het valse daar is; de valsheden immers kunnen zijn van verschillend geslacht; zovele namelijk als er boze dingen zijn; de valsheden vanuit de zware boosheden verschijnen over die hellen zoals dikke, zwarte wateren en de valse dingen vanuit de boosheden van de eigenliefde zoals rode wateren; aan de dikheid en de kleur verschijnt hoedanig geslacht van het valse het is.

Men moet in gedachten houden, dat in de geestelijke wereld ook de ware dingen als wateren kunnen verschijnen, maar zoals heldere en zuivere wateren; de oorzaak hiervan is, dat er drie graden van het leven zijn bij de mens, zoals er drie hemelen zijn; degenen bij wie de derde graad is geopend, zijn in een zuivere atmosfeer, als het ware een sfeer van ether; daarin zijn degenen die in de derde of binnenste hemel zijn; maar bij wie slechts de tweede graad is geopend, dezen zijn in een atmosfeer als het ware van lucht, daarin zijn zij die in de tweede of middelste hemel zijn, maar bij hen bij wie de eerste graad is geopend, zijn als het ware in een sfeer van water, dun en zuiver, in zo’n sfeer zijn degenen die in de derde of laatste hemel zijn. De oorzaak hiervan is dat het innerlijk doorvatten en het denken, omdat zij volmaakter zijn, overeenstemmen met eenzelfde zuiverheid van de atmosfeer waarin zij zijn; zij golven immers uit van iedere engel en meer nog van ieder gezelschap van engelen en zij vertonen een overeenstemmende sfeer en die sfeer verschijnt in een eendere zuiverheid als waarin het doorvatten en het denken van de engelen zijn, of waarin hun inzicht en wijsheid is.

Die sfeer verschijnt zoals een atmosfeer, zoals die van ether in de binnenste hemel, zoals een atmosfeer van lucht in de middelste hemel en zoals een atmosfeer van dun water in de laatste hemel.

Daaruit blijkt, dat de atmosfeer als het ware van water overeenstemt met het natuurlijke denken en doorvatten, maar de atmosfeer van dun water als het ware met het geestelijk-natuurlijk denken en doorvatten, waarin de engelen van de laatste hemel zijn.

De atmosfeer echter van dik water, dat neigt naar het zwarte of naar het rode, stemt overeen met het natuurlijke denken waarin niets geestelijks is en het natuurlijke denken waarin niets geestelijks is, hebben zij die in de hellen zijn waar de valsheden regeren, want allen die daar zijn, zijn louter natuurlijk en zinlijk.

Dat de mens drie graden van het leven heeft, zoals er drie hemelen zijn en dat zij in zuiverheid verschillen, zie het werk ‘Hemel en Hel’, nrs. 33,34,208,209,211.

Hieruit kan vaststaan, vanwaar het is, dat die hellen in het Woord zeeën en afgronden worden genoemd: zeeën omdat zij verschijnen als zeeën en afgronden vanwege de diepten ervan.

Dat met de zeeën, de diepten en de afgronden de hellen worden aangeduid, waar en vanwaar de valsheden van het boze zijn, kan vaststaan uit de volgende plaatsen in het Woord, bij Mozes: ‘De wagens van farao en zijn heir heeft Hij in de zee geworpen; de afgronden hebben hen bedekt; zij zijn neergedaald in de diepten zoals een steen; van de wind van Uw neusvleugels zijn de wateren opgehoopt; de vloedden hebben overeind gestaan zoals een hoop; de afgronden zijn gestold in het hart van de zee’, (Exodus 15:4,5,8).

Deze dingen in het lied van Mozes, betreffende farao en diens heir nadat zij waren verdronken in de zee Suph.

Met farao en diens heir worden degenen aangeduid die in het valse vanuit het boze zijn en met de zee Suph wordt aangeduid de hel waar die valsheden zijn.

Daaruit blijkt, dat met: De afgronden hebben hen bedekt, wordt aangeduid, dat de hellen hen bedekken; wat de overige dingen in de geestelijke zin betekenen, zie ‘Hemelse Verborgenheden’, nrs. 8272 tot 8279; 8286 tot 8289, waar die zijn ontvouwd.

Eendere dingen worden aangeduid hier door bij David: ‘Hij schold zee Suph zodat zij werd uitgedroogd en Hij leidde hen door de afgronden, zoals in een woestijn; de wateren overdekten hun vijanden’, (Psalm 106:9,11).

Bij Jesaja: ‘Zijt Gij niet Hij Die de zee uitdroogde, de wateren van de grote afgrond, Die de diepten van de zee hebt gesteld tot een weg, opdat de verlostten doorgingen’, (Jesaja 51:10,15).

Bij dezelfde: ‘Die de wateren kliefde vóór hen, Die hen leidde door de afgronden, zoals een paard in de woestijn; zij struikelden niet’, (Jesaja 63:12,13).

Onder de zonen Israëls, vóór wie de zee werd uitgedroogd en waardoor zij, toen die was uitgedroogd, beveiligd heengingen, worden al degenen verstaan die in de ware dingen vanuit het goede zijn, die de Heer beschermt, opdat niet de valsheden van het boze, die bij voortduur uit de hellen opklimmen, schade berokkenen.

Dit wordt daaronder verstaan dat Hij de zee uitdroogde, de wateren van de grote afgrond; en daarmee dat Hij haar diepten stelde tot een weg opdat de verlostten doorgingen; voorts daarmee dat Hij hen leidde door de afgronden; de valsheden immers die door de hellen worden uitgewasemd, omstuwen de mens aanhoudend, dus de hellen, want of men zegt de valsheden uit de hellen, dan wel de hellen, het is hetzelfde.

Maar de Heer verstrooit bij voortduur deze bij hen die in het ware vanuit het goede uit Hem zijn; dit dus is het wat wordt aangeduid, met de zee uitdrogen en hem leiden door de afgronden.

Zij die in de waarheden vanuit het goede uit de Heer zijn, worden verstaan onder de verlostten. Iets eenders wordt aangeduid met de afgrond uitdrogen en de rivieren dor maken, bij Jesaja: ‘Jehovah zegt tot Jeruzalem: Gij zult bewoond worden en tot de steden van Juda: Gij zult gebouwd worden; en haar woestheden zal Ik oprichten, zeggende tot de afgrond: Droog uit; en uw rivieren zal Ik dor maken’, (Jesaja 44:26,27).

Met Jeruzalem wordt de Kerk van de Heer aangeduid en met de steden van Juda worden de goedheden en de waarheden van de leer aangeduid; de herstelling van de Kerk en van de leer wordt aangeduid met, bewoond worden en gebouwd worden; de verstrooiing van de boosheden en de valsheden die uit de hellen zijn en de bescherming ertegen, wordt aangeduid met de afgrond uitdrogen en de rivieren dor maken, zoals eerder.

Iets eenders wordt aangeduid bij Zacharia: ‘Israël zal heengaan door de zee der benauwenis, maar Hij zal in de zee de golven slaan en alle diepten van de stroom zullen worden uitgedroogd en de hoogmoed van Assur zal worden neergeworpen en de stok van Egypte zal wijken’, (Zacharia 10:11).

Dat degenen die in de ware dingen vanuit het goede zijn, door de Heer beschermd zullen leven, hoewel de valsheden uit de hellen hen omringen, wordt daarmee aangeduid, dat Israël

zal heengaan door de zee en Hij in de zee de golven zal slaan en alle diepten van de stroom zullen worden uitgedroogd.

Onder Israël worden degenen verstaan die in de waarheden zijn vanuit het goede; met de zee wordt de hel aangeduid en al het valse daaruit; met de golven van de zee worden aangeduid de redeneringen vanuit het valse tegen de waarheden; met alle diepten van de stroom uitdrogen, wordt aangeduid alle valsheden van het boze, ook de diepere, verstrooien; de stroom de Nijl betekent het valse wetenschappelijke en daaruit volgt dat de hoogmoed van Assur zal worden neergeworpen en de stok van Egypte zal wijken.

Met Assur wordt aangeduid de redenering vanuit valsheden tegen de waarheden en met Egypte het wetenschappelijke dat wordt aangewend om de valsheden te bevestigen; de hoogmoed van Assur, welke zal worden neergeworpen, betekent het eigen inzicht van waaruit de redenering is; en de stok van Egypte, die zal wijken, betekent de macht die op de redenering toetreedt door de wetenschappelijke dingen, die worden aangewend om te bevestigen.

Bij Ezechiël: ‘Te dien dage waarop hij zal neerdalen in de hel, zal Ik doen rouwen, Ik zal over hem de afgrond toedekken’, (Ezechiël 30:15).

Deze dingen betreffen farao en Assur en met farao wordt iets eenders aangeduid als met Egypte, namelijk het wetenschappelijke dat het ware van de Kerk vernietigt door het toevoegen aan de valsheden en met Assur wordt de redenering daaruit aangeduid; dat zij die zodanig zijn zullen worden neergeworpen in de hel waar zulke valsheden en redeneringen vanuit valse dingen zijn, wordt daarmee aangeduid, dat hij in de hel zal neerdalen en met de afgrond zal worden overdekt; daaruit blijkt ook, dat de afgrond de hel is waar en vanwaar de valsheden van het boze zijn.

Bij Micha: ‘God zal wederkeren; Hij zal Zich onzer ontfermen; Hij zal onze ongerechtigheden achterhouden en Hij zal al onze zonden in de diepten van de zee werpen’, (Micha 7:19).

Omdat de diepten van de zee evenzeer als de afgronden, de hellen zijn waar en waaruit de boosheden en de valsheden zijn, wordt er daarom gezegd, dat Hij al onze zonden in de diepten van de zee zal werpen.

Bij Ezechiël: ‘Wanneer Ik u zal hebben gesteld tot een verlaten stad, zoals de steden die niet worden bewoond, wanneer Ik u zal hebben doen opklimmen tegen de afgrond en vele wateren u zullen overdekt hebben; en wanneer Ik u zal hebben doen neerdalen met de neerdalenden in de kuil tot het volk van de eeuw en Ik u zal hebben doen wonen in de aarde van de lagere dingen, in de verlatingen van de eeuw aan, met de neerdalenden in de kuil, opdat gij niet zal wonen’, (Ezechiël 26:19,20).

Deze dingen betreffen Tyrus, waarmee de Kerk wordt aangeduid ten aanzien van de erkenningen van het ware en het goede of ten aanzien van de ware dingen van de natuurlijke mens, want de waarheden van de natuurlijke mens zijn de erkenningen van het ware en het goede; hier wordt gehandeld over de verwoesting van de Kerk ten aanzien daarvan.

Tyrus stellen tot een verlaten stad, zoals de steden die niet worden bewoond, betekent de leer ervan zonder waarheden en zoals leren die zonder het goede zijn, want de waarheden van de leer zonder het goede zijn geen waarheden, omdat alle ware dingen zijn van het goede.

De afgrond doen opklimmen tegen Tyrus, zodat vele wateren haar overdekken, betekent de onderdompeling in de valsheden uit de hel in grotere omvang; met de afdalenden in de kuil tot het volk van de eeuw, betekent tot degenen in de hel die daar zijn geweest uit de Oudste Kerk, vlak voor de vloed; die worden het volk der eeuw genoemd, omdat zij van ouds waren en in afgrijpselijke valsheden meer dan de anderen, waaruit blijkt, wat er wordt aangeduid met doen wonen in de aarde van de lagere dingen, in de verlatingen van de eeuw aan, met de neerdalenden in de kuil, opdat gij niet zal wonen; niet wonen betekent hier, in niet enige waarheden zijn, omdat men niet in het goede is; dezen wonen ook niet in huizen, maar in kuilen.

Eendere dingen worden ook aangeduid bij Zacharia: ‘Zie, Jehovah zal Tyrus verarmen en Hij zal in de zee haar schatten uitstoten en zichzelf zal met vuur worden verteerd’, (Zacharia 9:4). Haar schatten in de zee uitstoten, betekent de valsheden in de hel werpen; de zee is de hel waar de valsheden van het boze zijn en de schatten zijn de valsheden zelf.

Bij Ezechiël: ‘Zij die u verachten, hebben u in vele wateren heengeleid; de oostenwind heeft u gebroken in het hart van de zeeën; uw schatten, uw koophandels, uw koopwaar, uw zeelieden en uw schippers, uw breuk bevestigende en zij die uw koophandel behandelen en al uw krijgslieden die in u zijn en in uw gehele vergadering, die in het midden van u is, zullen vallen in het hart van de zeeën ten dage van uw val’, (Ezechiël 27:26,27).

Ook deze dingen betreffen Tyrus en zijn gezegd over haar schepen, waarmee worden aangeduid de erkentissen van het goede en het ware of de waarheden van de natuurlijke mens, die zij zich verwerven en waarmee zij te koop lopen, hier echter valsheden.

Met het hart van de zeeën waarin de oostenwind haar heeft gebroken en waarin zij zullen vallen ten dage van haar val, wordt iets eenders aangeduid als met de afgrond, namelijk de hel vanwaar de valsheden van de leer zijn; de oostenwind is de invloeiing vanuit de hemel en de dag van haar val is het Laatste Gericht; met de schatten worden de valsheden aangeduid en met de koophandels en de koopwaar worden de verwervingen en de vergemeenschappingen ervan aangeduid; met de zeelieden de bedienaren, met de schippers de voorgangers die leiden en leren, met de krijgslieden zij die verdedigen en met de vergadering de valse leerstellingen. Bij Jona: Vanuit de buik van de hel heb ik geschreeuwd; Gij hebt mijn stem verhoord; Gij had mij voortgeworpen in de diepte tot in het hart van de zeeën en de stroom omgaf mij; al Uw baren en golven gingen over mij heen; de wateren omgaven mij tot aan de ziel toe, de afgrond omgordde mij; het wier was aan mijn hoofd gebonden; tot de uitsnijdingen van de bergen was ik neergedaald, de grendels van de aarde waren over mij tot in het eeuwige; niettemin hebt Gij mijn leven doen opklimmen uit de kuil’, (Jona 2:4,6,7).

Dat door Jona, die drie dagen en nachten in de walvis is geweest, werd uitgebeeld, dat de Heer aldus zou zijn in het hart van de aarde, leert Hijzelf bij (Mattheüs 12:39,40; 16:4; Lukas 11:29,30); en met deze woorden van Jona werden de afgrijpselijke verzoeking van de Heer beschreven en omdat verzoeking ontstaat door overstromingen van boosheden en valsheden, die opklimmen vanuit de hel en als het ware overstelpen, wordt er gezegd, dat hij heeft geschreeuwd vanuit de buik van de hel en dat hij was voortgeworpen in de diepte tot in het hart van de zeeën, waarmee de hel wordt aangeduid.

Met de stroom en met de wateren die hem omgaven en met de baren en de golven, die over hem heengingen, worden de boosheden en de valsheden daaruit aangeduid; met de afgrond die hem omgordde, worden de hellen aangeduid waar en vanwaar de valsheden zijn en met de uitsnijdingen van de bergen tot welke hij neerdaalde, worden de hellen aangeduid waar en vanwaar de boosheden zijn.

Dat hij daardoor als het ware gebonden is geweest, wordt aangeduid met het aan het hoofd gebonden wier en met de grendels van de aarde die over hem waren; dat hij als het ware gebonden was door valsheden, wordt aangeduid met het wier en dat hij als het ware gebonden was door boosheden, met de grendels van de aarde.

De overwinning daarop vanuit eigen macht, wordt aangeduid met: Niettemin hebt Gij mijn ziel doen opklimmen; maar wanneer het de Heer betreft, wordt verstaan dat Hijzelf vanuit Zijn Goddelijke Zich heeft doen opklimmen, dus vanuit eigen macht.

Eendere dingen worden aangeduid met het volgende, bij David: ‘De afgrond roept tot de afgrond, tot de stem van Uw kanalen; al Uw verbrekingen en Uw baren zijn over mij heengegaan’, (Psalm 42).

Bij dezelfde: ‘De wateren zijn gekomen tot aan de ziel toe; ik ben ondergezonken in het slijk van de diepte en geen bestand; ik ben gekomen in de diepte van de wateren en de vloed overstelpt mij; ontruk mij aan het slijk, opdat ik niet zal verzinken; ik worde ontruk aan mijn

haters en aan de diepten van de wateren, opdat mij niet de vloed van de wateren mij zal overstelpen, noch zal sluiten over mij de kuil zijn mond', (Psalm 69:2,3,15,16).

Bij dezelfde: 'Keer weder, maak mij levend en vanuit de afgronden van de aarde, keer weder, doe mij opklimmen', (Psalm 71:20).

Bij dezelfde: 'Ik ben gerekend met de nederdalenden in de kuil, onder de doden veronachtzaamd, zoals de doorboorden liggende in het graf, die Gij niet langer gedenkt en die van Uw hand zijn afgesneden; Gij hebt mij gesteld in de kuil van de lagere gebieden, in de duisternis, in de diepten', (Psalm 88:5-7).

De verzoeken van de Heer, toen Hij in de wereld was, waardoor Hij de hellen heeft onderworpen en Zijn Menselijke heeft verheerlijkt, worden ook met het volgende bij David beschreven: met vloed, baren en golven worden de boosheden en de valsheden aangeduid en met de afgronden en met de diepten van de zee en ook met de kuil, worden de hellen aangeduid waar en vanwaar deze boosheden en valsheden zijn.

Want, zoals eerder is gezegd, de verzoeken zijn als het ware onderdompelingen in de hellen en bezettingen door de boosheden en de valsheden; deze dingen worden aangeduid met de weeklachten bij David op verscheidene plaatsen en eveneens bij de profeten.

In de geestelijke zin van het Woord immers wordt met vele dingen gehandeld over de verzoeken van de Heer, waardoor Hij de hellen heeft onderworpen en alle dingen in de orde heeft geschikt in de hemelen en in de hellen en waardoor Hij Zijn Menselijke heeft verheerlijkt.

Hetzelfde wordt verstaan onder de dingen die bij de profeten en in de psalmen van David zijn voorzegd ten aanzien van de Heer en die door Hem zijn vervuld, bij, (Lukas: 24:44).

Met de afgrond en met de zee en haar diepten worden ook de hellen aangeduid in de volgende plaatsen, bij Jeremia: 'Vlucht, zij hebben zich afgekeerd, in het diepe hebben zich neergelaten de bewoners van Dedan en Hazor', (Jeremia 49:8,30).

Bij dezelfde: 'De zee is opgeklommen boven Babel; zij is overdekt met de veelheid van haar golven', (Jeremia 51:42).

Bij Amos: 'De Heer Jehovih heeft mij doen zien, en zie, Hij was roepende om te twisten door het vuur; het verteerde de grote afgrond', (Amos 7:4).

Bij David: 'De wateren hebben U gezien, o God, gezien hebben U de wateren; zij waren bevreesd, ook waren de afgronden beroerd', (Psalm 77:17).

Bij dezelfde: 'Wij zullen niet vrezen wanneer de aarde zal worden veranderd en wanneer de bergen zullen worden bewogen in het hart van de zeeën, verstoord zullen zijn, in opschudding zullen zijn haar wateren', (Psalm 46:3,4).

Bij Mozes: 'Op deze dag zelf werden alle bronnen van de grote afgrond verbroken en de sluizen van de hemel werden geopend', (Genesis 7:11).

En daarna: 'En toegestopt werden de bronnen van de afgrond en de sluizen van de hemel', (Genesis 8:2).

Bij Job: 'De wijsheid, van waar zal zij worden gevonden en welke is de plaats van het inzicht; de mens kent niet de prijs ervan; de afgrond zegt: Niet in mij is zij en de zee zegt: Niet met mij', (Job 28:12-14).

Bij dezelfde: 'Zijt gij gekomen tot de bronnen van de zee en in de navorsing van de afgrond hebt gij gewandeld; zijn u onthuld de poorten des doods en de poorten van de schaduw des doods hebt gij ze gezien?', (Job 38:16,17).

Bij de evangelisten: 'Wie een van deze kleinen die in Mij geloven zal geërgerd hebben, het ware hem nutter dat een ezelsmolen [tredmolen] aan zijn hals werd gehangen en hij verdronken werd in de diepte van de zee', (Mattheüs 18:6; Markus 9:42; Lukas 17:2) en elders bij dezen: 'De demonen waarvan de man bezeten was geweest, baden Jezus dat Hij hun niet zou gebieden heen te gaan in de afgrond; daarom liet Hij hun toe in de zwijnen te varen', (Lukas 8:31,33; Mattheüs 8:32).

In de Openbaring: ‘Het beest dat opklom vanuit de afgrond en oorlog maakte’, (Openbaring 11:7).

‘Het beest dat gij hebt gezien was en is niet en het zal opklimmen vanuit de afgrond’, (Openbaring 17:8).

Ik zag een engel die neerdaalde vanuit de hemel, die had de sleutel van de afgrond en een grote keten op zijn hand en hij bond de draak duizend jaren en hij wierp hem in de afgrond’, (Openbaring 20:1-3).

Hier wordt ook met de afgrond en met de diepte van de zee de hel aangeduid waar en vanwaar de valsheden van het boze zijn; de oorzaak hiervan is dat de geesten die daar zijn en die eerder als mensen in de wereld leefden, in de valse dingen van het boze zijn geweest, op de bodem, als het ware van zeeën schijnen te wonen en wel des te dieper naarmate het boze van waaruit het valse is, zwaarder is geweest.

Zoals met de afgronden worden aangeduid de hellen waar en vanwaar de valsheden zijn, zo worden eveneens met de afgronden aangeduid de laatsten van de hemel, waar en vanwaar de erkenningen van het ware zijn, namelijk de waarheden van de natuurlijke mens.

De oorzaak hiervan is dat de laatsten van de hemel ook verschijnen zoals in wateren, maar dun en helder; want zoals eerder is gezegd, de atmosfeer van de hoogste hemel is als het ware een van ether, de atmosfeer van de middelste hemel, als het ware van lucht en de atmosfeer van de laatste hemel. Is als het ware van water.

Dat die laatste sfeer is zoals van water, is omdat de waarheden bij hen de waarheden van de natuurlijke mens zijn en de atmosfeer van de natuurlijke mens is als het ware van water; vandaar zijn er eveneens schijnbaarheden van rivieren, meren en zeeën in de geestelijke wereld; en daarom wordt met de zeeën ook aangeduid de erkenningen en de wetenschappelijke dingen in het algemeen of in een gehele samenvatting.

Dat deze eveneens met zeeën worden aangeduid, zie de nrs. 275, 342, eendere dingen worden ook met afgronden aangeduid in de volgende plaatsen, bij Mozes: ‘Jehovah uw God is u heenleidende tot een goed land, een land van rivieren des waters, van bronnen en afgronden uitgaande van het dal en van de berg’, (Deuteronomium 8:7); deze dingen zijn ontvouwde eerder in nr. 518.

Bij dezelfde: ‘God zal Jozef zegenen van de hemel van boven, met zegeningen van de afgrond die beneden liggen’, (Genesis 49:25; Deuteronomium 33:13) en eveneens de ontvouwing in nr. 448.

Bij David: ‘Door het Woord van Jehovah zijn de hemelen gemaakt en door de geest van Zijn mond al hun heir; verzamelende zoals een hoop de wateren van de zee, gevende in de schatkamers de afgronden, (Psalm 33:6,7), zie ook nr. 275, waar deze dingen zijn ontvouwde.

Bij dezelfde: ‘Met de afgrond zoals met een kleed hebt Gij de aarde oversluiert’, (Psalm 104:6); zie ook eerder nr. 275.

Bij dezelfde: ‘Looft Jehovah vanuit de aarde, gij walvissen en alle afgronden’, (Psalm 148:7); met de afgronden worden in die plaatsen de laatsten van de hemel aangeduid, waarin de geestelijk-natuurlijke engelen zijn.

Eender bij Ezechiël: ‘De wateren deden hem groeien, de afgrond maakte hem hoog’, (Ezechiël 31:4); hierover zie men eerder nr. 518.

Bovendien worden met de afgronden ook de Goddelijke waarheden in overvloed aangeduid en de verborgenheden van de Goddelijke wijsheid, zoals bij David: ‘Hij kliefde de rots in de woestijn en Hij deed drinken de grote afgronden’, (Psalm 78:15).

Bij dezelfde: ‘Jehovah, Uw gerechtigheid een grote afgrond’, (Psalm 36:7) en elders.

539. En er is rook opgegaan vanuit de put zoals de rook van een grote oven; dat dit betekent daaruit dichte valsheden vanuit de boosheden van de aardse en de lichamelijke liefden, staat vast uit de betekenis van de rook, namelijk het valse van het boze, waarover hierna.

Uit de betekenis van de put van de afgrond, te weten de hel waar degenen zijn die het Woord hebben vervalst, zie nr. 537; en uit de betekenis van de grote oven, namelijk de boosheden van de aardse en de lichamelijke liefden, van waaruit zulke valsheden losbreken, waarover in het volgende artikel.

Dat rook het valse van het boze betekent, is omdat het voortgaat vanuit het vuur en het vuur betekent de liefde van zich en van de wereld en vandaar alle boosheden en daarom ook verschijnen de hellen die in het valse zijn vanuit de boosheden van die liefden en meer nog waar degenen zijn die het Woord hebben vervalst door het ten gunste van die liefden aan te wenden, in een vuur zoals van een grote oven, waaruit dichte rook vermengd met vuur opklimt; zij werden ook door mij gezien en het bleek, dat die liefden bij hen de schijn van zo'n vuur vertonen en dat de daaruit vloeiende valsheden de schijn van een vurige rook vertonen; maar die dingen verschijnen niet aan hen die daarin zijn; zij zijn immers 'in' die liefden en in de valsheden daaruit; het leven van hen is daarin.

Vanwege deze dingen worden zij op vele wijzen gemarteld, maar niet vanwege de vuren en de roken zodanig als die in de natuurlijke wereld zijn.

Dit kan beter vaststaan uit het artikel in 'Hemel en Hel', nrs. 566 tot 575, waar wordt gehandeld over het helse vuur en de knersing van de tanden.

Dat de rook betekent het dichte valse dat voortvloeit vanuit het boze, kan vaststaan uit de volgende plaatsen bij Mozes: 'Abraham schouwde voort tegen de aangezichten van Sodom en Gomorra en tegen de aangezichten van het land van de vlakte en hij zag, en zie, de rook van het land klom op, zoals de rook van een oven', (Genesis 19:28); onder Sodom en Gomorra worden in de geestelijke zin degenen verstaan die geheel en al in de eigenliefde zijn en daarom wordt met de rook die vanuit hun land na de verbranding door Abraham werd gezien, aangeduid het dichte valse dat degenen hebben die geheel en al in die liefde zijn.

Degenen immers die zichzelf boven alles liefhebben, zijn in de grootste donkerheid ten aanzien van de geestelijke en de hemelse dingen; zij zijn immers louter natuurlijk en zinlijk en volslagen gescheiden van de hemel.

Niet alleen ontkennen zij de Goddelijke dingen, maar ook denken zij valsheden uit waarmee zij die geestelijke en hemelse dingen vernietigen.

Het zijn deze valsheden die worden aangeduid met de rook die gezien werd vanuit Sodom en Gomorra.

Bij dezelfde: 'En de zon ging onder en er werd donkerheid en zie, een oven van rook en een fakkel van vuur, die doorging tussen die struiken', (Genesis 15:17); deze dingen zijn gezegd ten aanzien van het nageslacht van Abraham vanuit Jakob, zoals kan vaststaan uit wat voorafgaat in dat hoofdstuk.

Dat de zon onderging, betekent de uiterste tijd wanneer de voleinding daar is; en er werd donkerheid, betekent wanneer er in de plaats van het goede het boze is en in de plaats van het ware het valse; zie, een oven van rook, betekent het dichtste valse uit de boosheden; een fakkel van vuur, betekent de hitte van de begeerten; ging door tussen de stukken, betekent die hen scheidden van de Heer, zie ook deze dingen uitvoeriger ontvouwd in 'Hemelse Verborgenheden', nrs. 1858 tot 1862.

Bij dezelfde: 'Mozes deed het volk uitgaan, Gode tegemoet, vanuit het kamp en zij stelden zich in de lagere gedeelten van de berg; en de berg Sinaï rookte, geheel en al overal, daarom dat op hem neerdaalde Jehovah in vuur en de rook klom op zoals de rook van een oven en de gehele berg beefde zeer', (Exodus 19:17,18).

Daarna: 'En al het volk, zij waren ziende de stemmen en de fakkels en de stem van de bazuin en de rokende berg; en het volk zag en zij werden bewogen en zij stonden van verre en zij zeiden tot Mozes: Spreek gij met ons en wij zullen horen en dat God niet met ons spreke, opdat wij misschien niet sterven', (Exodus 20:15,16).

Hierdoor werd uitgebeeld hoedanig dat volk is geweest, want Jehovah, dat wil zeggen, de Heer, verschijnt aan eenieder volgens zijn hoedanigheid; aan hen die in het ware vanuit het

goede zijn, als een sereen licht, maar aan hen die in valsheden vanuit het boze zijn, zoals rook vanuit vuur en omdat dit volk in aardse en lichamelijke liefden was en daaruit in de valsheden van het boze, verscheen daarom de Heer vanuit de berg Sinäi aan hen zoals een verterend vuur en zoals de rook van een oven.

Dat de zonen van Jakob zodanig zijn geweest, is met veel dingen getoond in ‘Hemelse Verborgenheden’; men zie de daaruit verzamelde uittreksels in ‘De Leer van het Nieuwe Jeruzalem’, nr. 248; en dat de Heer aan eenieder verschijnt volgens zijn hoedanigheid, zoals een levendmakend en verkwikkend vuur aan hen die in het goede zijn en zoals een verterend vuur aan hen die in het boze zijn, zie ‘Hemelse Verborgenheden’, nrs. 934, 1861, 6832, 8814, 8819, 9434, 10551.

Wat de overige dingen in de aangevoerde plaatsen betekenen zie de ontvouwing ervan in ‘Hemelse Verborgenheden’, betreffende die over Exodus.

Iets eenders wordt aangeduid met de rook en met het vuur bij David: ‘Wanneer Hij was ontbrand, klom rook op vanuit Zijn neus en het vuur vanuit Zijn mond verteerde, kolen waren ontstoken vanuit Hem; en Hij boog de hemel en Hij daalde neer en donkerheid was onder Zijn voeten’, (Psalm 18:8-10; 2 Samuël 22:8,9).

Verstaan wordt niet dat rook en verterend vuur vanuit Hem opklom, omdat Hij geen toorn heeft, maar dit wordt zo gezegd, omdat de Heer zodanig verschijnt aan hen die in valse en boze dingen zijn, want zij beschouwen Hem vanuit die valse en boze dingen.

Iets eenders wordt hiermee aangeduid bij dezelfde: ‘Die de aarde beschouwt en zij beeft; Hij raakt de bergen aan en zij roken’, (Palm 104:32).

Bij dezelfde: ‘Jehovah, buig Uw hemelen en daal neer, raak de bergen aan opdat zij roken’, (Psalm 144:5).

Bij Jesaja: ‘Huyl, gij poort, schreeuw, gij stad; versmolten in Filistea, gij, gans en al; omdat van het noorden een rook is gekomen’, (Jesaja 14:31).

Met de poort wordt aangeduid het ware dat binnenleidt in de Kerk; met de stad de leer; met Filistea het geloof; vandaar wordt met: Huyl, gij poort; schreeuw, gij stad; versmolten is Filistea, gij gans en al, aangeduid de verwoesting van de Kerk ten aanzien van het ware van de leer en vandaar ten aanzien van het geloof.

Met het noorden wordt aangeduid de hel waar en vanwaar de valsheden van de leer en de valsheden van het geloof zijn en met de rook de valsheden zelf; vandaar wordt met: Van het noorden is een rook gekomen, aangeduid het valse, dat verwoest vanuit de hellen.

Bij Nahum: Zie, Ik zal haar wagen met rook aansteken en het zwaard zal uw jonge leeuwen verteren’, (Nahum 2:14); ook daar wordt gehandeld over de verwoesting van de Kerk en met de rook de wagen aansteken, betekent alle waarheden van de leer tot valsheden verdraaien; de rook is het valse en de wagen is de leer; en daarmee dat het zwaard de jongen leeuwen zal verteren, wordt aangeduid dat de valsheden de voornaamste waarheden van de Kerk zullen vernietigen.

De jonge leeuwen zijn de voornaamste en beschermende waarheden van de Kerk en het zwaard is het valse dat het ware vernietigt.

Bij Joël: ‘Ik zal wondertekenen geven in de hemelen en op de aarde, bloed en vuur en kolommen van rook’, (Joël 2:30).

Deze dingen betreffen het Laatste Gericht en met het bloed, het vuur en de kolommen van rook, wordt aangeduid het ware van het Woord dat is vervalst, het goede ervan verechtreukt en vandaar louter valsheden; het bloed is het ware van het Woord dat is vervalst, het vuur is het goede ervan, verechtreukt en de kolommen van rook zijn daaruit louter dichte valse dingen.

Bij David: ‘De goddelozen zullen vergaan en de vijanden van Jehovah zoals de heerlijkheid van de lammeren zullen zij worden verteerd, in de rook zullen zij worden verteerd’, (Psalm 37:20).

Dat de goddelozen en de vijanden van Jehovah in de rook zullen worden verteerd, betekent dat zij zullen vergaan door de valsheden van het boze; goddelozen worden diegenen genoemd die in het valse zijn, vijanden degenen die in het boze zijn en de rook is het valse van het boze.

Bij dezelfde: ‘Volgens het verdrijven van rook zult gij verdrijven; zoals het smelten van was vóór het vuur, zullen de goddelozen vergaan vóór God’, (Psalm 68:3).

De ondergang van de goddelozen wordt vergeleken met de rook die door de lucht wordt verdreven en met was die voor het vuur versmelt, omdat de rook de valsheden betekent en het vuur de boosheden.

Bij Jesaja: ‘De hemelen zullen zoals een rook verdwijnen en de aarde zal zoals een kleed verouden’, (Jesaja 51:6); met de rook wordt ook hier aangeduid het valse waardoor degenen zullen vergaan die in de vorige hemel zijn en met het veroudende kleed wordt aangeduid het ware dat verloren is gegaan door de valsheden van het boze.

De vergelijking wordt genomen met de verdwijnende rook en met een veroudend kleed, omdat de vergelijkingen in het Woord ook overeenstemmingen zijn en eveneens aanduiden.

Bij Hosea: ‘Zij gaan voort te zondigen en zij maken zich een gegoten beeld van hun zilver, in hun inzicht afgoden, werk van werkmeesters gans en al, deswege zullen zij zijn zoals een morgenwolk en zoals dauw vallend in de morgen, heengaande, van de wervelwind weggevaagd van de dorsvloer en zoals rook vanuit de schoorsteen’, (Hosea 13:2,3).

Op die wijze worden de leerstellingen beschreven die vanuit het eigen inzicht zijn, waarin boosheden van het valse en valsheden van het boze zijn; zulke leerstellingen worden aangeduid met de gegoten beelden uit zilver en met de afgoden.

Hun zilver betekent dat wat vanuit hun eigen inzicht is en het werk van de werkmeesters betekent hetzelfde en daarom wordt er ook gezegd: In hun inzicht hebben zij zich afgoden gemaakt, werk van werkmeesters gans en al.

Dat die leerstellingen, omdat die vals zijn, zullen voorbijgaan, wordt daarmee aangeduid dat zij zullen heengaan als de rook vanuit een schoorsteen; dat ook gezegd wordt: Zoals een morgenwolk, zoals de dauw die ’s morgens valt en zoals van de dorsvloer, is omdat de Kerk in haar aanvang is zoals een wolk in de morgen en zoals dauw dat valt in de morgen en zoals koren op de dorsvloer, waarmee worden aangeduid de waarheden van het goede en de goede dingen van het ware; die evenwel gaandeweg voorbijgaan en worden verkeerd in de valse dingen van het boze en in de boze dingen van het valse.

Met de rook wordt ook het valse aangeduid elders in de Openbaring: ‘Vanuit de mond van de paarden ging uit vuur en rook en zwavel en vanwege deze werden zij gedood, het derde deel van de mensen en door de rook en door de zwavel door het vuur’, (Openbaring 9:17,18).

Elders: ‘De rook van hun marteling klimt op tot in de eeuwen der eeuwen’, (Openbaring 14:11).

En verder: ‘De rook vanuit Babylon klimt op tot in de eeuwen der eeuwen’, (Openbaring 19:3).

Aangezien het vuur de liefde betekent in de ene en de andere zin, zowel de hemelse liefde als de helse liefde en vandaar de rook datgene betekent wat voortvloeit vanuit die liefde: het valse dat vanuit de helse liefde is en het ware dat vanuit de hemelse liefde is, betekent daarom dat de rook ook in de goede zin het heilig ware; dit betekent de rook vanuit het vuur van de reukwerken, zie nr. 494 en eveneens in de volgende plaatsen, bij Jesaja: ‘Jehovah zal scheppen over alle habitakel van de berg Zion en over haar samenroepingen een wolk overdag en een rook en een glans van het vuur van de vlam ’s nachts, want over alle heerlijkheid een overdekking’, (Jesaja 4:5); zie ook de ontvouwing ervan in de nrs. 294, 504.

‘De posten van de drempels werden bewogen door de stem van de roepende serafim en het huis werd vervuld met rook’, (Jesaja 6:4).

In de Openbaring: ‘Vervuld werd de tempel met de rook vanuit de heerlijkheid van God en Zijn deugd’, (Openbaring 15:8).

Elders: ‘De rook van de reukwerken klom op met de gebeden van de heiligen, van de hand van de engel voor God’, (Openbaring 8:4).

540. Aangezien gezegd wordt dat rook is opgegaan vanuit de put zoals de rook van een grote oven en tot dusver is getoond, dat de rook het dichte valse betekent, zo is het van belang, dat ook getoond zal worden dat de oven de boosheden van de aarde en van de lichamelijke liefden betekent en dus dat de rook van een grote oven de dichte valsheden vanuit die liefden betekent.

Dat de oven die liefden betekent, is eveneens vanuit schijnbaarheden in de geestelijke wereld; de hellen immers waarin die liefden regeren, verschijnen, wanneer daarin een blik wordt geworpen, zoals van vuur gloeiende ovens en erboven verschijnen rookwalmen, zodanig als die opklimmen uit ovens en zodanige als die worden gezien bij branden.

Vandaar is het, dat in het Woord ovens betekenen, ofwel de hellen, of een menigte van mensen of de mens zelf, in wie zulke liefden en begeerten regeren, of wat hetzelfde is waar vanuit de boosheden opwellen.

Deze dingen worden aangeduid met de ovens, fornuizen, smeltovens en bakovens, in de volgende plaatsen: ‘De Zoon des mensen zal Zijn engelen zenden, die uit Zijn koninkrijk alle aanstoten zullen verzamelen en hen die de ongerechtigheid doen; en zij zullen hen zenden in de smeltoven van het vuur.

In de voleinding der eeuw zullen de engelen uitgaan en zij zullen de bozen afscheiden uit het midden van de gerechten en hen werpen in de smeltoven van het vuur; daar zal zijn wening en knersing van de tanden’, (Mattheüs 13:41,42,49,50).

Dat hier onder de smeltoven van het vuur of de oven de hellen worden verstaan, is duidelijk; de voleinding van de eeuw is de laatste tijd van de Kerk, wanneer het Gericht daar is; dat dan de bozen moeten worden gescheiden van de goeden en eerstgenoemden in de hel moeten worden geworpen, wordt daarmee aangeduid dat de engelen alle aanstoten zullen verzamelen en hen die de ongerechtigheid doen; en dat zij de bozen zullen afscheiden uit het midden van de gerechten en hen zullen werpen in de smeltoven van het vuur.

De hel wordt smeltoven van het vuur genoemd, omdat die vurig verschijnt vanwege de eigenliefden en de liefden van de wereld; dat de marteling vanwege deze liefden wordt verstaan onder het helse vuur, zie het werk ‘Hemel en Hel’, nrs. 566 tot 575.

Bij Maleachi: ‘Zie, de dag komende, brandende als een bakoven, waarop allen die vermetel zondigen en alle werker van de boosheid, een stoppel zullen zijn en de komende dag zal hen ontsteken’, (Maleachi 4:1).

Deze dingen zijn eveneens gezegd ten aanzien van de laatste tijd van de Kerk en ten aanzien van het Laatste Gericht dan; de komende dag betekent het ene en het andere; onder de bakoven wordt ook de hel verstaan waar degenen zijn die zich bevestigen met een leer van valsheden en met een leven in boosheden vanuit wereldse en lichamelijke liefden.

Dat die vanwege hun liefden zullen vergaan, wordt daaronder verstaan, dat allen die vermetel zondigen en alle werker van de boosheid, een stoppel zal zijn en de bakoven hen zal aansteken.

Degenen die vermetel zondigen zijn zij die zich met de leer in de valsheden bevestigen en de werker van de boosheid zijn zij die zich met het leven bevestigen in de boze dingen.

Bij Hosea: ‘Door hun boosheid verblijden zij de koning en door hun leugens de vorsten; allen zijn echtbrekenden, zoals een bakoven heet gemaakt door de bakker; de opwekker houdt op van het deeg te kneden tot aan de doorzuring ervan toe.

Wanneer zij zoals een bakoven hun gemoed zullen hebben omgekeerd tot hun lagen, de ganse nacht is hun bakker slapende, ’s morgens is hij brandende zoals een vuur van de vlam; allen zijn verhit zoals een bakoven en zij zullen hun rechters verteren, al hun koningen zullen vallen, geen onder hen roepende tot Mij; Efraïm is een koek geworden die niet is omgekeerd’, (Hosea 7:3-8).

Met deze woorden worden in de geestelijke zin de zonen van Jakob beschreven, namelijk dat zij vanwege hun eigenliefde en de liefde van de wereld al het goede hebben verkeerd in het boze en vandaar al het ware in het valse.

Met de koning die zij met hun boosheid verblijden, wordt al het valse vanuit het boze aangeduid; de koning immers betekent het ware vanuit het goede en in de tegengestelde zin het valse vanuit het boze en met de vorsten die zij met leugens verblijden, worden de voornaamste valsheden aangeduid.

Dat zij vanwege hun liefden de goede en de ware dingen hebben verdraaid, wordt daarmee aangeduid, dat allen echtbrekenden zijn zoals een bakoven heet gemaakt door de bakker. Echtbreken betekent het goede verdraaien en vandaar het ware; dit wordt vergeleken met een heet gemaakte bakoven door de bakker, omdat zij de valsheden van hun liefden begunstigen zoals tot deeg samenkneden en omdat de boosheden en de valsheden niet worden gescheiden van de goede en de ware dingen die vanuit de letterlijke zin van het Woord zijn, maar samenkleven, wordt daarom gezegd: De opwekker houdt op van het deeg te kneden tot aan de doorzuring toe

Iets eenders wordt ook daarmee aangeduid, dat Efraïm is geworden zoals een koek die niet is omgekeerd; Efraïm is het verstand van het ware, dat er vandaar niets anders dan boosheden zijn, die van hun liefden zijn, die de valsheden begunstigen, wordt aangeduid met: De ganse nacht is de bakker slapende, 's morgens is hij brandende zoals een vuur van de vlam; allen zijn verhit zoals een bakoven; zij worden vergeleken met een bakker en een bakoven, omdat zij een leer vanuit valsheden samenvoegen, zoals een bakker broden en koeken maakt in de bakoven.

Dat zij zo alle goedheden en waarheden die zij vanuit het Woord hebben, verderven, wordt daarmee aangeduid, dat zij hun rechters zullen verteren en al hun koningen zullen vallen; de rechters betekenen de goedheden van het ware en de koningen de waarheden zelf; dat dit hun overkomt, omdat zij niet uit de Heer maar uit zichzelf wijs willen zijn, wordt aangeduid met: Geen onder hen is roepende tot Mij.

Dat eendere dingen onder die woorden worden verstaan, kan alleen al vanuit een algemene beschouwing worden gezien; maar dat de afzonderlijke woorden zulke zaken aanduiden en beschrijven, kan niet worden gezien dan alleen door de innerlijke zin; zoals dat onder de koningen, de vorsten, de rechters en de echtbrekers en ook onder de bakoven en de bakker die dingen worden verstaan die gezegd zijn.

Dat zij eveneens die waarheden en valsheden samenvoegen opdat die samenkleven, verschijnen ook in de geestelijke wereld zoals bakkers die deeg samenkneden en waar naast een bakoven is.

In Klaagliederen: 'Onze huiden zijn zoals een bakoven zwart geworden, vanwege de stormen van de honger', (Klaagliederen 5:10).

Dit is een weklacht over de beroving van het ware en de overstroming van het valse; de honger betekent de beroving van en het gebrek aan het ware, zie eerder nr. 386; en de stromen van de honger het opperste gebrek en eveneens de overstroming van het valse, want waar de waarheden niet zijn, daar zijn de valsheden.

De stormen in het Woord betekenen iets eenders als de overstroming; onze huiden zijn zoals een bakoven zwart geworden, betekent dat de natuurlijke mens zonder het licht van het ware is en vandaar in de duisternis van het valse.

Ook betekent de bakoven hier de vervaardiging van een leer vanuit valsheden en niet vanuit waarheden, zie nr. 386, waar deze dingen uitvoeriger zijn ontvouwd.

Bij Ezechiël: 'Zij zijn Mij geworden, het huis Israëls, tot schuim; zij allen brons en tin en ijzer en lood in het midden van de oven; schuim van zilver zijn zij geworden; zie, Ik ben vergaderende u in het midden van Jeruzalem; een vergadering van zilver en brons en ijzer en lood en tin; Ik zal u vergaderen in het midden van een oven, om daarover aan te blazen het vuur ter smelting; zo zal Ik u vergaderen in Mijn toorn en in Mijn ontsteking en Ik zal

achterlaten en smelten u, naar de smelting van zilver in het midden van de oven, zo zult gij worden gesmolten in het midden ervan', (Ezechiël 22:18-22).

Hiermee worden beschreven de valse leerstellingen die de Joden en de Israëlieten samenvoegden vanuit de letterlijke zin, die zij toevoegden aan zichzelf en aan hun liefden; en deze worden schuim van zilver genoemd, omdat zilver het ware van het Woord betekent en het schuim niets van het ware of dat wat is onttrokken aan het ware, wat dus verworpen wordt.

De dingen die van de letterlijke zin van het Woord zijn, worden aangeduid met: brons, tin, ijzer en lood, omdat daarmee de goedheden en waarheden van de natuurlijke mens worden aangeduid, voor die mens zijn de dingen die in het Woord zijn, bevat in de letterlijke zin ervan; en omdat zij vanuit die zin hun valse leerstellingen hadden samengevoegd, die de overleveringen waren, wordt gezegd dat zij tezamen zullen worden gesmolten en omdat zij waren toegevoegd aan hun liefden, die de eigenliefde en de liefde van de wereld waren, wordt gezegd dat Hij hen zal vergaderen in het midden van de oven om aan te blazen daarover het vuur der smelting; het vuur betekent die liefden en omdat hun leerstellingen worden verstaan, wordt gezegd dat Hij hen zal vergaderen in het midden van Jeruzalem.

Met Jeruzalem wordt de Kerk aangeduid ten aanzien van de leer, dus eveneens de leer van de Kerk.

Bij Mozes: 'De zon ging onder en er werd donkerheid, en zie, een oven van rook en een fakkel van vuur die doorging tussen die stukken', (Genesis 15:17).

Dat de valsheden van het boze en de boosheden van het valse, die opwelden vanuit de boze liefden bij de Joodse en de Israëlitische natie, hier worden verstaan onder de oven van rook en de fakkel van vuur, die doorging tussen de stukken, zie het voorgaande artikel.

Abraham immers begeerde dat zijn nageslacht zou heersen over het ganse land Kanaän en omdat de Heer voorzag, dat bij die natie de Kerk zou worden ingesteld, sloot Hij daarom met Abraham een verbond; toch wordt met dat gezicht voorzienig hoedanig zij zouden zijn.

Bij Nahum: 'Scheep u water ter belegering; bevestig uw vestingen; ga in het slijk in en treed het pek, herstel de ticheloven; daar zal u het vuur verteren, het zwaard u uitroeien', (Nahum 3:14,15).

Hiermee wordt de vernietiging van het ware door de valsheden van het boze beschreven.

De wateren der belegering zijn de valsheden waardoor daarnaar wordt gestreefd om de waarheden te vernietigen; met de vestingen bevestigen wordt aangeduid die versterken door zulke dingen die verschijnen zoals ware dingen; en ingaan in het slijk en het pek treden, wordt aangeduid dat zij schijnen samen te hangen; het pek is het valse vanuit het boze dat verbindt; met de ticheloven herstellen wordt aangeduid de leer herstellen die is samengeflanst vanuit vervalste waarheden en verdichtels; de tichels [stenen] immers betekenen de valsheden die worden verzonnen en niet samenhangen met de waarheden; met het vuur zal u verteren, wordt aangeduid dat zij zullen vergaan door de boosheden van hun liefden; en daarmee dat het zwaard u zal uitroeien wordt aangeduid, dat zij zullen vergaan door de valsheden.

Bij Jeremia: 'Neem in uw hand grote stenen en verberg ze in de ticheloven die is aan de deur van farao's huis: Ik zal de koning van Babel nemen, Ik zal zijn troon stellen op deze stenen die gij verborgen hebt; hij zal komen en het land van Egypte slaan; en Ik zal een vuur aansteken in de huizen van Egypte; tenslotte zal hij zich het land van Egypte aantrekken, zoals een herder zijn kleeft aantrekt', (Jeremia 43:9-12).

Hierdoor is aangeduid de ontwijding van het ware door de redeneringen vanuit de valselijk toegepaste wetenschappelijkheden; met de grote stenen verborgen in de ticheloven, worden de waarheden van het Woord aangeduid die vervalst zijn door de verdichtels die vanuit het eigen inzicht zijn; de stenen zijn de waarheden van het Woord, de ticheloven is de samengevoegde leer vanuit verdichtels; met het huis van farao wordt de natuurlijke mens aangeduid ten aanzien van de wetenschappelijke dingen daar; de deur is het zinlijk

wetenschappelijke, waardoor de ingang is tot de natuurlijke mens, waardoor vervalsingen ontstaan.

Met de koning van Babel wordt de ontwijding van het ware aangeduid; dat die de troon op die stenen zal stellen en Egypte zal slaan en een vuur aansteken in de huizen ervan, betekent dat hij door de wetenschappelijke dingen van de natuurlijke mens alle ware dingen van de leer zal verdraaien en die zal ontwijden.

Dat hij de natuurlijke mens aan zich zal onderwerpen ten aanzien van alle dingen daar, wat plaatsvindt door bevestigingen van de valsheden vanuit de wetenschappelijke dingen, wordt daarmee aangeduid dat hij zich het land van Egypte zal aantrekken zoals een herder zijn kleeft; dat alle dingen van de natuurlijke mens zo zullen vergaan door de boosheden van de aardse en de lichamelijke dingen, wordt aangeduid met: Ik zal een vuur aansteken in de huizen van Egypte.

Aangezien met Egypte de natuurlijke mens wordt aangeduid ten aanzien van het wetenschappelijke daar en met de oven van ijzer eender, wordt daarom Egypte in het Woord, een oven van ijzer genoemd, zoals bij Jeremia: ‘Te dien dage waarop Ik hen uit Egypte uitleidde, uit de oven van ijzer’, (Jeremia 11:4).

Bij Mozes: ‘Hij heeft u uitgeleid uit de oven van ijzer, uit Egypte’, (Deuteronomium 4:20). In het eerste boek der Koningen: ‘Gij hebt uitgeleid uit Egypte, uit het midden van de oven van ijzer’, (1 Koningen 8:51).

Bij David: ‘Ik heb van de last van Egypte verwijderd de schouder van Israël, zijn handen zijn voorbijgegaan aan de oven’, (Psalm 81:7).

De natuurlijke mens ten aanzien van het wetenschappelijke wordt aangeduid met de oven van ijzer; de oven is de natuurlijke mens en het ijzer is het wetenschappelijke, daar het valse wetenschappelijke, omdat gezegd wordt dat zij werden uitgeleid; de natuurlijke mens immers, indien hij niet wordt geleid door de geestelijke mens, is in valsheden en in boosheden.

De oorzaak hiervan is dat hij niet enig licht heeft vanuit de hemel; het licht immers vanuit de hemel vloeit in door de geestelijke mens in de natuurlijke en verlicht, leert en leidt.

Het volslagen tegendeel is het geval, wanneer de natuurlijke mens niet onder toezicht van de geestelijke mens denkt en handelt; hij is dan ook in slavernij, want hij denkt en handelt vanuit het valse en het boze dat uit de hel is.

Dit wordt daarmee aangeduid, dat van hen wordt gezegd dat zij zijn uitgeleid uit het huis der slavernij en dus uit Egypte.

Al het vrije immers van denken en handelen is vanuit de geestelijke mens, aangezien deze denkt en wil vanuit de hemel uit de Heer en geleid worden door de Heer is het vrije.

Hieruit kan vaststaan, vanwaar het is dat Egypte een oven van ijzer wordt genoemd en dat het een huis van de slavernij wordt genoemd.

Deze slavernij wordt ook aangeduid met de last van Egypte verwijderen van de schouder van Israël; dat het ijzer het wetenschappelijke betekent, dat van de natuurlijke mens is, zie eerder nr. 176.

Aangezien de meest dingen in het Woord ook een tegengestelde zin hebben, heeft de bakoven die eveneens, zoals bij Jesaja: ‘Gezegde van Jehovah, Die een haard heeft in Zion en Hij heeft een bakoven in Jeruzalem’, (Jesaja 31:9).

Met de haard wordt het goede van de liefde aangeduid, met de bakoven het ware vanuit dat goede, dus het ware van de leer.

Eendere dingen ook met Zion en Jeruzalem: met Zion de Kerk ten aanzien van het goede van de liefde en met Jeruzalem de Kerk ten aanzien van het ware van de leer; eender met de bakoven bij Mozes, waar gehandeld wordt over, ‘het spijsoffer te bereiden, of in een bakoven, of in een pan, of in een ketel’, (Leviticus 2:4,5,7); welke dingen zijn ontvouwde in ‘Hemelse Verborgenheden’; eender met de smeltoven, eerder vermeld in de Openbaring: ‘De voeten van de Zoon des mensen waren aan blinkend koper gelijk, als in een smeltoven geblaakt’, (Openbaring 1:15) en zie eerder nr. 69.

541. En verduisterd werd de zon en de lucht vanwege de rook van de put, dat dit betekent dat het licht van het ware uit de Heer donkerheid is geworden door de helse valsheden, staat vast uit de betekenis van verduisterd worden van de zon en de lucht, namelijk dat het licht van het ware uit de Heer donkerheid is geworden, waarover hierna.

En uit de betekenis vanwege de rook van de put, namelijk vanwege de dichte valse dingen die uit de hel zijn, dus door de helse valsheden; dat de rook de dichte valsheden betekent en de put van de afgrond de hellen, waar en vanwaar die valsheden zijn, zie de nrs. 536-539.

Dat de zon en de lucht verduisterd, betekent dat het licht van het ware uit de Heer donkerheid is geworden, is omdat de Heer in de hemel van de engelen de Zon is en het Goddelijk Ware voortgaande uit de Heer als Zon al het licht daar is en zowel het licht als het verstand van de engelen verlicht; en daarom wordt, wanneer die Zon daar is verduisterd, het licht van het ware dat uit de Heer is, donkerheid; de valsheden uit de hel verduisteren die.

Hierdoor, dat het licht van de hemel dat door de valsheden donkerheid is geworden, is alle ontkenning van het Goddelijke en van de Goddelijke dingen door hen die louter natuurlijk zijn; zij beschouwen immers de Goddelijke dingen in donkerheid en vandaar zoals donkerheid en daarom ontkennen zij die.

Ook wordt het licht van de hemel, wanneer dit invloeit bij hen die in de valse dingen van het boze zijn, in de geestelijke wereld daadwerkelijk donkerheid; vandaar, dat de bozen niet alleen niet zien en verstaan de geestelijke dingen, dus de dingen die van de hemel en van de Kerk zijn, maar ook dat zij die in hun hart ontkennen.

Dat de Heer in de hemel van de engelen verschijnt als Zon en dat het Goddelijk Ware voortgaande uit de Heer als Zon alle licht van de hemel is, dus alle inzicht en wijsheid die de engelen hebben, zie het werk 'Hemel en Hel', nrs. 116 tot 140.

Dat ook gezegd wordt dat de lucht is verduisterd geworden, is omdat het licht van het ware wordt verstaan; de lucht immers blinkt door de zon.

Iets eenders wordt aangeduid met de ethers bij David: 'Jehovah, in de hemelen is Uw barmhartigheid, Uw waarheid tot aan de ethers toe', (Psalm 36:6; Psalm 57:11; Psalm 108:5).

De barmhartigheid betekent het Goddelijk Goede van de Goddelijke Liefde en de waarheid het Goddelijk Ware en omdat het Goddelijk Ware het licht van de hemel is, zoal eerder is gezegd, wordt daarom gezegd: Uw waarheid tot aan de ethers toe; met de ethers dus wordt in het meervoud aangeduid het Goddelijk licht tot aan de hoogste hemel toe, waar het in de hoogste graad is.

Eendere dingen worden aangeduid met de ethers in, (Psalm 77:18; 78:23,24).

542. vers 3-12. En van de rook gingen sprinkhanen uit op de aarde en hun werd mogendheid gegeven zoals de schorpioenen van de aarde mogendheid hebben. En hun werd gezegd, dat zij het gras van de aarde niet zouden beschadigen, noch enig groen, noch enige boom, dan de mensen alleen die het zegel van God niet in hun voorhoofden zouden hebben. En hun werd gegeven niet dat zij hen zouden doden, maar dat zij hen zouden pijnigen vijf maanden en hun pijniging was zoals de pijniging van een schorpioen wanneer hij de mens steekt. En in die dagen zullen de mensen de dood zoeken en zij zullen die niet vinden en zij zullen begeren te sterven en de dood zal van hen vlieden. En de gelijkenissen van de sprinkhanen waren de paarden gelijk bereid tot de oorlog en op hun hoofden waren als het ware kronen, eender aan goud en hun aangezichten zoals aangezichten van mensen. En zij hadden haren zoals de haren van de vrouwen en hun tanden waren zoals van de leeuwen. En zij hadden borstharnassen zoals ijzeren borstharnassen en de stem van hun vleugels was zoals de stem van de wagens van vele paarden rennende tot de oorlog. En zij hadden staarten eender aan de schorpioenen en er waren angels in hun staarten en hun mogendheid was de mensen te beschadigen vijf maanden. En zij hadden over zich een koning, de engel van de afgrond, wiens naam was in

het Hebreeuws Abaddon en in het Grieks heeft hij de naam Apollyon. Het ene wee is voorbijgegaan, zie, er komen nog twee weeën na deze.

En van de rook gingen sprinkhanen uit op de aarde, betekent dat zij vanwege de helse valsheden zinlijk-lichamelijk zijn geworden in de Kerk; en hun werd mogendheid gegeven zoals de scorpioenen van de aarde mogendheid hebben, betekent het overredende van hen en de uitwerking en de macht ervan; en hun werd gezegd, dat zij het gras van de aarde niet zouden beschadigen, noch enig groen, noch enige boom, betekent dat zij geen nadeel zouden berokkenen aan enig waar en levend wetenschappelijke vanuit de letterlijke zin van het Woord, noch aan enige erkentissen van het ware en het goede daar; dan de mensen alleen die het zegel van God niet in hun voorhoofden zouden hebben, betekent slechts aan het verstand van het ware en aan de doorvatting van het goede bij hen die niet in de ware dingen vanuit het goede uit de Heer zijn; en hun werd gegeven niet dat zij hen zouden doden, betekent dat zij niet zouden worden beroofd van het vermogen van het ware te verstaan en van het goede te doorvatten; maar dat zij hen zouden pijnigen vijf maanden, betekent dat het verstand door de valsheden van het boze zou verdonkeren en daarvan zou worden afgetrokken worden het ware te zien, zodanig als zij in die staat zijn; en hun pijniging was zoals de pijniging van een scorpion wanneer hij de mens steekt, betekent dat de verdonkering en het daarvan afgetrokken worden van het ware te zien, is door de overreding, waardoor het gemoed wordt verwaasd; en in die dagen zullen de mensen de dood zoeken en zij zullen die niet vinden, betekent dat zij dan het vermogen van het ware te verstaan zouden willen verliezen, maar dat zij dat toch niet kunnen; en zij zullen begeren te sterven en de dood zal van hen vlieden, betekent dat zij het vermogen van het goede te doorvatten, dat van het geestelijk leven is, zouden willen verliezen, maar tevergeefs; en de gelijkenissen van de sprinkhanen waren de paarden gelijk bereid tot de oorlog, betekent dat de zinlijk geworden mens redeneert alsof dat vanuit het verstand is van het ware; en op hun hoofden waren als het ware kronen, eender aan goud, betekent dat zij zichzelf wanneer zij redeneren toeschijnen zoals wijzen en overwinnaars; en hun aangezichten zoals de gezichten van mensen, betekent dat zij zichzelf toeschijnen zoals geestelijke aandoeningen van het ware; en zij hadden haren zoals de haren van de vrouwen, betekent dat zij zichzelf ook toeschijnen zoals natuurlijke aandoeningen van het ware; en hun tanden waren zoals van leeuwen, betekent dat de zinlijke dingen, dus de laatsten van het verstandelijke leven, voor hen schijnbaar als het ware in de macht over alle dingen zijn; en zij hadden borstharnassen zoals ijzeren borstharnassen, betekent de overredingen waarmee zij zich aangordden tot de gevechten, waartegen de waarheden van de redelijk-geestelijke mens niet vermogen; en de stem van hun vleugels was zoals de stem van de wagens van vele paarden die rennen tot de oorlog, betekent de redeneringen, alsof vanuit de verstane waarheden van de leer van het Woord, waarvoor vurig moet worden gestreden; en zij hadden staarten eender aan de scorpioenen, betekent de zinlijk wetenschappelijke dingen, die overredend zijn; en er waren angels in hun staarten, betekent de sluwheden om daardoor te bedriegen; en hun mogendheid was de mensen te beschadigen vijf maanden, betekent dat zij verbijstering zouden brengen over het verstand van het ware en over de doorvatting van het goede, zolang zij in die staat zijn; en zij hadden over zich een koning, de engel van de afgrond, betekent dat zij de invloeiing opnamen uit de hel, waar degenen zijn die in de valsheden van het boze zijn en louter zinlijk zijn; wiens naam was in het Hebreeuws Abaddon en in het Grieks heeft hij de naam Apollyon, betekent de hoedanigheid ervan, namelijk verdervend al het ware en goede; het ene wee is voorbijgegaan, zie, er komen nog twee weeën na deze, betekent de ene weeklacht over de verwoesting van de Kerk en dat de weeklacht over de verdere verwoesting van haar volgt.

543. En van de rook gingen sprinkhanen uit op de aarde; dat dit betekent dat zij vanwege de helse valsheden, zinlijk-lichamelijk geworden zijn in de Kerk, staat vast uit de betekenis van de rook, namelijk het helse valse, zie nr. 539; dat dit het helse valse is, dat met de rook hier

wordt aangeduid, is omdat eerder is gezegd, dat die rook opklom vanuit de put van de afgrond en met de put van de afgrond wordt de hel aangeduid, waar en vanwaar de valsheden van het boze zijn, die de waarheden van het Woord vervalsen; uit de betekenis van de sprinkhanen, namelijk het laatste zinlijke van de mens, dat in het valse van het boze is, waarover hierna, en uit de betekenis van uitgaan op aarde, namelijk de Kerk, want de aarde of het land betekent de Kerk; ook zijn de dingen die in de Openbaring zijn bevat, over de Kerk en haar staat voorzeggd.

Dat de sprinkhanen het laatste zinlijke van de mens betekent, dat in het valse van het boze is, kan vaststaan uit alle dingen en de afzonderlijke dingen die in dit hoofdstuk, tot aan vers 12 toe, zijn gezegd.

Uit de ontvouwing ervan kan vaststaan, dat niet iets anders onder de sprinkhanen wordt verstaan, maar hier zal eerst worden gezegd, wat wordt verstaan onder het laatste zinlijke van de mens; niet wordt verstaan het zinlijke van gezicht, gehoor, reuk, smaak en tast. Deze immers zijn aan het lichaam eigen, maar het laatste van het denken en van de aandoening, dat het eerst bij de kleine kinderen wordt geopend en dat zodanig is dat zij niet iets anders denken, noch door andere ervaringen worden aangedaan, dan die welke één maken met genoemde zinnen.

De kleine kinderen immers leren denken door de zinnen en zij leren aangedaan te worden door de ervaringen volgens de dingen die aan hun zinnen genoeg geven; en daarom is het eerste innerlijke dat bij hen wordt geopend, het zinlijke, dat het laatste zinlijke van de mens wordt genoemd en eveneens het zinlijk-lichamelijke; daarna echter, als het kleine kind opgroeit en een knaap wordt, wordt het innerlijk-zinlijke geopend, van waaruit hij natuurlijk denkt en eveneens natuurlijk wordt aangedaan; tenslotte wordt, als hij jongeling en jongeman wordt, het nog meer innerlijk zinlijke van hem geopend, van waaruit hij redelijk denkt en indien hij in het goede van de naastenliefde en van het geloof is, geestelijk denkt en eveneens geestelijk en redelijk wordt aangedaan.

Het is deze vorm van denken en aandoening, die de redelijke en de geestelijke mens wordt genoemd, de eerdergenoemde echter de natuurlijke mens en de eerste de zinlijke mens.

Bij ieder mens worden de innerlijke dingen geopend, die van zijn denken en aandoeningen zijn, geleidelijk geopend; dit vindt plaats door de aanhoudende invloeiing vanuit de hemel uit de Heer; door die invloeiing wordt eerst het zinlijke gevormd, dat het naast het lichaam aankleeft, waarvandaan de mens zinlijk wordt, daarna het natuurlijke, waarvandaan hij natuurlijk wordt en daarna het redelijke en daarmee het geestelijke, waarvandaan hij een redelijk-geestelijk mens wordt.

Maar dit voor zoveel als de mens denkt over God en over de Goddelijke dingen die uit God zijn; en hij wordt geformeerd en vervolmaakt voor zoveel als hij door die dingen wordt aangedaan, dat wil zeggen, voor zoveel als hij ze wil en ernaar leeft; maar indien dit niet gebeurt, dan wordt de geestelijke mens op algemene wijze geopend, maar niet geformeerd, te minder vervolmaakt.

Daardoor dat de mens op algemene wijze wordt geopend, ontvangt de mens het vermogen om te denken en vanuit het denken redelijk te spreken; dit immers is de algemene uitwerking van de invloeiing van de hemel bij ieder mens.

Daaruit kan vaststaan, dat er een geestelijke en vervolgens een natuurlijke en eveneens een zinlijk denken en aandoening zijn bij hen die denken vanuit God over God en over Goddelijke dingen, maar dat er alleen natuurlijk denken en aandoeningen zijn bij hen die niet denken vanuit God over God en over de Goddelijke dingen, maar alleen vanuit zichzelf of vanuit de wereld over zich of over de wereld.

Maar men moet weten, dat vanuit zich of vanuit de wereld denken niet daaruit is, maar vanuit de hel; want wie niet denkt vanuit God, denkt vanuit de hel; niet kan iemand tegelijk vanuit het ene en het andere denken; zij echter die God ontkennen en dus eveneens de Goddelijke dingen, die van de hemel en van de Kerk zijn, en zich daartegen bevestigen, worden allen

zinlijke mensen, meer of minder al naar de bevestigingen; zij denken slechts valsheden wanneer zij over geestelijke dingen denken en zij worden door de boosheden aangedaan en indien zij toch enige waarheden denken, hetzij die dingen geestelijk zijn, of zedelijk, of burgerlijk, dan is het slechts vanuit de wetenschap van zulke dingen die van het geheugen zijn en buiten de naastgelegen oorzaken, die zij ook kunnen bevestigen, zien zij niets.

En indien zij door de goede dingen worden aangedaan, dan is het slechts vanuit het verkwikkelijke ter wille van zichzelf of van de wereld, dus vanuit de begeerte die van de eigenliefde of de liefde van de wereld is.

Het is het denken van de zinlijke mens, dat het stoffelijk denken wordt genoemd en de aandoening van hem, die de lichamelijke aandoening wordt genoemd, die de begeerte is.

Verder moet men weten, dat alle boosheden die de mens ontleent aan de ouders, dat het erfboze wordt genoemd, zetelen in zijn natuurlijke en zinlijke mens, maar niet in de geestelijke; vandaar is het dat de natuurlijke mens en het allermeeft de zinlijke mens, is tegengesteld aan de geestelijke mens; de geestelijke mens immers is vanaf de kindertijd toegesloten en hij wordt slechts geopend en geformeerd door de Goddelijke waarheden, die worden opgenomen met het verstand en met de wil en voor zoveel en hoedanig hij wordt geopend en geformeerd, voor zoveel worden de boosheden van de natuurlijke en zinlijke mens verwijderd en in de plaats ervan goedheden ingeplant.

Omdat alle boosheden zetelen in de natuurlijke en zinlijke mens, volgt, dat ook de valsheden dat doen; de oorzaak hiervan is dat alle valsheden vanuit het boze zijn; als immers de mens begeert en wil vanuit het boze, dan denkt en spreekt hij vanuit het valse; het boze van de wil immers wordt, wanneer het zich formeert in het denken opdat het aan anderen of aan zichzelf wordt geopenbaard hoedanig het is, het valse genoemd en daarom is het valse de vorm van het boze, zoals het ware de vorm is van het goede.

Hieruit kan vaststaan, wie en hoedanig de mens is die een zinlijk mens wordt genoemd en dat een mens zinlijk wordt, wanneer hij de boosheden waarin hij geboren wordt, met de daad voortzet en daarna nog verscheidene dingen vanuit zichzelf toevoegt.

Voor zoveel als hij dit doet en zich daarin bevestigt, voor zoveel wordt de geestelijke mens gesloten gehouden; en wanneer deze gesloten is, ontkent de natuurlijke mens en de zinlijke de Goddelijke dingen die van de hemel en van de Kerk zijn en erkent hij alleen de dingen die van de wereld en van de natuur zijn.

Ja zelfs is de zinlijke mens dan zo blind, dat hij niets gelooft dan alleen wat hij met de ogen ziet en met de handen kan aanraken.

Zodanig zijn velen onder de ontwikkelden, hoezeer zij ook voor verstandig en wijs worden gehouden, omdat zij kunnen spreken van de wetenschappen die van en in het geheugen zijn en dit schijnbaar zoals een redelijk mens, omdat het geestelijk gemoed bij hen, zoals bij ieder mens op algemene wijze is geopend, zoals eerder is gezegd.

Aangezien in wat nu in dit hoofdstuk volgt, met vele dingen wordt gehandeld over de sprinkhaan en daarmee het zinlijke wordt aangeduid, dat het laatste of het uiterste van de natuurlijke mens is, zo is het van belang, dat men ten volle zal weten wat en hoedanig dat zinlijke is en vandaar wie en hoedanig de zinlijke mens is; daarom zou ik uit ‘Hemelse Verborgenheden’ hier het volgende willen aanvoeren, wat daarover is gezegd en getoond:

Dat het zinlijke het laatste van het leven van de mens is, klevend aan en in zijn lichamelijke, nrs. 5077, 5767, 9216, 9331, 9730.

Dat diegene een zinlijk mens wordt genoemd, die alle dingen beoordeelt vanuit de zinnen van het lichaam en verder niets gelooft dan alleen de dingen die hij met de ogen kan zien en met de handen kan aanraken en van die dingen zeggen dat die werkelijk zijn en daarmee de overige verwerpt, nrs. 5094, 7693.

Dat zo’n mens denkt in uitersten en niet innerlijk vanuit enig geestelijk licht, nrs. 5089, 5094, 6564, 7693.

Dat de innerlijke dingen van diens gemoed, dat ziet vanuit het licht van de hemel, is gesloten, zodat hij daar niets ziet van het ware dat van de hemel en van de Kerk is, nrs. 6564, 6844, 6845.

In een woord, dat hij in een grof, natuurlijk schijnsel is en dat hij dus niets doorvat van datgene dat vanuit het licht van de hemel is, nrs. 6201, 6310, 6564, 6844, 6845, 6598, 6612, 6614, 6622, 6624.

Dat hij vandaar innerlijk is gekant tegen de dingen die van de hemel en van de Kerk zijn, nrs. 6201, 6317, 6844, 6845, 6948, 6949.

Dat de ontwikkelden, die zich hebben bevestigd tegen de waarheden van de Kerk, zinlijk zijn, nr. 6316.

Dat zinlijke mensen scherp en bedreven redeneren, omdat hun denken zo dicht bij de spraak is dat zij er bijna in is en omdat zij in de spraak, alleen vanuit het geheugen, alle inzicht stellen, nrs. 195, 196, 5700, 10236; maar dat zij redeneren vanuit de begoochelingen van de zinnen, waarmee zij het gewone volk vangen, nrs. 5084, 6948, 7693.

Dat zinlijke mensen meer geslepen zijn en boosaardig meer dan de overigen, nrs. 7693, 10236.

Dat de gierigaards, de echtbrekers, de wellustelingen en de sluwen vooral zinlijk zijn, nr. 6310.

Dat hun innerlijke dingen schandelijk en vuil zijn, nr. 6201; dat zij daardoor gemeenschap hebben met de hellen, nr. 6311.

Dat zij die in de hellen zijn, zinlijk zijn en des te meer naarmate zij daar dieper zijn, nrs. 4623, 6311.

Dat de sfeer van de helse geesten zich verbindt met het zinlijke van de mens aan de rug, nr. 6312.

Dat zij die redeneerden vanuit het zinlijke en vandaar tegen de echte waarheden van het geloof, door de Ouden werden genoemd: slangen van de boom der wetenschap, nrs. 195-197, 6398, 6949, 10313.

Het zinlijke van de mens en de zinlijke mens, wordt verder beschreven in nr. 10236 en de uitbreiding van het zinlijke bij de mens, nr. 9731.

Dat de zinlijke dingen in de laatste plaats moeten zijn en niet in de eerste plaats en dat zij bij de wijze en de inzichtsvolle mens in de laatste plaats zijn en onderworpen aan de innerlijke dingen; maar dat zij bij de onwijze mens in de eerste plaats zijn en overheersend; dezen zijn het die eigenlijk de zinlijken worden genoemd, nrs. 5077, 5125, 5128, 7645.

Dat indien de zinlijke dingen in de laatste plaats zijn, daardoor de weg wordt geopend tot het verstand en de waarheden een fijne afwerking krijgen door een bepaalde wijze van uittrekking, nr. 5580.

Dat die zinlijke dingen van de mens het dichtst in de wereld uitstaan en de dingen toelaten die uit de wereld aanspoelen en die als het ware zeven, nrs. 9726.

Dat de uiterlijke of natuurlijke mens daardoor gemeenschap heeft met de wereld en door de redelijke dingen met de hemel, nr. 4009.

Dat de zinlijke dingen op die wijze van dienst zijn aan de innerlijke dingen, die van het gemoed zijn, nrs. 5077, 5081.

Dat er zinlijke dingen zijn die aan het verstandelijk deel informatie verstrekken en ook aan het wilsdeel, nr. 5077.

Dat de mens indien het denken niet wordt opgeheven uit de zinlijke dingen, slechts weinig wijs is, nr. 5089

Dat de wijze mens boven het zinlijke denkt, nrs. 5089, 5094.

Dat de mens, wanneer zijn denken boven de zinlijke dingen wordt verheven, in een klaarder schijnsel komt en tenslotte in het hemelse licht, nrs. 6138, 6313, 6315, 9407, 9730, 9922.

Dat de verheffing boven de zinlijke dingen en de wegleiding daaruit aan de Ouden bekend is geweest, nr. 6313.

Dat de mens met zijn geest dingen kan zien die in de geestelijke wereld zijn, indien hij kan worden weggeleid van het zinlijke dat vanuit het lichaam is en kan worden opgeheven in het licht van de hemel uit de Heer, nr. 4622.

De oorzaak hiervan is dat niet het lichaam denkt, maar de geest van de mens in het lichaam en voor zoveel als hij in en vanuit het lichaam denkt, voor zoveel denkt hij grof en duister, dus in de duisternis; maar voor zoveel als hij niet in en vanuit het lichaam denkt, voor zoveel denkt hij helder en in het licht, nrs. 4622, 6614, 6622.

Dat het laatste van het verstand het zinlijk wetenschappelijke is en dat het laatste van de wil is het zinlijk verkwikkelijke, nr. 9996.

Welk verschil er is tussen de zinlijke dingen die de mens gemeen heeft met de dieren en tussen de zinlijke dingen die hij er niet gemeen mee heeft, nr. 10236.

Dat er zinlijke mensen zijn die niet boos zijn, omdat hun innerlijk niet dermate gesloten is en over hun staat in het andere leven, nr. 6311.

Dat niet iets anders met de sprinkhaan wordt aangeduid dan dat zinlijke van de mens, dat nu beschreven is, kan ook vaststaan uit andere plaatsen in het Woord, waar de sprinkhaan wordt vermeld, zoals bij Mozes: ‘Mozes strekte zijn stok uit over het land van Egypte en Jehovah voerde een oostenwind aan, de ganse dag en de ganse nacht; zodra het morgen was geworden, bracht de oostenwind de sprinkhaan voort en de sprinkhaan klom op over het gehele land van Egypte en liet zich neer in alle grens van Egypte, zeer zwaar; vóór deze is zodanige sprinkhaan niet geweest en na deze zal zodanige niet zijn; en hij overdekte de oppervlakte van het ganse land, zodat het land werd verduisterd en hij at al het kruid van het land en alle vrucht van de boom, die de hagel had overgelaten en dus dat er niet enig groen over was in de boom en in het kruid van het veld, in geheel Egypte.

En de sprinkhaan vervulde het huis van farao en het huis van al zijn knechten en het huis van alle Egyptenaren’, (Exodus 10:6,13-15).

Alle wonderen in Egypte, zoals alle in het Woord vermelde wonderen, bevatten en betekenen geestelijke dingen die van de hemel en van de Kerk zijn, dus eveneens de Egyptische plagen. Deze plaag, namelijk die van de sprinkhanen, betekent de vernietiging van de gehele natuurlijke mens, door het binnenstorten van het boze en het valse vanuit het zinlijke.

Met Egypte wordt aangeduid de natuurlijke mens ten aanzien van het wetenschappelijke en ten aanzien van het wellustige daar en met de sprinkhaan het valse en het boze van de zinlijke mens, dat de natuurlijke mens verwoest, dat wil zeggen, al het ware en het goede van de Kerk dat daardoor wordt verdreven en vernietigd.

Daarom wordt gezegd dat de sprinkhaan opklom over het gehele land van Egypte en zich neerliet in de grens ervan.

Met het land van Egypte, wordt aangeduid het natuurlijke bij de mensen van de Kerk en met de grens ervan wordt het zinlijke bij hen aangeduid, want het zinlijke is het laatste of het uiterste van het natuurlijke en daarom is het de grens ervan; de sprinkhaan is het valse en het boze daar.

Omdat het valse en het boze van de zinlijke mens het zwaarste is, dat is immers lichamelijk en aards, wordt er daarom gezegd dat die sprinkhaan zeer zwaar was en dat vóór deze niet zodanige geweest is en na deze niet zodanige zal komen en de oorzaak hiervan is, dat de Egyptenaren waren in de wetenschap van de overeenstemmingen en vandaar de geestelijke dingen wisten die van de hemel waren zijn, maar die verkeerden in magie.

Omdat het valse en het boze daar, wanneer het daarvanuit binnenstort in de natuurlijke mens, hem geheel en al uitplundert door al het ware en het goede daar te verderven, wordt daarom gezegd dat de sprinkhaan de gehele oppervlakte van het land overdekte, zodat het land werd verduisterd en hij al het kruid van het veld en alle vrucht van de boom at.

Het land van Egypte is het natuurlijke bij de mensen van de Kerk, het kruid van het veld is het ware daar en de vrucht van de boom is het goede daar.

Iets eenders wordt ook daaronder verstaan dat de sprinkhaan vervulde het huis van farao, van diens knechten en van alle Egyptenaren, want met het huis van farao, van diens knechten en van alle Egyptenaren, wordt het natuurlijk gemoed in de gehele uitbreiding verstaan; het huis immers betekent in het Woord de innerlijke dingen van de mens die van zijn lagere en hogere gemoed zijn; hier de dingen die van het natuurlijk gemoed zijn.

Gezegd wordt dat hier met ‘de over het gehele land van Egypte opklimmende sprinkhaan’, wordt aangeduid het binnenstorten van het valse en het boze vanuit de zinlijke in de natuurlijke mens, terwijl toch de natuurlijke mens innerlijk en de zinlijke uiterlijk is en er geen binnenstorten of invloeiing is uit de uiterlijke in de innerlijke, maar vanuit de innerlijke in de uiterlijke en daarom moet men weten, dat onder het binnenstorten of de invloeiing van de zinlijke mens in de natuurlijke, wordt verstaan, het toestoppen van de natuurlijke mens totdat hij eender is aan de zinlijke, waarvandaan de uitbreiding van het boze en het valse groter is en de ene en de andere eender lichamelijk en aards is.

Overigens leert de mens vanaf de kindertijd de zinlijke mens van de natuurlijke mens te scheiden door het ware te spreken en het goede te doen, hoewel hij vanuit de zinlijke mens het valse denkt en het boze wil en dit tot zij geheel en al worden gescheiden, wat plaatsvindt, wanneer de mens wordt hervormd en wederverwekt door de Heer; indien zij echter niet worden gescheiden, kan de mens niet anders dan waanzinnig denken en willen en vandaar waanzinnig spreken en doen.

Aangezien met de sprinkhaan daar het zinlijke wordt aangeduid ten aanzien van het valse en het boze, of wat hetzelfde is, het valse en het boze van de zinlijke mens, wordt daarom iets eenders met de sprinkhaan en de krekkel aangeduid bij David: ‘Hij zond onder hen een vermenging van ongedierte dat hen verteerde en de kikvors die hen verdoerde en Hij gaf aan de krekkel hun opbrengst en hun arbeid aan de sprinkhaan’, (Psalm 78:45,46).

Bij dezelfde: ‘Hij zei dat de sprinkhaan en de krekkel zou komen en zonder getal en deze at al het kruid in hun land en at de vrucht van hun land’, (Psalm 105:34,35).

Maar hier wordt met de sprinkhaan het valse van de zinlijke mens aangeduid en met de krekkel het boze van hem, of het valse en het boze in de zinlijke mens en vanuit hem.

Dat dit wordt aangeduid met de krekkel en dat met de sprinkhaan, is omdat de krekkel ook een sprinkhaan is, wat hieruit blijkt dat die dingen door David zijn gezegd over de sprinkhanen in Egypte en toch bij Mozes alleen sprinkhaan wordt gezegd en niet krekkel.

Iets eenders wordt met sprinkhaan en krekkel aangeduid bij Joël: ‘Het overschot van de rups heeft de sprinkhaan gegeten en het overschot van de sprinkhaan heeft de kever gegeten en het overschot van de kever heeft de krekkel gegeten: ontwaakt, gij dronkaards en weent en huilt, alle gij wijndrinkenden, vanwege de most, omdat hij van uw mond is afgesneden’, (Joël 1:4,5); en elders bij dezelfde: ‘De dorsvloeren zullen vol zuiver koren zijn en de perskuipen zullen overvloeien van most en olie en Ik zal u de jaren vergoeden die heeft verteerd de sprinkhaan, de kever en de krekkel en de rups, Mijn groot heirleger, dat Ik onder u heb gezonden’, (Joël 2:24,25).

Dat met die schadelijke diertjes worden aangeduid de valse en de boze dingen die de ware en de goede dingen bij de mens van de Kerk verwoesten of verteren, is duidelijk, aangezien er wordt gezegd dat alle wijndrinkenden zouden huilen vanwege de most, omdat die van uw mond is afgesneden; met de wijn en de most wordt het ware van de Kerk aangeduid en verder omdat gezegd wordt dat de dorsvloeren vol koren zullen zijn en de perskuipen zullen overvloeien van most en olie; met de dorsvloer immers wordt de leer van de Kerk aangeduid, met het koren en de olie de goede dingen ervan en met de most de waarheden ervan.

Eender bij Nahum: ‘Het vuur zal u verteren, het zwaard zal u uitroeien, het zal u verteren zoals de krekkel; vermenigvuldig u zoals de krekkel, vermenigvuldig u zoals de sprinkhaan; gij hebt uw handelaars vermenigvuldigd meer dan de sterren van de hemelen; de krekkel heeft zich verspreid en is heengevlogen; uw gekroonden zijn zoals de sprinkhaan en uw overheersers zoals de sprinkhaan der sprinkhanen, die neerzitten in de omheiningen op de dag

van de koude; de zon gaat op, zo vliegt hij heen, also dat zijn plaats niet wordt gekend waar zij zijn geweest', (Nahum 3:15-17).

Deze dingen zijn gezegd ten aanzien van 'de stad der bloeden', waarmee de leer wordt aangeduid die is samengeflanst vanuit vervalste waarheden, dus vanuit valse dingen.

De ondergang van hen die in het geloof en het leven zijn volgens die leer, wordt aangeduid met: Het vuur zal u verteren, het zwaard zal u uitroeien; met het vuur dat zal verteren, wordt het boze aangeduid dat het goede vernietigt en met het zwaard het valse dat het ware vernietigt; en aangezien verstaan wordt het boze en het valse vanuit de zinlijke mens, wordt daarom gezegd: De krekkel zal u verteren, vermenigvuldig u zoals de krekkel, vermenigvuldig u zoals de sprinkhaan; gij hebt uw handelaars vermenigvuldigd meer dan de sterren van de hemelen.

Dat gezegd wordt, de vermenigvuldiging zoals de krekkel en zoals van de sprinkhaan, is omdat de vervalsingen van het Woord in grootste omvang plaatsvinden door degenen die zinlijk zijn, dus door de zinlijke mens, want deze wordt met de krekkel en de sprinkhaan aangeduid, zoals eerder is gezegd.

De oorzaak dat de zinlijke mens meer dan de anderen het Woord vervalst, is omdat de laatste zin van het Woord, dus de letterlijke zin, is voor de natuurlijke en zinlijke mens, maar de innerlijke zin is voor de geestelijke mens; vandaar is het, dat de mens wanneer hij niet een geestelijk mens is, maar een natuurlijk en zinlijk mens die in het boze en daaruit in valsheden is, niet de ware en de goede dingen daar ziet, maar de laatste zin van het Woord aanwendt om zijn valsheden en boosheden te bevestigen.

De handelaars betekenen degenen die vervalsen, vergemeenschappen en aanprijzen; uw gekroonden zijn zoals de sprinkhaan en uw overheersers zoals de sprinkhaan der sprinkhanen, betekent dat de eerste en voornaamste dingen van de leer, die de stad der bloeden is, de valsheden van het boze zijn en daaruit ook valsheden van het boze zijn; die neerzitten in de omheiningen op de dag van de koude, betekent in de waarheden van het Woord, die niet als waarheden verschijnen, omdat zij vervalst zijn en omdat die vanuit het boze zijn; de omheiningen zijn de waarheden die niet verschijnen omdat zij vervalst zijn; en de dag der koude is de staat van de boze liefde; de zon gaat op en hij vliegt heen, zodat zijn plaats niet wordt gekend waar zij zijn geweest, betekent dat zij al het ware en goede verteren, zodat er geen overschot is.

Iets eenders wordt met de vermenigvuldiging zoals van de sprinkhaan aangeduid bij (Jeremia 46:20,22,23; Richteren 6:5; 7:12).

Het valse in uitersten of het dichtste valse, wordt ook aangeduid met de sprinkhaan bij Mozes: 'Gij zult veel zaad uitbrengen in het veld, maar gij zult slechts weinig verzamelen, omdat de sprinkhaan het zal verteren', (Deuteronomium 28:38).

Dit behoorde tot de vervloekingen indien zij de geboden van Jehovah niet hielden en deden; onder het zaad van het veld wordt het ware van het Woord verstaan en onder de sprinkhaan het dichte valse vanuit de zinlijke mens, dat zal verteren en vernietigen.

Iets eenders wordt aangeduid met de sprinkhaan bij (Amos 7:1,2; Jesaja 33:3,4; Psalm 109:22,23).

Aangezien het zinlijke van de mens het laatste en laagste is van het leven van het denken en de aandoening van de mens, zoals eerder is gezegd en omdat het laagste dat beschouwd wordt door degenen die in een hogere en meer verheven plaats zijn, heel klein is, wordt dit daarom met de sprinkhanen vergeleken, zoals bij Jesaja: 'Jehovah Die woont op de cirkel van de aarde en de bewoners ervan zoals sprinkhanen', (Jesaja 40:22); waarmee ook wordt aangeduid dat de mensen ten aanzien van het inzicht in de laagste dingen zijn en de Heer in de hoogste dingen.

Eender worden de mensen beschouwd door hen die in de overreding van hun uitmuntendheid boven anderen zijn, met de sprinkhanen vergeleken bij Mozes: 'De verspieters van het land Kanaän zeiden: Wij hebben de Nefilim gezien, de zonen van Enakim, van de Nefilim en wij

waren in onze ogen zoals sprinkhanen en zo waren wij in hun ogen', (Numeri 13:33); dat met de Nefilim en de Enakim in het Woord degenen worden aangeduid die in de grootste overreding zijn van hun eigen uitmuntendheid en wijsheid boven anderen en in de abstracte zin de afgrijselijke overredingen, zie 'Hemelse Verborgenheden', nrs. 311, 567, 581, 1268, 1270, 1271, 1673, 3686, 7686.

Dat zij, zowel aan zichzelf, als aan hen zoals sprinkhanen verschenen, is volgens de schijnbaarheden in de geestelijke wereld; want wanneer zij daar in de overreding van hun eigen uitmuntendheid zijn, en dat anderen beschouwen, dan zien zij die als heel klein en gering en eveneens schijnen dezen dan zichzelf zodanig toe.

Aangezien met de sprinkhaan het zinlijke wordt aangeduid, dus het laatste van het leven van het denken van de mens, of het laatste waarin het verstand stilhoudt en waarop het blijft staan, is vandaar dit laatste zoals de basis en het fundament waarop de innerlijke of de hogere dingen standhouden, die van het verstand en de wil van de mens zijn.

Eender de innerlijke en de hogere dingen, die in het Woord, de geestelijke en de hemelse worden genoemd; en omdat alle dingen moeten worden gegrondvest opdat zij standhouden en blijven bestaan, is daarom de letterlijke zin, dus de laatste zin en de basis, natuurlijk en zinlijk en wordt hij eveneens in de goede zin verstaan onder de sprinkhaan, dus ook het ware en het goede ervan.

Daarom is het dat Johannes de Doper sprinkhanen at en dat het de zonen Israëls was toegestaan deze te eten.

Van Johannes de Doper wordt gezegd, 'dat hij een bekleedsel had van kameelharen en een leren gordel rondom de lenden en sprinkhanen en wilde honing at', (Mattheüs 3:4; Markus 1:6).

Dat Johannes de Doper zo was bekleed, was omdat hij het Woord uitbeeldde, iets eenders als Elia en door het bekleedsel uit kameelharen en door de leren gordel en door het eten van sprinkhanen en wilde honing, beeldde hij de laatste zin ervan uit, die, zoals eerder gezegd, zinlijk-natuurlijk is, omdat die is voor de zinlijk-natuurlijke mens.

Met het bekleedsel wordt aangeduid het ware dat het goede bekleedt; met de kameelharen wordt aangeduid het laatste van de natuurlijke mens, dus het zinlijke; met de sprinkhanen en de wilde honing, wordt ook aangeduid het laatste ten aanzien van de toe-eigening of het zinlijke: met de sprinkhaan het zinlijke ten aanzien van het ware en met de wilde honing het zinlijke ten aanzien van het goede en met eten toe-eigenen.

Men moet weten dat in de oude tijden, toen de Kerken uitbeeldend waren, allen die bedienden, bekleed waren volgens hun uitbeeldingen en dat zij eveneens volgens die uitbeeldingen aten.

Dat het de zonen Israëls was toegestaan sprinkhanen te eten, staat vast uit de tekst bij Mozes: 'Al het kruipende van de vogel dat op vier voeten gaat, zal een verfoeisel zijn; doch dat wat gaat op vier en schenkelen heeft op zijn voeten om daarmee te springen op de aarde, zult gij eten; onder welke ook de sprinkhanen wordt genoemd', (Leviticus 11:20-22).

Dat het daarom was toegestaan sprinkhanen te eten, omdat sprinkhanen schenkelen hebben op de voeten om te springen, is omdat de schenkelen of de onderbenen, betekenen het natuurlijk goede verbonden met het geestelijk goede en de voeten het natuurlijk ware vanuit dat goede; en elk ware dat vanuit het goede is, moet de mens toegeëigend en met hem verbonden worden, maar niet het ware dat niet vanuit het goede is, dit ware immers is verbonden met enig boze en daarom wordt gezegd, dat het kruipende van de vogel gaande op vier, dat geen schenkelen op de voeten heeft, een verfoeisel zou zijn.

Gezegd wordt ook: Om te springen op de aarde, omdat met springen wanneer dit vogels betreft, leven wordt aangeduid, evenzeer als met wandelen, wanneer het de dieren van de aarde betreft en geestelijk wordt geleefd vanuit de waarheden die vanuit het goede zijn, die worden aangeduid met springen met de voeten waarop schenkelen zijn.

Maar geestelijk sterven is vanuit de waarheden verbonden met het boze, wat wordt aangeduid met gaan op vier voeten waarop geen schenkelen zijn en daarom wordt gezegd, dat die eten een verfoeisel is.

Omdat met het paard het verstandelijke wordt aangeduid en met de sprinkhaan het zinlijke, dus het laatste van het verstand en het verstand leeft als het in zijn laatste is, zeiden daarom de Ouden: de paarden springen en opspringen zoals de sprinkhanen; zoals bij Job: ‘Geef gij aan het paard sterkte, bekleedt gij zijn hals met beroering; doet gij hem opspringen zoals de sprinkhaan; de heerlijkheid van zijn neusvleugels is verschrikking’, (Job 39:22,23).

Hier wordt het verstand met het paard beschreven zodanig als het is, namelijk dat het eender als het paard robuust is, beweeglijk en de nek kromt en sprongsgewijs beweegt en omdat het laatste van het verstand het zinlijke is en dit met de sprinkhaan wordt aangeduid en het leven van het verstand in dit laatste met springen en sprongsgewijs gaan, wordt daarom gezegd dat het paard opspringt zoals een sprinkhaan.

De boeken van de Oudsten, waartoe het boek Job behoort, waren geschreven in louter overeenstemmingen; de wetenschap van de overeenstemmingen immers was toen de wetenschap der wetenschappen en zij die met talrijker en betekenisvoller overeenstemmingen, boeken konden samenstellen, stonden hoger in achting dan de overigen; zodanig is het boek van Job.

Maar de geestelijke zin vanuit de daar verzamelde overeenstemmingen, handelt niet over de heilige dingen van de hemel en van de Kerk, zoals de geestelijke zin bij de profeten en daarom behoort dat boek niet onder de boeken van het Woord; niettemin worden daaruit plaatsen aangevoerd vanwege de overeenstemmingen, waarvan het vol is.

544. En hun werd mogendheid gegeven, zoals de schorpioenen van de aarde mogendheid hebben; dat dit betekent het overredende van hen en de uitwerking en de macht ervan, staat vast uit de betekenis van de schorpioen, namelijk het verdwazende en verstikkende overredende, waarover hierna; en uit de betekenis van de mogendheid, dus de macht en de uitwerking; hier de macht van de zinlijke mens vanuit het overredende en de uitwerking, namelijk dat het verdwaast en verstikt.

Wat en hoedanig dit overredende is dat met de schorpioen wordt aangeduid, kent nog nauwelijks iemand in de wereld, met als oorzaak, dat het is het overredende van de geest van de zinlijke mens, waarin hij is wanneer hij een geest wordt, maar niet wanneer hij als mens in de wereld leeft.

De oorzaak hiervan is dat de mens in de wereld zelden uitspreekt wat zijn geest spreekt en het binnenst liefheeft; hem is immers van jongs af aan geleerd met de mond zulke dingen te uiten die van het burgerlijk en zedelijk leven zijn, ja zelfs ook van het geestelijk leven, hoewel zijn geest, die innerlijk denkt en wil, tot iets anders neigt.

De geest van de mens draagt, terwijl hij in het lichaam blijft, zulke dingen voor de wereld naar voren, omdat hij anders niet het gemoed van anderen kan vangen, opdat zijn geest de doelen bereikt die hij nastreeft, namelijk eerbewijzen en gewin en de naam en de roem daardoor.

Dit is de oorzaak dat het in de wereld niet wordt geweten, wat en hoedanig het verdwazende en verstikkende overredende is dat met de schorpioen wordt aangeduid.

Toch is dit zodanig bij de geesten die dat overredende hebben, dat het zich ingiet in de geest en het gemoed van de ander en diens redelijke en verstandelijke in slaap brengt en bijna uitblust; en daarom kan deze vrijwel niet anders weten dan dat het waar is dat diegene spreekt, ook al zou het ten diepste vals zijn.

Degenen die in zo’n overredende zijn, spreken niet vanuit enige rede, maar vanuit een bind geloof zonder rede, omdat zij vanuit het laatste zinlijke spreken; daarin immers is geen rede, maar slechts een overredend geloof vanuit zulke zaken die vanuit het lichaam opklimmen en

vanuit de wereld invloeien en wordt ingeblazen door het vuur van de eigenliefde; dit vuur is het, dat inblaast en daarop uitgaat en zich dan in de ander ingiet.

Daarom zijn vooral diegenen in dat overredende die zich hebben doordrenkt van valsheden vanuit hun eigenliefde en van zichzelf hebben geloofd dat zij wijzer zijn dan alle anderen.

Dit overredende wordt verdwazend genoemd, omdat het verbijstering over het verstand brengt en het wordt verstikkend genoemd, omdat het de vrije ademhaling van de ander wegneemt; eenieder immers ademt overeenkomstig het denken van zijn gemoed.

Maar omdat zo'n overredende hoogst schadelijk is en verderfelijk, omdat het als het ware een bezwijming brengt over het gemoed van de ander, en wel dermate dat hij niets redelijks meer kan zien, is het de geest daarom streng verboden daarvan gebruik te maken en zij die er wel gebruik van maken, worden van de anderen gescheiden en of gekastijd, of neergelaten in de hel; want het is in de geestelijke wereld eenieder geoorloofd om de zinnen van zijn gemoed te bevestigen, of die nu waar zijn of vals, door redelijke en verstandelijke dingen, maar niet door enig overredende betovering.

Maar meer over dit overredende in 'Hemelse Verborgenheden', zoals, dat zij die daardoor worden getroffen, innerlijk gebonden zijn, nr. 5096; dat degenen die van dat overredende gebruik maken, het redelijke van de ander toesluiten en hen als het ware verstikken, nrs. 3895, 5128; dat de Nefilim, de Enakim en de Refaïm, die in het Woord worden vermeld, meer dan anderen in afgrijselijke overredingen van het valse zijn geweest, nrs. 581, 1268, 1270, 1271, 1673, 7686.

Dat dezen vóór de Komst van de Heer door hun afgrijselijke overredingen allen in het andere leven hebben bestookt en hun geestelijk leven bijna hebben uitgeblust, nr. 7686.

Dat zij door de Heer, toen Hij in de wereld was, in de hel zijn geworpen en dat die hel nog verschijnt zoals onder een nevelrots en dat zij die daarop toetreden in zwijm vallen, nrs. 311, 581, 1268, 1270, 1271.

De overreding van het valse, hoe nadelig die is, nrs. 794, 806.

Dat er verscheidene geslachten van overreding van het valse zijn, nrs. 1673, 1675.

Dat het dodelijk overredende wordt aangeduid met de scorpioen, is omdat de scorpioen als die de mens steekt, een eendere bezwijming over diens gemoed brengt en vandaar de dood indien hij niet wordt geheeld.

De dodende overredingen worden ook met scorpioenen aangeduid in de volgende plaatsen, bij Lukas: 'Jezus zei tot de zeventig die Hij had uitgezonden: Ik zag de satan zoals een bliksem vanuit de hemel vallende; zie, Ik geef u de mogendheid van te treden op slangen en scorpioenen en over alle macht van de vijand, zodat niets, wat dan ook, schaadt', (Lukas 10:18,19).

Dat hier onder de slangen en de scorpioenen, niet slangen en scorpioenen worden verstaan, is duidelijk, want de Heer zegt dat Hij de satan zag zoals een bliksem vanuit de hemel vallende en dat Hij hun mogendheid geeft over alle macht van de tegenstander; en daarom wordt met de slangen en de scorpioenen in de innerlijke zin aangeduid, de bende van de satan, die in het sluwe en in het afgrijselijk overredende van het valse was geweest, waardoor de mensen na de dood geestelijk worden gedood, indien zij niet door de Heer worden beschermd.

De Antediluvianen, die de Nefilim werden genoemd, waren in zo'n overredende meer dan de anderen en indien niet de Heer, toen Hij in de wereld was, dezen had onderworpen en in de hel geworpen en die had toegesloten, dan zou niemand van de stervelingen gezaligd hebben kunnen worden, want zij bestookten eenieder die zij maar tegenkwamen in de geestelijke wereld en doodden hem bijna.

Dat de Heer de geestelijke wereld van hen en van gelijkgezinden heeft bevrijd, wordt daaronder verstaan dat Hij zag dat de satan vanuit de hemel vallende en daaronder dat Hij hun die in de waarheden vanuit het goede zijn uit de Heer, de mogendheid gaf om te treden op slangen en scorpioenen.

Met de schorpioenen wordt ook het afgrijselijk overredende aangeduid bij Ezechiël: ‘Zoon des mensen, zijt niet bevreesd voor hen en voor hun woorden, want zij zijn weerspannig en doornig met u en onder schorpioenen woont gij; vrees niet voor hun woorden en wordt van hun aangezichten niet verbijsterd; zij zijn hard van aangezichten en verstokt van hart’, (Ezechiël 2:4,6).

Onder wonen tussen de schorpioenen wordt verstaan tussen degenen die zichzelf hebben overreed en sterk anderen overreden van valsheden en niet enig ware toelaten en daarom worden zij weerspannig en doornig genoemd en verder hard van aangezichten en verstokt van hart.

Ook zijn de innerlijke dingen die van het redelijk gemoed zijn, bij hen die in een sterke overreding van het valse zijn, toegesloten en daarom denken en spreken zij alleen vanuit het laatste zinlijke.

Dit zinlijke is, wanneer het ontstoken is door het vuur van de eigenliefde, hard en verstokt en eveneens verhard en verstokt het de innerlijke dingen van anderen die zij toespreken; want in de geestelijke wereld is er vergemeenschapping van de gemoederen, dat wil zeggen, van het denken en van de aandoeningen en door hen die in dat overredende zijn, dus het ingieten ervan; daarvandaan zijn de eerdergenoemde uitwerkingen.

Bij Mozes: ‘Jehovah God is u leidende door een grote en verschrikkelijke woestijn, van slang, vurige slang en schorpioen’, (Deuteronomium 8:15).

Door de reizen en de omzwervingen van de zonen Israëls veertig jaren in de woestijn, zijn de verzoeken van de gelovigen uitgebeeld en aangeduid en omdat die plaatsvinden door het ingieten en overreden van valsheden door de boze geesten, wordt gezegd dat zij zijn geleid door een verschrikkelijke woestijn, van slang, vurige slang en schorpioen; bovendien wordt met de slangen in het algemeen het zinlijk laatste van de mens aangeduid en met de verschillende soorten van slangen worden aangeduid de verschillende staten van dat zinlijke ten aanzien van de boze en de valse dingen.

Zinlijke mensen immers zijn meer dan de overigen boosaardig en geslepen en zij geloven zelf en brengen anderen ertoe te geloven dat zij beschikken over vernuft, verstand en oordeel.

Maar ik kan verzekeren dat zij niets van verstand en oordeel hebben, maar dat zij voor zoveel stompzinnig zijn in zulke dingen die het wezenlijke van het geloof en van het leven zijn, als zij vernuftig zijn om boosheden te beramen en om valsheden te overreden.

Boosheid is, zoals bekend, niet wijsheid; de wijsheid immers is van het ware vanuit het goede, maar de boosheid is van het valse vanuit het boze en het valse vanuit het boze vernietigt het ware vanuit het goede, omdat zij tegengestelden zijn en het tegengestelde vernietigt.

545. En hun werd gezegd, dat zij het gras van de aarde niet zouden beschadigen, noch enig groen, noch enige boom; dat dit betekent dat zij geen nadeel zouden berokkenen aan enig waar en levend wetenschappelijke vanuit de letterlijke zin van het Woord, noch aan enige erkentissen van het ware en het goede daar, staat vast uit de betekenis van niet beschadigen, dus geen nadeel berokkenen; uit de betekenis van het gras, te weten het wetenschappelijke en uit de betekenis van het groen namelijk het levend wetenschappelijke, zie nr. 507; en omdat het ware en levend wetenschappelijke vanuit het Woord is, wordt daarom met niet beschadigen het gras van de aarde, noch enig groen, aangeduid, het ware en levend wetenschappelijke vanuit het Woord; en uit de betekenis van de bomen, namelijk de erkentissen van het ware en het goede, ook vanuit het Woord, zie de nrs. 109, 420.

Onder de wetenschappelijke dingen van het Woord worden verstaan alle dingen van de letterlijke zin daar, waarin het leerstellige niet verschijnt; onder de erkentissen van het ware en het goede echter worden alle dingen van de letterlijke zin van het Woord verstaan, waarin en waaruit al het leerstellige is.

Daaronder, dat zij geen nadeel zouden berokkenen aan enig waar en levend wetenschappelijke, noch aan de erkentissen van het ware en het goede vanuit het Woord,

wordt verstaan, dat de zinlijke mens door zijn overredingsvermogen niet enige letterlijke zin van het Woord zal verdraaien door te ontkennen dat deze waar is, want indien hij dit doet, is het met hem gedaan, omdat er dan niet enige hoop voor zijn hervorming is, noch enig vermogen om het ware van de Kerk te verstaan; degene immers die ontkent dat het Woord Goddelijk is in de gehele letterlijke zin, verbreekt de verbinding met de hemel, aangezien de mens door het Woord verbinding heeft met de hemel, zie het werk ‘Hemel en Hel’, nrs 303 tot 310.

Beschreven wordt hier hoedanig de staat van de mens van de Kerk is omstreeks het einde, namelijk dat hij van innerlijk en geestelijk, uiterlijk en zinlijk wordt, niettemin wordt er, opdat hij niet algeheel vergaat, door de Heer in voorzien en daarvoor gewaakt, dat hij niet aan iets van de letterlijke zin van het Woord nadeel berokkent, door te ontkennen dat dit waar en levend is, dat wil zeggen: Goddelijk, hoewel hij door de letterlijke zin zijn eigen valsheden en boosheden bevestigt.

Zolang als hij immers niet het Goddelijke in het Woord ontkent, leest of hoort hij het toch en is hij daardoor in enige verbinding met de hemel.

Daaruit blijkt dat met die woorden wordt aangeduid, dat dit van de Kerk nog zal aanblijven; maar met het volgende, namelijk dat hij de mensen alleen zou beschadigen die het zegel van God in de voorhoofden niet zouden hebben, wordt aangeduid, dat dit laatste zinlijke slechts nadeel zou berokkenen aan het verstand van het ware bij hen die niet in de waarheden vanuit het goede uit de Heer zijn.

546. Dan de mensen alleen die het zegel van God in hun voorhoofden niet zouden hebben; dat dit betekent slechts aan het verstand van het ware en aan de doorvatting van het goede bij hen die niet in het ware vanuit het goede uit de Heer zijn, staat vast uit de betekenis van de mens, namelijk de aandoening van het ware en daaruit het inzicht en de wijsheid, zie nr. 280: hier het verstand van het ware en de doorvatting van het goede, waarover hierna.

Uit de betekenis van het zegel van God hebben in de voorhoofden, namelijk in de waarheden vanuit het goede zijn uit de Heer, zie nr. 427.

Dat met de mens het verstand van het ware en de doorvatting van het goede wordt aangeduid, is omdat een mens, daardoor en daaruit mens is en daarom wordt, wanneer in het Woord wordt gezegd mens, in de geestelijke zin verstaan datgene waar vanuit de mens, mens is; dit immers is het geestelijke van hem.

De mens heeft twee vermogens, waarin zijn gehele leven bestaat: het verstand en de wil; hoedanig het verstand en hoedanig zijn wil hij dus heeft, zodanig is de mens zelf.

Indien hij het verstand van het ware en de wil van het goede heeft, dan is hij waarlijk mens, want het ware en het goede zijn uit de heer en uit de Heer alleen is het dat de mens een mens is, zoals kan vaststaan uit wat is getoond in het werk ‘Hemel en Hel’, nrs. 59 tot 102.

Maar als hij niet het verstand van het ware en de wil van het goede heeft, maar in plaats van het ware het valse en in plaats van het goede het boze, dan wordt hij weliswaar mens genoemd, maar is toch geen mens, tenzij alleen uit hoofde hiervan, dat hij het vermogen heeft van het ware te verstaan en het goede te doorvatten; zie over dit vermogen het volgende artikel.

Hieruit kan vaststaan dat onder de mensen in het Woord, de dingen worden verstaan waardoor zij mensen zijn; hier dus het verstand van het ware en de doorvatting van het goede.

Dat het verstand van het ware en de doorvatting van het goede hier onder de mensen wordt verstaan, kan hieruit vaststaan, dat er van de sprinkhanen wordt gezegd dat zij de mensen zouden beschadigen en niet het gras van de aarde, het groen van de bomen; en met de sprinkhaan wordt het laatste van het leven van de mens aangeduid, dat het zinlijke wordt genoemd.

Wanneer dit in de overreding van het valse is, wanneer hij het Woord leest of hoort, beschadigt of benadeelt hij toch niet iets van de letterlijke zin van het Woord, want deze zin is voor de zinlijk-natuurlijke mens.

Deze zin gelooft hij, hoewel hij het aanwendt om zijn valse ideeën te bevestigen, maar het beschadigt en benadeelt het verstand van het ware en de doorvatting van het goede, want de zinlijke mens kan zijn denken niet boven de letterlijke zin verheffen; indien hij haar tracht te verheffen, verglijdt hij in het valse of het overredende geloof ten aanzien van het Woord gaat bij hem verloren.

Hieruit nu kan men weten, wat onder die woorden wordt verstaan, dat de sprinkhanen niet zouden beschadigen het gras van de aarde, noch enig groen, noch enige boom, dan de mensen alleen die het zegel van God in hun voorhoofden niet zouden hebben.

547. En hun werd gegeven niet dat zij hen zouden doden; dat dit betekent dat zij niet zouden worden beroofd van het vermogen van het ware te verstaan en van het goede te doorvatten, staat vast uit de betekenis van de mensen, namelijk het verstand van het ware en de doorvatting van het goede, waarover eerder in nr. 546; en uit de betekenis van hen doden, namelijk verderven ten aanzien van het geestelijk leven, waarover eerder nr. 315. Hier echter beroven van het vermogen van het ware te verstaan en van het goede te doorvatten.

Dat vermogen immers is het geestelijke zelf waardoor ieder mens wordt onderscheiden van de dieren; dit vermogen verliest de mens nooit, want indien hij het verliest, is hij niet langer mens, maar dier.

Het schijnt weliswaar alsof de zinlijke mens die in het valse en het boze is, dit heeft verloren of heeft verdorven, omdat hij het ware niet verstaat en het goede niet doorvat als hij het Woord leest of dit hoort van anderen, maar toch heeft hij het vermogen zelf, van verstaan en doorvatten, niet verloren, maar het slechts het verstand van het ware en het doorvatten van het goede, zolang hij in die valse dingen is, waarin hij zich vanuit het boze had bevestigd. Zolang immers was hij daarvan afkerig het ware te horen, wat de schijn geeft alsof hij het niet kon verstaan, maar als de overreding van het valse dat in de weg staat, werd verwijderd, dan verstaat en doorvat hij, dat het ware waar is en dat het goede goed is, net zoals de redelijk-geestelijke mens.

Dat dit zo is, is mij door veel ondervinding te weten gegeven; er waren immers verscheiden van de helse bende, die zich hadden bevestigd in valsheden tegen de waarheden en vandaar waren dezen zodanig geworden dat zij niets van het ware wilden horen, te minder verstaan en over hen vatten daarom anderen de mening op dat zij het ware niet konden verstaan.

Maar dezen kwamen, toen de overreding van het valse was verwijderd, in de macht en het vermogen van het ware te verstaan geheel en al zoals degenen die in het verstand van het ware en in de doorvatting van het goede waren geweest.

Maar terstond, toen zij waren teruggevallen in hun voormalige staat, verschenen zij opnieuw alsof zij het ware niet konden verstaan, ja zelfs waren zij zeer verontwaardigd dat zij het hadden verstaan en zeiden toen dat het toch niet waar was.

De aandoening immers, die van de wil is, maakt al het verstand dat bij de mens is, want het leven zelf van het verstand is daaruit; overweeg of iemand denkt zonder aandoening en of niet de aandoening het leven zelf is van het denken, dus het leven van het verstand.

Gezegd wordt de aandoening, maar verstaan wordt de aandoening die van de liefde is of de liefde in haar voortdurende werking; hieruit blijkt, dat de mens weliswaar het verstand van het ware en de doorvatting van het goede kan verliezen, wat ontstaat door de valsheden van het boze, maar dat hij toch daarom niet het vermogen verliest van het ware te verstaan en het goede te doorvatten.

Indien hij dit verliest is hij niet langer mens; het menselijke zelf immers bestaat in dat vermogen; en daardoor is het dat de mens leeft na de dood en dat hij dan zoals een mens verschijnt.

Het Goddelijke immers is met dat vermogen verbonden, vandaar is het dat de mens, hoewel hij ten aanzien van zijn tweetal levens, dus het leven van het verstand en het leven van zijn wil, van het Goddelijke is afgekeerd, niettemin, daardoor dat hij het ware kán verstaan en het goede doorvatten, verbinding met het Goddelijke heeft en vandaar leeft tot in het eeuwige. Hieruit nu kan vaststaan, dat daarmee, dat het aan de sprinkhanen werd gegeven dat zij de mensen niet zouden doden, wordt aangeduid, dat zij toch niet zouden worden beroofd van het vermogen van het ware te verstaan en van het goede te doorvatten.

548. Maar dat zij hen zouden pijnigen vijf maanden; dat dit betekent dat het verstand door de valsheden van het boze zou verdonkeren en daarvan zou worden weggetrokken het ware te zien zolang zij in die staat zijn, staat vast uit de betekenis van pijnigen, namelijk ten aanzien van het verstand verdonkeren en daarvan weggetrokken worden het ware te zien, waarover hierna en uit de betekenis van vijf maanden, namelijk zolang als zij in die staat zijn.

Dat pijnigen hier betekent verdonkeren ten aanzien van het verstand en daarvan weggetrokken worden het ware te zien, is omdat dit wordt gezegd van de sprinkhanen en hun vermogen om te beschadigen, dat is zoals van de scorpioen en onder de sprinkhanen wordt verstaan het laatste van het leven van de mens, dat het zinlijke wordt genoemd en met het vermogen van te beschadigen, zoals dat van de scorpioen wordt aangeduid, het overredende dat zodanig is dat het aan het verstand het licht van het ware wegneemt en daardoor helse duisternis brengt en daarom volgt nu, dat hun pijniging was zoals de pijniging van de scorpioen wanneer hij de mens steekt; met de scorpioen immers wordt zo'n overredende aangeduid, zie eerder nr. 544. Dit wordt pijnigen genoemd, omdat eerder werd gezegd dat de sprinkhanen de mensen zouden beschadigen, maar niet zouden doden en wie beschadigt en niet doodt, die pijnigt en eveneens beschadigt het overredende, dat van de zinlijke mens is die in het valse van het boze is, het verstand door het te verdonkeren en daarvan weg te trekken het ware te zien, hoewel het hem niet berooft van het vermogen van te verstaan en te doorvatten en omdat dit wordt vergeleken met de pijn van een scorpioen, als hij de mens steekt, wordt gezegd pijnigen. Dat vijf maanden betekent zolang als de mensen in die staat zijn, is omdat de maand de staat betekent en vijf betekent iets en vandaar eveneens: zolang als.

Dat maanden staten betekenen, is omdat alle tijden in het Woord, zoals: eeuwen, jaren, weken, dagen, uren, staten van leven betekenen, zie ook het werk 'Hemel en Hel', nrs. 162 tot 169., vandaar geldt dit eveneens voor de maanden.

Dat vijf betekent iets, kan vaststaan uit de plaatsen in het Woord waar dat getal voorkomt; immers de getallen 10, 100, 1000, betekenen veel en alles; vandaar betekent vijf iets; de getallen immers die veel betekenen, verrijzen vanuit het getal vijf dat iets betekent en de samengestelde en de afgeleide getallen ontleen hun betekenis aan de enkelvoudige getallen waaruit zij door vermenigvuldiging worden samengesteld en afgeleid, zie eerder de nrs. 429, 430.

Dat vijf ook betekent: zolang als, is omdat er wordt gezegd vijf maanden en met de maanden wordt daar de staat van de duur aangeduid.

Dat dit met vijf maanden wordt aangeduid, lijkt vergezocht, maar de oorzaak hiervan is, dat de mens zolang hij in de wereld leeft, in een natuurlijk denken is en het natuurlijke denken ontleent haar ideeën aan ruimte en tijd en eveneens aan getallen en afmetingen; deze dingen zijn immers aan de natuur eigen, omdat in de natuur alle dingen daardoor zijn bepaald.

Geestelijk denken echter is zonder de bepaalde idee van ruimte, tijd, getal en maat; vandaar is het dat het vergezocht lijkt en vreemd voor de mens in de wereld dat vijf maanden betekent: zolang als die staat is, dat wil zeggen, zolang als die staat van overreding van het valse er is, want zolang verdonkert het verstand en wordt het daarvan weggetrokken, zodat het ware niet

kan worden gezien; maar wanneer de overreding van het valse wordt verwijderd, komt de mens in het vermogen van het ware te zien, indien hij wil zien en dit vermogen wordt aan ieder mens gegeven.

Dat vijf in het Woord betekent iets en enigen en ook alle zodanige en eendere dingen, kan vaststaan uit de volgende plaatsen bij Mattheüs: ‘Jezus zei dat het koninkrijk der hemelen gelijk was aan tien maagden, van wie er vijf voorzichtig waren en vijf dwaas’, (Mattheüs 25:1,2); dat de Heer het koninkrijk der hemelen met vijf maagden heeft vergeleken, is omdat het koninkrijk der hemelen de Kerk betekent, eender de maagd; en de tien maagden betekenen allen die van de Kerk zijn.

Dat Hij zei, dat er vijf voorzichtig waren en vijf dwaas, was omdat vijf betekent sommigen van hen, of allen die zodanig zijn enerzijds.

Dat de maagd de Kerk betekent, kan vaststaan uit verscheidene plaatsen in het Woord, waar gezegd wordt: Maagd Zion en Maagd Jeruzalem, Maagd Israël, waarmee de Kerk wordt aangeduid.

Iets eenders wordt aangeduid met tien en vijf in de gelijkenis van de Heer ten aanzien van, ‘de edelman die mina’s gaf aan zijn knechten om handel te drijven en dat de een met zijn mina tien mina’s won en dat de ander met zijn mina vijf mina’s won en dat zij daarom mogendheid zouden hebben over evenzovele steden’, (Lukas 19:13 tot 20).

Het getal tien en het getal vijf werden door de Heer gezegd, omdat tien betekent veel en vijf iets; met hun handel echter wordt aangeduid de verwerving en de verschaffing van het hemels inzicht; en met de mogendheid over de steden wordt aangeduid het inzicht en de wijsheid; de stad immers in het Woord betekent de leer; maar de mogendheid daarover hebben, betekent inzichtsvol en wijs zijn en over tien steden betekent veel en over vijf iets.

Ook worden enigen en allen die zodanig zijn, aangeduid met vijf in de gelijkenis van de Heer ten aanzien van, ‘de rijke en Lazarus, namelijk dat de rijke tot Abraham zei dat hij vijf broeders had en bad dat Lazarus tot hen zou worden gezonden’, (Lukas 16:27,28).

De rijke zei dat hij vijf broeders had, omdat met vijf wordt aangeduid, allen die zodanig zijn. Eender in de gelijkenis van de Heer ten aanzien van hen die waren genodigd tot het grote avondmaal, namelijk, ‘dat de een zich verontschuldigde omdat hij vijf juk ossen had gekocht, tot welke hij toeging om die te beproeven’, (Lukas 14:9); met de ossen in het Woord worden de natuurlijke aandoeningen aangeduid en met vijf juk ossen worden aangeduid al die aandoeningen of begeerten die van de hemel afleiden.

De hemel en de Kerk ten aanzien van de geestelijke voeding of het onderricht, wordt aangeduid met het grote avondmaal, waartoe zij waren genodigd.

Wie kan niet zien, dat het getal vijf in die vier gelijkenissen een verborgenheid behelst, omdat het door de Heer is gezegd?

Eender bij Jesaja: ‘Te dien dage zullen vijf steden zijn in het land van Egypte, sprekende met de lippen van Kanaän en zwerende Jehovah Zebaoth; te dien dage zal er een altaar zijn voor Jehovah in het midden van het land van Egypte’, (Jesaja 19:18,19).

Te dien dage betekent de Komst van de Heer en vijf steden in het land van Egypte sprekende met de lippen van Kanaän, betekent dat dan enigen die natuurlijk zijn, geestelijk zullen worden en de waarheden van de echte leer zullen erkennen en dat zij vanuit het goede van de naastenliefde de Heer zullen vereren.

Zie deze dingen afzonderlijk ontvouwd eerder in nr. 223; hier wordt dus gezegd vijf steden, opdat daar enigen worden verstaan en eveneens enige ware dingen van de leer.

Bij dezelfde: ‘Daarin zullen nalezingen worden overgelaten zoals in de afschudding van de olijfbom, twee drie beziën [bessen] in het hoofd van de tak, vier vijf in de takken van de vruchtdragende’, (Jesaja 17:6); en bij Lukas: ‘Jezus zei: Van nu aan zullen er vijf in één huis verdeeld zijn, drie tegen twee en twee tegen drie’, (Lukas 12:52).

Dat hier vijf ook betekent enigen en allen die zodanig zijn, zie nr. 532, waar die beide plaatsen zijn ontvouwd.

Een wet was gegeven bij de zonen Israëls, ‘dat wie ene os zal hebben gestolen, of geslacht, of verkocht, vijf ossen zal wedergeven’, (Exodus 22:1).

Onder de os daar wordt in de geestelijke zin verstaan het goede van de natuurlijke mens, dat hij vijf ossen zal wedergeven voor de os, betekent dat hij voor zoveel als genoeg is de dingen zal verbeteren die hij had verdraaid en uitgeblust; stelen is wegnemen, slachten is uitblussen en verkopen is verdraaien.

Met het vijfde deel wordt ook aangeduid voor zoveel als genoeg is, (Leviticus 5:16,24; 22:14; 27:13,15,19,27,31; Numeri 5:6-8).

Eender met de vijfden die farao nam van het land van Egypte in de zeven jaren van overvloed’, (Genesis 41:34; 47:24).

Evenzo met, ‘aan de vijfde rib, waaraan Abner Asahel sloeg met het achterste deel van de spies’, (2 Samuël 2:23).

Aan de vijfde betekent voor zoveel als ten dode genoeg is; hetzelfde getal immers dat betekent iets en alles dat aan de ene zijde is, betekent ook voor zoveel als genoeg is, wanneer daarvan wordt gesproken met betrekking tot de hoeveelheid en zolang als, wanneer daarvan wordt gesproken met betrekking tot de tijd.

Omdat dit getal betekent iets en ook alles, betekent het vandaar ook slechts weinig en weinigen, wanneer het een grote, ook met getallen aangeduide hoeveelheid volgt of voorafgaat, want dan is alles enerzijds betrekkelijk weinig, zoals bij Jesaja: ‘Eén duizend voor de schelding van één, voor de schelding van vijf zult gij vlieden’, (Jesaja 30:17).

Bij Mozes: ‘Dat vijf er honderd zullen achtereenvolgen en honderd een myriade; dit zijnde onder de vervloeking’, (Leviticus 26:8).

Bij de evangelisten: ‘Dat de Heer vijfduizend mensen spijzigde van vijf broden en twee vissen’, (Mattheüs 14:15 tot 22; Markus 6:38 tot 43; Lukas 9:13 tot 16; Johannes 6:9 tot 13); dat zij toen opnamen twaalf korven brokken betekent het volle, dus het volle in onderricht en de volle zegening.

Met vijf worden ook weinigen aangeduid bij Lukas: ‘Worden niet vijf mussen verkocht voor twee penningen en toch is niet één vóór God vergeten; vreest dan niet, gij gaat vele mussen te boven’, (Lukas 12:6,7).

Dat vijf mussen gezegd wordt, is omdat verstaan wordt weinig en van geringe waarde ten opzichte van de mens, want er volgt dat die vele mussen te boven gaat.

Eenieder kan zien, dat dit getal niet zo vaak door de Heer werd gezegd, indien het niet aanduidend was.

Aangezien vijf betekent enerzijds alles, werd het daarom eveneens bevolen, ‘dat zij over het habitakel zouden maken tien gordijnen en vijf gordijnen zouden verbonden zijn, het ene aan het andere en vijf gordijnen zouden verbonden zijn, het ene aan het andere’, (Exodus 26:1,3); dat tien betekent alle dingen in de gehele samenvatting en vijf alles enerzijds en anderzijds, zie ‘Hemelse Verborgenheden’, nrs. 9595, 9604.

549. En hun pijniging was zoals de pijniging van een scorpioen wanneer hij de mens steekt; dat dit betekent dat de verdonkering en het daarvan weggetrokken worden het ware te zien, is door de overreding waardoor het gemoed wordt verdwaasd, staat vast uit de betekenis van de pijniging, dus de verdonkering van het gemoed en het daarvan weggetrokken worden het ware te zien, zie nr. 548; en uit de betekenis van de scorpioen, namelijk het verdwazende en verstikkende overredende, nr. 544; en daarom wordt daarmee dat hun pijniging was zoals de pijniging van een scorpioen wanneer hij de mens steekt, aangeduid dat de verdonkering en het daarvan weggetrokken worden het ware te zien is door de overreding waardoor het gemoed wordt verdwaasd.

Over het overredende dat verdwaast en als het ware verstikt, hoedanig dit is en vanwaar, is eerder in nr. 544 besproken.

Dat dit overredende verdwazend wordt genoemd is omdat dit het gebruik van de rede wegneemt en wel dermate dat de rede of het redelijk gemoed niets ziet dan wat degene spreekt die in dat overredende is; het wekt immers in één ogenblik alles op wat samenstemt en oversluiert alles wat niet samenstemt; daardoor wordt het gemoed verdwaasd zodat het in donkerheid is en daarvan wordt weggetrokken het ware te zien.

Dat dit overredende verstikkend wordt genoemd, is omdat dit het verstand berooft van het vermogen van vrij te denken en van het gezicht naar alle kanten uit te breiden, zoals plaatsvindt bij elk redelijk mens en wanneer dit gebeurt, zwoegt de ademhaling; want de ademhaling door de wil ontleent al het hare aan het verstand en daarom past zij zich ook aan, aan het denken, zoals de beweging van het hart al het hare ontleent aan de wil en zich aan de aandoening van de wil aanpast.

Dat de ademhaling van de longen overeenstemt met het verstand en het denken ervan, zie ‘Hemelse Verborgenheden’, nrs. 1119, 3883 tot 3896, 9281.

Dat een sterk overredende niet slechts de kracht heeft van te verdwazen, is door de ondervinding zelf te weten gegeven.

550. En in die dagen zullen de mensen de dood zoeken en zij zullen die niet vinden; dat dit betekent dat zij dan het vermogen van het ware te verstaan, willen verliezen, maar dat zij dit toch niet kunnen, staat vast uit de betekenis van in die dagen, dus dan, namelijk wanneer de mens van de Kerk van innerlijk uiterlijk is geworden of van redelijk zinlijk; uit de betekenis van de dood zoeken, dus het vermogen willen verliezen van het ware te verstaan, waarover hierna; en uit de betekenis van die niet vinden, namelijk niet kunnen verliezen.

Dat met de dood zoeken, hier wordt aangeduid het vermogen verliezen van het ware te verstaan, blijkt uit het voorafgaande, omdat dit het gevolg is.

Gezegd is immers dat de sprinkhanen de mensen alleen zouden beschadigen die niet het zegel Gods op hun voorhoofden zouden hebben en daarna, dat het hun was gegeven, niet dat zij hen zouden doden, maar zouden pijnigen, waarmee wordt aangeduid dat zij slechts nadeel zouden berokkenen aan het verstand van het ware en aan de doorvatting van het goede bij hen die niet in waarheden vanuit het goede uit de Heer zijn; maar dat zij toch niet zouden worden beroofd van het vermogen van het ware te verstaan en het goede te doorvatten, zie de nrs. 546, 547; vandaar nu volgt, dat met de dood die zij zullen zoeken en die zij zullen begeren, de beroving wordt aangeduid van het vermogen van het ware te verstaan en van het goede te doorvatten. Want deze vermogens verliezen, is eigenlijk het menselijk leven verliezen; zo immers is de mens niet langer mens, maar een dier, zoals eerder is gezegd; daaruit blijkt dat het de beroving van dat leven is die hier met de dood wordt aangeduid.

Dat zij de beide vermogens van het waarlijk menselijk leven willen verliezen, is omdat de zinlijke mens vanwege de overreding ten aanzien van de valsheden van het boze waarin zij zijn, het ware niet willen verstaan en het goede niet willen doorvatten.

Zij worden immers verlustigd door hun valse dingen van het boze en vandaar door het denken vanuit het verkwikkelijke van het valse en door het willen vanuit het verkwikkelijke van het boze en daarom zijn zij afkerig van het ware en van het goede, omdat het tegengestelden zijn. Sommigen worden erdoor bedroefd, sommigen walgen ervan en sommigen verwerpen ze met toorn, eenieder volgens de hoedanigheid en de hoeveelheid van het valse waarvan hij zich heeft overreed; in een woord, zo’n zinlijk mens laat geen redenen toe vanuit het verstand tegen de valsheden van het boze waarin hij is, dus wil hij niet verstaan en redelijk worden, hoewel hij het wel kan worden omdat hij een mens is.

Dit dus is het wat daaronder wordt verstaan dat zij de dood zullen zoeken en die niet zullen vinden.

551. En zij zullen begeren te sterven en de dood zal van hen vlieden; dat dit betekent dat zij het vermogen van het goede te doorvatten, dat van het geestelijk leven is, zouden willen

verliezen, maar tevergeefs, staat vast uit de betekenis van sterven, dus hier het vermogen verliezen van het goede te doorvatten, waarover hierna en uit de betekenis van de dood zal van hen vlieden, dus dat zij het niet kunnen verliezen, dus dat zij het tevergeefs willen. Dat hier met sterven wordt aangeduid het vermogen verliezen van het goede te doorvatten en dat eerder met sterven wordt aangeduid het vermogen verliezen van het ware te verstaan, is omdat ieder mens twee levens heeft: het leven van het verstand en het leven van de wil. Het leven van het verstand is het vermogen van het ware te verstaan en het leven van de wil is het vermogen om het goede te doorvatten; vandaar is de dood de beroving van het ene en het andere.

Dat de dood in de eerste plaats betekent de beroving van het vermogen van het ware te verstaan en in de tweede plaats de beroving van het vermogen van het goede te doorvatten, is omdat in wat voorafgaat is gehandeld over beide levens en omdat in het Woord, waar gehandeld wordt over het ware, ook gehandeld wordt over het goede, ter wille van het huwelijk van het goede en het ware in de afzonderlijke dingen ervan, zie ook de nrs. 238, 288, 484.

Daaruit kan vaststaan dat hier met de dood wordt aangeduid de beroving van het vermogen van het goede te doorvatten; de oorzaak dat bijna eendere dingen tweemaal worden gezegd en eveneens van de dood zoeken wordt gesproken met betrekking tot de dingen die van het verstand zijn en van de dood begeren met betrekking tot de dingen die van de wil zijn. Omdat het geestelijk leven dat de mens eigen is, in die beide vermogens bestaat, wordt daarom ook aangeduid, dat zij het geestelijk leven willen verliezen.

Aan ieder mens ook is het vermogen gegeven van het goede te doorvatten, zoals hem ook het vermogen is gegeven van het ware te verstaan; want het ware heeft het goede lief en het goede heeft het ware lief en daarom willen zij aanhoudend verbonden worden en zij worden verbonden zoals de wil en het verstand, of zoals de aandoening en het denken; wanneer zij verbonden zijn, dan denkt het verstand het ware vanuit de aandoening van het ware te denken en dan ziet het verstand het en doorvat de wil het.

Het ware doorvatten vanuit de aandoening van de wil is het goede doorvatten; het ware immers wordt verkeerd in het goede als de mens het wil of daardoor wordt aangedaan, dat wil zeggen, als hij het liefheeft.

De oorzaak hiervan is dat al wat men liefheeft het goede wordt genoemd.

552. En de gelijkenissen van de sprinkhanen waren de paarden gelijk bereid tot de oorlog; dat dit betekent dat de zinlijk geworden mens redeneert alsof dit is van het verstand van het ware, staat vast uit de betekenis van de sprinkhanen, namelijk de mensen van de Kerk die zinlijk zijn geworden door de valsheden die vanuit het boze zijn, nr. 543.

Uit de betekenis van de paarden bereid ten oorlog, te weten de redeneringen, hier alsof die zijn vanuit het verstand van het ware, omdat gezegd wordt dat zij hen gelijk waren; dat met de paarden het verstand wordt aangeduid, zie eerder de nrs. 355, 364; en alle verstand is van het ware; en omdat met de oorlog in het Woord de geestelijke strijd wordt aangeduid, dus die van het valse tegen het ware en van het ware tegen het valse, worden daarom met de paarden bereid tot de oorlog de redeneringen aangeduid, hier dus alsof het is vanuit het verstand van het ware; met de redenringen immers vinden de geestelijke gevechten plaats.

In wat nu volgt, tot aan vers 12, wordt gehandeld over de zinlijke mens die in de valsheden vanuit het boze is, zodanig als die is ten aanzien van het verstand en van de wil; en hij wordt beschreven met sprinkhanen en de verschillende verschijningen ervan; alle aandoeningen immers en het denken dat daaruit voortkomt van de mens, worden in de geestelijke wereld uitgebeeld door verschillende dieren van de aarde en vogels en zij vertonen zich in zulke voren die overeenstemmen; en de dieren daar, uitgebeeld volgens de aandoeningen van de geesten vanuit wie die aandoeningen zijn, verschijnen eender aan de dieren in onze wereld, maar soms met een geleidelijke verandering en een verscheidenheid die toetreden, op de

samengestelde vormen vanuit andere dieren, behalve nog dat zij met verschillende onderscheidingsteken worden bekleed en versierd ten aanzien van de hoofden en de lichamen.

Zulke dingen zijn mij meermalen verschenen, waaruit mij bleek hoedanig hun aandoeningen en neigingen waren.

Omdat de aandoeningen en het denken daaruit in de geestelijke wereld worden uitgebeeld door dieren en vogels, worden daarom ook met de dieren en de vogels in het Woord eendere dingen aangeduid.

Dat de zinlijke mensen, die in valsheden vanuit het boze zijn, door sprinkhanen worden uitgebeeld en vandaar ermee aangeduid, is eerder in nr. 543 getoond; nu wordt beschreven hoedanig zij zijn, met de verschillende vormen van die sprinkhanen en met de verschillende onderscheidingsteken, zoals: dat zij de paarden gelijk waren bereid tot de oorlog, dat er op hun hoofden kronen waren, eender aan goud, dat hun aangezichten waren zoals de aangezichten van mensen en dat de haren waren zoals die van vrouwen, de tanden zoals van leeuwen, dat zij borstharnassen hadden en meer dingen.

Al deze dingen zijn uitbeeldingen zodanig als die in de geestelijke wereld zijn en overeenstemmen met de valsheden vanuit het boze en met het overredende van de zinlijke mens en toch kan niemand deze dingen weten dan alleen hij die het gegeven is de overeenstemmingen te kennen en ook hoedanig de zinlijke mens is en hoedanig het overredende van hem is.

Dat de zinlijke mens die in valsheden vanuit het boze is, redeneert alsof dit is vanuit het verstand van het ware, is omdat hij in de overreding is dat het valse waar is en het boze goed is en zolang hij in die overreding is, kan hij niet redelijk en verstandelijk iets zien, maar gelooft hij dat datgene waarvan hij zich heeft overreed, van de hoogste rede en van het uitmuntende verstand is; bij hem immers is het redelijke en het verstandelijke toegesloten en vandaar is hij in een overredend geloof ten aanzien van de dingen die hij denkt en spreekt.

Dat de zinlijke mens scherp en bedreven redeneert, aangezien zijn denken zo dicht bij de spraak ligt, dat die bijna daarin is en omdat hij in de spraak, alleen vanuit het geheugen alle inzicht stelt, zie ‘Hemelse Verborgenheden’, nrs. 195, 196, 5700, 10236.

553. En op hun hoofden waren als het waren kronen eender aan goud; dat dit betekent dat zij zichzelf wanneer zij redeneren toeschijnen zoals wijzen en overwinnaars, staat vast uit de betekenis van het hoofd, namelijk de wijsheid en het inzicht, waarover hierna en uit de betekenis van de kroon van goud, te weten de prijs van de overwinning, nr. 358; dat een kroon eender aan goud de prijs van de overwinning betekent, is omdat de koningen in de oude tijden, wanneer zij in gevecht met de vijanden waren, kronen van goud op hun hoofden droegen en nog andere onderscheidingsteken die de koningen toen hadden.

De oorzaak hiervan was, dat de koningen de Heer uitbeeldden ten aanzien van het Goddelijk Ware en het Goddelijk Ware strijd vanuit het Goddelijk Goede; dit dus werd uitgebeeld door de kroon van goud en de wijsheid en het inzicht zelf door het hoofd waarop de kroon was. Vandaar ook hadden martelaren kronen; dezen immers hebben gestreden tegen de valsheden vanuit het boze, die vanuit de hel zijn, vanuit het Goddelijk Ware en gingen als overwinnaars uit, omdat zij streden tot aan de dood toe, die zij ook niet vreesden.

Hieruit kan vaststaan, dat met: op de hoofden als het ware kronen, eender aan goud, wordt aangeduid, dat zij die zinlijke mensen zijn, vanwege de overreding van het valse waarin zij zijn, zichzelf toeschijnen als wijzen en overwinnaars.

Aangezien de sprinkhanen worden beschreven ten aanzien van de hoofden, de aangezichten en de borsten waarop de borstharnassen zijn en ten aanzien van de staarten en de haren en de tanden, zo is het van belang om te weten, wat er met de hoofden wordt aangeduid en daarna wat met de overige dingen.

Met het hoofd wordt in het Woord de wijsheid en het inzicht aangeduid, omdat zij daarin zetelen; maar wanneer gehandeld wordt over hen die niet in enige wijsheid noch in enig inzicht zijn, omdat zij in valsheden vanuit het boze zijn, dan wordt met het hoofd de dwaasheid en de waanzin aangeduid. De oorzaak hiervan is dat de valse en de boze dingen daar en daaruit zijn; hier echter, waar wordt gehandeld over hen die zinlijk zijn en in de overreding van het valse, wordt met het hoofd eigenlijk de dwaasheid en de waanzin aangeduid; want zij zien valsheden als waarheden en boosheden als goedheden; zij zijn immers voortdurend in visioenen vanuit begoochelingen en vandaar is het dat er van hen wordt gezegd dat op hun hoofden als het ware kronen waren, eender aan goud en de aangezichten zoals de aangezichten van mensen en meer dingen die volgen en al deze dingen waren schijnbaarheden vanuit de fantasie bij hen en daarom wordt gezegd, als het ware kronen en eender aan goud, waaruit blijkt dat die schijnbaarheden niet werkelijke maar bedrieglijke schijnbaarheden waren.

Alle schijnbaarheden immers die zich in de hemelen vertonen, zijn werkelijk, omdat het overeenstemmingen zijn; de innerlijke dingen immers die van de aandoeningen en daaruit van het denken van de engelen zijn, worden, als die overgaan tot het gezicht van hun ogen, bekleed met zodanige vormen als in de hemelen verschijnen en omdat zij zichtbaar zijn, worden zij verschijningen genoemd en overeenstemmingen geheten en zij zijn werkelijk omdat zij vanuit de schepping zijn.

Anders echter de verschijningen in sommige hellen, waar degenen zijn die in overredingen van het valse vanuit het boze zijn.

Vanuit die overredingen ontstaan visioenen vanuit de fantasie, waarin van binnen niets werkelijk is en daarom ook verdwijnen zij als slechts een straal vanuit het licht van de hemel invloeit.

Zulke schijnbaarheden zijn het, die hier over de sprinkhanen worden vermeld; maar over de schijnbaarheden in de geestelijke wereld, zowel de werkelijke als de niet-werkelijke, zie het werk ‘Hemel en Hel’, nrs. 170 tot 176; en ook in dit werk de nrs. 369, 395.

554. En hun aangezichten zoals aangezichten van mensen; dat dit betekent dat zij aan zichzelf toeschijnen zoals geestelijke aandoeningen van het ware, staat vast uit de betekenis van de aangezichten, namelijk de innerlijke dingen die van het gemoed en van de aandoening zijn, nr. 412; en uit de betekenis van de mens, dus de geestelijke aandoening van het ware en daaruit het inzicht en de wijsheid, nr. 280; en omdat de aangezichten de stempels zijn van de innerlijke dingen van de mens, wordt vandaar met de aangezichten iets eenders aangeduid als met de mens zelf, namelijk de aandoeningen van het ware; hier echter dat zij zichzelf toeschijnen zoals aandoeningen van het ware en vandaar inzichtsvol en wijs, omdat van de sprinkhanen wordt gezegd dat hun aangezichten werden gezien zoals de aangezichten van mensen.

Dat de sprinkhanen met zo’n aangezicht verschenen, is vanwege het sterk overredende waarin zinlijke mensen zijn die in de valse dingen van het boze zijn, die met de sprinkhanen worden aangeduid.

Het overredende zelf vertoont zo’n schijn, maar slechts voor henzelf en voor anderen die ook in valse dingen vanuit het boze zijn, maar niet voor de engelen in de hemel; de oorzaak hiervan is dat de engelen in het licht van de hemel zijn en zij al wat zij zien vanuit dat licht zien en het licht van de hemel verstrooit, omdat dit het Goddelijk Ware is, elke fantasie dat vanuit het overredende is.

Dat zinlijke mensen zichzelf zo toeschijnen, is omdat zinlijke mensen zichzelf overreden dat zij meer dan anderen in waarheden vanuit het goede zijn, hoewel zij in valsheden vanuit het boze zijn; zij kunnen immers niet innerlijk vanuit de hemel iets doorschouwen, maar alleen uiterlijk vanuit de wereld en zij die alleen vanuit de wereld zien, zien alleen vanuit een

dwaallicht en daardoor houden zij zich voor meer inzichtsvol en wijs dan de anderen; zij weten immers niet wat inzicht en wijsheid is en vanwaar die zijn.

Vanuit dit overredende geloof is het dat zij geloven, dat zij in de geestelijke aandoening van het ware zijn en dit is het dus, wat daarmee wordt aangeduid dat de aangezichten van de sprinkhanen waren gezien zoals de aangezichten van mensen.

Maar deze dingen moeten worden toegelicht door een ondervinding vanuit de geestelijke wereld; allen die in de hemelen zijn, zijn mensen ten aanzien de aangezichten en ten aanzien van de overige dingen die van het lichaam zijn; zij zijn immers in de geestelijke aandoening van het ware en de geestelijke aandoening van het ware is de mens in vorm.

De oorzaak hiervan is, dat die aandoening is vanuit de Heer, Die alleen Mens is en omdat vanuit Hem de algehele hemel streeft naar de menselijke vorm; vandaar is het dat de engelen de vormen van hun aandoeningen zijn, die ook verschijnen vanuit hun aangezichten; maar deze dingen zijn uitvoerig uiteengezet in het werk ‘Hemel en Hel’, nrs. 59 tot 102.

In de hel echter, waar allen uiterlijk en zinlijk zijn, omdat zij in de valsheden vanuit het boze zijn, schijnen zij zichzelf ook als mensen toe, ook ten aanzien van de aangezichten, maar slechts in hun eigen gezelschap; maar wanneer op hen een blik wordt geworpen in het licht van de hemel, verschijnen zij als monsters, met een afgrijselijk aangezicht en soms in de plaats van het aangezicht slechts iets harigs of met een huiveringwekkende rij tanden, soms ook met een lijkkleur zoals van een dode, waarin niet enig levend menselijke is.

Zij zijn immers vormen van haat- en wraakgevoelens en gewelddadigheden, waarin de geestelijke dood is, omdat zij in het tegenovergestelde zijn tot het leven uit de Heer.

Dat zij onder elkaar van aangezicht zoals mensen verschijnen, is vanwege hun fantasie en de overreding daaruit.

Maar over deze schijnbaarheden zie het werk, ‘Hemel en Hel’, nr. 553.

555. En zij hadden haren zoals de haren van vrouwen; dat dit betekent dat zij zichzelf ook toeschijnen zoals natuurlijke aandoeningen van het ware, staat vast uit de betekenis van de haren, namelijk de dingen die van de natuurlijke mens zijn en in het bijzonder de wetenschappelijke waarheden daar, zie nr. 66; en uit de betekenis van de vrouwen, namelijk de aandoeningen, waarover hierna.

Dat de haren de dingen betekenen die van de natuurlijke mens zijn, is omdat het hoofd de dingen betekent die van de geestelijke mens zijn en alle dingen van de natuurlijke mens bekleden alle dingen van de geestelijke mens, zoals de haren het hoofd; ook stemt het hoofd overeen met de geestelijke dingen en de haren stemmen overeen met de natuurlijke dingen; vandaar ook betekenen zij dit.

Vanwege die overeenstemming is het dat de engelen mooi verzorgd haar hebben en dat men volgens het geordend afhangen, de sierlijkheid en de glans van de lokken weet, hoedanig de overeenstemming is van de natuurlijke mens met de geestelijke bij hen.

Omdat nu de vrouwen de aandoeningen betekenen, kan het vaststaan, dat daarmee, dat zij haren hadden zoals de haren van vrouwen, wordt aangeduid dat zij zichzelf toeschijnen als natuurlijke aandoeningen van het ware; dat die worden aangeduid blijkt ook uit de reeks, want met de aangezichten zoals aangezichten van mensen wordt aangeduid de schijn alsof zij geestelijke aandoeningen van het ware waren; daaruit volgt nu dat met de haren zoals de haren van vrouwen, wordt aangeduid de schijn alsof zij natuurlijke aandoeningen van het ware waren.

Vlak daarna wordt ook gezegd van de tanden dat die waren zoals de tanden van leeuwen en daarmee worden aangeduid de laatsten van de natuurlijke mens ten aanzien van de wetenschap en ten aanzien van de macht.

In het profetische Woord wordt vele malen gezegd: vrouw en eveneens dochter en maagd, maar tot dusver was het onbekend, wat met die wordt aangeduid; dat niet vrouw, noch dochter en maagd worden verstaan, blijkt duidelijk, want zij worden genoemd waar gehandeld wordt

over de Kerk; wat echter met hen wordt aangeduid, kan men zien uit de reeks van de dingen waarover wordt gehandeld in de geestelijke zin.

Dat met de vrouw de Kerk wordt aangeduid ten aanzien van de aandoening van het ware en vandaar de aandoening van het ware van de Kerk, kan vaststaan uit de volgende plaatsen in het Woord, bij Jeremia: ‘Waarom doet gij het boze tegen uw zielen, om u uit te roeien de man en de vrouw, het kleine kind en de zuigeling, vanuit het midden van Jeruzalem’, (Jeremia 44:7).

Bij dezelfde: ‘Ik zal verstrooien de man en de vrouw, Ik zal verstrooien de oude en de kleine en Ik zal verstrooien de jongeman en de maagd’, (Jeremia 51:22).

Bij Ezechiël: ‘De oude, de jongeman, de maagd, het kleine kind en de vrouwen, doodt ze tot verdervens toe’, (Ezechiël 9:6).

In Klaagliederen: ‘De vrouwen in Zion hebben zij verkracht, de maagden in de steden van Juda, de vorsten werden met hun hand opgehangen, de aangezichten der ouden werden niet geëerd’, (Klaagliederen 5:11,12).

Hier worden onder de man en de vrouw, de oude en het kleine kind, de jongeman en de maagd, niet verstaan: man, vrouw, oude, klein kind, jongeman en maagd, maar alle dingen die van de Kerk zijn.

Onder de man en de vrouw het ware en de aandoening ervan, onder de oude en het kleine kind de wijsheid en de onschuld, onder de jongeman en de maagd het inzicht van het ware en de aandoening van het goede; dat die dingen worden aangeduid, staat hieruit vast dat in die hoofdstukken wordt gehandeld over de Kerk en over de verlating ervan ten aanzien van het ware en het goede daar en daarom worden met die namen zulke dingen aangeduid die van de Kerk zijn; het Woord is immers innerlijk geestelijk, omdat het Goddelijk is en daarom zou, indien onder de man en de vrouw, de oude en het kleine kind, de jongeman en de maagd, dezen werden verstaan, het Woord natuurlijk zijn en niet geestelijk.

Maar het wordt dan geestelijk, wanneer met de man en de vrouw wordt aangeduid de Kerk ten aanzien van het ware en de aandoening ervan en met de oude en het kleine kind de Kerk ten aanzien van de wijsheid en de onschuld en met de jongeman en de maagd de Kerk ten aanzien van het inzicht en de aandoening ervan.

Ook is de mens een mens omdat de Kerk in hem is en waar de Kerk is daar is de hemel en daarom wordt, wanneer gezegd wordt de mens grijsaard, de mens jongeman, de mens klein kind, de mens man, de vrouw en de maagd, datgene verstaan wat van de Kerk is, overeenstemmend met de leeftijd, het geslacht, de neiging, de aandoening, het inzicht en de wijsheid, die bij hen zijn.

Dat met de vrouw de Kerk wordt aangeduid ten aanzien van de aandoening van het ware, of de aandoening van het ware van de Kerk, kan ook vaststaan uit het volgende bij Jesaja: ‘Dan zullen zeven vrouwen één man aangrijpen te dien dage door te zeggen: Ons brood zullen wij eten en met ons kleed zullen wij ons kleden; alleen uw naam zal over ons genoemd worden; raap onze smaadheid weg’, (Jesaja 4:1).

Hier wordt gehandeld over het einde van de Kerk, wanneer er niet langer het ware is, want er gaat aan vooraf: ‘Uw mannen zullen door het zwaard vallen en uw sterkte in de oorlog’, (Jesaja 3:25), waarmee wordt aangeduid dat het verstand van het ware door valsheden zal worden vernietigd, zodat er geen weerstand meer zal zijn in de gevechten en er volgt dan: ‘Te dien dage zal de spruit van Jehovah zijn tot sieraad en heerlijkheid’, waarmee wordt aangeduid dat het ware in de Kerk opnieuw geboren zal worden, omdat deze woorden gezegd zijn ten aanzien van de Komst van de Heer.

Daarmee dat zeven vrouwen één man zullen aangrijpen, wordt aangeduid dat zij vanuit aandoening het ware zullen verlangen en zoeken, maar dat niet zullen vinden.

Met de man wordt het ware aangeduid, met de vrouwen de aandoeningen of de verlangens tot het ware en met zeven het heilige.

Dat zij geen onderricht zullen vinden in de echte waarheden en dus geen geestelijke voeding, wordt daarmee aangeduid dat zij zullen zeggen: Ons brood zullen wij eten en met ons kleed zullen wij ons kleden; het brood betekent het onderricht en de geestelijke voeding en het kleed het ware dat het goede bekleedt.

Dat het slechts het ware is dat kan worden toegevoegd en daardoor verbonden, wordt aangeduid met: Alleen uw naam zal over ons genoemd worden; en omdat alle sierlijkheid is vanuit de geestelijke aandoening van het ware en de verbinding daaruit en er anders geen sierlijkheid is, wordt daarom gezegd: Raap of neem onze smaadheid weg.

Bij Jeremia: ‘Keer weder, maagd Israël, keer weder tot deze uw steden; hoe lang zult gij rondzwerven; omdat Jehovah een nieuw ding op aarde heeft geschapen, de vrouw zal de man omgeven’, (Jeremia 31:21,22); hier wordt gehandeld over de geestelijke gevangenschap waarin de Kerk was vóór de Komst van de Heer; van de Kerk wordt gezegd dat zij in geestelijke gevangenschap is, wanneer het ware er niet is maar toch wordt verlangd; in zo’n gevangenschap waren de natiën bij wie de Kerk werd geïnstauréerd.

Keer weder, maagd Israël, keer weder tot deze uw steden, betekent dat zij zullen teruggaan tot de waarheden van de leer; de maagd Israël is de Kerk en haar steden zijn de waarheden van de leer.

Omdat Jehovah een nieuw ding op aarde heeft geschapen, de vrouw zal de man omvatten, betekent dat de nieuwe Kerk moet worden geïnstauréerd waarin het ware verbonden zal worden met zijn aandoening.

Een nieuw ding scheppen op aarde, is dat nieuwe instaureren; de vrouw is de Kerk ten aanzien van de aandoening van het ware en de man is het ware en omvatten is verbonden worden.

Bij Jesaja: ‘Als een verlaten vrouw en verslagen van geest heeft Jehovah u geroepen en een vrouw der jeugd toen gij verstoten waart, heeft uw God gezegd: voor een klein ogenblik heb Ik u verlaten, maar met grote ontfermingen zal Ik u weder verzamelen’, (Jesaja 54:6,7); ook hier wordt onder de verlaten vrouw en verslagen van geest, de Kerk verstaan die niet in waarheden is, maar wel in de aandoening of het verlangen daarnaar.

De vrouw is de Kerk en deze wordt verlaten genoemd wanneer zij niet in de ware dingen is en verslagen van geest wanneer zij in droefenis is vanuit de aandoening of het verlangen naar waarheden; onder de vrouw der jeugd wordt de Oude Kerk verstaan, die in het ware vanuit aandoening was en onder de verstotene wordt de Joodse Kerk verstaan, die niet in het ware vanuit enige geestelijke aandoening was.

Dat de Kerk moet worden geïnstauréerd door de Heer en moet worden bevrijd van de geestelijke gevangenschap, wordt verstaan onder: Voor een klein ogenblik heb Ik u verlaten, maar met grote ontfermingen zal Ik u weder verzamelen.

Bij Jeremia: ‘Hoort, vrouwen, het woord van Jehovah en uw oor verneme het woord van Zijn mond, opdat gij aan uw zonen de rouw leert en de vrouw aan haar gezellin de weeklacht; omdat de dood is geklommen door de vensters, hij is gekomen in onze paleizen om uit te roeien het kleine kind vanuit de straat en de jongeman vanuit de wijken’, (Jeremia 9:20,21).

Dat gezegd wordt tot de vrouwen dat zij zouden horen en vernemen, is omdat met hen de Kerk vanuit de aandoening en de opneming van het ware wordt aangeduid; met de zonen aan wie de vrouwen de rouw zouden leren en met de gezellin aan wie de vrouw de weeklacht zou leren, worden allen aangeduid die van de Kerk zijn; met de zonen degenen die in de ware dingen van de Kerk zijn en met de gezellin zij die in het goede ervan is; de rouw en de weeklacht betekent, dat de oorzaak is de verwoeste Kerk ten aanzien van de waarheden en ten aanzien van het goede.

De dood is geklommen door de vensters, hij is gekomen in onze paleizen, betekent dat het helse valse is binnengetreken in het verstand en vandaar in alle dingen van het denken en van de aandoening.

De vensters betekenen het verstand en de paleizen alle dingen van het denken en van de aandoening; om uit te roeien het kleine kind vanuit de straat en de jongeman vanuit de wijken,

betekent de verwoesting van het ware dat geboren wordt en van het reeds geboren ware; het kleine kind in de straat is het ware dat geboren wordt en de jongeman in de wijken is het ware dat reeds geboren is.

Bij Ezechiël: ‘Twee vrouwen, dochters van één moeder, die gehoereerd hebben in Egypte, in haar jeugd hebben zij gehoereerd; de naam van de oudste geborene Ohola en de naam van haar zuster Oholiba en zij baarden zonen en dochters; Samaria is Ohola en Jeruzalem is Oholiba’, (Ezechiël 23:2-4).

Aangezien met Samaria, de hoofdstad van de Israëlieten, in het Woord de geestelijke Kerk wordt aangeduid en met Jeruzalem, de hoofdstad van de Joden, de hemelse Kerk, de ene en de andere ten aanzien van de leer, worden zij daarom vrouwen genoemd en omdat beide Kerken één handelen, worden zij daarom genoemd dochters van één moeder; de moeder immers betekent ook de Kerk en eveneens Ohola en Oholiba, of de tent of het habitakel van God. Dit immers betekent de hemel waar het Goddelijk Ware en het Goddelijk Goede is en vandaar eveneens de Kerk, omdat de Kerk de hemel van de Heer op aarde is.

Dat zij hebben gehoereerd in Egypte in haar jeugd, betekent dat zij toen niet in waarheden zijn geweest, maar in valsheden, in Egypte immers hadden zij het Woord niet; dit werd door Mozes en de profeten daarna aan hen gegeven en zo werd bij hen de Kerk ingesteld.

Hoereren in Egypte betekent de waarheden vervalsen door de wetenschappen die van de natuurlijke mens zijn en de waarheden daar vervalsen is de heilige dingen verdraaien in magische dingen, zoals de Egyptenaren hebben gedaan; de zonen en de dochters die zij baarden, betekenen de valsheden en de boosheden van de Kerk.

Bij Micha: ‘Gij trekt de rok af van hen die zeker voorbijgaan, van de teruggekeerden van de oorlog; de vrouwen van Mijn volk verdrijft gij uit het huis der verrukkingen ervan’, (Micha 2:8,9); de rok aftrekken van hen die zeker voorbijgaan, van de teruggekeerden van de oorlog, betekent van de waarheden beroven allen die in waarheden zijn en hebben gestreden tegen de valsheden; de zeker voorbijgaanden betekenen allen die in de ware dingen zijn en de teruggekeerden van de oorlog degenen die in verzoekingingen zijn geweest en tegen de valsheden hebben gestreden; de vrouwen van het volk verdrijven uit het huis der verrukkingen ervan, betekent de aandoeningen van het ware vernietigen en zo de liefelijke en de gelukzalige dingen van de hemel; de vrouwen van het volk zijn de aandoeningen van het ware; het huis der verrukkingen betekent de liefelijke en de gelukzalige dingen van de hemel; deze immers zijn de aandoeningen van het goede en het ware.

Bij Zacharia: ‘Ik zal alle natiën vergaderen tot Jeruzalem ten oorlog en de stad zal worden genomen en de huizen zullen geplunderd worden en de vrouwen zullen geweld lijden’, (Zacharia 14:2).

Met alle natiën worden de boosheden en de valsheden van elk geslacht aangeduid; met Jeruzalem de Kerk, met de stad de leer, met het huis al het heilige van de Kerk, met de vrouwen de aandoeningen van het ware; dat deze geweld zullen lijden betekent, dat de waarheden zullen worden verkeerd en vandaar de aandoeningen van het ware zullen vergaan.

Bij dezelfde: ‘Te dien dage zal de rouwklacht groeien in Jeruzalem; en het land zal rouwklagen en de afzonderlijke families bijzonder; de familie van het huis van David bijzonder en hun vrouwen bijzonder; de familie van het huis van Nathan bijzonder en hun vrouwen bijzonder; de familie van het huis van Levi bijzonder en hun vrouwen bijzonder; de familie van Simeon bijzonder en hun vrouwen bijzonder; alle overige families, de afzonderlijke families bijzonder en hun vrouwen bijzonder’, (Zacharia 12:11-14).

Wat wordt aangeduid met David en zijn huis en ook wat met Nathan, Levi en Simeon en hun huizen, is eerder in de ontvouwingen getoond, namelijk dat met David wordt aangeduid het Goddelijk Ware, met Nathan de leer van het ware, met Levi het goede van de naastenliefde en met Simeon het ware en het goede ten aanzien van de doorvatting en de gehoorzaamheid.

Dat er wordt gezegd dat de families zullen rouwklagen bijzonder en de vrouwen bijzonder, is omdat met de families de waarheden van de Kerk worden aangeduid en met de vrouwen de

aandoeningen van het ware, die rouwklagen bijzonder; wanneer het ware rouwklaagt dat het de aandoening niet heeft en de aandoening dat zij het ware niet heeft.

Deze dingen zijn gezegd ten aanzien van de rouwklacht over alle en de afzonderlijke dingen van de Kerk, namelijk dat zij verwoest en vernietigd zijn; alle en de afzonderlijke dingen van de Kerk immers worden aangeduid met alle overige families, waaronder de stammen worden verstaan; dat met de twaalf stammen alle dingen van de Kerk in een samenvatting worden aangeduid, zie eerder de nrs. 430, 431; Jeruzalem betekent de Kerk en haar leer.

Bij Mattheüs: ‘Dan zullen twee in het veld zijn, de een zal aangenomen en de ander verlaten worden; twee zullen malen in de molen, de ene zal aangenomen en de andere zal verlaten worden’, (Mattheüs 24:40,41).

Onder de eerste twee worden de mannen verstaan en onder de laatste twee de vrouwen en met de mannen worden degenen aangeduid die in de waarheden zijn en met de vrouwen zij die in het goede vanuit de aandoening van het ware zijn; hier eveneens met de mannen zij die in valsheden zijn en met de vrouwen zij die in boosheden vanuit de aandoening van het valse zijn, omdat gezegd wordt dat de een en de ene zullen worden aangenomen en de ander en de andere zullen worden verlaten, dat wil zeggen, dat degenen worden gezaligd die in de ware dingen vanuit aandoening zijn en dat degenen zullen worden veroordeeld die in de boze dingen vanuit aandoening zijn.

Het veld betekent de Kerk; malen betekent zich de waarheden van de leer vanuit het Woord verwerven en degenen die deze waarheden toevoegen aan het goede, worden aangeduid met hen die zullen worden aangenomen, maar zij die deze toevoegen aan het boze, worden aangeduid met hen die zullen worden verlaten, zie de ontvouwing hiervan in ‘Hemelse Verborgenheden’, nrs 4334, 4335.

Bij Mozes: ‘Ik zal u de stok des broods breken, zodat tien vrouwen uw brood bakken in één oven en uw brood bij het gewicht wedergeven en gij zult eten maar niet verzadigd worden’, (Leviticus 26:26); hieronder wordt in de geestelijke zin verstaan dat ontbreken zal het ware vanuit het goede, waarmee zij geestelijk worden gevoed; brood immers betekent alle geestelijke spijs, waarmee de mens van de Kerk wordt gevoed en met de vrouwen worden aangeduid degenen van de Kerk die in de aandoening van het ware zijn; dat tien vrouwen brood zullen bakken in één oven, betekent dat zij het ware zullen uitvorsen dat met het goede zal mogen worden verbonden, maar dat zij het niet zullen vinden dan alleen zeer weinig; bakken immers betekent bereiden en verbinden om het nut van het leven te dienen; brood wedergeven bij gewicht, betekent dat het zeldzaam is; en eten en niet verzadigd worden, betekent, omdat het ware vanuit het goede zo weinig en zeldzaam is, dat het nauwelijks enige voeding zal verstrekken voor de ziel.

Bij dezelfde: ‘Niet zal het kleed van een man zijn op een vrouw, noch zal een man het kleed van een vrouw aantrekken, want al wie die dingen doet is een gruwel voor Jehovah uw God’, (Deuteronomium 22:5).

Met de man en zijn kleed wordt het ware aangeduid en met de vrouw en haar kleed wordt de aandoening van het ware aangeduid; deze zijn bij ieder mens onderscheiden zoals het verstand en de wil, of zoals het denken, dat van het verstand is en de aandoening, die van de wil is; en indien die niet waren gescheiden, dan zouden de geslachten verward worden en er zou geen huwelijk zijn, waarin de man het ware is, dat van het denken is en de vrouw de aandoening. Dat de een en de ander, de man en de vrouw, zo zijn geschapen dat zij twee zijn en toch één, staat vast uit het boek Genesis, waarin over de schepping van de een en de ander deze dingen worden gezegd: En God schiep de mens tot Zijn beeld, tot het beeld Gods schiep Hij ze, manlijk en vrouwelijk schiep Hij ze’, (Genesis 1:27; 5:2); en daarna: ‘De mens zei: Ditmaal been van mijn beenderen en vlees van mijn vlees; deswege zal dit echtgenote worden genoemd, omdat zij vanuit de man genomen is; de wege zal de man zijn vader en zijn moeder verlaten en hij zal zijn echtgenote aankleven en zij zullen tot één vlees zijn’, (Genesis 2:23,24; Markus 10:6-9).

Onder de mens wordt daar de Kerk verstaan in het algemeen en in het bijzonder; de Kerk in het bijzonder is de mens van de Kerk of de mens in wie de Kerk is.

Dat God de mens schiep tot Zijn beeld, betekent tot het beeld van de hemel; met God immers of met Elohim in het meervoud, wordt aangeduid het Goddelijke voorgaande, dat de hemel maakt en de mens die een Kerk is, is de hemel in kleinste vorm, want hij stemt overeen met alle dingen van de hemel, zie het werk ‘Hemel en Hel’, nrs. 7-12,51-58.

Met manlijk wordt hier zoals eerder het ware aangeduid, dat van het verstand is en met vrouwelijk het goede, dat van de wil is; dat van de echtgenote wordt gezegd dat zij been van de beenderen en vlees van het vlees van de man is, betekent dat het goede, dus de echtgenote, is vanuit het ware, dat de man is; het been betekent het ware voordat het is levend gemaakt, dat wil zeggen, verbonden met het goede, hoedanig ware is het ware van het geheugen bij de mens; en omdat al het goede wordt geformeerd vanuit de ware dingen, wordt gezegd: Omdat zij vanuit de man genomen is; dat de man vader en moeder zal verlaten en zijn echtgenote zal aankleven, betekent dat het ware zal zijn van het goede en dat zij vandaar één goede zullen worden.

Dit wordt daarmee aangeduid dat zij tot één vlees zullen zijn; het vlees betekent het goede en eveneens de mens.

Maar deze dingen die nu zijn gezegd, kunnen niet het verstand van de mens binnengaan, tenzij dat van weinigen, indien men niet weet dat in de beide eerste hoofdstukken van Genesis wordt gehandeld over de nieuwe schepping of over de wederverwekking van de mensen van de Kerk: in het eerste hoofdstuk over de wederverwekking van hen en in het tweede over het inzicht en de wijsheid van hen; en onder manlijk en vrouwelijk, of onder de man en de echtgenote, wordt in de geestelijke zin verstaan de verbinding van het ware en het goede en die verbinding wordt het hemels huwelijk genoemd.

In dit huwelijk komt de mens wanneer hij wordt wederverwekt en een Kerk wordt en de mens is dan wederverwekt en een Kerk geworden, wanneer hij in het goede en daaruit in het ware is, wat daaronder wordt verstaan dat de man vader en moeder zal verlaten en de echtgenote zal aankleven en zij tot één vlees zullen zijn.

Maar een nog helderder idee, ten aanzien van deze dingen kan men hebben uit hetgeen in ‘de Leer van het Nieuwe Jeruzalem’ zijn gezegd over; het goede en het ware, nrs. 11-19; over de wil en het verstand, nrs. 28-33; over de wederverwekking, nrs. 173-182 en verder over het goede van waaruit de waarheden zijn, nr. 24.

Aangezien met de man en de vrouw de verbinding van het ware en het goede wordt aangeduid, zei daarom Mozes: Toen hij zag dat de zonen Israëls de gevangen vrouwen namen van de Midianieten, hun vijanden, dat zij zouden doden elke vrouw die een man had bekend door bijligging van de man, maar dat zij in het leven zouden behouden die vrouwen die niet hebben bekend’, (Numeri 31:16-18).

Deze dingen werden bevolen omdat de niet met een man verbonden vrouw, de Kerk betekende ten aanzien van de aandoening tot het ware of tot de verbinding met het ware; maar de met de Midianietische man verbonden vrouw betekende het verechtreukte goede; want de Midianieten beeldden uit en betekenden vandaar het ware dat niet het ware is, omdat het niet vanuit het goede is, dus het valse; vandaar was het dat zij de vrouwen zouden doden die een man hadden bekend en in het leven zouden houden die welke niet hadden bekend.

Dat de Midianietische vrouwen de bezoedeling van het goede door de valsheden hebben betekend en vandaar het verechtreukte en ontwijde goede, wat een schandelijke echtbreuk is, staat vast uit de dingen die worden vermeld over de hoererij van de zonen Israëls met de vrouwen van de Midianieten, (Numeri 25).

Wie niet weet dat de vrouw de geestelijke aandoening van het ware betekent en verder wie niet weet dat de boosheden en de valsheden die eenieder heeft, in de natuurlijke mens zijn en niet enige in de geestelijke mens, kan niet weten wat deze dingen betekenen ten aanzien van de gevangen vrouw, bij Mozes; ‘Indien gij zult hebben gezien in gevangenschap een vrouw,

schoon van vorm onder de vijanden en gij haar zult hebben begeerd tot echtgenote, zo zult gij haar heenleiden tot het midden van uw huis, waar zij haar hoofd zal scheren en haar nagels maken, daarop zal zij het kleed van haar gevangenschap van over haar verwijderen en zij zal haar vader en haar moeder bewenen een maand der dagen; daarna zult gij tot haar ingaan en haar bekennen en zij zal u tot een echtgenote zijn', (Deuteronomium 21:11-13).

Met de vrouw wordt de Kerk aangeduid ten aanzien van de geestelijke aandoening van het ware of de geestelijke aandoening van het ware, die de mens van de Kerk heeft; maar met de gevangen vrouw, schoon van vorm, wordt het godsdienstige aangeduid bij de natien, die het verlangen of de aandoening van het ware hebben.

Dat zij zal worden heengeleid tot het midden van het huis en dat zij daar het hoofd zal scheren, de nagels maken en daarna het kleed van de gevangenschap zal verwijderen, betekent dat zij zal worden geleid tot de innerlijke of de geestelijke dingen van de Kerk en door die verwerpen de boosheden en de valsheden van de natuurlijke en de zinlijke mens.

Het midden van het huis betekent de innerlijke dingen, dus de geestelijke dingen; de haren van het hoofd die zij zal scheren, betekenen de valsheden en de boosheden van de natuurlijke mens en de nagels die zij zal maken, de valsheden en de boosheden van de zinlijke mens en het kleed van de gevangenschap betekent het valse van de godsdienst waarin degene als het ware gevangen wordt gehouden die vanuit de aandoening het ware verlangt.

Deze dingen zal hij dus verwerpen, omdat die in de natuurlijke en zinlijke mens zijn, zoals eerder is gezegd.

Dat zij vader en moeder een maand der dagen zal bewenen, betekent dat de boosheden en de valsheden van zijn godsdienst aan de vergetelheid zullen worden overgegeven; dat de man daarna tot haar zal ingaan, haar zal bekennen en dat zij hem tot een echtgenote zal zijn, betekent dat zo het ware, dus de man, kan worden verbonden met de aandoening ervan, namelijk de echtgenote.

Waarom deze inzetting is gegeven, kan niemand weten, tenzij men vanuit de geestelijke zin weet wat de gevangen vrouw onder de vijanden betekent, wat het binnenste of het midden van het huis, wat de haren betekenen, de nagels en de klederen van de gevangenschap en tenzij men iets weet ten aanzien van de verbinding van het ware en het goede, want daarop worden alle geboden in het Woord ten aanzien van de huwelijken gegrondvest.

De Kerk ten aanzien van de aandoening van het ware wordt ook aangeduid met; de vrouw omgeven door de zon in barensnood zijnde, bij wie de draak stond toen zij de manlijke baarde en die daarna vluchtte in de woestijn', (Openbaring 12:1).

Dat daar met de vrouw de Kerk wordt aangeduid en met de manlijke die zij baarde, de leer van het ware, zal men zien in de ontvouwing hierna.

Aangezien met de vrouw wordt aangeduid de Kerk ten aanzien van de aandoening van het ware vanuit het goede, die de mens van de Kerk heeft, wordt in de tegengestelde zin ook met de vrouw aangeduid de begeerte van het valse vanuit het boze; de meeste dingen immers in het Woord betekenen ook tegengestelde dingen.

Dit wordt met de vrouw en met de vrouwen aangeduid in de volgende plaatsen, bij Jeremia: 'Ziet gij niet wat zij doende zijn in de steden van Juda en in de straten van Jeruzalem; de zonen verzamelen houten en de vaders ontsteken het vuur en de vrouwen kneden het deeg, om koeken te maken voor de melecheth der hemelen, tegelijk om plengoffers te plengen voor andere goden', (Jeremia 7:17,128).

Wat deze profetieën behelzen kan men niet weten tenzij men weet wat betekenen: de steden van Juda, de straten van Jeruzalem, wat de zonen, de vaders, de vrouwen en wat houten verzamelen, vuur ontsteken, deeg kneden, wat de koeken, melecheth der hemelen en de plengoffers; als men weet ware die dingen betekenen en die in de plaats ervan worden genomen, spruit daaruit de geestelijke zin voort, die de profetieën behelzen.

Met de steden van Juda worden de leerstellingen van de Kerk aangeduid, met de straten van Jeruzalem de waarheden ervan, hier de valsheden; de zonen zijn zij die in de waarheden van

de leer zijn, hier degenen die in de valsheden ervan zijn en van dezen wordt gezegd dat zij houten verzamelen, wanneer zij zich valsheden vanuit boosheden verwerven; de vaders zijn zij die in de goede dingen van de Kerk zijn, hier zij die in de boosheden zijn en van dezen wordt gezegd dat zij het vuur ontsteken, wanneer zij vanuit de liefde van het boze goedkeuren en aanwakkeren.

De vrouwen zijn de aandoeningen van het ware vanuit het goede, hier echter de begeerten van het valse vanuit het boze en van hen wordt gezegd dat zij deeg kneden, wanneer zij een leer vanuit die dingen en volgens die leer samenflansen; om koeken te maken voor de melecheth der hemelen, betekent om helse boosheden van elk geslacht te vereren; melecheth der hemelen immers betekent iets eenders als het heil der hemelen; plengoffers plengen voor andere goden, betekent vereren vanuit valsheden; de andere goden zijn de helse valsheden. God immers betekent in de goede zin het Goddelijk Ware, voortgaande, maar de andere goden de helse valsheden, namelijk de valsheden vanuit het boze.

Bij Jesaja: ‘Wat Mijn volk betreft, de verdrukkers ervan, kleine kinderen en vrouwen heersen over hen; Mijn volk, uw leiders zijn verleidende en de weg van uw paden hebben zij verdelgd’, (Jesaja 3:12).

Met de verdrukkers, de kleine kinderen en de vrouwen, worden degenen aangeduid die de waarheden verkrachten, die niet kennen en die verdraaien; met de verdrukkers degenen die de waarheden verkrachten, met de kleine kinderen zij die de waarheden niet kennen en met de vrouwen de begeerten die verdraaien; uw leiders verleidende, betekenen hen die leren, de weg der paden verdelgen, betekent zodat men het leidende ware niet weet.

Bij dezelfde: ‘Wanneer de oogst verdroogt, de verbrekenden, de vrouwen, komende, zullen die aansteken; geen volk der inzichten immers is het’, (Jesaja 27:11); deze dingen ten aanzien van de verwoeste Kerk; met de verdrogende oogst wordt aangeduid de waarheden van het goede die verloren zijn gegaan door de boze liefden; met de vrouwen die hem zullen aansteken, worden aangeduid de begeerten van het valse die geheel en al verteren.

Bij dezelfde: ‘Geruste vrouwen, staat stil, hoort Mijn stem, gij vertrouwende zonen, verneemt met de oren Mijn rede; de wijnoogst zal verteerd worden, de inzameling zal niet komen’, (Jesaja 32:9,10).

Met de geruste vrouwen worden de begeerten aangeduid die degenen hebben die zich in het geheel niet daarover bekommeren dat de Kerk wordt verwoest; met de vertrouwende zonen worden de valsheden aangeduid die degenen hebben die vertrouwen op het eigen inzicht; met de vrouwen en met de zonen worden allen in de Kerk aangeduid die zodanig zijn, om het even of het mannen dan wel vrouwen zijn.

Met de wijnoogst die zal worden verteerd en met de inzameling die niet zal komen, wordt aangeduid dat het ware van de Kerk er niet langer zal zijn; met de wijnoogst immers wordt iets eenders aangeduid als met de wijn, namelijk het ware van de Kerk, daaruit blijkt wat er wordt verstaan onder de inzameling ervan.

Bij Ezechiël: ‘De gerechte man, die op de bergen niet eet en niet zijn ogen opheft tot de afgoden van het huis Israëls en de echtgenote van de metgezel niet verontreinigt en tot de maanstondige vrouw niet nadert’, (Ezechiël 18:5m6).

De gerechte wordt beschreven, namelijk dat hij niet op de bergen eet, waarmee wordt aangeduid dat hij geen eredienst heeft vanuit helse liefden; want slachtofferen op de bergen en van de geslachte dingen eten, betekent dat; die de ogen niet opheft tot de afgoden van het huis Israëls, betekent die geen eredienst heeft vanuit de valsheden van de leer, want de afgoden betekenen de valsheden van de leer.

Het huis Israëls is de verdraaide Kerk waar die valse dingen zijn; die de echtgenote van de metgezel niet verontreinigt, betekent die het goede van de Kerk en van het Woord niet echtbreekt; die tot de maanstondige vrouw niet nadert, betekent die niet de waarheden bezoedelt door de begeerten van het valse.

In Klaagliederen: ‘De handen van de barmhartige vrouwen hebben haar kinderen gekookt, opdat zij haar tot spijs worden, tot verbreking van de dochter van Mijn volk’, (Klaagliederen 4:10).

Hiermee wordt aangeduid de vernietiging van het ware en het goede van de leer vanuit het Woord door valsheden en de toe-eigening ervan en vandaar de verwoesting van de Kerk.

Met de barmhartige vrouwen worden de aandoeningen van het valse aangeduid alsof die van het ware zijn; met de kinderen koken, wordt aangeduid door valsheden de waarheden en de goedheden van de leer vanuit het Woord vernietigen; met haar tot spijs worden, wordt aangeduid, de valsheden toe-eigenen en met de verbreking van de dochter van het volk wordt aangeduid, de verwoesting van de Kerk.

Met de vrouwen worden ook de boze begeerten aangeduid in de (Openbaring 14:4; 17:3) waarover hierna in de ontvouwing.

556. En hun tanden waren zoals van de leeuwen; dat dit betekent dat de zinlijke dingen, dus de laatsten van het verstandelijke leven voor hen schijnbaar, als het ware in de macht over alle dingen zijn, dit staat vast uit de betekenis van de tanden, namelijk de zinlijke dingen, die de laatsten zijn van het natuurlijke leven ten aanzien van het verstand, waarover hierna en uit de betekenis van leeuwen, namelijk de waarheden van de Kerk ten aanzien van de macht, maar hier de valsheden die de waarheden vernietigen, dus eveneens ten aanzien van de macht, zie nr. 278.

Dat het hier de valsheden zijn, is omdat met de sprinkhanen worden aangeduid de zinlijk-lichamelijke mens, die in de valsheden van het boze is; dat het hun toescheen dat zij in het verstand waren en vandaar in de macht over alle dingen, is omdat het overredende zelf, waarover eerder is gehandeld, zetelt in het zinlijke, dus in het laatste van het natuurlijke leven. De zinlijke mens immers, is in het vertrouwen en het geloof dat hij wijzer is dan alle anderen; hij kan immers niet overwegen en zichzelf onderzoeken, omdat hij niet innerlijk denkt en wanneer hij daarvan overreedt, dan is in alle dingen die hij spreekt, dat vertrouwen en geloof; vandaar boeit en verdwaast de spraak, omdat zij vanuit die dingen de klank heeft, de gemoederen van de anderen; de klank immers van het vertrouwen en het geloof brengt zo’n uitwerking teweeg, die zich vooral openbaart in de geestelijke wereld, waar de mens vanuit zijn geest spreekt; want de aandoening van het zelfvertrouwen en van het geloof daaruit, dat het zo is, is in de geest van de mens en de geest van de mens spreekt vanuit de aandoening; anders in de natuurlijke wereld; in die wereld voert de geest van de mens door het lichaam een gesprek en ter wille van de wereld, brengt hij zulke dingen voort, die niet van de aandoeningen van zijn geest zijn en die hij zelden ruchtbaar maakt opdat men niet zal weten hoedanig hij is.

Vandaar eveneens is het, dat het in de wereld niet wordt geweten dat er een verdwazend en verstikkend overredende bestaat zoals dat behoort aan de geest van de zinlijke mens, die gelooft van zich dat hij meer dan anderen wijs is.

Hieruit kan vaststaan vanwaar het is dat met hun tanden zoals die van leeuwen, wordt aangeduid dat het de zinlijke mens toeschijnt alsof zij in het verstand zijn en vandaar in de macht over alle dingen.

Dat tanden de zinlijke dingen betekenen, dus de laatsten van het natuurlijke leven ten aanzien van de wetenschap, kan vaststaan uit de overeenstemming van de tanden, waarover in het werk ‘Hemel en Hel’, nr. 575, en in ‘Hemelse Verborgenheden’, nrs. 5565 tot 5568.

Dat de tanden die dingen betekenen kan vaststaan uit de volgende plaatsen in het Woord, bij David: ‘Mijn ziel, ik lig neder in het midden van de leeuwen; hun tanden zijn spies en pijlen, hun tong is een scherp zwaard’, (Psalm 57:5).

Met de leeuwen worden degenen aangeduid die door valsheden de waarheden van de Kerk vernietigen; hun tanden die spies en pijlen zijn, betekenen de wetenschappelijke dingen die zij aanwenden om de boosheden en de valsheden te bevestigen en zo om de waarheden en de

goedheden van de Kerk te vernietigen; hun tong is een scherp zwaard, betekent de geslepen redeneringen vanuit de valsheden, die een scherp zwaard worden genoemd, omdat het zwaard het valse betekent dat het ware vernietigt.

Bij dezelfde: ‘O God, vernietig hun tanden in hun mond; weer af de baktanden van de jonge leeuwen’, (Psalm 58:7).

De tanden in hun mond betekenen de wetenschappelijke dingen van waaruit zij de valsheden voortbrengen; de baktanden van de jonge leeuwen betekenen de vervalste waarheden van het Woord, die in zich valsheden zijn, waardoor zij het meest vermogen de waarheden van de Kerk te vernietigen.

Bij Joël: ‘Een natie is opgeklommen over Mijn land, sterk en zonder getal; haar tanden zijn leeuwentanden en zij heeft de baktanden van een ontzaglijke leeuw; zij heeft Mijn wijnstok gesteld tot woestheid en Mijn vijgenboom tot schuim’, (Joël 1:6,7).

Met de natie die opklom over het land, wordt aangeduid het boze dat de Kerk verwoest; de natie is het boze en het land is de Kerk; sterk en zonder getal, betekent machtig en veelvuldig; van sterk wordt gesproken met betrekking tot de macht van het boze en van zonder getal met betrekking tot de macht van het valse; haar tanden, leeuwentanden, betekenen de valsheden die vernietigen; de baktanden van een ontzaglijke leeuw betekenen de vervalste dingen; zij heeft Mijn wijnstok gesteld tot woestheid en de vijgenboom tot schuim, betekent de vernietiging van de geestelijke en de natuurlijke dingen.

De geestelijke waarheden zijn de dingen die van de geestelijke zin van het Woord zijn en de natuurlijke waarheden zijn de dingen die van de letterlijke zin ervan zijn, zie ook nr. 403, waar dit is ontvouwd.

Met de tanden van de leeuwen worden in deze plaatsen eendere dingen aangeduid als met de tanden zoals van de leeuwen in de Openbaring.

Met de tanden worden eigenlijk aangeduid de dingen die alleen in het geheugen zijn en daaruit tevoorschijn worden gehaald, want de dingen die in het geheugen van de zinlijke mens zijn, stemmen overeen met beenderen en tanden.

Bij Daniël: ‘Uit de zee klom het tweede beest op, een beer gelijk; drie ribben waren in zijn mond tussen zijn tanden; tot dit werd gezegd: Sta op, eet veel vlees.

Daarna klom het vierde beest op, verschrikkelijk en geducht en zeer sterk; en dit had grote tanden van ijzer; het at en vermaalde en het overige vertrad het met de voeten’, (Daniël 7:5,7).

Onder het beest uit de zee wordt verstaan de liefde van de heerschappij, waaraan de heilige dingen als middelen van dienst zijn en met de vier beesten worden de geleidelijke aanwassing van de zee aangeduid.

Met dit tweede beest, een beer gelijk, wordt de tweede staat aangeduid, wanneer die heerschappij wordt bevestigd door het Woord; en dezen die dat doen, verschijnen ook in de geestelijke wereld aan beren gelijk; drie ribben in de mond tussen de tanden, betekent alle dingen van het Woord die zij toevoegen, die zij niet verstaan dan alleen volgens de letter; de drie ribben zijn alle dingen van het Woord; in de mond is, die zij toevoegen en zo leren, tussen de tanden, is die zij niet verstaan dan alleen ten aanzien van de letter, dat wil zeggen, zodanig als de zinlijke mens ze verstaat.

Tot dit werd gezegd: Sta op, eet veel vlees, betekent dat zij veel dingen zouden toevoegen en daardoor de echte zin van het Woord zouden verderven.

Met het vierde beest dat opklom uit de zee, verschrikkelijk en geducht en zeer sterk, wordt de vierde en laatste staat aangeduid, wanneer zij door de heilige dingen als middelen voor zich de heerschappij hebben gevestigd over de hemel en de aarde, welke staat, omdat deze profaan en vermogend is, verschrikkelijk en geducht en zeer sterk wordt genoemd; en dit had grote tanden van ijzer, betekent waarvan de valsheden vanuit de zinlijke mens hard waren tegen de ware en goede dingen van de Kerk.

Het at en vermaalde, betekent verdraaide en vernietigende; en het overige vertrad het met de voeten, betekent dat zij de dingen die zij niet hadden kunnen verdraaien en vernietigen,

bezoedelden en verdelgden door de boosheden van de natuurlijk en lichamelijke liefden; de overige dingen ten aanzien van deze beesten zie eerder ontvouwd in nr. 316.

Bij Mozes: ‘De tand van de beesten zal Ik in hen inzenden met venijn van de kruipende dieren van de aarde’, (Deuteronomium 32:24).

Onder meer dingen werd ook dit boze het Israëlitische en het Joodse volk aangekondigd, indien zij niet de inzettingen en de geboden hielden en deden; met de tand van de beesten worden de valsheden aangeduid vanuit de boosheden van elk geslacht en met het venijn van de kruipende dieren van de aarde wordt aangeduid dat deze gedood worden en dat het geestelijk leven geheel en al wordt uitgeblust.

Met de beesten in het Woord worden zulke dingen aangeduid die van de natuurlijke mens zijn en met de kruipende dieren van de aarde die welke van de zinlijke mens zijn.

Deze dingen zijn, wanneer die van de geestelijke mens zijn gescheiden, louter valsheden vanuit het boze, omdat zij alleen dingen zijn die vanuit het lichaam zijn, waaraan zij kleven en die van de wereld zijn, waar zij het dichtst tegenaan staan en vanuit het lichaam en de wereld is alle donkerheid in geestelijke dingen.

Bij David: ‘Sta op, Jehovah; red mij, o mijn God, omdat Gij al mijn vijanden slaat op de kaak; de tanden van de goddelozen zult gij verbreken’, (Psalm 3:8).

De vijanden op de kaak slaan, betekent de innerlijke valsheden vernietigen bij hen die tegen de goedheden en waarheden van de Kerk zijn; dezen en hun valsheden van het boze worden in het Woord verstaan onder de vijanden en de tanden van de goddelozen verbreken, betekent de uiterlijke valsheden vernietigen, namelijk de dingen die worden gegrondvest op de begoochelingen van de zinnen en daardoor worden bevestigd.

Aangezien er bij David wordt gezegd, ‘slaan op de kaak en de tanden verbreken’ en daarmee wordt aangeduid de innerlijke en de uiterlijke valsheden vernietigen, kan het vaststaan wat verstaan wordt onder ‘op de kaak slaan’, bij Mattheüs: ‘Gij hebt gehoord dat er gezegd is: Oog om oog en tand om tand; Ik echter zeg u de boze niet te wederstaan, maar zo wie u op de rechterkaak zal hebben geslagen, keert hem ook de andere toe; en indien iemand met u rechten wil en uw rok wegnemen, laat hem ook de mantel; zo wie u zal hebben gedwongen één mijl te gaan, gaat met hem twee; geeft een elk die van u bidt en keert u niet af van hem die van u begeert te lenen’, (Mattheüs 5:38 tot 42).

Dat deze dingen niet volgens de letter moeten worden verstaan, is voor eenieder duidelijk; wie immers is vanuit de christelijke liefde gehouden om de linKerkaak toe te keren aan hem die op de rechterkaak slaat en de mantel te geven aan hem die de rok wil wegnemen; in één woord, wie is het die het niet is geoorloofd om het boze te weerstaan?

Maar omdat alle dingen die de Heer sprak, in zich Goddelijk hemelse dingen zijn geweest, kan het vaststaan dat aan deze woorden, zoals aan de overige die de Heer heeft gesproken, een hemelse zin in zich heeft.

Dat er bij de zonen Israëls die wet is geweest, dat zij zouden geven oog om oog, en tand om tand, (Exodus 21:23,24; Leviticus 24:20; Deuteronomium 19:21), had als oorzaak dat zij uiterlijke mensen waren en vandaar alleen in uitbeeldingen van de hemelse dingen en niet in de hemelse dingen zelf; vandaar ook niet in de naastenliefde, de barmhartigheid, de lijdzaamheid en in enig geestelijk goede.

Daarom waren zij in het recht van de vergelding, want de hemelse Wet en daaruit de christelijke Wet is die welke de Heer leerde bij de evangelisten: ‘Alle dingen, welke dan ook, die gij zult gewild hebben dat u de mensen doen, doet alsoo ook gij aan hen; dit is de Wet en de profeten’, (Mattheüs 7:12; Lukas 6:31).

Omdat deze Wet in de hemel is en vanuit de hemel in de Kerk, heeft vandaar ook elk boze zijn overeenstemmende straf met zich, die de straf van het boze wordt genoemd en zij is daarin en daaraan verbonden zoals met het boze.; hieruit vloeit de straf van de vergelding voort, die was bevolen aan de zonen Israëls, omdat zij uiterlijke mensen en niet innerlijk waren.

De innerlijke mensen, zoals de engelen in de hemel zijn, willen geen vergelding van het boze voor het boze, maar zij vergeven vanuit de hemelse naastenliefde; zij weten immers, dat de Heer allen die in het goede zijn, beschermt tegen de bozen en dat Hij beschermt volgens het goede bij hen en dat Hij niet zou beschermen, indien zij vanwege het boze dat de bozen hun aandoen, zouden ontsteken in vijandigheid, haat en wraak.

Deze dingen immers keren de bescherming af en deze dingen zijn het die liggen opgesloten in de woorden die de Heer sprak; wat zij echter betekenen, zal achtereenvolgens worden gezegd: Oog om oog, tand om tand, betekent, voor zoveel als iemand van de ander het verstand van het ware en de zin van het ware wegneemt, voor zoveel zullen die van hem worden weggenomen: met het oog wordt het verstand van het ware aangeduid en met de tand de zin van het ware, want de tand betekent het ware en het valse zodanig als de zinlijke mens het heeft.

Dat degene die in het christelijk goede is, toestaat dat de boze mens die dingen wegneemt voor zoveel als hij kan, wordt beschreven met de woorden die de Heer over deze zaak antwoordt, namelijk, dat het boze niet moet worden wederstaan, dus dit niet moeten vergelden, noch bestrijden; de engelen immers strijden niet met de bozen, te minder vergelden zij het boze, maar zij laten toe dat de bozen dit doen, omdat zij beschermd zijn door de Heer en vandaar niet enig boze uit de hel aan hen nadeel kan berokkenen.

Dus, zo wie op de rechterkaak zal hebben geslagen, keert hem ook de andere toe, betekent: indien iemand nadeel wil berokkenen aan de doorvatting en het verstand van het innerlijk ware, dat dit zal worden toegelaten voor zoveel als hij het poogt te doen; met de kaak wordt de doorvatting en het verstand van het innerlijk ware aangeduid, met de rechterkaak de aandoening en daaruit de doorvatting ervan en met de linkerkaak het verstand ervan en omdat er kaak wordt gezegd, wordt daarom ook gezegd daarop een slag geven, waaronder wordt verstaan nadeel berokkenen.

Alle dingen immers die van de mond zijn, zoals: de keel, de mond, de lippen, de kaken en de tanden, betekenen zulke dingen die van de doorvatting en van het verstand van het ware zijn, omdat die daarmee overeenstemmen en daarom werden zij met die dingen uitgedrukt in de letterlijke zin van het Woord, welke uit louter overeenstemmingen bestaat.

Indien iemand met u rechten wil en de rok wegnemen, laat hem ook de mantel, betekent: indien iemand het innerlijk ware wil wegnemen dat bij u is, dan is het hem geoorloofd ook het uiterlijk ware weg te nemen; de rok betekent het innerlijk ware en de mantel het uiterlijk ware.

De engelen doen dit eveneens wanneer zij bij de bozen zijn; de bozen immers kunnen de engelen niets van het ware en het goede afnemen, maar zij kunnen het van hen die vandaar blaken van vijandigheid, haat en wraak, want deze boosheden keren de bescherming door de Heer af en verwerpen haar.

Zo wie u zal hebben gedwongen één mijl te gaan, gaat met hem twee, betekent: indien iemand wil heenleiden van het ware tot het valse en van het goede tot het boze, dan wordt dit hem niet verhinderd, omdat hij het niet kan; met een mijl gaan wordt iets eenders aangeduid als met de weg, namelijk dat wat heenleidt en toeleidt.

Geeft een elk die van u bidt, betekent dat het zal worden toegelaten en keert u niet af van hen die van u begeert te lenen, betekent, indien deze verlangt om onderricht te worden, onderricht hem dan; want de bozen verlangen dit om te verdraaien en te beroven, niettemin kunnen zij het niet.

Dit is de geestelijke zin van die woorden, waarin de dingen verborgen schuilen die nu zijn gezegd en die vooral voor de engelen zijn, die het Woord slechts volgens de geestelijke zin ervan doorvatten.

Zij zijn ook voor de mensen in de wereld die in het goede zijn, wanneer de bozen hen trachten te verleiden; dat zodanig de bozen zijn tegen hen die de Heer beschermt, is vanuit meerdere ondervinding te weten gegeven; zij hebben zich er immers aanhoudend en op elke wijze en

met elke inspanning op toegelegd om mij te beroven van de ware en de goede dingen, maar tevergeefs.

Hieruit kan enigermate vaststaan, dat met de tand wordt aangeduid het ware of het valse in het zinlijke, dat het laatste is van het verstandelijk leven bij de mens; dat dit met de tand wordt aangeduid, blijkt uit het antwoord van de Heer, waarin wordt gehandeld over de doorvatting en het verstand van het ware, die de bozen trachten van de goeden af te nemen.

Dat met de tanden die dingen worden aangeduid, kan ook vaststaan uit het volgende, bij Jeremia: ‘In die dagen zullen zij niet meer zeggen: De vaders hebben wilde druif gegeten en de tanden van de zonen zijn afgestompt; maar eenieder zal in zijn ongerechtigheid sterven; van elk mens die wilde druif zal hebben gegeten, zullen de tanden worden afgestompt’, (Jeremia 31:29,30; Ezechiël 18:2-4).

Dat dit insluit dat de zonen en de nakomelingen niet de straf zullen boeten vanwege de boosheden van de ouders, maar dat eenieder het zal doen vanwege zijn eigen boosheden, is duidelijk.

Met de wilde druif eten, wordt aangeduid zich het valse van het boze toe-eigenen; de wilde druif immers, dus een bittere en slechte druif, betekent het valse van het boze en eten betekent zich toe-eigenen en met het afgestompt worden van de tanden, wordt aangeduid in het valse van het boze daaruit zijn; de tanden immers betekenen hier zoals eerder, de valsheden in laatsten of in de zinlijke mens en in hem vooral schuilen de boosheden van de ouders, die de erfelijke worden genoemd bij de kinderen en afgestompt worden betekent de toe-eigening van het valse vanuit het boze.

De mens immers wordt niet gestraft vanwege de erfboze dingen, maar vanwege zijn eigen boosheden en eveneens indien hij het geërfde daadwerkelijk bij zichzelf maakt en daarom wordt er gezegd, dat eenieder in zijn ongerechtigheid zal sterven en van ieder mens die wilde druif zal hebben gegeten, zullen de tanden worden afgestompt.

Bij Job: ‘Alle mensen verafschuwen mij, aan mijn huid en aan mijn vlees kleeft mijn been; ik ben ontkomen met de huid van mijn tanden’, (Job 19:19,20).

Hieronder wordt in de letterlijke zin verstaan, dat hij zo schraal en mager is geworden, maar in de geestelijke zin wordt aangeduid dat de verzoeken de innerlijke dingen van zijn gemoed hebben neergedrukt, zodat hij zinlijk is geworden en hij slechts in uiterlijke dingen denkt, maar toch geen valsheden, maar waarheden.

Dit wordt aangeduid met: ik ben ontkomen met de huid van mijn tanden; want de tanden zonder de huid betekenen de valsheden, maar met de huid niet valse dingen, omdat zij toch enigszins bekleed zijn.

Bij Amos: Ik heb u gegeven ledigheid van de tanden in al uw steden en gebrek aan brood in al uw plaatsen’, (Amos 4:6).; ledigheid van de tanden in de steden staat voor schaarste van het ware in de leren en gebrek aan brood in alle plaatsen, voor schaarste van het goede daaruit in het leven.

Bij Zacharia: ‘Ik zal haar bloeden verwijderen vanuit haar mond en haar gruwelen van tussen haar tanden’, (Zacharia 9:7).

Deze dingen betreffen Tyrus en Zidon, waarmee de erkenningen van het ware en het goede worden aangeduid, hier de vervalste erkenningen; met de bloeden vanuit de mond, worden de vervalsingen van de erkenningen van het ware aangeduid en met de gruwelen van tussen de tanden, worden de echtbreuken van de erkenningen van het goede aangeduid; de erkenningen van het goede zijn ook waarheden, want de goede dingen bekennen vindt plaats vanuit het verstand en het verstand is van het ware.

Bij David: ‘De wateren zouden ons hebben overstelpt; de wateren van de hoogmoedige zouden over ons zijn heengegaan; gezegend zij Jehovah, Die ons niet tot een roof heeft overgegeven aan hun tanden’, (Psalm 124:4-6); met de wateren die zouden hebben overstelpt, worden de valsheden aangeduid die de mens overspoelen en als het ware overstelpen als hij in verzoeking is en daarom wordt er gezegd: Gezegend zij Jehovah, Die ons niet tot een roof

heeft gegeven aan hun tanden, dat wil zeggen, aan de hellen, die door valse dingen de waarheden vernietigen.

Bij Job: ‘Ik verbrak de baktanden van de ongerechte en aan zijn tanden ontrukte ik de roof’, (Job 29:17); deze dingen betreffen Job zelf; dat hij heeft gestreden tegen de valse dingen en die heeft overwonnen, wordt aangeduid met: ik verbrak de tanden van de ongerechte; de baktanden betekenen de wetenschappelijke dingen vanuit de letterlijke zin van het Woord, die worden aangewend om de valsheden te bevestigen, waarmee zij de waarheden vernietigen. Dat hij anderen heeft bevrijd van valsheden door te onderrichten, wordt aangeduid met: Aan zijn tanden ontrukte ik de roof.

Aangezien de tanden de valsheden in uitersten betekenen, wordt daarom met het knarsen van de tanden aangeduid, vanuit valsheden met heftigheid en toorn strijden tegen de waarheden, zoals bij Job: ‘Zijn toorn verscheurt en Hij haat mij; mijn vijand knarst tegen mij met zijn tanden, hij scherpt zijn ogen tegen mij’, (Job 16:9).

Bij David: ‘Vergaderd worden tegen mij de kreupelen die ik niet ken; zij verwringen en zwijgen niet stil, zij knarsen tegen mij met hun tanden’, (Psalm 35:15,16).

Bij dezelfde: ‘De goddeloze overdenkt het boze tegen de gerechte en hij knarst over hem met zijn tanden’, (Psalm 37:12).

Bij dezelfde: ‘De goddeloze zal zien en ontgloeien, met zijn tanden zal hij knarsen en hij zal samensmelten’, (Psalm 112:10).

Bij Micha: ‘Tegen de profeten verleidende het volk, die bijten met hun tanden’, (Micha 3:5).

In Klaagliederen: ‘Zij hebben geopend tegen u, dochter van Jeruzalem, hun mond, al uw vijanden; zij hebben gefloten, zij hebben met de tand geknarst’, (Klaagliederen 2:16).

Bij Markus: ‘Iemand zei tot Jezus: Ik heb mijn zoon gebracht tot U, hebbende een boze geest en waar hij hem ook maar aangrijpt, verscheurt hij hem; hij schuimt en knarst met de tanden en hij verdort; ik zei tot de discipelen dat zij hem zouden uitwerpen, maar zij hebben niet gekund.

Jezus zei tot hem: Gij stomme en dove geest, Ik beveel u: Ga uit van hem en kom niet meer in hem binnen’, (Markus 9:17,18,25).

Wie niet de geestelijke zin van het Woord weet, kan menen dat er gezegd is dat zij met de tanden knarsten alleen omdat zij vertoornd waren en het boze van plan waren en dat dit de oorzaak was dat zij de tanden samenpersten; maar, dat zij de tanden knarsten, is gezegd, omdat verstaan wordt het streven en het handelen om de waarheden te vernietigen door de valsheden; dit wordt in het Woord gezegd, omdat de tanden de valsheden in uitersten betekenen en het knarsen de hevigheid van het strijden daarvoor; dat streven en die handelingen is eveneens vanuit overeenstemming.

Zodanig was eveneens de domme en de dove geest die de Heer uitwierp; alle geesten immers zijn vanuit het menselijk geslacht; deze was vanuit dat geslacht van mensen dat heftig had gestreden vóór de valsheden tegen de waarheden; vandaar is het dat de door die geest bezetene, schuimde en met de tanden knarste en deze geest werd door de Heer stom en doof genoemd, omdat hij het ware niet wilde doorvatten en verstaan.

De doven en de stommen immers betekenen hen; en omdat hij halsstarrig en weerspannig was geweest tegen de ware dingen en zich in valsheden had bevestigd, kon die geest niet door de discipelen worden uitgeworpen, want de valsheden waarvoor hij had gestreden, konden door hen nog niet worden uiteengeslagen, zij waren immers nog niet zodanig en daarom ook werden de discipelen hiervoor berispt.

Dat die geest zodanig was geweest en de door hen bezetene niet zodanig, wordt daarmee aangeduid dat die geest hem verscheurde en dat de bezetene verdorde en dat de Heer tot de geest zei dat hij niet meer in hem zou binnenkomen.

Hieruit kan vaststaan, wat er wordt aangeduid met ‘het knarsen van de tanden’, (Mattheüs 8:12; 13:42,50; 22:13; 24:51; 25:30; Lukas 13:28).

Onder het knarsen van de tanden in de hellen wordt verstaan de aanhoudende redetwist en strijd van de valsheden onderling en tegen de waarheden, dus van hen die in valsheden zijn, verbonden met verachting van de anderen, vijandigheid, bespotting, hoon en lastering en deze barsten ook uit in verscheuringen.

Ieder mens immers strijdt voor zijn valse vanuit zijn eigenliefde, of die van geleerdheid of roem.

Deze redetwisten en gevechten worden buiten die hellen gehoord zoals het knarsen van tanden en eveneens verkeerd in knarsen ervan wanneer waarheden vanuit de hemel daar invloeden.

Maar over deze zaak zie ook het werk ‘Hemel en Hel’, nr. 575.

Uit hoofde hiervan, dat de tanden bij de bozen overeenstemmen met de valsheden die zij hebben in de laatsten van het verstandelijk leven, die de zinlijk-lichamelijke dingen worden genoemd, verschijnen daarom de geesten die zodanig zijn, misvormd van aangezicht, waarvan de tanden het grootste deel uitmaken en deze staan wijd uit zoals ritsen in een opengesperde muil en dit omdat zo’n muil met tanden overeenstemt met de liefde en de begeerte om te strijden voor de valsheden tegen de waarheden.

Aangezien de tanden overeenstemmen met de laatsten van het verstandelijke leven van de mens, die de zinlijke dingen worden genoemd en deze in de valse dingen van het boze zijn wanneer zij zijn gescheiden van de waarheden van het innerlijk verstand, die de geestelijke dingen worden genoemd, maar deze dingen overeenstemmen met de waarheden van het goede in het zinlijke wanneer zij niet gescheiden zijn, komt het daarvandaan, dat de tanden in het Woord ook de laatste ware dingen betekenen, zoals bij (Job 19:19,20; Amos 4:6); deze dingen zijn hier eerder ontvoud.

Aangezien de Heer Zijn gehele Menselijke heeft verheerlijkt, dat wil zeggen, Goddelijk gemaakt, wordt daarom van Hem gezegd bij Mozes: ‘Rood van ogen door de wijn en wit van tanden door de melk’, (Genesis 49:12); met rood van ogen door de wijn, wordt aangeduid dat Zijn verstandelijke het Goddelijk Ware vanuit het Goddelijk Goede is geweest, want onder Silo daar wordt de Heer verstaan.

Omdat de tanden overeenstemmen met de laatsten van het verstandelijk leven, die de zinlijke dingen worden genoemd, verheugen zich de goede geesten en de engelen zich evenzeer in het bezit van tanden net als de mensen, maar bij hen stemmen zij overeen met de ware dingen in het laatste zinlijke; het zinlijke immers bij hen is niet gescheiden van de waarheden van het innerlijk verstand, die de geestelijke dingen worden genoemd.

557. En zij hadden borstharnassen zoals ijzeren borstharnassen; dat dit betekent de overredingen waarmee zij zich aangorden tot de gevechten, waartegen de waarheden van de redelijk-geestelijke mens niet vermogen, staat vast uit de betekenis van de borstharnassen of de pantsers, namelijk de bescherming tegen de boosheden en de valsheden in de gevechten en hier de beschermingen van de boosheden en de valsheden tegen de goedheden en de waarheden, omdat gehandeld wordt over hen die in de valse dingen van het boze tegen de waarheden zijn.

Dat het de overredingen zijn die hier met de borstharnassen worden aangeduid, is omdat zinlijke mensen die in de valsheden van het boze zijn, die hier worden beschreven, niet strijden vanuit de rede tegen de waarheden; zij zien immers geen waarheden, maar alleen valse dingen; vandaar zijn zij in de overreding dat de valsheden waarheden zijn; en daarom vechten zij alleen vanuit de overreding van het valse en de overreding van het valse bij hen is zodanig dat de waarheden, die de redelijk-geestelijke mens voortbrengt, niet vermogen; zij worden immers tegengehouden zoals een zwaard door een harnas of een pantser.

Daarom worden met de borstharnassen zoals ijzeren borstharnassen aangeduid de overredingen waartegen de waarheden niet vermogen.

Dat het overredende dat bij hen is, verdwazend en verstikkend is en wel dermate dat het redelijk-geestelijke daartegen niet vermag, zie de nrs. 544, 5489, 556.

Bovendien bedekken de borstharnassen of de pantsers de borst- of maagstreek van het lichaam, waarmee de geestelijke aandoening van het ware wordt aangeduid; ook is alle aandoening in de klank gelegen, die tezamen met de spraak wordt uitgezonden vanuit de borst.

Diegenen echter die hier met sprinkhanen worden aangeduid, zijn de zinlijke mensen die in valsheden zijn; dezen hebben geen andere aandoening, dan de aandoening van de eigenliefde en omdat deze vol is van zelfvertrouwen en vol van overreding dat hun valse het ware is en omdat deze in de klank ligt die tezamen met de spraak wordt uitgezonden vanuit de borst, verschenen daarom de sprinkhanen in borstharnassen die zoals ijzeren borstharnassen waren. IJzer betekent ook het ware in laatsten en eveneens het valse daar en tegelijk het harde; en het overredende dat zij hebben, maakt dat het valse zó hard is, dat de waarheden daarop afstuiten alsof zij van geen enkele waarde waren.

Omdat zodanig de overreding is van de zinlijke mensen die in valsheden zijn vanuit zelfvertrouwen en deze bij de geesten zo machtig is dat zij het redelijke van andere geesten met wie gesproken wordt, verstikt en uitblust, is zij daarom in de geestelijke wereld streng verboden en worden zij die er toch gebruik van maken, onder geesten gezonden waar zij tot aan bezwijming toe van andere geesten worden getergd door nog sterkere overredingen en dit totdat zij ervan aflaten.

Aangezien de borstharnassen of de pantsers gebruikt werden in oorlogen en die aantrekken betekende zich tot de oorlog aangorden en zo strijden, worden daarom in het Woord, zij die aangegord waren om de strijden, gepantserden genoemd, zoals bij Jeremia: ‘Spant de paarden aan en klimt op, gij ruiters en stelt u met helmen, vaagt de lansen, trekt het pantser aan’, (Jeremia 46:4).

Onder deze woorden wordt niet verstaan de strijd van het ene leger tegen het andere, maar de strijd van de redelijk-geestelijke mens tegen de natuurlijke mens, die vanuit vals toegepaste wetenschappelijke dingen strijdt tegen het ware en het goede.

Deze dingen zijn gezegd van het leger van farao, de koning van Egypte, die de koning van Babel sloeg en onder farao de koning van Egypte wordt die natuurlijke mens verstaan en onder de koning van Babel nabij de Eufraat wordt de redelijk-geestelijke mens verstaan, die tegen de natuurlijke mens die in valsheden is, strijdt.

De paarden zijn de dingen die van het verstand zijn, de wagens waaraan zij moeten worden aangespannen, de dingen die van de leer zijn; de ruiters zijn de inzichtsvollen, de helmen zijn de dingen die van de rede zijn, de lansen zijn de strijdende waarheden en het pantser is de kracht en de sterkte van te strijden en te weerstaan.

De oorzaak dat het pantser dit is, is omdat het de borst omgordt en vanuit de borst door de armen is alle sterkte van te strijden en te weerstaan.

Bij dezelfde: ‘Tegen Babel spanne hij, hij spant die zijn boog spant, tegen wie verheffe hij zich in zijn pantser’, (Jeremia 51:3); ook hier staat het pantser voor de kracht van te strijden en te weerstaan.

Bij Jesaja: ‘Hij heeft de gerechtigheid aangetrokken zoals een pantser en de helm van het heil op Zijn hoofd’, (Jesaja 59:17); daar ten aanzien van de Heer en ten aanzien van de onderwerping van de hellen door Hem en met de gerechtigheid zoals een pantser wordt aangeduid de ijver om de gelovigen uit de hel op te eisen en de Goddelijke Liefde om het menselijk geslacht te zaligen.

Omdat het de ijver vanuit de Goddelijke Liefde en de sterkte daaruit is geweest waaruit Hij heeft gestreden en overwonnen, wordt daarom de gerechtigheid een pantser genoemd.

Met de helm van het heil echter wordt aangeduid het Goddelijk Ware vanuit het Goddelijk Goede, waardoor het heil is; want de helm betekent iets eenders als het hoofd, omdat het

hoofd daarmee wordt bekleed; dat het hoofd, wanneer het de Heer betreft, het Goddelijk Ware en de Goddelijke Wijsheid betekent, zal men hierna zien.

558. En de stem van hun vleugels was zoals de stem van vele wagens van vele paarden rennende tot de oorlog; dat dit betekent de redeneringen alsof vanuit de verstane waarheden van de leer vanuit het Woord, voor welke vurig moet worden gestreden, staat vast uit de betekenis van de stem van de vleugels, namelijk de redeneringen, waarover hierna.

Uit de betekenis van de stem van de wagens, namelijk de leerstellingen of de waarheden van de leer vanuit het Woord, waarover eveneens hierna.

Uit de betekenis van de paarden, dus het verstand van het Woord, waarover eerder in de nrs. 355, 364, 372, 373, 381, 382; en uit de betekenis van rennen tot de oorlog, dus de gloed van te strijden; want oorlog betekent geestelijke strijd en rennen de gloed daartoe.

Hieruit kan vaststaan dat de stem van de vleugels zoals de stem van wagens van vele paarden, rennende tot de oorlog, betekent de redeneringen alsof vanuit verstane dingen waarheden van de leer van het Woord, waarvoor vurig moet worden gestreden.

Opdat men deze dingen zal verstaan, moet worden gezegd dat de geestelijke gevechten, namelijk die voor de waarheden tegen de valsheden zijn, geschieden vanuit het Woord en worden bevestigd door reeksen van argumenten en conclusies, waardoor het verlichte gemoed ten volle wordt overtuigd.

Dit dus is het wat wordt aangeduid met de stem van de vleugels, zoals de stem van wagens van vele paarden rennende tot de oorlog.

De redeneringen van de zinlijke mens vanuit de valsheden en vóór de valse dingen, verschijnen ten volle eender aan de redeneringen van de geestelijke mens in de uiterlijke vorm, maar volslagen oneender in de innerlijke vorm; zij hebben immers niet enige reeksen van argumenten en conclusies en hoedanig deze zijn, zal in het volgende artikel worden gezegd en daardoor wordt het gemoed verdwaasd, maar niet overtuigd.

Dat de vleugels de geestelijke waarheden betekenen en vandaar de stem van de vleugels de wervelingen van de gedachten daaruit, dus de redeneringen en in de hoogste zin het Goddelijk Geestelijke, dus het Goddelijk Ware, zie nr. 283.

Dat echter de wagens de leerstellingen betekenen of de waarheden van de leer, is eerder getoond, nr. 355, waar gehandeld is over de betekenis van het paard, dus het verstandelijke en waar gehandeld wordt over het Woord, namelijk het verstand van het Woord.

559. En zij hadden staarten eender aan de schorpioenen; dat dit de zinlijke wetenschappelijke dingen betekent, die overredend zijn, staat vast uit de betekenis van de staarten, namelijk de zinlijke wetenschappelijke dingen, waarover hierna en eveneens uit de betekenis van de schorpioenen, dus de verdwazende en verstikkende overredingen, zie nr. 544; vandaar betekenen de staarten eender aan de schorpioenen, de zinlijke wetenschappelijke dingen die overredend zijn.

Dat de staarten de zinlijke wetenschappelijke dingen betekenen, is omdat de staarten, die uitstaan bij de dieren van de aarde, voortzettingen zijn van de ruggengraat, [de wervelkolom] waarin het ruggenmerg is en dit is de voortzetting van de hersenen en onder de hersenen worden het inzicht en de wijsheid verstaan, eender als onder het hoofd, de oorzaak hiervan is dat het inzicht en de wijsheid daar in hun beginselen zetelen en omdat de staarten ervan zijn, worden daarom daarmee de zinlijke wetenschappelijke dingen aangeduid; deze immers zijn de laatsten van het inzicht en de wijsheid.

De zinlijke wetenschappelijke dingen zijn die wetenschappelijke dingen die vanuit de wereld door de vijf zintuigen van het lichaam binnentreden en vandaar in zich beschouwd vergeleken bij de innerlijke dingen, stoffelijk, lichamenlijk en wereldlijk zijn; al degenen die in de eigenliefde en zich hebben bevestigd tegen de Goddelijke en geestelijke dingen, zijn zinlijke mensen en wanneer zij aan zichzelf overgelaten in hun geest denken, dan denken zij over de

Goddelijke en de geestelijke dingen vanuit het zinlijk wetenschappelijke en vandaar verwerpen zij de Goddelijke en de geestelijke dingen zoals zaken die niet moeten worden geloofd, omdat zij die niet met de ogen kunnen zien en met de handen aanraken en hun wetenschappelijke dingen, die zij zinlijk en stoffelijk hebben gemaakt, wenden zij aan om de Goddelijke en geestelijke dingen te vernietigen.

Tot voorbeeld dienen de geleerden vanuit dat geslacht, die kennis bezitten van de fysica, de anatomie, de botanie en meer dingen die van de menselijke geleerdheid zijn.

Wanneer zij de wonderbaarlijke dingen in het dierenrijk en het plantenrijk zien, dan zeggen zij in hun hart, dat al die dingen zijn vanuit de natuur en niet uit het Goddelijke en wel vanwege de oorzaak dat zij niets geloven dan alleen de dingen die zij met de ogen kunnen zien en met de handen kunnen aanraken.

Zij kunnen immers hun gemoed niet omhoogheffen en zo de dingen zien vanuit het licht van de hemel; dit licht immers is voor hen donkerheid; maar zij houden het gemoed vast in aardse dingen, bijna eender zoals de dieren van de aarde, waarmee zij zichzelf ook vergelijken.

In één woord: bij zulke mensen zijn alle wetenschappen zinlijk geworden; hoedanig immers de mens zelf is, zodanig zijn alle dingen die van zijn verstand en zijn wil zijn; indien de mens geestelijk is, dan worden alle dingen geestelijk, maar indien de mens alleen natuurlijk is, dan worden alle dingen natuurlijk en niet geestelijk en indien de mens zinlijk is, dan worden alle dingen zinlijk en wel zodanig als zij voor de wereld ontwikkeld en geleerd zijn verschenen.

Maar omdat ieder mens het vermogen heeft van waarheden te verstaan en de goede dingen te doorvatten, kunnen dezen vanuit dat vermogen spreken zoals redelijk-geestelijke mensen, niettemin zijn zij zinlijk ten aanzien van de geest, want wanneer zo iemand voor de wereld spreekt, spreekt hij niet vanuit de geest maar vanuit het lichamelijke geheugen.

Deze dingen zijn aangevoerd, opdat men zal weten wat de zinlijk wetenschappelijke dingen zijn.

Dat deze dingen het allermeest overreden of het allermeest overredend zijn, is omdat zij de laatsten van het verstand zijn; het verstand immers houdt in die dingen stil als in zijn laatsten, en deze vangen het gewone volk, omdat zij schijnbaarheden zijn vanuit zulke dingen die zij in de wereld zien door de ogen en zolang als het denken aan die dingen kleeft, kan het gemoed niet worden geschikt om innerlijk of boven die dingen te denken, alvorens die verwijderd zijn; want de innerlijke dingen die van het gemoed zijn, houden alle stil in laatsten en daarop steunen zij zoals een huis op zijn fundament.

Daarom overreden de zinlijke wetenschappelijke dingen het allermeest, maar alleen voor hen van wie het gemoed niet kan worden verheven boven de zinlijke dingen; en het gemoed wordt boven die dingen verheven bij hen die in het licht van de hemel zijn uit de Heer.

Het licht van de hemel slaat die dingen uiteen; vandaar denken geestelijke mensen zelden vanuit het zinlijke; zij denken immers vanuit het redelijke en de verstandelijke dingen; maar de zinlijke mensen, die zich hebben bevestigd in valsheden tegen de Goddelijke en de geestelijke dingen, denken als zij aan zichzelf zijn overgelaten, alleen maar vanuit zinlijke dingen.

Dat de staarten de zinlijk wetenschappelijke dingen betekenen, kan uit het volgende vaststaan, bij Jesaja: ‘Afhouden zal Jehovah vanuit Israël het hoofd en de staart, de tak en de bies, de oude en de geëerde is het hoofd, de profeet echter, de leraar van de leugen, is de staart’, (Jesaja :13,14).

Hieronder wordt verstaan, dat alle inzicht en wijsheid zal vergaan en dat alle wetenschap van het ware zal vergaan; met het hoofd wordt het inzicht en de wijsheid aangeduid en daarom wordt gezegd: de oude en de geëerde is het hoofd; de oude immers betekent het inzicht van het ware en de geëerde de wijsheid van het goede; met de staart echter wordt aangeduid het zinlijk wetenschappelijke, dus het laatste van het inzicht en van de wijsheid.

Wanneer dit niet is verbonden met het geestelijk inzicht, dan wordt het een vals wetenschappelijke, zodanig als de zinlijke mens heeft, die niets vanuit het verstand ziet.

Vandaar is het, dat de profeet die de leugen leert, de staart wordt genoemd; met de profeet immers wordt de leer van het ware aangeduid en vandaar de wetenschap van het ware, maar hier de leer en de wetenschap van het valse, want de leugen betekent het valse en de leraar van de leugen is degene die het valse leert door de wetenschappelijke dingen vanuit de letterlijke zin van het Woord aan te wenden om valsheden te bevestigen.

Bij dezelfde: ‘Niet zal Egypte een werk hebben dat hoofd en staart zal maken, tak en bies’, (Jesaja 19:15).

Met Egypte wordt de wetenschap aangeduid zowel van de geestelijke als van de natuurlijke dingen; dat het geen werk zal hebben dat hoofd en staart zal maken, betekent dat het geen geestelijke dingen zal hebben, noch de natuurlijke die de geestelijke bevestigen.

Het hoofd betekent daar de erkenningen van de geestelijke waarheden, waardoor het inzicht is en de staart de natuurlijke wetenschappelijke dingen, die aan het geestelijke voor het inzicht van dienst zijn.

Eendere dingen worden aangeduid met de tak en de bies, met de tak het geestelijk ware en met de bies het zinlijk wetenschappelijke, dus het laatste van het ware; indien immers het eerdere en het latere, of het eerste en het laatste, niet één maken bij de mens, dan heeft hij niet hoofd en staart.

Bij Mozes: ‘Aldus zal Jehovah u stellen tot een hoofd en niet tot een staart, opdat gij uitsluitend omhoog zijt, niet echter omlaag zijt, wanneer gij de geboden zult hebben gehoorzaamd van Jehovah uw God’, (Deuteronomium 28:13).

Tot een hoofd stellen, is geestelijk en inzichtsvol maken, zodat men wordt verheven vanuit het licht van de wereld tot het licht van de hemel; en tot een staart stellen, is zinlijk en dwaas maken, zodat men niet schouwt tot de hemel, maar tot de wereld.

Daarom wordt er gezegd: opdat gij uitsluitend omhoog zijt, niet echter omlaag.

Omhoog zijn, is door de Heer worden verheven opdat men tot de hemel schouwt en omlaag zijn is niet verheven worden door de Heer, maar vanuit zichzelf en vanuit zichzelf schouwt de mens alleen tot de wereld.

De innerlijke dingen immers van de mens, die van zijn denken en aandoening zijn, worden omhoog tot de hemel verheven door de Heer, wanneer de mens is in het goede van het leven en daaruit in de waarheden van de leer; indien hij echter in het boze van het leven en daaruit in valsheden is, dan schouwen de lagere dingen van hem omlaag, dus alleen tot zijn lichaam en tot de dingen die in de wereld zijn en zo tot de hel.

Vandaar trekt hij dan de echte menselijke natuur uit en trekt hij de natuur van de wilde dieren aan, want de wilde dieren schouwen omlaag en alleen tot de dingen die zij ontmoeten in de wereld en op aarde.

De verheffing in het licht van de hemel door de Heer is de daadwerkelijke verheffing van de innerlijke dingen van de mens tot de Heer en de neerdrukking of de neerwerping tot de dingen die beneden en buiten de ogen zijn, is de daadwerkelijke neerdrukking en neerwerping van de innerlijke dingen en wanneer dit plaatsvindt, dan is alle denken van zijn geest ondergedompeld in het laatste zinlijke.

Bij dezelfde: ‘De vreemdeling die in het midden van u is, zal opklimmen boven u omhoog, meer en meer; gij echter zult neerdalen omlaag, meer en meer; hij zal u lenen, gij echter zal hem niet lenen; hij zal tot een hoofd zijn, gij echter zult tot een staart zijn’, (Deuteronomium 28:43,44).

Deze dingen moeten eender worden verstaan; met tot een hoofd zijn wordt aangeduid, geestelijk en inzichtsvol zijn en met tot een staart zijn, is zinlijk en dwaas zijn en daarom wordt ook gezegd dat hij u zal lenen en niet gij hem, waarmee wordt aangeduid dat hij u waarheden zal leren, niet echter gij hem.

Bij Jesaja: ‘Zeg tot hem: Wacht u en zijt gerust, vreest niet en uw hart worden niet week, vanwege de twee staarten van de rokende vuurbranden, vanwege de ontsteking van Rezin en Syrië en van de zoon van Remalia’, (Jesaja 7:4).

Met Rezin en Syrië wordt het verdraaide redelijke aangeduid en met de zoon van Remalia de koning van Israël, die ook Efraïm wordt genoemd, het verdraaide verstandelijke.

Het verstandelijke dat de koning van Israël en Efraïm aanduidt, is dit vanuit het Woord en het redelijke dat Rezin en Syrië aanduiden, is dit ten aanzien van de wetenschappen die bevestigen; want de mens zal, om verstand van het Woord te hebben, ook het redelijke hebben; wanneer deze twee zijn verdraaid, schouwen zij slechts omlaag tot de aarde en naar buiten tot de wereld, zoals de zinlijke mensen doen, die in het valse van het boze zijn; daarom worden zij staarten genoemd; de rokende vuurbrand betekent de begeerte van het valse en vandaar de ontsteking tegen de waarheden en de goedheden van de Kerk.

Bij Mozes: ‘Jehovah zei tot Mozes: Strek uw hand uit en grijp de staart van de slang; en hij strekte zijn hand uit en greep haar en zij werd tot een stok in zijn handpalm’, (Exodus 4:3,4).

Dat hier eveneens onder de staart het zinlijke wordt verstaan, namelijk het laatste van het natuurlijke, zie ‘Hemelse Verborgenheden’, nrs. 6951 tot 6955; aangezien met de staarten de laatsten van het inzicht en van de wijsheid worden aangeduid, namelijk de zinlijk wetenschappelijke dingen en aangezien alle opeenvolgende verrichtingen bij de slachtoffers hemelse en geestelijke dingen betekenden, werd het daarom ook bevolen, dat zij de staart dicht aan de ruggengraat zouden verwijderen en eveneens die met de overige dingen die vermeld worden, zouden offeren, (Leviticus 3:9; 8:25; 9:19; Exodus 29:22).

Dat de brandoffers en de slachtoffers de hemelse en de geestelijke Goddelijke dingen betekenden, dus de innerlijke dingen van de Kerk, waaruit de eredienst is, zie ‘Hemelse Verborgenheden’, nrs. 2180, 2805, 2807, 2830, 3519, 6905, 8936.

Omdat met de staarten de zinlijke wetenschappelijke dingen worden aangeduid, die als zij gescheiden zijn van de innerlijke dingen, dus de geestelijke dingen en als gevolg wanneer zij niet met de innerlijke dingen naar binnen en omhoog schouwen, maar naar buiten en omlaag, valsheden betekenen, bevestigd door de wetenschappelijke dingen, wordt daarom ook in wat volgt in de Openbaring, waar gehandeld wordt over de valsheden vanuit die oorsprong, gezegd, dat, ‘de staarten van de paarden die in het gezicht werden gezien, eender aan de slangen waren, hebbende hoofden waarmee zij beschadigen’, (Openbaring 9:19); en daarna, ‘dat de draak met zijn staart het derde deel van de sterren van de hemel wegtrok en neerwierp op aarde’, (Openbaring 12:3,4); deze teksten zijn hierna ontvouwd.

560. En er waren angels in hun staarten, dat dit betekent de geslepenheden om daardoor te bedriegen, staat vast uit de betekenis van de angels, namelijk geslepenheden en bedrevenheden om tot de valsheden te overreden en daarom volgt er, dat daarin de mogendheid was om de mensen te beschadigen.

Wie immers met geslepenheid en bedrevenheid bedriegt, beschadigt in hoogste mate; dat zij in de staarten waren, is omdat het de zinlijk doorvatte wetenschappelijke dingen zijn waardoor zij bedriegen, zowel door de wetenschappen vanuit het Woord, als door de wetenschappen vanuit de wereld, waaruit de menselijke geleerdheid is.

Door de wetenschappelijke dingen vanuit het Woord daarmee, dat zij dit volgens de letter zinlijk ontvouwen en niet volgens de innerlijke zin ervan en door de wetenschappelijke dingen vanuit de wereld daarmee, dat zij die dingen bevestigen.

Men moet weten dat zinlijke mensen meer geslepen en bedreven zijn dan anderen en dus vlijmscherp kunnen bedriegen; want zoals degenen die geestelijke mensen zijn, inzicht en voorzichtigheid hebben, zo hebben zij die zinlijk en in valsheden zijn, boosheid en geslepenheid.

De oorzaak hiervan is, dat in het boze alle boosheid zetelt en in het goede alle inzicht zetelt. Het wordt in de wereld geloofd, dat degenen die geslepen en bedreven zijn, ook voorzichtig en inzichtsvol zijn; maar de geslepenheid en de boosheid is niet voorzichtigheid en inzicht, maar het is in zich beschouwd waanzin en dwaasheid; zij verwijderen zich immers van de

eeuwige gelukzaligheid en zij werpen zich in de eeuwige rampzaligheid en dit is niet in een voorzichtige en inzichtsvolle houding, maar van een waanzinnige en dwaze houding. Bovendien zijn alle dingen die van de hemelse wijsheid en die van de engelen is, in dichte donkerheid bij hen en waar die wijsheid donker is, daar is dwaasheid.

Dat zinlijke mensen geslepen en bedreven zijn, kan vaststaan uit degenen die in de hel zijn, waar allen louter natuurlijk en zinlijk zijn en dezen hebben zo'n grote geslepenheid en bedrevenheid dat het nauwelijks door iemand kan worden geloofd, zie ook het werk 'Hemel en Hel', nrs. 576 tot 581, waar gehandeld is over de boosheid en de schandelijke kunstgrepen van de helse geesten.

Dat de angels de geslepenheden betekenen, kan zonder bevestiging vanuit het Woord vaststaan, aangezien in het gewone spraakgebruik, de geslepenheden in gesprekken waarmee men anderen bedriegt, angels worden genoemd en het spreken zelf scherp wordt genoemd. In het bijzonder echter worden met angels innerlijke valsheden aangeduid, namelijk de dingen die niet uiteengeslagen kunnen worden, omdat zij vanuit wetenschappelijke dingen en zinsbegoochelingen zijn.

Dat die valsheden met angels worden aangeduid, kan vaststaan uit de uitbeeldingen in de geestelijke wereld; daar worden de innerlijke valsheden op verschillende wijzen uitgebeeld door scherpe voorwerpen, zoals: degenpunten, werpspiesen en door gespitste voorwerpen in verschillende vormen en bedoeld zijn om te kwetsen en te beschadigen, vanwege de oorzaak hiervan is het verboden zulke dingen daar voor de aanblik te vertonen, want de geesten komen op het zien ervan in een woede om te kwetsen.

Deze valsheden worden ook met angels aangeduid, bij Amos: 'Zie, de dagen zullen komen over u, waarop zij u zullen optrekken met angels en uw nakomelingschap met vishaken', (Amos 4:2).

Optrekken met angels, betekent afleiden van de waarheden door wetenschappelijke dingen vanuit het Woord en vanuit de wereld, echter vals toegepast; en optrekken met vishaken, betekent door de begoochelingen van de zinnen, van waaruit de zinlijke mens redeneert.

Bij Mozes: 'Indien gij de inwoners van het land niet zult hebben uitgedreven vóór ulieden, zo zullen zij die gij over zult gelaten hebben, tot doornen zijn in uw ogen en tot angels in uw zijden', (Numeri 33:55).

Met de inwoners van het land die zij zouden uitdrijven worden de boosheden en de valsheden van de godsdienst en van de leer aangeduid; de natiën immers van het land Kanaän betekenden in de abstracte zin die dingen; vandaar betekent dat zij tot doornen zullen zijn in uw ogen, dat de boosaardige valsheden aan de waarheden van de Kerk nadeel zullen berokkenen.

Tot angels in uw zijden betekent dat de boosaardige valsheden aan de goedheden van de Kerk nadeel zullen berokkenen; met de ogen wordt in het Woord het verstand van het ware aangeduid en met de zijden worden de dingen aangeduid die van de naastenliefde zijn, dus de goede dingen.

561. En hun mogendheid was om de mensen te beschadigen vijf maanden; dat dit betekent dat zij verbijstering zouden brengen over het verstand van het ware en over de doorvatting van het goede, zolang zij in die staat zijn, staat vast uit de betekenis van beschadigen, dus nadeel berokkenen; hier verbijstering veroorzaken, waarover hierna.

Uit de betekenis van de mensen, namelijk degenen die het ware verstaan en het goede doorvatten en abstract genomen het verstand van het ware en de doorvatting van het goede, omdat de mens vanuit die dingen mens is, zie nr. 546; en uit de betekenis van vijf maanden, namelijk zolang zij in die staat zijn, zie nr. 548.

Dat beschadigen hier betekent verbijstering veroorzaken, is omdat er eerder werd gezegd, dat hun staarten eender waren aan de schorpioenen en met schorpioenen wordt het verdwazende en verstikkende overredende aangeduid, dus eveneens de veroorzaking van de verbijstering,

want zoals eerder over dat overredende is gezegd, dit is bij die geesten zodanig, dat dit het redelijke en het verstandelijke verbijstert, dus verbijstering veroorzaakt.

562. En zij hadden over zich een koning, de engel van de afgrond; dat dit betekent dat zij de invloeiing opnamen uit de hel, waar degenen zijn die in valsheden van het boze en louter zinlijk zijn, staat vast uit de betekenis van de koning, namelijk het ware vanuit het goede en in de tegengestelde zin, zoals hier het valse vanuit het boze, nr. 31; en uit de betekenis van de engel van de afgrond, namelijk de hel, waar de valsheden van het boze zijn.

Onder de engel immers wordt niet een enkele engel verstaan, maar daarmee wordt de hel aangeduid waar zulke geesten zijn; dat onder de engel in het Woord volledige gezelschappen van engelen worden verstaan, die in een eender goede zijn, zie eerder de nrs. 90, 302, 307. Vandaar ook worden met de engel in de tegengestelde zin aangeduid de helse gezelschappen die in een eender boze zijn.

Dat het de hellen zijn, waar degenen zijn die in valsheden zijn van het boze en die louter zinlijk zijn, is omdat gezegd wordt ‘engel van de afgrond’ en met de afgrond wordt de hel aangeduid waar die zijn, zie eerder nr. 583 en omdat dit wordt gezegd van de sprinkhanen, waarmee worden aangeduid de mensen die louter zinlijk zijn geworden door de helse valsheden, zie nr. 543.

Dat over zich een koning hebben, betekent daaruit de invloeiing opnemen, is omdat alle boosheden en vandaar alle valsheden zijn uit de hel en omdat allen die in boosheden en daaruit in valsheden zijn, vanuit de hellen worden geregeerd en geleid; daarom is de hel voor hen zoals een koning die over hen heerst en aan wie zij gehoorzaam zijn; omdat dit plaatsvindt vanuit invloeiing wanneer zij in de wereld leven en de invloeiing daaruit leidt, wordt vandaar met een koning over zich hebben de invloeiing aangeduid.

563. Wiens naam was in het Hebreeuws Abaddon en in het Grieks heeft hij de naam Apollyon; dat dit de hoedanigheid ervan betekent, namelijk de verderving van al het ware en goede, staat vast uit de betekenis van de naam, namelijk de hoedanigheid van de staat en van de zaak, nr. 148; en uit de betekenis van Abaddon in de Hebreeuwse taal, namelijk de verderving, eender Apollyon in de Griekse taal, dus de verderving van het ware en het goede, omdat daarover wordt gehandeld.

Dat het zinlijke van de mens, dus het laatste van zijn verstandelijk leven, al het geestelijk ware en goede verderft, namelijk het ware en goede van de Kerk, is omdat dit zinlijke het naast uitstaat in de wereld en het naast kleeft aan het lichaam; daardoor heeft het vanuit het ene en het andere aandoeningen en daaruit het denken, welke in zich beschouwd lijnrecht ingaan tegen de geestelijke aandoeningen en het denken daaruit, welke vanuit de hemel zijn; want de mens heeft vanuit dat zinlijke zichzelf en de wereld lief boven alle dingen en voor zoveel als deze liefden heersen, voor evenzoveel heersen de boosheden en daaruit de valsheden, die daaruit als vanuit hun oorsprongen opwellen en uitvloeien.

In die liefden zijn allen die louter zinlijk zijn geworden door de boosheden van het leven en daaruit de valsheden; dit kan eenieder vanuit het vermogen van het verstand, dat eenieder heeft, zien; indien immers dat wat het naast uitstaat in de wereld en het naast kleeft aan het lichaam, heerst, zo volgt dat de wereld zelf en het lichaam zelf met alle wellusten en begeerten, welke die van het oog en van het vlees worden genoemd, heersen en dat de mens te enenmale moet worden weggeleid en opgeheven uit deze zinlijke dingen, opdat hij in de geestelijke aandoeningen en daaruit in geestelijk denken kan komen.

Deze wegleiding en verheffing vindt alleen plaats door de Heer alleen, wanneer de mens zich uit de Heer laat leiden door de wetten van de orde, die de waarheden en de goedheden van de Kerk zijn, tot Hem en zo tot de hemel en wanneer dit gebeurt, verlaat de mens dit laatste zinlijke zo vaak hij in een geestelijke staat is en daarboven verheven wordt gehouden.

Eveneens heeft dit als oorzaak, dat dit zinlijke volslagen verdorven is bij de mensen, daarin immers is ieders eigene, waarin hij wordt geboren en dat in zich niets anders dan het boze is. Hieruit kan vaststaan vanwaar het is, dat dit zinlijke wordt genoemd: verderving, of Abaddon en Apollyon.

Men moet weten dat er drie graden van leven bij de mens zijn: een binnenste, een middelste en een buitenste of laatste en dat de mens des te volmaakter wordt, dat wil zeggen, des te wijzer, hoe meer innerlijk hij wordt; de oorzaak hiervan is dat hij naarmate hij innerlijker wordt in het licht van de hemel komt en dat de mens des te onvolmaakter wordt, dat wil zeggen, minder wijs, hoe meer hij uiterlijk wordt; de oorzaak hiervan is, dat hij van het licht van de hemel des te nader tot het licht van de wereld komt.

Daaruit kan vaststaan hoedanig de louter zinlijke mens is, die niets ziet vanuit het licht van de hemel, maar alleen vanuit het licht van de wereld, namelijk dat voor hem in het licht en de glans alle dingen zijn die van de wereld zijn en in duisternis en donkerheid alle dingen die van de hemel zijn; en wanneer deze dingen in duisternis en donkerheid zijn en de andere in het licht in licht en glans, zo volgt dat er geen ander vuur van het leven en er geen andere liefde is die ontsteekt en leidt, dan de eigenliefde en daaruit de liefde van alle boosheden en dat er geen ander licht van het leven is dat het gezicht van het denken treft en onderricht, dan dat wat de boosheden begunstigt die men liefheeft en deze zijn de valsheden van het boze. Hieruit kan men ook zien, hoedanig de louter zinlijke mens is, over wie tot nu toe in dit hoofdstuk is gehandeld.

564. Het ene wee is voorbijgegaan; zie, er komen nog twee weeën na deze; dat dit betekent de ene weeklacht over de verwoesting van de Kerk en dat de weeklacht over de verdere verwoesting van haar volgt, staat vast uit de betekenis van wee, namelijk de weeklacht over de boosheden en daaruit de valsheden die de Kerk verwoesten, waarover eerder nr. 531.

565. vers 13-19. En de zesde engel heeft gebazuind en ik hoorde een stem vanuit de vier hoornen van het gouden altaar dat vóór God was. Zeggende tot de zesde engel die de bazuin had: Ontbind de vier engelen die gebonden zijn aan de grote stroom, de Eufraat. En ontbonden werden de vier engelen, die bereid waren tegen de ure en de dag en de maand en het jaar, opdat zij het derde deel van de mensen zouden doden. En het getal van de heirlegers van de ruitery, twee myriaden van myriaden; en ik hoorde hun getal. En aldus zag ik de paarden in het visioen en die daarop zaten, hebbende vurige en hemelsblauwe en zwavelige borstharnassen en de hoofden van de paarden waren zoals de hoofden van leeuwen en van hun monden ging uit vuur en rook en zwavel. Door deze drie werd gedood het derde deel van de mensen, vanwege het vuur en vanwege de rook en vanwege de zwavel, uitgaande van hun monden. Want hun mogendheid was in hun mond, want hun staarten waren eender aan slangen, hebbende hoofden en met deze beschadigen zij.

En de zesde engel heeft gebazuind, betekent de invloeiing vanuit de hemel, die de staat van de Kerk openbaart aan haar einde en dat die staat volledig verdraaid is; en ik hoorde een stem vanuit de vier hoornen van het gouden altaar, dat voor God was, betekent de onthulling uit de Heer vanuit de geestelijke hemel; zeggende tot de zesde engel, die de bazuin had, betekent ten aanzien van de verdraaide staat van de Kerk aan haar einde zelf; ontbind de vier engelen die gebonden zijn aan de grote stroom, de Eufraat, betekent de redeneringen vanuit de begoochelingen die de zinlijke mens heeft en die tevoren niet waren opgenomen; en ontbonden werden de vier engelen, betekent de toestemming om te redeneren vanuit de begoochelingen; die bereid waren tegen de ure en de dag en de maand en het jaar, betekent aanhoudend in die staat; opdat zij het derde deel van de mensen zouden doden, betekent om zich te beroven van alle verstand van het ware en vandaar van het geestelijk leven; en het getal van de heirlegers van de ruitery twee myriaden van myriaden, betekent de ontelbare valsheden van het boze, waaruit en ten gunste van welke de redeneringen zijn en die

samenspannen tegen de waarheden van het goede; en ik hoorde hun getal, betekent de hoedanigheid doorvat; en aldus zag ik de paarden in het visioen en die daarop zaten, betekent de vervalsingen van het Woord door de redeneringen vanuit de begoochelingen; hebbende vurige en hemelsblauwe en zwavelige borstharnassen, betekent de redeneringen die strijden vanuit de begeerten van de eigenliefde en van de liefde van de wereld en vanuit de valsheden daaruit; en de hoofden van de paarden waren zoals de hoofden van leeuwen, betekent de wetenschap en daaruit het denken, dat vernietigend is voor het ware; en van hun monden ging uit vuur en rook en zwavel, betekent de gedachten en daaruit de redeneringen die opwellen vanuit de liefde van het boze, vanuit de liefde van het valse en vanuit de begeerte om de waarheden en de goedheden te vernietigen door de valsheden van het boze.

Door deze drie werd gedood het derde deel van de mensen, vanwege het vuur en vanwege de rook en vanwege de zwavel, uitgaande van hun monden, betekent dat al het verstand van het ware en vandaar het geestelijk leven ten gevolge daarvan werd uitgeblust; want hun mogendheid was in hun mond, betekent het zinlijke denken en daaruit de redeneringen, dat zij voor hen, zich ten eerste geldend maakten; want hun staarten waren eender aan de slangen, hebbende hoofden, betekent dat zij vanuit de zinlijk wetenschappelijke dingen, die begoochelingen zijn, geslepen redeneren; en met deze beschadigen zij, betekent dat zij zo de waarheden en de goedheden van de Kerk verdraaien.

566. En de zesde engel heeft gebazuind, dat dit betekent de invloeiing vanuit de hemel die de staat van de Kerk aan haar einde openbaart, dat die volledig verdraaid is, staat vast uit de betekenis van de bazuin blazen, namelijk de invloeiing vanuit de hemel, van waaruit de veranderingen zijn in de lagere staten, waardoor het wordt geopenbaard hoedanig de staat van de Kerk is, zie nr. 502; hier hoedanig die is aan haar einde, omdat de zesde engel bazuinde. De opeenvolgende veranderingen immers van de staat van de Kerk worden beschreven met de zeven engelen die met de bazuinen bliezen, hier de verandering ervan omstreeks het einde met de zesde engel die bazuinde, want het einde zelf, dat er is als het Laatste Gericht daar is, wordt beschreven met het geschal van de zevende engel en omdat aan het einde de staat van de Kerk volledig verdraaid is, wordt daarom ook dit met die woorden aangeduid.

567. En ik hoorde een stem vanuit de vier hoornen van het gouden altaar dat vóór God was; dat dit de onthulling betekent uit de Heer vanuit de geestelijke hemel, staat vast uit de betekenis van een stem horen, namelijk de onthulling, omdat volgt wat door die stem werd onthuld; uit de betekenis van het gouden altaar dat vóór God was, namelijk het Goddelijk geestelijke, waarover hierna en uit de betekenis van de vier hoornen ervan, te weten het Goddelijk geestelijke in laatsten; want de hoornen waren in de laatsten van het ene en het andere altaar: zowel van het altaar van het brandoffer als van het altaar van het reukwerk, dus het gouden altaar; en omdat de hoornen de laatsten van die altaren waren, betekenden zij daarom het Goddelijke ten aanzien van de macht, want in de laatsten is alle macht; vandaar is het dat de hoornen van de altaren betekenden het Goddelijke ten aanzien van de almacht; zie voor de betekenis ervan nr. 316

Dat het altaar van het brandoffer het Goddelijk hemelse betekende, te weten het Goddelijk Goede, zie de nrs. 391, 490, 496; dat echter het altaar van het reukwerk of het gouden altaar het Goddelijk geestelijke uitbeeldde en vandaar betekende, dus het Goddelijk Ware voortgaande uit de Heer, staat vast uit de beschrijving ervan, waarover hierna.

Hier zal eerst worden gezegd vanwaar het was dat de stem werd gehoord vanuit de vier hoornen van het altaar; de hoornen die vanuit de eerdergenoemde altaren ten laatste voortkwamen en uitstaken, betekenden alle dingen ervan ten aanzien van de macht, zoals kan vaststaan wat eerder hierover is getoond in de nrs. 346, 417 en eveneens over de dingen die over de laatsten zijn gezegd en getoond in ‘Hemelse Verborgenheden’, zoals dat de innerlijke

dingen opeenvolgend invloeden in de uiterlijke dingen, tot in de uitersten of de laatsten en dat zij daar ook bestaan en blijven bestaan, nrs. 634, 6239, 6465, 9215, 9216.

Dat zij niet slechts opeenvolgend invloeden, maar ook in het laatste het gelijktijdige vormen, waarover de nrs. 5897, 6451, 8603, 10099.

Dat vandaar in de laatsten de sterkte en de macht is, nr. 9836 en dat vandaar in de laatsten de antwoorden en de onthullingen zijn, nrs. 9905, 10548, aangezien vanuit de laatsten de antwoorden en de onthullingen plaatsvinden, blijkt de oorzaak waarom de stem werd gehoord vanuit de vier hoornen van het gouden altaar, namelijk omdat het gouden altaar het Goddelijk geestelijke betekent, dus het Goddelijk Ware dat onthult en omdat de hoornen de laatsten ervan betekenen, waardoor de onthulling plaatsvindt.

Dat het gouden altaar waarop de rokingen plaatsvonden, het Goddelijk geestelijke betekent, dus het Goddelijk Ware voorgaande uit de Heer, is omdat de rokingen, die op dat altaar plaatsvonden, de eredienst betekenden vanuit het geestelijk goede en het aanhoren en het opnemen ervan door de Heer, zie ook de nrs. 324, 491, 492, 494.

Dat het altaar van het reukwerk het Goddelijk geestelijk betekende en dat de rokingen daarop de eredienst vanuit het geestelijk goede betekende en het welgevallig aanhoren en opnemen door de Heer, kan vaststaan uit de bouw van dat altaar, waarin de afzonderlijke genoemde dingen aanduiden en uitbeelden; de bouw ervan wordt als volgt bij Mozes beschreven: ‘Gij zult een altaar der roking van het reukwerk maken; uit sittimhout zult gij het maken; een el zijn lengte en een el zijn breedte; vierkant zal het zijn en twee el zijn hoogte en vanuit dit twee hoornen.

En gij zult het overtrekken met zuiver goud, zijn dak, zijn wanden rondom en zijn hoornen en gij zult het een rand van goud rondom maken en twee ringen van goud zult gij het maken van onder zijn rand, op zijn twee ribben; gij zult ze maken op zijn twee zijden en het zal zijn tot vatten voor de stangen om het daarin te dragen.

En gij zult de stangen maken uit sittimhouten en ze met goud overtrekken en gij zult het geven vóór de voorhang die is over de ark der getuigenis, vóór het verzoendeksel dat is over de getuigenis, waar Ik met u zal samenkomen.

En daarop zal Aharon roken reukwerk van specerijen in de morgen, in de morgen; bij het toerichten van de lampen zal hij het roken en bij het doen opgaan van de lampen tussen de avonden zal Aharon het roken, een gedurig reukwerk vóór Jehovah in uw geslachten.

Niet zult gij doen opgaan hierop een vreemd reukwerk en brandoffer en spijsoffer en dankoffer zult gij daarop niet plengen.

En Aharon zal verzoenen op de hoornen ervan eens in het jaar, van het bloed van de zonde der verzoeningen; eens in het jaar zal hij daarop verzoenen in uw geslachten: het heilige der heiligen dit voor Jehovah’, (Exodus 30:1-10).

Dat deze afzonderlijke uitbeeldingen ten aanzien van het altaar in de innerlijke zin betekenen de eredienst vanuit het goede, dus het goede van de naastenliefde jegens de naaste en ook het welgevallige aanhoren en opnemen door de Heer, zie ‘Hemelse Verborgenheden’, nrs. 10176 tot 10213, waar dit in de reeks is ontvouwd.

568. Zeggende tot de zesde engel die de bazuin had; dat dit betekent ten aanzien van de verdraaide staat van de Kerk zelf aan haar einde, staat vast uit de betekenis van zeggen, namelijk de dingen die vanuit de hemel werden onthuld en die nu volgen; en uit de betekenis van de zesde engel hebbende de bazuin namelijk ten aanzien van de verdraaide staat van de Kerk zelf aan haar einde.

Dat deze dingen worden aangeduid met de zesde engel met de bazuin, kan vaststaan uit wat eerder in nr. 566 is gezegd.

569. Ontbind de vier engelen die gebonden zijn aan de grote stroom, de Eufraat; dat dit betekent de redeneringen vanuit begoocheling die de zinlijke mens heeft en die tevoren niet

zijn opgenomen, staat vast uit de betekenis van de engelen; aan de stroom de Eufraat, te weten de redeneringen vanuit de begoochelingen die de zinlijke mens heeft, waarover hierna.

Omdat de redeneringen vanuit de begoochelingen niet tevoren door de Kerk waren opgenomen, worden daarom die engelen genoemd: gebonden aan die stroom.

Gezegd wordt vier, vanwege de verbinding van het valse met het boze, want dit getal betekent in het Woord de verbinding van het goede met het ware en in de tegengestelde zin, zoals hier, de verbinding van het boze met het valse, zie de nrs. 283, 384, 532.

In het voorafgaande is gehandeld over de zinlijke mens die in de valsheden van het boze is en over de uitwerkingen van het overredende waarin de zinlijke mens is en daarom wordt in wat nu volgt gehandeld over de redenering vanuit het zinlijke en omdat het zinlijke slechts redeneert vanuit zulke dingen die in de wereld voor de zinnen uitkomen, redeneert het vanuit begoochelingen, die ‘de begoochelingen van de zinnen’, worden genoemd, wanneer het redeneert over geestelijke dingen, dat wil zeggen, over de dingen van de hemel en van de Kerk.

Daarom wordt gezegd: de redenering vanuit de begoochelingen die de zinlijke mens heeft; maar over die begoochelingen en over de redenering daaruit, zal meer worden gezegd in wat volgt.

Hier wordt gehandeld over de staat van de Kerk aan haar einde en die staat is daar wanneer de zinlijk geworden mensen van de Kerk redeneren vanuit de begoochelingen van de zinnen en wanneer zij van daaruit redeneren over de dingen van de hemel en van de Kerk, dan geloven zij volstrekt niets, omdat zij niets verstaan.

Het is bekend in de Kerk, dat de natuurlijke mens niet de dingen doorvat die van de hemel zijn, tenzij de Heer invloeit en verlicht, wat plaatsvindt door middel van de geestelijke mens; nog minder de zinlijke mens, omdat deze de laatst natuurlijke is, voor wie de dingen die van de hemel zijn, die de geestelijke dingen worden genoemd, volslagen in donkerheid zijn.

De echte redeneringen vanuit de geestelijke dingen ontstaan vanuit de invloeiing vanuit de hemel in de geestelijke mens en daaruit door de redelijke mens in de wetenschappen en de erkenningen die in de natuurlijke mens zijn, waardoor de geestelijke mens zich bevestigt.

Deze weg van redeneren over geestelijke dingen is volgens de orde; de redeneringen echter over geestelijke dingen die plaatsvinden vanuit de natuurlijke mens en te meer die plaatsvinden vanuit de zinlijke mens, zijn volslagen tegen de orde, want de natuurlijke mens, laat staan de zinlijke mens, kan niet invloeden in de geestelijke mens en vanuit zich iets daar zien, aangezien er geen lichamelijke invloeiing bestaat, maar de geestelijke mens kan invloeden in de natuurlijke en van daar in de zinlijke, aangezien de geestelijke invloeiing bestaat, maar meer hierover in ‘de Leer van het Nieuwe Jeruzalem’, nrs. 51, 277, 278.

Hieruit kan men zien, wat onder hetgeen nu volgt, wordt verstaan, namelijk dat aan het einde van de Kerk de mens over geestelijke dingen of over de dingen van de hemel en van de Kerk, spreekt en redeneert vanuit het zinlijk-lichamelijke en dus vanuit de begoochelingen van de zinnen.

Bijgevolg dat de mens, hoewel hij dan ten gunste van de Goddelijke dingen spreekt, toch niet ten gunste daarvan denkt, want de mens kan vanuit zijn lichamelijke anders spreken dan hij in zijn geest denkt en de geest die vanuit het geestelijk-lichamelijke denkt, kan niet anders dan tegen de Goddelijke dingen denken,

Niettemin kan hij vanuit het zinlijk-lichamelijke ten gunste van de Goddelijke dingen spreken en dit voornamelijk met als oorzaak, dat de Goddelijke dingen hem als middelen strekken tot eerbewijzen en tot gewin.

Ieder mens heeft twee geheugens: namelijk een natuurlijk geheugen en een geestelijk geheugen en hij kan vanuit het ene en het andere denken, vanuit het natuurlijke geheugen wanneer hij in de wereld met de mensen spreekt en vanuit het geestelijk geheugen wanneer hij vanuit de geest spreekt, maar de mens spreekt zelden vanuit de geest met een ander, maar slechts met zichzelf, en dit is denken.

Degenen die zinlijke mensen zijn, kunnen niet anders dan vanuit hun geest met zichzelf spreken of denken, dan ten gunste van de natuur, dus ten gunste van lichamelijke en wereldse dingen, omdat de zinlijke mens denkt vanuit het zinlijke en niet vanuit het geestelijke; ja zelfs weet hij in het geheel niet wat het geestelijke is, omdat hij zichzelf het geestelijk gemoed heeft toegesloten, waarin het licht vanuit de hemel kan invloeien.

Maar laat ons overgaan tot de ontvouwing van deze woorden: dat een stem werd gehoord vanuit de hoornen van het gouden altaar, zeggende tot de zesde engel dat hij de vier engelen zou ontbinden die gebonden waren aan de stroom de Eufraat; met de stroom de Eufraat wordt het redelijke aangeduid en vandaar eveneens de redenering; de oorzaak dat die stroom dat betekent is dat hij Assyrië onderscheidt van het land Kanaän en met Assyrië of Assur wordt het redelijke aangeduid en met het land Kanaän het geestelijke.

Er waren drie rivieren die de grenzen van het land Kanaän waren, behalve de zee, namelijk de rivier van Egypte, de rivier de Eufraat en de rivier de Jordaan; met de rivier van Egypte werd de wetenschap van de natuurlijke mens aangeduid, met de stroom de Eufraat werd het redelijke aangeduid dat is bij de mens vanuit wetenschappen en erkennenissen; en met de stroom de Jordaan werd aangeduid de ingang in de innerlijke of geestelijke Kerk; want met de gebieden buiten de Jordaan waaraan de stammen van Ruben en Gad en aan de helft van de stam van Menasse, als erfenissen waren toegewezen, werd de uiterlijke of natuurlijke Kerk aangeduid en omdat die rivier was tussen die gebieden en het land Kanaän en de overgang maakte, werd daarom daarmee aangeduid, de ingang vanuit de uiterlijke Kerk, die natuurlijk is, tot de innerlijke Kerk, die geestelijk is.

Dit was de oorzaak dat daar de doop werd ingesteld; de doop immers beeldde de wederverwekking van de mens uit, waardoor de natuurlijke mens wordt binnengeleid in de Kerk en geestelijk wordt.

Hieruit kan vaststaan, wat die drie rivieren in het Woord betekenen; al die dingen ook die buiten het land Kanaän waren, betekenden zulke dingen die van de natuurlijke mens zijn, maar de dingen die binnen het land Kanaän waren, betekenden dingen die van de geestelijke zin zijn, dus die van de hemel en van de Kerk zijn.

Beide rivieren dus, namelijk de rivier van Egypte of de Nijl en de rivier van Assyrië of de Eufraat, betekenden de begrenzingen van de Kerk en eveneens de toegangen tot de Kerk; ook de erkennenissen en de wetenschappen, die worden aangeduid met de rivier van Egypte, leiden binnen, want zonder erkennenissen en wetenschappen kan niet iemand worden binnengeleid in de Kerk, noch kan hij de dingen doorvatten die van de Kerk zijn; want de geestelijke mens ziet door de redelijke mens zijn geestelijke dingen in de wetenschappen, zoals een mens zich in een spiegel ziet en daarin herkent hij zich, dat wil zeggen, zijn waarheden en goedheden en ook dat hij daarin zijn geestelijke dingen bevestigt door de erkennenissen en de wetenschappen, zowel welke hij kent vanuit het Woord als die welke hij kent vanuit de wereld.

De rivier van Assyrië of de Eufraat, betekende het redelijke, omdat de mens door het redelijke wordt binnengeleid in de Kerk, onder het redelijke wordt verstaan het denken van de natuurlijke mens vanuit de erkennenissen en de wetenschappen, want de mens die is doordrenkt van wetenschappen, kan de dingen in een reeks zien: uit eersten, middelsten en laatsten, dat de conclusie wordt genoemd en als gevolg daarvan kan hij analytisch dingen rangschikken, om en om draaien, afscheiden en verbinden en tenslotte concluderen, tot aan het verder gelegen doel toe en tenslotte tot het laatste, namelijk het einddoel dat hij liefheeft. Dit is dus het redelijke, dat aan ieder mens wordt gegeven volgens de nutten, welke de nutten zijn die hij liefheeft; omdat eenieder het redelijke heeft volgens de nutten, die van de liefde zijn, is dit daarom het innerlijke denken van de natuurlijke mens vanuit de invloeiing van het licht van de hemel en omdat de mens door het redelijke denken wordt binnengeleid in het geestelijke denken en een Kerk wordt, wordt daarom met die rivier het natuurlijke aangeduid dat binnenleidt.

Iets anders is redelijk zijn en iets anders is geestelijk zijn; elk geestelijk mens is ook redelijk, maar een redelijk mens is niet altijd geestelijk; de oorzaak hiervan is dat het redelijke is in de natuurlijke mens, dat wil zeggen, in zijn denken; maar het geestelijke is boven het redelijke en gaat door het redelijke over in het natuurlijke in de erkenningen en de wetenschappen van diens geheugen.

Maar men moet weten, dat het redelijke niet iemand binnenleidt in het geestelijke, maar dat het slechts wordt gezegd, omdat het zo schijnt.

Het geestelijke immers vloeit in het natuurlijke in door middel van het redelijke en zo leidt het binnen.

Het geestelijke immers is het Goddelijk invloeiende; het is immers het Licht van de hemel, dat het Goddelijk Ware voortgaande is en dit licht vloeit door het hogere gemoed, dat het geestelijk gemoed wordt genoemd, in het lagere gemoed, dat het natuurlijk gemoed wordt genoemd en verbindt dit met zich en door die verbinding maakt het dat het natuurlijk gemoed één maakt met het geestelijk gemoed en zo vindt het binnenleiden plaats.

Aangezien het tegen de Goddelijke orde is, dat de mens door zijn redelijke binnentreedt in het geestelijke, zijn er daarom in de geestelijke wereld wachters vanuit de engelen, opdat dit niet zal gebeuren.

Daaruit blijkt, wat er wordt aangeduid met de vier engelen gebonden aan de stroom de Eufraat en daarna wat met de ontbinding van hen.

Met de engelen gebonden aan de stroom de Eufraat, wordt aangeduid de bewaking opdat niet het natuurlijke van de mens zal binnentreden in de geestelijke dingen die van de hemel en van de Kerk zijn; daaruit immers komen niets dan dwalingen en ketterijen en tenslotte de ontkenning voort.

In de geestelijke wereld zijn ook wegen die tot de hel leiden en die tot de hemel leiden en ook die welke leiden van de geestelijke dingen tot de natuurlijke en van daar tot de zinlijke dingen en eveneens zijn er in de wegen wachters, opdat men niet de verkeerde kant zal opgaan, aangezien daaruit een verval in ketterijen en dwalingen voortkomt, zoals is gezegd.

De wachters worden door de Heer opgesteld in de aanvang wanneer de Kerk wordt geïnstalleerd en zij worden eveneens in stand gehouden, opdat mens van de Kerk zich niet vanuit zijn eigen rede of vanuit zijn eigen verstand zal begeven in de Goddelijke dingen die van het Woord en daaruit van de Kerk zijn.

Maar aan het einde, wanneer de mensen van de Kerk niet langer geestelijk zijn, maar natuurlijk en velen louter zinlijk en dus wanneer er bij de mens van de Kerk geen weg is vanuit de geestelijke mens in de natuurlijke, worden dan die wachters verwijderd en worden de wegen geopend en wanneer deze geopend zijn, gaan zij in de tegengestelde orde, wat plaatsvindt door redeneringen vanuit begoochelingen; vandaar gebeurt het dat de mens van de Kerk ten gunste van de Goddelijke dingen met de mond spreekt, maar tegen de Goddelijke dingen met het hart denkt of ten gunste van de Goddelijke dingen vanuit het lichaam en tegen de Goddelijke dingen vanuit de geest; deze uitwerking immers heeft de redenering over de Goddelijke dingen vanuit de natuurlijke en zinlijke mens.

Hieruit nu kan vaststaan, wat er wordt aangeduid met de vier engelen gebonden aan de stroom de Eufraat en wat daarmee, dat zij werden ontbonden.

Dat de stroom de Eufraat het redelijke betekent, waardoor er een weg is van de geestelijke mens tot de natuurlijke, kan vaststaan uit de volgende plaatsen, bij Mozes: ‘Jehovah sloot met Abraham een verbond, door te zeggen: Aan uw zaad zal Ik dit land geven, van de rivier van Egypte tot aan de grote rivier toe, de rivier de Eufraat’, (Genesis 15:18).

Hiermee wordt in de letterlijke zin beschreven de uitbreiding van het land Kanaän, maar in de innerlijke zin wordt beschreven de uitbreiding van de Kerk van haar eerste grens tot haar laatste.

Haar eerste grens is het wetenschappelijke, dat van de natuurlijke mens is, de andere grens is het redelijke, dat van het denken is; het eerstgenoemde, namelijk het wetenschappelijke, dat

van de natuurlijke mens is, wordt aangeduid met de rivier van Egypte, namelijk de Nijl, en het redelijke, dat van het denken is, met de rivier van Assyrië, de Eufraat; tot die twee strekt zich de geestelijke Kerk uit, die met het land Kanaän wordt aangeduid; eender het geestelijk gemoed dat bij de mens van de Kerk is.

Het ene en het andere, zowel het wetenschappelijke als het redelijke, is in de natuurlijke mens, waarvan het ene doel is het wetenschappelijke en het erkennende en het andere doel het beschouwende en het denkende.

In deze doeleinden vloeit de geestelijke mens in als hij in de natuurlijke mens invloeit; de verbinding van de Heer hierdoor met de Kerk wordt aangeduid met het verbond dat Jehovah sloot met Abraham.

Maar deze dingen worden met die woorden aangeduid in de innerlijke zin; maar in de hoogste zin wordt daaronder verstaan het éénzijn van het Goddelijk Wezen met het Menselijk Wezen van de Heer, volgens die zin zijn de woorden ontvouwd in ‘Hemelse Verborgenheden’, nrs. 1863 tot 1866.

Bij Zacharia: ‘Zijn heersen van de zee tot aan de zee toe en van de stroom tot aan de einden van het land toe’, (Zacharia 9:10); eender bij David, (Psalm 72:8), welke dingen zijn gezegd ten aanzien van de Heer en ten aanzien van Zijn heerschappij over de hemel en de aarde.

Met de heerschappij van de zee tot aan de zee toe, wordt aangeduid de uitbreiding van de natuurlijke dingen en met de heerschappij van de stroom tot aan de einden van het land toe, wordt aangeduid de uitbreiding van de redelijke en geestelijke dingen, zie ook eerder nr. 518.

Bij Mozes: ‘Het land van de Kanaäniet en de Libanon tot aan de grote rivier toe, de rivier de Eufraat, zie, Ik heb voor ulieden het land gegeven, treedt binnen en bezit het erfelijk’,

(Deuteronomium 1:7,8); bij dezelfde: ‘Alle plaats die uw voetzool zal betreden, zal voor u zijn; van de woestijn en van de Libanon, van de rivier de Eufraat en tot aan de achterste zee toe, zal uw grens zijn’, (Deuteronomium 11:24); en bij Jozua: ‘Van de woestijn en dezen Libanon tot aan de grote rivier toe, de rivier de Eufraat, het algehele land van de Hettieten en tot aan de grote zee toe, de ondergang van de zon, zal uw grens zijn’, (Jozua 1:4).

In deze plaatsen wordt beschreven de uitbreiding van de Kerk van het ene einde tot het andere; het ene einde ervan, zijn de wetenschappen en de erkenningen; met de Libanon en de zee en het andere einde, duidt aan het overwegen en het denken, dit wordt aangeduid met de rivier de Eufraat.

De uitbreiding van het land Kanaän is de uitbreiding van de Kerk, want met het land Kanaän wordt in het Woord de Kerk aangeduid; dat tweemaal rivier wordt gezegd, namelijk de grote rivier, de rivier de Eufraat, is omdat onder de grote rivier wort verstaan de invloeiing van geestelijke dingen in redelijke dingen en onder de rivier de Eufraat de invloeiing van de redelijke dingen in de natuurlijke dingen, dus onder het ene en het andere de invloeiing van het geestelijk door het redelijke in het natuurlijke.

Bij Micha: ‘Deze dag, waarop zij tot u zullen komen van Assur af en tot de steden van Egypte en van Egypte af tot aan de rivier toe en tot de zee van de zee en van de berg tot de berg’,

(Micha 7:12); hiermee wordt beschreven de restauratie van de Kerk bij de natiën door de Heer; deze dag betekent de Komst van de Heer; de uitbreiding van de Kerk van het ene einde tot het andere bij hen wordt daarmee aangeduid dat zij zullen komen van Assur tot de steden van Egypte en van Egypte tot de rivier.

De uitbreiding van het ware van het ene einde tot het andere wordt aangeduid met tot de zee van de zee; en de uitbreiding van het goede met van de berg tot de berg.

Bij David: ‘Een wijnstok hebt Gij vanuit Egypte doen voorttrekken, Gij hebt de natiën verdreven en Gij hebt die geplant; Gij hebt zijn scheuten uitgezonden tot aan de zee toe en tot de rivier zijn takjes’, (Psalm 80:9,12).

Onder de wijnstok die God deed voorttrekken vanuit Egypte, worden de zonen Israëls verstaan en daarmee wordt de Kerk aangeduid, want de wijnstok betekent de geestelijke Kerk; de zonen Israëls betekenen ook de Kerk en omdat de Kerk een wijnstok wordt genoemd,

wordt daarom gezegd: Gij hebt die geplant, Gij hebt zijn scheuten uitgezonden tot aan de zee toe en tot de rivier zijn takjes, waarmee wordt beschreven de uitbreiding van de geestelijke dingen van de Kerk: de zee is het ene einde ervan en de rivier, dus de Eufraat, is het andere einde ervan.

Met de Eufraat, die de vierde rivier was uitgaande van Eden, (Genesis 2:14), wordt ook het redelijke aangeduid, want met de tuin in Eden of het paradijs wordt de wijsheid aangeduid; wat met de drie overige rivieren wordt aangeduid, zie de ontvouwing ervan in ‘Hemelse Verborgenheden’, nrs. 107 tot 121.

Aangezien met de rivier de Eufraat het redelijke wordt aangeduid, wordt daarom in de tegengestelde zin daarmee de redenering aangeduid; onder de redenering wordt hier verstaan het denken en het argumenteren vanuit begoochelingen en vanuit valsheden, maar onder het redelijke, het denken en het argumenteren vanuit wetenschappen en waarheden; al het redelijke immers wordt opgekweekt door de wetenschappen en geformeerd door de waarheden en daarom wordt diegene een redelijk mens genoemd die door waarheden wordt geleid of die de ware dingen leiden; maar de niet-redelijke mens kan redeneren op elke wijze die denkbaar is, hij kan immers door verscheidene redeneringen valsheden bevestigen en er eveneens de eenvoudigen ertoe brengen om die dingen te geloven, wat dan voornamelijk plaatsvindt door begoochelingen van de zinnen, waarover hierna.

Deze redenering wordt met de rivier de Eufraat aangeduid in de volgende plaatsen, bij Jeremia: ‘Wat hebt gij te doen met de weg van Egypte om de wateren van Sichor te drinken en wat hebt gij met de weg van Assyrië te doen om de wateren van de rivier te drinken’, (Jeremia 2:18); met deze tekst wordt aangeduid, dat men geestelijke dingen niet moet naspeuren door wetenschappelijke dingen van de natuurlijke mens, noch door de redeneringen daaruit, maar door het Woord, dus vanuit de hemel, uit de Heer.

Zij immers die in de aandoening en daaruit in het geestelijk denken zijn, zien de wetenschappen van de natuurlijke mens en de redeneringen daaruit als het ware beneden zich, maar vanuit deze geestelijke dingen zien kan niemand; vanuit de hoogte kunnen de lagere dingen van alle kanten worden overzien, maar niet andersom.

Geestelijke dingen naspeuren met wetenschappelijke dingen van de natuurlijke mens, wordt aangeduid met: Wat hebt gij te doen met de weg van Egypte om de wateren van Sichor te drinken; en door de redeneringen daaruit, wordt aangeduid met: Wat hebt gij te doen met de weg van Assyrië om de wateren van de rivier te drinken.

Egypte en de stroom ervan betekenen de wetenschappen van de natuurlijke mens en Assyrië en de rivier ervan betekenen de redeneringen daaruit.

Bij Jesaja: ‘Te dien dage zal de Heer door een gehuurd scheermes scheren in de overgangen van de rivier, door de koning van Assur, het hoofd en de haren van de voeten en ook zal het de baard voleinden’, (Jesaja 7:20).

Deze dingen met betrekking tot de staat van de Kerk aan haar einde, wanneer de Heer zal komen, dat dan de redeneringen vanuit de valsheden de mensen van de Kerk zal beroven van alle geestelijke wijsheid en inzicht, wordt met die woorden beschreven; de redeneringen waardoor dit zal plaatsvinden, worden aangeduid, met de koning van Assur in de overgangen van de rivier, namelijk van de Eufraat; de beroving van de geestelijke wijsheid en van het geestelijk inzicht daardoor, wordt daarmee aangeduid dat met een gehuurd scheermes de haren van het hoofd en van de voeten zullen worden geschoren en de baard zal worden voleindigd.

Met de haren immers worden aangeduid de natuurlijke dingen waarin de geestelijke dingen werken en waarin zij stilhouden; en daarom worden met de haren in het Woord de laatsten van de wijsheid en van het inzicht aangeduid: met de haren van het hoofd de laatsten van de wijsheid en met de baard de laatsten van het inzicht en met de haren van de voeten de laatsten van de wetenschap.

Wanneer die laatsten er niet zijn, zijn ook de eerdere dingen er niet, zoals wanneer de basis er niet is voor een zuil of het fundament voor een huis; zij die door redeneringen vanuit begoochelingen en vanuit valsheden zich hebben beroofd van het inzicht, verschijnen in de geestelijke wereld kaal; zie eerder nr. 66.

Bij dezelfde: ‘Zie, Jehovah zal over hen doen opkomen de sterke en vele wateren van de rivier, de koning van Assur en al zijn heerlijkheid en hij zal opkomen over al zijn beken en hij zal gaan over al zijn oevers; deze zal gaan door Juda, hij zal overstromen en doorgaan’, (Jesaja 8:7,8).

Hiermee wordt beschreven, dat in de Kerk alle en de afzonderlijke dingen van het Woord zullen worden vervalst door de redeneringen vanuit de begoochelingen en vanuit de valsheden.

Met de sterke en vele wateren van de rivier, de koning van Assur, worden aangeduid de redeneringen vanuit louter begoochelingen en valsheden en daarmee dat hij zal opkomen over alle beken en over alle oevers, wordt aangeduid dat daardoor alle en de afzonderlijke dingen van het Woord zullen worden vervalst; met Juda die hij zal overstromen en doorgaan, wordt de Kerk aangeduid waar het Woord is, dus het Woord.

Bij Jeremia: ‘Tegen het heir van farao, de koning van Egypte, die was bij de rivier de Eufraat, dat Nebukadnezar sloeg; noordwaarts, aan het strand van de rivier de Eufraat zijn zij gestruikeld en gevallen’, (Jeremia 46:2,6,10).

Hiermee wordt aangeduid de vernietiging van de Kerk en van haar waarheden door de valse redeneringen vanuit de wetenschappelijke dingen; met de rivier de Eufraat worden de valse redeneringen aangeduid; met Egypte en zijn heir de bevestigende wetenschappelijke dingen; met het noorden waar zij struikelden en vielen, wordt aangeduid waarvandaan die valsheden zijn; zie ook hierover nr. 518.

Bij dezelfde: ‘Jehovah zei tot de profeet dat hij een gordel van linnen zou kopen en die op de lenden leggen, maar niet door het vuur leiden; en daarna dat hij zou heengaan tot de Eufraat en die gordel daar verbergen in een gat van de rots; en hij ging heen en verborg hem aan de Eufraat.

Daarna aan het einde van vele dagen zei Jehovah: Sta op, ga heen tot de Eufraat en herneem van daar de gordel en hij ging heen en hernam hem; en zie, verdorven was de gordel en deugde ook nergens toe.

Zo gelijkerwijs een gordel kleeft aan de lenden van een man, zo heb Ik aan Mij doen kleven het gehele huis van Israël en van Juda, opdat zij Mij zouden zijn tot een naam, tot lof en tot sieraad, maar zij hebben niet gehoorzaamd’, (Jeremia 13:1-7.)

Hierdoor werd uitgebeeld, hoedanig de Israëlitische en de Joodse Kerk geweest is en geworden is.

Met de gordel van linnen, die de profeet zou leggen op de lenden, wordt aangeduid de verbinding van de Kerk met de Heer door het Woord; met de profeet wordt immers de leer vanuit het Woord aangeduid en met de gordel op de lenden van de profeet de verbinding. De vervalsingen van het Woord door de boosheden van het leven en de valsheden van de leer en daaruit de redeneringen die deze dingen begunstigen, worden aangeduid met de gordel verdorven in het gat van een rots aan de Eufraat.

Door het Woord immers is de verbinding van de Heer met de Kerk en wanneer die door redeneringen die boosheden en valsheden begunstigen, wordt verdraaid, dan is er niet langer een verbinding, wat ook daaronder wordt verstaan, dat die nergens meer toe deugde.

Dat dit door de Joden heeft plaatsgevonden, staat vast uit het Woord, zowel vanuit het Oude als het Nieuwe Testament; uit het Woord van het Nieuwe Testament, dat zij alle dingen hebben verdraaid die over de Heer zijn geschreven in het Woord en eveneens alle wezenlijke dingen van de Kerk en dat zij die hebben vervalst door overleveringen.

Bij dezelfde: ‘Als gij voleindigd zult hebben dit boek te lezen, zo zult gij daarop een steen binden en het voortwerpen in het midden van de Eufraat en gij zult zeggen: Zo zal Babel verzinken en niet wederopstaan’, (Jeremia 51:63,64).

Onder het boek van de profeet dat hij leest, wordt in het bijzonder dat Woord verstaan dat in dat boek was; in het algemeen echter het gehele Woord; dat hij dit zou voortwerpen in het midden van de Eufraat, betekent dat het Woord in de loop van de tijd door de begunstigende redeneringen vanuit de boosheden, zou worden vervalst door hen die onder Babel worden verstaan, dus degenen die het Woord echtbreken.

Bij Jesaja: ‘Verwensen zal Jehovah de inham van de zee van Egypte en Hij zal de hand schudden over de rivier de Eufraat, met de hevigheid van Zijn wind en Hij zal die slaan tot zeven beken opdat Hij een weg zal maken met schoenen; dan zal er zijn een pad voor de overblijfselen van Zijn volk, die overig zullen zijn van Assur, gelijk als met Israël geschiedde toen het zou opklimmen uit het land van Egypte’, (Jesaja 11:15,16).

Hiermee wordt aangeduid, dat voor hen die in de waarheden vanuit het goede uit de Heer zijn, of die van de Kerk zijn, verstrooid zullen worden alle valsheden en redeneringen vanuit die boosheden en dat zij als het ware beschermd door het midden zullen overgaan; dit gebeurt in de geestelijke wereld met hen die door de Heer worden beschermd.

Iets eenders wordt hier verstaan als onder de uitdroging van de zee Suph voor de zonen Israëls; zij die door de Heer beschermd zullen overgaan, worden aangeduid met de overblijfselen van het volk die overig zullen zijn van Assur; met de overschotten van Assur worden degenen aangeduid die niet zijn vergaan door de redeneringen vanuit het valse. Eendere dingen worden aangeduid hiermee in de Openbaring: ‘De zesde engel goot zijn fiool uit op de rivier de Eufraat, waarvan het water is uitgedroogd, opdat bereid zou worden de weg der koningen, die van het oosten van de zon’, (Openbaring 16:12), die dingen zal men uitvoeriger ontvouwd kunnen zien op de bestemde plaats ervan.

Hieruit kan nu vaststaan dat met de rivier de Eufraat het redelijke wordt aangeduid, door middel waarvan het geestelijk gemoed het natuurlijk gemoed binnentreedt; en in de tegengestelde zin, de redenering vanuit begoochelingen en vanuit valsheden.

Maar men moet weten, dat de redeneringen in een eendere graad zijn als waarin het denken is, aangezien zij daaruit neerdalen; dus dat er redeneringen zijn vanuit de geestelijke mens, die ook conclusies vanuit redenen en vanuit waarheden zijn te noemen, omdat die zijn vanuit het innerlijke en vanuit het licht van de hemel.

Maar de redeneringen vanuit de natuurlijke mens ten aanzien van geestelijke dingen zijn niet redelijk, hoezeer zij ook zijn in de zedelijke en burgerlijke dingen, die voor de ogen verschijnen; zij zijn immers alleen vanuit het natuurlijk schijnsel; de redeneringen echter uit de zinlijke mens ten aanzien van geestelijke dingen zijn onredelijk, omdat die voortkomen uit begoochelingen en de ideeën daaruit, die vals zijn; deze redeneringen zijn het waarover hier nu in de Openbaring wordt gehandeld.

570. En ontbonden werden de vier engelen; dat dit betekent de toestemming om te redeneren vanuit begoochelingen, staat vast uit de betekenis van de vier engelen gebonden aan de stroom de Eufraat, namelijk de redeneringen vanuit begoochelingen die de zinlijke mens heeft, en die tevoren niet zijn opgenomen, zie nr. 569; daaruit volgt, dat daarmee dat zij ontbonden werden, wordt aangeduid dat er nu toestemming is om te redeneren vanuit begoochelingen.

De oorzaak dat er nu toestemming is, is dat de zinlijke mens slechts redeneert vanuit zulke dingen die van de wereld zijn en die hij met de ogen ziet; van de dingen echter die binnenin of erboven zijn, zegt hij, omdat hij ze niet ziet, dat ze er niet zijn; vandaar is het, dat hij de dingen die van de hemel en van de Kerk zijn, omdat die boven zijn denken zijn, ontkent of niet gelooft en dat hij aan de natuur alle dingen toeschrijft.

De zinlijke mens denkt dus zo bij zichzelf of in zijn geest; maar voor de wereld anders, want voor de wereld spreekt hij vanuit het geheugen, ook over geestelijke dingen vanuit het Woord of vanuit de leer van de Kerk en de dingen die hij spreekt, klonken eender als wanneer de geestelijke mens die spreekt.

Zodanig is de staat van de mensen van de Kerk aan haar einde en deze dingen vloeien, hoewel zij de woorden die zij spreken of prediken, keurig samenvoegen alsof die vanuit geestelijke oorsprong waren, niettemin zijn die vanuit het zinlijk laatste, waarin hun geest is, en aan zichzelf overgelaten, redeneren dezen daartegen, omdat zij redeneren vanuit begoochelingen, dus vanuit valsheden.

571. Die bereid waren tegen de ure, tegen de dag en de maand en het jaar; dat dit is aanhoudend in die staat, staat vast uit de betekenis van bereid zijn tegen de ure en de dag en de maand en het jaar, dus aanhoudend in die staat zijn, namelijk van zichzelf te beroven van elk verstand van het ware en vandaar van het geestelijk leven, wat wordt aangeduid met de dingen die volgen, namelijk: opdat zij het derde deel van de mens zouden doden; met de uren immers, de dagen, de maanden en de jaren worden in het Woord de staten van het leven in het bijzonder en in het algemeen aangeduid; vandaar wordt met: tegen die bereid zijn, aangeduid, aanhoudend in die staat zijn.

Dat de uren, dagen, maanden, jaren, deze niet betekenen, is omdat in de geestelijke wereld de tijden niet zijn onderscheiden in zulke tussentijden.

De Zon immers waaruit de engelenhemel het licht en de warmte heeft, wordt niet rondgevoerd zoals de zon in de natuurlijke wereld naar de schijn en daarom maakt zij niet jaren, noch maanden, noch dagen, noch uren; maar de tijden daar, die weliswaar opeenvolgen zoals de tijden in de natuurlijke wereld, worden onderscheiden door de staten van het leven en hoedanig deze zijn, zie het werk ‘Hemel en Hel’, nrs. 116 tot 125.

Over de veranderingen van de staat van de engelen in de hemel, nrs. 154 tot 161; over de tijd in de hemel, nrs. 162 tot 169.

Hieruit kan vaststaan, dat daarmee, dat de engelen bereid waren tegen de ure, de dag, de maand en het jaar, wordt aangeduid aanhoudend in die staat zijn, waarover volgt, dat het uur de staat betekent, dat de dag, de maand en het jaar deze eerder betekent, kan vaststaan uit de plaatsen in het Woord waar die vermeld worden, maar het zou al te ver voeren om die plaatsen hier aan te voeren; dat het evenwel zo is, kan vaststaan uit wat hierover in ‘Hemelse Verborgenheden’ en in het werk ‘Hemel en Hel, over de tijd is vermeld, namelijk dat de tijden in het Woord niet tijden betekenen, maar staten van het leven, zie Hemelse Verborgenheden, nrs. 2788, 2837, 3254, 3356, 4814, 4901, 4916, 7218, 8070, 10133, 10605.

Dat de tijden staten betekenen, heeft ook als oorzaak, dat er in de geestelijke wereld niet zijn vastgestelde tijden van de dag, dus die ochtend, middag, avond en nacht, worden genoemd, noch vastgestelde tijden van het jaar, die: lente, zomer, herfst en winter worden genoemd; noch wisselingen van schaduw en licht, van warmte en koude, zoals in onze wereld.

Maar in plaats daarvan zijn daar veranderingen van staat ten aanzien van de liefde en het geloof en vandaaruit kan er niet enig begrip zijn van de tussentijden waarin onze tijden zijn onderscheiden, hoewel de tijden daar voortschrijden zoals in de natuurlijke wereld, zie ook ‘Hemelse Verborgenheden’, nrs. 1274, 1382, 3356, 4882, 6110, 7218.

En omdat de Zon van de engelenhemel, die de Heer is, bij voortduur in de opgang is, geen rondwentelingen maakt, zoals de zon van onze wereld schijnt te maken, maar er alleen veranderingen van staat bij de engelen en de geesten ontstaan volgens de opneming van het goede van de liefde en het ware van het geloof, stemmen daarom de tijden overeen met de veranderingen van staat en betekenen die ook, zie de nrs. 4901, 7381.

Dat daarom de engelen en de geesten denken zonder de idee van tijd, wat de mens niet kan, zie nr. 3404.

572. Opdat zij het derde deel van de mensen zouden doden; dat dit betekent om zich te beroven van alle verstand van het ware en vandaar van het geestelijk leven, staat vast uit de betekenis van doden, namelijk van het geestelijk leven beroven, zie nr. 547; en uit de betekenis van de mensen, te weten het verstand van het ware, waarover ook de nrs. 546, 547. Dat het derde deel, wanneer het waarheden betreft, alles is, zie nr. 506; hier dus wordt met doden het derde deel van de mensen aangeduid, het beroven van alle verstand van het ware; dat het is zichzelf beroven, is omdat degenen die zinlijk zijn geworden door de boosheden van het leven en de valsheden van de leer door redeneringen vanuit begoochelingen, zichzelf beroven van het verstand van het ware, maar niet bij anderen, dan alleen diegenen die ook zinlijk zijn.

Dat zij zich vandaar van het geestelijk leven beroven, is omdat de mens het geestelijk leven heeft door het verstand, voor zoveel immers het verstand door waarheden wordt geopend en zich laat verlichten, voor evenzoveel wordt de mens geestelijk.

Het verstand echter wordt geopend door waarheden vanuit het goede, maar niet door waarheden zonder het goede, want voor zoveel de mens in het goede van de liefde en van de naastenliefde leeft, voor evenzoveel denkt hij de ware dingen; het ware immers is de vorm van het goede en al het goede bij de mens is van zijn wil men al het ware is van zijn verstand en daarom vertoont het goede van de wil zijn vorm in het verstand; de vorm zelf is het denken vanuit het verstand dat vanuit de wil is.

573. En het getal van de heirlegers van de ruitery twee myriaden van myriaden; dat dit betekent de ontelbare valsheden van het boze, waaruit en ten gunste waarvan de redeneringen zijn, die samenspannen tegen de waarheden van het goede, staat vast uit de betekenis van de heirlegers, namelijk de valsheden van het boze, waarover hierna.

Uit de betekenis van de ruitery, te weten de redeneringen daaruit, met de paarden immers wordt het verstand van het ware aangeduid en in de tegengestelde zin het verdraaide en verloren gegane verstand, zie de nrs. 355, 364, 372, 373, 381, 382.

Vandaar worden met de ruitery in deze zin de redeneringen vanuit valsheden aangeduid, want de redeneringen vanuit valsheden zijn van het verdraaide en verloren gegane verstand.

De waarheden immers maken het verstand, de valsheden vernietigen dit; en uit de betekenis van twee myriaden van myriaden, te weten ontelbare dingen die samenspannen tegen de waarheden van het goede.

Dat myriaden ontelbare dingen betekenen en daarvan wordt gesproken met betrekking tot waarheden, zie nr. 336 en omdat gezegd wordt myriaden van myriaden, worden ontelbare dingen aangeduid, die zijn verbonden en samenspannen, want twee betekent de verbinding, de instemming en de samenspanning, zie de nrs. 283, 384.

Dat het is tegen de waarheden van het goede, is omdat in wat volgt wordt gehandeld over de vernietiging van het ware door het heirleger van die ruitery.

Hieruit kan vaststaan dat met, ‘het getal van de heirlegers twee myriaden van myriaden’ worden aangeduid ontelbare valsheden van het boze, waaruit en ten gunste waarvan de redeneringen zijn die samenspannen tegen de waarheden van het goede.

In het Woord wordt meermalen gezegd heirleger en eveneens wordt de Heer genoemd Jehovah der heirlegers of Zebaoth en met het heirleger daar worden aangeduid de waarheden vanuit het goede, die strijden tegen de valsheden vanuit het boze en in de tegengestelde zin de valsheden vanuit het boze die strijden tegen de waarheden vanuit het goede.

Dat met het heirleger zulke dingen in het Woord worden aangeduid, is omdat met de oorlogen in het Woord, zowel in het historische als het profetische, in de innerlijke zin, geestelijke oorlogen worden aangeduid, die plaatsvinden tegen de hel en tegen de duivelse bende daar en deze oorlogen hebben betrekking op het ware en het goede tegen de valse en de boze dingen.

Vandaar is het dat de heirlegers alle waarheden vanuit het goede betekenen en in de tegengestelde zin alle valsheden vanuit het boze; dat zij alle ware dingen vanuit het goede

betekenen, kan hieruit vaststaan dat de zon, de maan, de sterren en eveneens de engelen, de heirlegers van Jehovah worden genoemd.

De oorzaak hiervan is dat die dingen alle waarheden vanuit het goede in de samenvatting betekenen en dat de zonen Israëls, omdat met hen de waarheden en de goedheden van de Kerk worden aangeduid, heirlegers worden genoemd en omdat alle ware en goede dingen uit de Heer zijn en Hij zelf alleen strijdt voor allen in de hemel en voor allen in de Kerk, tegen de valsheden en de boosheden die uit de hel zijn, wordt daarom Hijzelf genoemd Jehovah Zebaoth, dat wil zeggen, van de heirlegers.

Dat de zon, de maan, de sterren, het heirleger worden genoemd, staat vast uit de volgende plaatsen:

Bij Mozes: ‘Volbracht zijn de hemelen en de aarde en al hun heir’, (Genesis 2:1).

Bij David: ‘Door het Woord van Jehovah zijn de hemelen gemaakt en door de Geest van Zijn mond al hun heir’, (Psalm 33:6).

Bij dezelfde: ‘Looft Jehovah, al Zijn engelen, looft Hem, al Zijn heirscharen, looft Hem, zon en maan, looft Hem, alle gij sterren des licht’, (Psalm 148:2,3).

Bij Jesaja: ‘Al het heir der hemelen zal uitteren en de hemelen zullen worden toegerold zoals een boekrol en al hun heir zal afvallen, zoals een blad afvalt van de wijnstok en zoals het afvallende van de vijgenboom’, (Jesaja 34:4).

Bij dezelfde: ‘Ik, Ik heb de aarde gemaakt en de mens heb Ik daarop geschapen; Mijn handen hebben de hemelen uitgebreid en al hun heir heb Ik geboden’, (Jesaja 45:12).

Bij dezelfde: ‘Heft in de hoogte uw ogen op en ziet Wie deze dingen heeft geschapen, Die uitleidt in getal hun heir, allen bij name noemt’, (Jesaja 40:26).

Bij Jeremia: ‘Zoals niet wordt geteld het heir der hemelen en niet wordt gemeten het zand van de zee’, (Jeremia 33:22).

Op deze plaatsen worden: zon, maan en sterren het heir genoemd, omdat met de zon het goede van de liefde wordt aangeduid, met de maan het ware vanuit het goede en met de sterren worden de erkenningen van het ware en het goede aangeduid, dus worden daarmee de goedheden en waarheden in de gehele samenvatting aangeduid en deze worden het heirleger genoemd, omdat zij weerstand bieden aan de boosheden en de valsheden en die voortdurend overwinnen zoals vijanden.

Bij Daniël: ‘De ene hoorn van de geitenbok groeide tot aan het heir der hemelen en wierp neer ter aarde van het heir en van de sterren en hij vertrad ze; ja, tot aan de Vorst des heirs verhief hij zich en van Deze werd weggenomen het gedurig offer en voortgeworpen het habitakel van Zijn heiligdom.

En het heir werd overgegeven over het gedurig offer tot verzaking, omdat hij de waarheid ter aarde neerwierp.

Een heilige zei: Tot hoelang dit gezicht, het gedurig offer en de verwoestende verzaking, dat en het heilige en het heir der vertreding zal worden gegeven; en hij zei: tot aan de avond, de morgen’, (Daniël 8:10-14).

Wat met de geitenbok daar wordt aangeduid, met zijn hoornen, en deze hoorn die groeide tot aan het heir der hemelen, zie eerder de nrs. 316, 336, 535, namelijk dat onder het heir der hemelen van waaruit hij ter aarde neerwierp de ware en goede dingen van de hemel worden verstaan, want er wordt gehandeld over de laatste staat van de Kerk, wanneer aan de waarheden en de goedheden van de hemel hoegenaamd geen gewicht wordt gehecht en zij verworpen worden, wat daarmee wordt aangeduid dat hij ze vertrad; en daarom volgt ook dat hij de waarheid ter aarde neerwierp.

Onder de Vorst des heirs wordt de Heer verstaan, Die ook Jehovah God Zebaoth of van de heirlegers wordt genoemd.

Dat alle eredienst vanuit het goede van de liefde en de ware dingen van het geloof zal vergaan, wordt daarmee aangeduid, dat van Deze werd weggenomen het gedurig offer en voortgeworpen het habitakel van Zijn heiligdom.

Dat dit zal zijn aan het einde van de Kerk, wanneer de Heer in de wereld zal komen, wordt aangeduid met: Tot aan de avond, de morgen; met de avond wordt aangeduid de laatste tijd van de oude Kerk en met de morgen de eerste tijd van de nieuwe Kerk.

Dat de engelen een heir worden genoemd, staat vast uit deze plaatsen, bij Joël: ‘Jehovah bracht Zijn stem voort voor Zijn heir, want zeer groot is Zijn kamp’, (Joël 2:11).

Bij Zacharia: ‘Ik zal een kamp stellen voor Mijn huis, van het heirleger, ter wille van de heengaande en de wederkerende, opdat niet langer over hen door zal gaan de drijver’ (Zacharia 9:8).

Bij David: ‘Zegent Jehovah, al Zijn heirscharen, Zijn dienaars doende Zijn wil’, (Psalm 103:21).

In het eerste boek der Koningen: ‘Micha de profeet zei tot de koning: Ik zag Jehovah zittende op Zijn troon en het algehele heir der hemelen staande naast Hem; aan Zijn rechterhand en aan Zijn linkerhand; en deze zei anders en geen anders’, (1 Koningen 22:19,20).

In de Openbaring: ‘Zijn heirlegers in de hemel volgden Hem op witte paarden, bekleed met wit en rein fijn lijnwaad’, (Openbaring 19:14) en elders: ‘Ik zag het beest en de koningen van de aarde en hun heirlegers vergaderd om krijg te voeren met Hem De op het witte paard zat en met Zijn heirleger’, (Openbaring 19:19).

Dat de vergaderde engelen of de gezelschappen van hen een heirleger worden genoemd, is omdat met de engelen eender als met het heirleger de Goddelijke waarheden en goedheden worden aangeduid, aangezien zij de opnemenden ervan zijn uit de Heer, zie hierover de nrs. 130, 200, 302.

Vandaar ook is het dat de zonen Israëls, omdat met hen de ware en goede dingen van de Kerk worden aangeduid, heirlegers worden genoemd, zoals in de volgende plaatsen, bij Mozes: ‘Jehovah zei: Leidt de zonen Israëls uit het land van Egypte uit naar hun heirlegers’, (Exodus 6:26).

Bij dezelfde: ‘Uitleiden zal Ik Mijn heirleger, Mijn volk, de zonen Israëls, uit het land van Egypte, door grote gerichten’, (Exodus 7:4; 12:17).

Bij dezelfde: ‘Het geschiedde op deze zelfde dag dat alle heirlegers van Jehovah uit het land van Egypte uitgingen’, (Exodus 12:41).

Bij dezelfde: ‘Gij zult optellen allen ten heire uitgaande’, (Numeri 1:3) e.v.; dat zij het kamp zouden meten rondom de tent der samenkomst en eveneens voorttrekken naar hun heiren’, (Numeri 2:3,9,24).

Bij dezelfde: ‘Dat zij de Levieten zouden nemen om de krijgsdienst te vervullen, om het werk te doen in de tent der samenkomst’, (Numeri 4:3,23,30,39).

Dat de zonen Israëls de heirlegers van Jehovah worden genoemd, was omdat zij de Kerk uitbeeldden en alle ware en goede dingen ervan betekenden, zie ‘Hemelse Verborgenheden’, nrs. 5414, 5801, 5803, 5806, 5812, 5817, 5819, 5826, 5833, 5879, 5951, 6637, 6862, 6868, 7035, 7062, 7198, 7201, 7215, 7223, 7957, 8234, 8805, 9340.

Dat zij heirlegers in het meervoud worden genoemd, is omdat vanuit elke stam een heirleger werd genoemd, zoals kan vaststaan bij Mozes, toen hem bevolen werd allen te tellen naar hun heirlegers; dat zij geteld werden naar de stammen, (Numeri 1:3) e.v.; eender werd, toen het kamp werd gemeten rondom de tent der samenkomst, gezegd: naar hun heirlegers, (Numeri 2:3,9) e.v.

Dat de stammen heirlegers werden genoemd, is omdat de twaalf stammen tezamen genomen alle waarheden en goedheden van de Kerk hebben uitgebeeld en iedere stam enig wezenlijk universele ervan, zie ook eerder nr. 431.

Hieruit kan vaststaan, dat de ware en de goede dingen van de hemel en van de Kerk worden verstaan onder heirleger in het Woord en hieruit blijkt duidelijk, vanwaar het is, dat Jehovah in het Woord wordt genoemd Jehovah Zebaoth en Jehovah God Zebaoth, dat wil zeggen: van de heirlegers, zoals bij (Jesaja 1:9,24; 2:12; 3:1,15; 5:7,9,16,24; 6:3,5; 8:13,18; 14:22-24;

17:3; 25:6; 28:5,22,29; 29:6; 31:4,5; 37:16; Jeremia 5:14; 38:17; 44:7; Amos 5:16; Haggai 1:9,14; 2:4,8,23; Zacharia 1:3; Maleachi 2:12) en meermalen elders.

Hieruit nu blijkt dat met de heirlegers de waarheden en de goedheden van de hemel en van de Kerk in de gehele samenvatting werden aangeduid; en omdat de meeste dingen in het Woord ook een tegengestelde zin hebben, hebben dus eveneens de heirlegers die, in welke zin zij betekenen de valse en de boze dingen in de gehele samenvatting, zoals in de volgende plaatsen, bij Jeremia: ‘Op de daken van de huizen hebben zij gerookt aan al het heir van de hemelen en drankoffers geplengd aan andere goden’, (Jeremia 9:13); bij Zefanja: ‘Zij aanbidden op de daken het heir van de hemelen’, (Zefanja 1:5).

Bij Mozes: ‘Dat gij u niet inkromt en dient de zon, de maan, de sterren en al het heir van de hemelen’, (Deuteronomium 4:19; 17:3).

Bij Jeremia: ‘Zij zullen uitspreiden de uit de graven uitgehaalde beenderen voor de zon, de maan en al het heir van de hemelen, die zij hebben liefgehad en die zij hebben gediend’, (Jeremia 8:2).

Onder het heir van de hemelen worden hier verstaan: de zon, de maan en de sterren, omdat daarmee alle goedheden en waarheden in de samenvatting worden aangeduid; hier echter alle boosheden en valsheden in de samenvatting; want met de zon in de tegengestelde zin, zoals hier, wordt aangeduid al het boze dat opwelt vanuit de eigenliefde, met de maan het valse van het geloof en met de sterren de valsheden in het algemeen.

Dat met de zon, de maan en de sterren in de natuurlijke wereld, wanneer zulke dingen worden aanbeden in plaats van de Zon en de Maan van de engelenhemel, de afgrijpselijke boosheden en valsheden worden aangeduid, zie het werk ‘Hemel en Hel’, nrs. 122,123 en eerder hier de nrs. 401, 402, 525.

En omdat de waarheden vanuit het goede strijden tegen de valsheden vanuit het boze en omgekeerd de valsheden vanuit het boze strijden tegen de waarheden vanuit het goede, worden zij daarom heirlegers genoemd; het is immers een aanhoudende strijd, want de boze en de valse dingen wasemen aanhoudend uit van de hellen en pogen de waarheden van het goede te vernietigen die in de hemel en vanuit de hemel zijn en aanhoudend weerstand bieden.

Er is immers overal in de geestelijke wereld een evenwicht tussen de hemel en de hel en waar een evenwicht is, daar ageren aanhoudend de beide krachten tegen elkaar; de ene ageert en de andere reageert en de aanhoudende actie en reactie is een voortdurende strijd; maar uit de Heer wordt in het evenwicht voorzien, waarover men zie het werk ‘Hemel en Hel’, nrs. 589 tot 596; 597 tot 603; en omdat er aanhoudend zo’n strijd is tussen de hemel en de hel, worden daarom evenals alle dingen van de hemel een heirleger genoemd, dus eveneens alle dingen van de hel.

Alle dingen van de hemel hebben betrekking op de goedheden en de waarheden en alle dingen van de hel op de boosheden en de valsheden.

Vandaar nu is het, dat de heirlegers de valse dingen van het boze betekenen in de volgende plaatsen, bij Jesaja: ‘De toorn van Jehovah tegen alle natiën en de ontsteking tegen al hun heir; Hij heeft hen verwenst, Hij heeft hen overgegeven ter slachting’, (Jesaja 34:2).

Met de natiën worden de boosheden aangeduid en met het heir de valsheden vanuit het boze; de totale vernietiging ervan wordt daarmee aangeduid dat Hij hen heeft verwenst en ter slachting overgegeven.

Bij dezelfde: ‘Een stem van de menigte in de bergen, de gedaante van een groot volk, een stem van gedruis van de koninkrijken van de vergaderde natiën; Jehovah Zebaoth leidt het heir’, (Jesaja 13:4).

De stem van de menigte in de bergen, betekent de valsheden vanuit de boosheden: de menigte de valsheden en de bergen de boosheden; de gedaante van een groot volk, betekent de schijn alsof van het ware vanuit het goede: de gedaante de schijn, het volk degenen die in waarheden zijn, dus de waarheden en van groot wordt gesproken met betrekking tot het goede.

De stem van gedruis van de koninkrijken van de vergaderde natiën betekent de tweedracht van de Kerk, dat is opgekomen vanuit de boosheden en de valsheden daaruit.

De stem van gedruis betekent tweedracht, de koninkrijken betekenen de Kerken ten aanzien van de waarheden en ten aanzien van de valsheden en de vergaderde natiën ten aanzien van de boosheden en de valsheden daaruit, die samenspannen tegen de waarheden en goedheden van de Kerk.

Jehovah Zebaoth leidt het heir, betekent dat de Heer dat doet; dit wordt toegeschreven aan de Heer, zoals blijkt uit het volgende 5de vers daar, waar gezegd wordt: Jehovah komt met de vaten van Zijn toorn om het gehele land te verderven; dit wordt aan de Heer toegeschreven, zoals het boze, de straf van het boze en de vernietiging van de Kerk elders, de oorzaak hiervan is dat het zo schijnt; de letterlijke zin van het Woord is immers volgens de schijn; maar daaronder wordt in de geestelijke zin verstaan, dat de mens van de Kerk dit zelf doet.

Bij Jeremia: ‘Verschoont de jongelingen niet, geeft aan de vervloeking over het algehele heir van haar’, (Jeremia 51:3).

Deze dingen ten aanzien van Babel; en met ‘verschoont de jongelingen niet’, wordt aangeduid de vernietiging van de valsheden van de bevestigers; met ‘geeft aan de vervloeking over het algehele heir van haar’, wordt aangeduid de totale vernietiging van de valsheden vanuit de boosheden die zij heeft, dus de vernietiging van Babel.

De valsheden vanuit het boze worden ook aangeduid met het heir van de Chaldeeën en met het heir van farao, (Jeremia 37:7,10,11 e.v.

Bij Mozes: ‘De wateren keerden weder en bedekten de wagens en de ruiters met het algehele heir van farao’, (Exodus 14:28; 15:4), zie ook de ontvouwing in nr. 355 en in ‘Hemelse Verborgenheden’, nrs. 8230, 8275.

Bij Daniël: ‘De koning van het noorden zal wederkeren en hij zal stellen een grotere menigte dan de vorige en aan het einde van de tijden van de jaren zal hij komen met een groot heirleger en met grote schatten; hij zal zijn krachten en zijn hart opwekken tegen de koning van het zuiden met een groot heirleger en de koning van het zuiden zal zich mengen in de oorlog met een groot en zeer machtig heirleger, maar hij zal niet standhouden’, (Daniël 11:13,25).

In dit hoofdstuk wordt gehandeld over de oorlog tussen de koning van het noorden en de koning van het zuiden; en onder de koning van het noorden worden verstaan degenen binnen de Kerk die in valsheden van het boze zijn en onder de koning van het zuiden zij die in waarheden van het goede zijn.

De botsing en de strijd aan het einde van de Kerk wordt met de oorlog van hen in de geestelijke zin beschreven en daarom worden onder het heirleger van de koning van het noorden de valsheden van elk geslacht verstaan en onder het heirleger van de koning van het zuiden de waarheden van elk geslacht.

Bij Lukas: ‘Wanneer gij Jeruzalem van heirlegers omgeven zult hebben gezien, zo weet dat haar verwoesting nabij is’, (Lukas 21:20).

In dat hoofdstuk spreekt de Heer over de voleinding der eeuw, waarmee de laatste tijd van de Kerk wordt aangeduid; onder Jeruzalem wordt de Kerk verstaan ten aanzien van de leer en onder haar omgeven van de heirlegers, de leer door valsheden in beslag genomen; dat dan haar vernietiging daar is en vlak daarna het Laatste Gericht, wordt daarmee aangeduid, dat dan haar verwoesting nabij is.

Men gelooft dat deze dingen zijn gezegd ten aanzien van de vernietiging van Jeruzalem door de Romeinen, maar uit de afzonderlijke dingen in dat hoofdstuk blijkt, dat over de vernietiging van de Kerk aan haar einde wordt gehandeld, zoals eveneens bij (Mattheüs 24); al deze dingen zijn in ‘Hemelse Verborgenheden’ ontvouwd; toch neemt dat niet weg, dat onder die woorden in de letterlijke zin de vernietiging van Jeruzalem wordt verstaan, maar die vernietiging beeldde uit en duidde vandaar aan de vernietiging van de Kerk aan haar einde; de afzonderlijke dingen in dat hoofdstuk, beschouwd in de geestelijke zin, bevestigen dit.

Bij David: ‘God heeft ons verlaten en te schande gemaakt en Hij is niet uitgegaan in onze heirlegers; Hij heeft ons doen terugkeren achterwaarts van de vijand’, (Psalm 44:10,11).

Dat God niet is uitgegaan in onze heirlegers, betekent dat Hij hen niet heeft beschermd, omdat zij in de valse dingen van het boze waren geweest; de heirlegers immers zijn de valsheden van het boze en daarom wordt ook gezegd dat Hij hen heeft verlaten en te schande gemaakt en dat Hij hen heeft doen terugkeren van de vijand; de vijand is het boze dat uit de hel is.

Bij Joël: ‘Ik zal ulieden vergelden de jaren die heeft verteerd de sprinkhaan, de kever en de krekel en de rups, Mijn groot heirleger dat Ik onder u heb gezonden’, (Joël 2:25).

Dat de valse en de boze dingen van elk geslacht worden aangeduid met het heirleger, blijkt duidelijk, aangezien met die schadelijke diertjes: de sprinkhaan, de kever, de krekel en de rups worden aangeduid de valsheden en de boosheden die de waarheden en de goedheden van de Kerk verwoesten en verteren, zie nr. 543, waar deze tekst is ontvouwd en getoond dat de sprinkhaan en de krekel de valse en de boze dingen in de zinlijke mens betekenen.

Hieruit nu blijkt, wat met het heirleger in het Woord in de ene en de andere zin wordt aangeduid.

Eendere dingen worden met het heirleger aangeduid in de historische teksten in het Woord, want daarin is een geestelijke zin evenzeer als in de profetische teksten, maar deze blinkt minder op, omdat het gemoed dat in de historische teksten wordt vastgehouden, bezwaarlijk kan worden opgeheven uit de wereldse dingen daar en de geestelijke dingen zien die daarin verborgen zijn.

574. En ik hoorde hun getal; dat dit betekent het hoedanige doorvat, staat vast uit de betekenis van horen, namelijk doorvatten, zoals eerder in de nrs. 14, 529 en uit de betekenis van het getal, namelijk de hoedanigheid van de zaak waarover wordt gehandeld, zie nr. 429; hier de hoedanigheid van de valsheden van het boze, dat samenspannt tegen de waarheden van het goede, van waaruit en ten gunste waarvan de redeneringen van de zinlijke mens zijn, die worden aangeduid met het getal van de heirlegers van de ruitery, waarover eerder.

Maar de hoedanigheid ervan wordt verder beschreven in het nu volgende vers, namelijk met deze woorden: En aldus zag ik paarden in het visioen en die daarop zaten, hebbende vurige en hemelsblauwe en zwavelige borstharnassen en de hoofden van de paarden waren zoals hoofden van leeuwen en van hun monden ging uit vuur en rook en zwavel; in deze woorden ligt de hoedanigheid vervat dat met het getal hier wordt aangeduid.

Het kan schijnen, alsof iets van een getal hier onder het getal wordt verstaan, maar in de geestelijke wereld bestaan geen getallen, omdat daar ruimten en tijden niet worden gemeten en bepaald door getallen zoals in de natuurlijke wereld; daarom worden met alle getallen in het Woord dingen aangeduid en met het getal zelf wordt de hoedanigheid van de zaak aangeduid, zie de nrs. 203, 336, 429, 430, en in het werk ‘Hemel en Hel’, nr. 263.

575. En aldus zag ik de paarden in het visioen en die daarop zaten; dat dit betekent de vervalsingen van het Woord door de redeneringen vanuit begoochelingen, staat vast uit de betekenis van de paarden, te weten het verstand van het Woord, waarover eerder de nrs. 355, 364, 372, 373, 381, 382; hier de vervalsingen ervan, omdat gezegd wordt dat hij de paarden zag in het visioen, waarover hierna; en uit de betekenis van hen die daarop zaten, namelijk degenen die inzichtsvol ten aanzien van van het Woord, waarover ook in de eerder aangehaalde plaatsen.

Hier echter de redeneringen over de zin van het Woord vanuit de begoochelingen, aangezien gehandeld wordt over de zinlijke mens en diens redeneringen vanuit begoochelingen, zie nr. 569 en omdat gezegd wordt dat hij ze zag in een visioen en niet als eerder in de geest, betekent hier vanuit begoochelingen; zien in het visioen, betekent hier vanuit begoochelingen. Visioenen immers, die en vanuit welke de mens of de geest van de mens ziet, zijn van tweeërlei geslacht: er zijn werkelijke visioenen en er zijn niet werkelijke visioenen; de

werkelijke visioenen zijn die van zulke dingen die werkelijk verschijnen in de geestelijke wereld en geheel en al overeenstemmen met het denken en de aandoeningen van de engelen; vandaar zijn dit werkelijke overeenstemmingen.

Zulke visioenen hadden de profeten die de waarheden profeteerden en eveneens zijn het zulke visioenen die aan Johannes verschenen, die overal in de Openbaring worden beschreven.

De niet-werkelijke visioenen zijn die welke in de uiterlijke vorm eender aan de werkelijke verschijnen, maar niet in de innerlijke; zij worden voortgebracht uit de geesten door fantasieën; zulke visioenen hadden de profeten die ijdele dingen of leugens profeteerden; al deze visioenen zijn, omdat die niet werkelijk zijn, begoochelingen en daarom betekenen zij ook begoochelingen.

Omdat de paarden en zij die daarop zaten aan Johannes in zo'n visioen verschenen, worden daarom daarmee de redeneringen vanuit begoochelingen aangeduid en dus de vervalsingen van het Woord daarmee.

Aangezien de profeten door wie het Woord is geschreven, werkelijke visioenen hadden en de overigen, die ook profeten worden genoemd, niet-werkelijke visioenen hadden en de visioenen van dezen ijdel waren en eveneens leugens worden genoemd, zo is het van belang om te weten hoedanig visioenen zijn; namelijk alle dingen die in de geestelijke wereld verschijnen, zijn overeenstemmingen; zij stemmen immers overeen met de innerlijke dingen van de engelen, die van hun gemoed zijn of die van hun aandoening en daaruit van hun denken zijn; daarom betekenen zij ook zulke dingen.

Het geestelijke immers, dat van de aandoening en daaruit van het denken van de engelen is, trekt vormen aan zodanig als die verschijnen in de natuurlijke wereld in het drievoudige rijk ervan: het dierenrijk, het plantenrijk en het delfstoffenrijk of mineralenrijk; al deze vormen zijn overeenstemmingen, zodanig als die door de profeten werden gezien en die de dingen betekenden waarmee zij overeenstemden.

Maar in de geestelijke wereld bestaan ook schijnbaarheden die niet overeenstemmingen zijn, die worden voortgebracht uit geesten, voornamelijk boze, door fantasieën, hierdoor kunnen die geesten paleizen vertonen en huizen vol met versiering en eveneens sierlijke gewaden en over zichzelf schone aangezichten aanbrengen en nog vele andere dingen.

Maar zodra de fantasie ophoudt, verdwijnen ook al die dingen; de oorzaak hiervan is dat zij uiterlijk zijn en waarin niets innerlijks is.

Zulke visioenen betekenen, omdat die vanuit fantasieën zijn, begoochelingen, omdat zij de zinnen begoochelen en omdat zij op begoochelende wijze eendere werkelijke dingen vertonen.

Aangezien het deze dingen zijn die worden aangeduid, wordt daarom gezegd: Ik zag de paarden in het visioen.

Aangezien hier wordt gehandeld over de redeneringen vanuit begoochelingen, moet worden gezegd wat begoochelingen zijn: er bestaan begoochelingen in natuurlijke dingen, in burgerlijke dingen, in zedelijke dingen en in geestelijke en wel vele.

Maar omdat hier onder begoochelingen worden verstaan de begoochelingen in de geestelijke dingen, zo zou ik met enige voorbeelden willen toelichten, wat en hoedanig de begoochelingen in geestelijke dingen zijn.

De zinlijke mens is in begoochelingen, omdat alle ideeën van zijn denken zijn vanuit de wereld en binnentreden door de zintuigen van zijn lichaam en daarom ook denkt hij en besluit hij daaruit over geestelijke dingen; hij weet ook niet wat het geestelijke is en hij gelooft dat er niet iets boven de natuur staat en indien dat wel bestaat, dat dit natuurlijk en stoffelijk is.

Hij kan in het geheel niet vatten, dat er in de geestelijke wereld iets bestaat dat eender is aan de objecten die er zijn in de natuurlijke wereld, namelijk dat kunnen verschijnen: paradijzen, bomgaarden, bloembedden, grasvelden, paleizen, huizen; van deze dingen zeggen zij dat het fantasieën zijn, hoewel zij weten dat eendere dingen zijn gezien door de profeten toen zij in de geest waren.

De oorzaak dat zij niet geloven dat er zulke dingen bestaan in de geestelijke wereld is, dat zij menen dat alles wat zij niet met de ogen zien en met enig zintuig van het lichaam doorvatten, hoegenaamd niets is.

Wie oordeelt vanuit begoochelingen, kan in het geheel niet vatten, dat de mens na de dood in de volmaakte menselijke vorm is, noch dat de engelen in die vorm zijn; en daarom ontkennen zij dat de mensen na de dood menselijke vormen zijn; zij zeggen dat zij ademtochten zijn, zonder ogen, oren, monden, dus zonder gezicht, gehoor en spraak en als het ware fladderen in de lucht en in afwachting van de wederopstanding van het lichaam om te kunnen zien, horen en spreken.

Dat zij dit zo zeggen en geloven, is vanwege de begoochelingen van de zinnen van het lichaam; zij die redeneren en besluiten vanuit begoochelingen van de zinnen, schrijven alle dingen toe aan de natuur en bijna niets aan het Goddelijke; indien zij de schepping aan het Goddelijke toeschrijven, dan menen zij toch dat alle dingen zijn overgedragen aan de natuur en dat vanuit de natuur alle uitwerkingen vloeien die verschijnen en niets vanuit de geestelijke wereld, zoals wanneer zij bewonderenswaardige dingen zien in: zijderupsen, vlinders, bijen en de bewonderenswaardige dingen in de verwekking van alle dieren vanuit eieren en andere eender dingen die ontelbaar zijn.

Zij zijn van mening dat deze dingen de werkstukken zijn, alleen van de natuur; ook kunnen zij niet iets denken over de geestelijke wereld en haar invloeiing in de natuurlijke wereld en over het ontstaan en het blijven bestaan van zulke bewonderenswaardige dingen daaruit; terwijl toch de zaak zodanig is, dat het Goddelijke aanhoudend door de geestelijke wereld in de natuurlijke invloeit en zulke dingen voortbrengt en dat de natuur is geschapen om van dienst te zijn door de dingen te bekleden die vanuit de geestelijke wereld voortgaan en invloeien. Maar het zou al te ver voeren om alle begoochelingen in de geestelijke dingen op te sommen, die zijn bij de zinlijke mens van de Kerk; enige ervan, zie men ook opgesomd in ‘de Leer van het Nieuwe Jeruzalem’, nr. 53.

576. Hebbende vurige en hemelsblauwe en zwavelige borstharnassen; dat dit betekent, de redeneringen die strijden vanuit de begeerte van de eigenliefde en van de liefde van de wereld en vanuit de valsheden daaruit, staat vast uit de betekenis van de borstharnassen, namelijk de bewapeningen in de oorlog en in het bijzonder de bescherming tijdens gevechten, nr. 577.

Uit de betekenis van het vuur of het vurige te weten de begeerte van de eigenliefde en vandaar van al het boze, nr. 504; uit de betekenis van het hemelsblauw, namelijk de begeerte van de wereldse liefde en vandaar van al het valse, waarover hierna.

Uit de betekenis van de zwavel, namelijk de begeerte om de goede en ware dingen van de Kerk te vernietigen door de valsheden van het boze, nr. 578, hier het valse dat opgloeit vanuit die beide liefden.

Hieruit nu kan vaststaan, dat met de vurige, hemelsblauwe en zwavelige borstharnassen worden aangeduid de redeneringen die strijden vanuit de begeerten van de eigenliefde en die van de wereld en vanuit de valsheden daaruit.

Wat betreft het hemelsblauwe, dit betekent in de geestelijke zin de hemelse de liefde van het ware, maar in de tegengestelde zin de duivelse liefde van het valse en eveneens de liefde van de wereld, wat hieruit kan vaststaan, dat het van een hemelse kleur is en met die kleur wordt het ware vanuit hemelse oorsprong aangeduid, vandaar in de tegengestelde zin het valse vanuit duivelse oorsprong.

In de geestelijke wereld verschijnen de uitgezochtste kleuren, die de oorsprong ontlennen aan het goede en het ware; de kleuren immers daar zij aanpassingen van het hemelse licht, dus van het inzicht en de wijsheid die in de hemel bij de engelen zijn.

Vandaar was het, dat in de gordijnen van de tabernakel en in de klederen van Aharon het hemelsblauwe, het purper en het dubbelgedoopt scharlaken waren geweven; want door de tabernakel werd de hemel van de Heer uitgebeeld; en door de klederen van Aharon het

Goddelijk Ware van de hemel en van de Kerk en door de dingen waaruit de tabernakel was opgebouwd en waaruit de klederen van Aharon waren samengeweven, werden uitgebeeld de hemelse en de geestelijke dingen, die zijn van het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware. Dat de voorhang voor de ark was geweven uit hemelsblauw, purper, dubbelgedoopt scharlaken en fijn getweernd linnen, zie, (Exodus 26:31). Eender het deksel voor de ingang van de tent, vers 36 daar en ook het deksel van de poort van de voorhof, (Exodus 27:16). Dat de striklusjes op de openingen van het gordijn van de tent van hemelsblauw zouden zijn, (Exodus 26:4). Dat de efod zou zijn van goud, hemelsblauw, purper, dubbelgedoopt scharlaken, doorweven, (Exodus 28:6) en eveneens de borstlap van het gericht, vers 15 daar. Dat Aharon en zijn zonen, wanneer zij zouden optrekken in de woestijn, een kleed van hemelsblauw zouden leggen op de ark, op de tafel der aangezichten, op de kandelaar en de luchters; op het gouden altaar en op alle vaten van de bediening, (Numeri 4:6,7,9,11,12). De oorzaak hiervan was dat het Goddelijk Ware, dat voortgaat uit de Goddelijke Liefde, wordt aangeduid met het hemelsblauwe kleed en alle heilige dingen van de hemel en van de Kerk, die daardoor werden uitgebeeld, omvat en beschermt. Aangezien het hemelsblauwe de hemelse liefde van het ware betekende, was het daarom bevolen aan de zonen Israëls dat zij zich een franje zouden maken aan de slippen van de klederen en daarop een hemelsblauwe draad zouden zetten, opdat zij bij het zien ervan zouden gedenken aan al de geboden van Jehovah en die zouden doen, (Numeri 15:38,39). Hier staat de hemelsblauwe draad kennelijk voor het gedenken aan de geboden van Jehovah; de geboden van Jehovah zijn de waarheden zelf van de hemel en van de Kerk en diegenen alleen gedenken deze, die in de hemelse liefde van het ware zijn. Dat het hemelsblauwe de liefde van het ware betekent, kan ook hieruit vaststaan bij Ezechiël: ‘Fijn linnen in stiksel uit Egypte was uw uitbreidsel, dat het u tot een zeil ware; hemelsblauw en purper uit de eilanden van Elisa was uw deksel; uw kooplieden met volmaakheden, met pakken van hemelsblauw en gestikt werk en met schatkisten van kostbare klederen’, (Ezechiël 27:7,24). Deze dingen betreffen Tyrus, waarmee de Kerk wordt aangeduid ten aanzien van de erkenningen van het ware, dus worden daarmee aangeduid de erkenningen van het ware die van de Kerk zijn; en met de koopwaren en de koophandels ervan wordt in dit hoofdstuk beschreven de verwerving van het inzicht door die erkenningen; met het stiksel uit Egypte wordt aangeduid de wetenschap van zulke dingen die van de Kerk zijn en omdat deze in een lagere plaats zijn en dus rondom of van buiten, wordt gezegd dat dit een uitbreidsel was en tot een zeil; met hemelsblauw en purper uit de eilanden van Elisa, wordt aangeduid de geestelijke aandoening van het ware en het goede; en daarom wordt daarvan gezegd dat zij zijn tot een deksel; met het deksel wordt het ware aangeduid; met de pakken van hemelsblauw en gestikt werk worden alle geestelijke en natuurlijke waarheden aangeduid en die worden ook, tezamen met de erkenningen vanuit het Woord, verstaan onder de schatkisten van kostbare klederen. Aangezien het hemelsblauw de hemelse liefde van het ware betekent, betekent het daarom eveneens in de tegengestelde zin de duivelse liefde van het valse, in welke zin ook het hemelsblauw wordt genoemd in het Woord, zoals bij Ezechiël: ‘Twee vrouwen, dochters van één moeder; in de jeugd hoereerden zij in Egypte, Ohola, zijnde Samaria en Oholiba, zijnde Jeruzalem; en Ohola hoereerde onder Mij en zij beminde haar geliefden, de nabije Assyriërs, bekleed met hemelsblauw, overheden en aanvoerders, gewenste jongemannen zij allen, ruiters rijdende op paarden’, (Ezechiël 23:2-6). Met Samaria en Jeruzalem wordt de Kerk aangeduid, met Samaria de geestelijke Kerk en met Jeruzalem de hemelse Kerk; en deze worden Ohola en Oholiba genoemd, omdat met die

namen ‘tent’ wordt aangeduid en met de tent wordt de Kerk ten aanzien van de eredienst aangeduid.

Met de vrouwen in het Woord wordt ook de Kerk aangeduid; dat zij hoereerden in Egypte, betekent dat zij de waarheden van de Kerk hebben vervalst door wetenschappelijke dingen van de natuurlijke mens.

Dat zij de Assyriërs beminde, betekent dat zij hebben vervalst door redeneringen vanuit die wetenschappelijke dingen.

Assur en Assyrië betekenen de redeneringen en deze worden met hemelsblauw bekleed beschreven vanwege de begoochelingen en de valsheden, die in de uiterlijke vorm verschijnen als waarheden, omdat die zijn vanuit de letterlijke zin van het Woord, maar verdraaid toegepast en deze worden ook overheden, aanvoerders, gewenste jongemannen, rijdende op paarden genoemd, vanwege dezelfde schijn, want degenen die redeneren vanuit het eigen inzicht, schijnen zichzelf en aan anderen die zodanig zijn, toe alsof zij inzichtsvol en wijs waren en de dingen die zij spreken geven de schijn alsof het ware dingen van inzicht en goede dingen van wijsheid waren, terwijl het toch valsheden zijn, die zij liefhebben omdat zij vanuit het eigene zijn; de overheden en de aanvoerders zijn de voornaamste waarheden en de rijdende op paarden betekenen de inzichtsvollen.

Bij Jeremia: ‘Uitgerekt zilver wordt van Tarsis aangebracht en goud uit Ufaz, werk des werkmeesters en van de handen van de goudsmid, hemelsblauw en purper zijn hun klederen, het werk van de wijzen gans en al’, (Jeremia 10:9).

Deze woorden ten aanzien van de afgoden van het huis Israëls, waarmee de valse leerstellingen worden aangeduid, omdat die vanuit het eigen inzicht zijn en daarom worden zij genoemd: het werk des werkmeesters en van de handen van de goudsmid en het werk der wijzen gans en al en dit daarom dat zij als waarheden en goedheden aan henzelf toeschijnen. Zilver uit Tarsis en goud uit Ufaz, betekent verschijnend in de uiterlijke vorm als waar en goed, omdat het is vanuit de letterlijke zin van het Woord.

Hieruit kan vaststaan, dat het hemelsblauwe de liefde van het valse betekent, omdat het is vanuit het eigene of vanuit het eigen inzicht.

Dat het hemelsblauwe ook de liefde van de wereld betekent, is omdat de liefde van de wereld overeenstemt met de liefde van het valse, evenals de eigenliefde, die met het vuur wordt aangeduid, overeenstemt met de liefde van het boze.

Vanuit de eigenliefde immers is al het boze en vanuit de liefde van de wereld, die vanuit die oorsprong is, is al het valse; het geestelijk boze immers, dat met de liefde van de wereld wordt aangeduid, is in zijn wezen het valse, zoals het geestelijk goede in zijn wezen het ware is, zie hierover het werk ‘Hemel en Hel’, nr. 15.

577. En de hoofden van de paarden zoals hoofden van leeuwen; dat dit betekent de wetenschap en daaruit het denken, dat het ware vernietigt, staat vast uit de hoofden van de paarden, namelijk de wetenschap en daaruit het denken, waarover hierna; en uit de betekenis van de hoofden van de leeuwen, namelijk daardoor de vernietiging van het ware.

Dat de hoofden van de leeuwen de vernietiging van het ware hier betekenen, is omdat de leeuw in de hoogste zin het Goddelijk Ware ten aanzien van de macht betekent en in de tegengestelde zin het valse dat het ware vernietigt, dus de vernietiging van het ware.

Het hoofd van de leeuw betekent de krachten van het gemoed waardoor het vernietigt, dus het redetwisten vanuit valsheden.

Dat de leeuw het Goddelijk Ware ten aanzien van de macht betekent en in de tegengestelde zin het valse dat dit vernietigt, zie nr. 278.

Dat de hoofden van de paarden de wetenschap en daaruit het denken betekenen, is omdat het hoofd het inzicht betekent en het paard het verstand, maar omdat gehandeld wordt over de zinlijke mens en hier over diens redenering vanuit valsheden en de zinlijke mens die redeneert

vanuit valse dingen geen inzicht heeft, maar slechts kennis en het denken daaruit, worden daarom dezen met de hoofden van de paarden aangeduid.

Dat degenen die in valsheden zijn geen inzicht hebben, maar in de plaats ervan kennis, zie ‘de Leer van het Nieuwe Jeruzalem’, nr. 33.

Dat het hoofd het inzicht betekent, heeft als oorzaak dat het verstand en de wil van de mens in de innerlijke dingen van zijn hoofd zetelen en vandaar zijn in het voorste gedeelte van zijn hoofd, dus het aangezicht; de zinnen van: het gezicht, het gehoor, de reuk en de tast, waarin het verstand en de wil vanuit het innerlijke invloeit en die levend maakt en eveneens maakt dat zij zich in hun gewaarwordingen verheugen.

Vandaar is het dat met het hoofd in het Woord het inzicht wordt aangeduid; maar omdat alleen diegenen inzichtsvol zijn, die de invloeiing vanuit de hemel opnemen, want vanuit de hemel uit de Heer vloeit alle inzicht en wijsheid in, zo volgt dat zij die in valse dingen van het boze zijn, geen inzicht hebben; het hogere en geestelijke gemoed is bij hen immers gesloten en alleen het lagere gemoed, dat het natuurlijk gemoed wordt genoemd is geopend; dit gemoed neemt, wanneer het hogere gesloten is, niet iets van het ware en het goede op en dus ook geen inzicht vanuit de hemel, maar alleen vanuit de wereld en daarom hebben dezen in plaats van inzicht slechts kennis of wetenschap en daaruit het denken, waaruit het redeneren voortgaat en daardoor de bevestiging van het valse en het boze tegen het ware en het goede.

Dat met het hoofd in het Woord het inzicht en de wijsheid wordt aangeduid en in de tegengestelde zin de wetenschap en het verdwaasde denken, kan vaststaan uit de volgende plaatsen in het Woord, bij Ezechiël: ‘Ik gaf een spang op uw neus en oorknoppen op uw oren en een kroon der versiering op uw hoofd’, (Ezechiël 16:12).

Deze dingen zijn gezegd ten aanzien van Jeruzalem, waarmee de Kerk wordt aangeduid, daar hoedanig zij was geweest in de aanvang; met de spang op de neus wordt de doorvatting van het ware vanuit het goede aangeduid; met de oorknoppen op de oren, wordt aangeduid het luisteren en de gehoorzaamheid en met de kroon op het hoofd wordt de wijsheid aangeduid. Het inzicht immers, dat vanuit het Goddelijk Ware is, wordt de wijsheid vanuit het goede van de liefde en dit wordt aangeduid met de kroon uit goud.

In de Openbaring: ‘De vrouw was omgeven met de zon en de maan was onder haar voeten en op haar hoofd een kroon van twaalf sterren’, (Openbaring 12:1).

Dat met het hoofd waarop een kroon van twaalf sterren was, het inzicht wordt aangeduid, zal men in de ontvouwing hierna zien.

‘Dat de Joden een doornenkroon zetten op het hoofd van de Heer en dat zij Zijn hoofd sloegen’, (Mattheüs 27:29,30; Markus 15:17,19; Johannes 19:2), betekende, dat zij het Goddelijk Ware Zelf en de Goddelijke Wijsheid deze belediging aandeden; het Woord immers, dat het Goddelijk Ware is en waarin de Goddelijke Wijsheid is, hebben zij vervalst en verechtreukt, door overleveringen en door toevoegingen aan zichzelf en zo een koning willen zijn die hen over allen in het algehele aardrijk zou verheffen; en omdat het rijk van de Heer niet aards maar hemels was, hebben zij daarom alle dingen van het Woord die over Hem zijn gezegd, verdraaid en de dingen die over Hem waren voorzeggd, bespot; dit werd daarmee uitgebeeld dat zij een doornenkroon op Zijn hoofd zetten en dat zij Zijn hoofd sloegen.

Waar gehandeld wordt over het beeld van Nebukadnezar, dat in de droom werd gezien, wordt gezegd bij Daniël, ‘dat zijn hoofd was van zuiver goud, de borst en de armen van zilver, de buik en de dijnen van brons, de benen van ijzer, de voeten deels van ijzer en deels van leem’, (Daniël 2:32,33).

Door dat beeld werden de opeenvolgende staten van de Kerk uitgebeeld: door het hoofd van goud werd uitgebeeld en aangeduid de Oudste Kerk, die in de hemelse wijsheid en daaruit in het inzicht meer dan de volgende is geweest; die wijsheid en dat inzicht wordt verstaan onder het hoofd van goud; dat de overige dingen van dit beeld de staten van de volgende Kerken betekenen, zie de nrs. 176, 411.

Bij David: ‘Gij had ons in het net geleid, Gij had verdrukkingen op onze lenden gelegd; Gij had de mens in ons hoofd doen rijden’, (Psalm 66:11,12).

Met de mens in ons hoofd doen rijden, wordt aangeduid dat er geen inzicht is, zie eerder nr. 355, waar die dingen vollediger zijn ontvouwd.

Bij Mozes: ‘Deze zegeningen mogen komen voor het hoofd van Jozef en voor de kruin van de Nazireeër van zijn broeders’, (Genesis 49:26; Deuteronomium 33:13-16).

Dat de zegeningen zullen komen voor het hoofd van Jozef, betekent dat al die dingen die eerder zijn gezegd, dus de zegeningen van de hemel, zullen gebeuren voor de innerlijke dingen van diens gemoed, die zijn van het leven van diens verstand en wil, want deze zijn de innerlijke dingen van het gemoed.

Dat zij zullen komen voor de kruin van de Nazireeër van zijn broeders, betekent dat zij ook zullen plaatsvinden voor de uiterlijke dingen, die zijn voor diens natuurlijk gemoed.

Het Nazireaat immers betekent de uiterlijke dingen, die van het natuurlijk gemoed zijn, want het betekent de lokken of het hoofdhaar, maar zie deze dingen uitvoeriger ontvouwd eerder in, nr. 448 en in ‘Hemelse Verborgenheden’, nrs. 6437, 6438.

Bij dezelfde: ‘Geeft u wijze en inzichtsvolle mannen, dat ik hen stelle tot uw hoofden’, (Deuteronomium 1:13); gezegd wordt tot hoofden, omdat verstaan wordt de wijsheid en het inzicht, waarover zij meer dan de overigen beschikken en daarom wordt gezegd: Geeft u wijze en inzichtsvolle mannen.

Bij Jesaja: ‘Jehovah heeft over ulieden uitgegoten een geest der slaperigheid en Hij heeft uw ogen, de profeten, toegesloten en uw hoofden, de zienden, heeft Hij bedekt’, (Jesaja 29:10).

Met de profeten worden degenen aangeduid die de waarheden leren en de inzichtsvollen en abstract genomen de leer van het ware en het inzicht en daarom zei hij: ‘Hij heeft toegesloten de ogen, de profeten, de zienden’; de profeten worden ogen genoemd en de zienden hoofden, omdat met de ogen het verstand van het ware ten aanzien van de leer wordt aangeduid en met de zienden het inzicht, eender als met het hoofd.

Bij dezelfde: ‘Jehovah zal uit Israël afhouden het hoofd en de staart, de tak en de bieve; de oude en de geëerde zal het hoofd maken en de profeet, leraar van de leugen, de staart’, (Jesaja 9:13,14).

Bij dezelfde: ‘Egypte zal geen werk hebben dat hoofd en staart, tak en bieve zal maken’, (Jesaja 19:15).

Dat Hij uit Israël zal afhouden het hoofd en de staart en dat Egypte niet hoofd en staart zal hebben, betekent dat voor hen zal vergaan alle inzicht en wetenschap van het ware, zie ook nr. 559, waar die plaatsen uitvoeriger zijn ontvouwd.

Bij dezelfde: ‘Te dien dage zal de Heer afscheren door een gehuurd scheermes in de overgangen van de rivier door de koning van Assur, het hoofd en de haren van de voeten en ook de baard zal het verteren’, (Jesaja 7:20).

Dat hiermee wordt aangeduid, dat de redekavelingen vanuit de valsheden de mensen van de Kerk zullen beroven van alle geestelijke wijsheid en inzicht, zie eerder nr. 569, waar die dingen afzonderlijk zijn ontvouwd.

Gezegd wordt in de overgangen van de rivier, omdat met de rivier de Eufraat de redenering vanuit valsheden wordt aangeduid, hier dus het binnendringen daaruit in de waarheden van de Kerk, die door de redekavelingen vanuit valsheden worden vernietigd.

Bij Ezechiël: ‘Zoon des mensen, neem u een scherp zwaard, een scheermes des scheerders, dat gij zult laten gaan over het hoofd en over de baard; een derde deel zult gij met vuur verbranden, een derde deel zult gij slaan met het zwaard en een derde deel zult gij verstrooien in de wind’, (Ezechiël 5:1,2).

Ook hier wordt met een scheermes over het hoofd laten gaan, aangeduid: beroven van alle inzicht van het ware; de oorzaak hiervan is, dat indien er niet de laatsten van het inzicht zijn, die worden aangeduid met de haren van het hoofd, die hij zou afscheren met een scheermes dat hij zou laten gaan over het hoofd, het inzicht vergaat, want wanneer de laatsten worden

weggenomen, dan is het als wanneer aan een zuil de basis werd ontnomen of aan een huis het fundament; vandaar is het, dat het in de Joodse Kerk, die een uitbeeldende Kerk was, iets schandelijks was, om de haren van het hoofd af te scheren en kaalheid over zich te brengen, eender om de baard af te scheren en daarom verschijnen zij die zonder inzicht zijn, in de geestelijke wereld met een kaal hoofd.

Hieruit kan nu vaststaan, wat er in de volgende plaatsen wordt aangeduid met een kaal hoofd of met kaalheid.

Bij Jesaja: ‘Op alle hoofden ervan kaalheid, alle baard geschoren’, (Jesaja 15:2), namelijk dat er geen inzicht is; bij Ezechiël: ‘Op alle aangezichten schaamte en op alle hoofden kaalheid’, (Ezechiël 7:18); bij dezelfde: ‘Alle hoofd kaal geworden en alle schouder onthaard’, (Ezechiël 29:18).

Daarom was het Aharon en diens zonen ook verboden hun hoofden te scheren en de hoek van de baard, waarover het volgende bij Mozes: ‘Aharon en diens zonen zullen niet hun hoofden scheren, noch hun klederen verscheuren, opdat zij niet sterven en Jehovah vanwege dit zal toornen tegen de ganse vergadering’, (Leviticus 10:6).

Bij dezelfde: ‘De zonen van Aharon zullen geen kaalheid brengen over hun hoofd, noch de hoek van de baard afscheren’, (Leviticus 21:5).

Met de baard wordt het laatste van de redelijke mens aangeduid en daarmee dat zij de baard niet zouden afscheren, wordt aangeduid: opdat zij zich niet zouden beroven van het redelijk, daardoor dat zij zich van het laatste ervan zouden beroven; want zoals eerder is gezegd, wanneer het laatste wordt weggenomen, vergaat ook het innerlijke.

Dat daaronder wordt verstaan, ‘dat een van de vijanden gevangen vrouw, indien zij tot echtgenote zou worden verlangd, haar hoofd zou scheren en haar nagels maken’, (Deuteronomium 21:11,12), zie ook eerder nr. 555.

Omdat de schaamte werd uitgebeeld door de handen op het hoofd, wordt daarom gezegd bij Jeremia: ‘Ook van Egypte zult gij beschaamd worden, zoals gij beschaamd zijt van Assyrië, ook van haar zult gij uitgaan en uw handen op uw hoofd’, (Jeremia 2:36,37) en bij dezelfde: ‘Beschaamd zijn zij en met schande aangedaan en zij hebben het hoofd bedekt’, (Jeremia 14:3,4); en omdat dit een uitbeelding was voor de schaamte, ‘legde daarom Tamar, nadat zij verkracht was door Ammon haar broeder, de hand op het hoofd en zij ging al gaande en schreeuwende’, (2 Samuël 13:19); met de handen op het hoofd leggen, werd aangeduid dat er niet enig inzicht was.

Ook de smart over de zonde dat zij waanzinnig en dwaas gehandeld hadden, werd daardoor uitgebeeld dat zij stof strooiden op het hoofd en dat zij tot aan de aarde toe het hoofd neerstootten, waarmee ook de vervloeking werd aangeduid, zoals bij Ezechiël: ‘Zij zullen stof doen opkomen op uw hoofd, in de as zullen zij u wentelen’, (Ezechiël 27:30).

In de Klaagliederen: ‘Zij zitten op de aarde, zij zwijgen stil, de ouderen van de dochter van Zion; zij deden stof opkomen op hun hoofd, zij gordden zich met zakken, zij deden haar hoofd ter aarde neerkomen, de maagden van Jeruzalem’, (Klaagliederen 2:10).

Met het hoofd echter in de tegengestelde zin wordt de geslepenheid aangeduid die degenen hebben die in de liefde van heersen zijn; deze wordt verstaan onder het hoofd bij Mozes: ‘Het zaad van de vrouw zal het hoofd van de slang vertreden en de slang zal de hiel kwetsen’, (Genesis 3:15).

Bij David: ‘De Heer aan uw rechterhand sloeg ten dage van Zijn toorn de koningen; Hij richtte onder de natiën, Hij vervulde met hun lijken; Hij sloeg het hoofd over veel land; vanuit de stroom op de weg zal Hij drinken; deswege zal Hij het hoofd verheffen’, (Psalm 110:5-7); deze dingen zijn verder ontvouwd in nr. 518.

Bij dezelfde: ‘God zal het hoofd van de vijanden verbrijzelen, de kruin van haar voor hen die in schulden wandelen’, (Psalm 68:22).

Dat de geslepenheden waarmee zij het boze bedoelen en tegen anderen beramen, op henzelf terugkomen, wordt aangeduid met: de weg geven op hun hoofd, (Ezechiël 9:10; 11:21; 16:43; 17:19; 22:31; Joël 3:4,7).

Wat echter met ‘de zeven hoofden waarop zeven diamanten waren’, (Openbaring 12:3; 13:1,3; 17:3,7,9), wordt aangeduid, zal men hierna zien.

Bovendien worden met het hoofd, omdat dit het hoogste en het voornaamste is in de mens, ook meer dingen aangeduid, zoals de bergtop, de spits, het voornaamste, de aanvang van de weg, van de straat, van de maand en eendere dingen.

578. En van hun monden ging uit vuur en rook en zwavel; dat dit betekent de gedachten en daaruit de redeneringen die opwellen vanuit het boze en vanuit de liefde van het valse en vanuit de begeerte om de waarheden en de goedheden te vernietigen door de valse dingen van het boze, staat vast uit de betekenis van de mond, namelijk het denken en daaruit de redenering, waarover in de ontvouwing tot het volgende, 19de vers.

Uit de betekenis van het vuur, namelijk de eigenliefde en daaruit de liefde van het boze, nrs. 504, 539; uit de betekenis van de rook, namelijk het dichte valse dat opwelt vanuit de liefde van het boze, waarover eerder, nrs. 494, 539; en uit de betekenis van de zwavel, te weten de begeerte om de waarheden en de goedheden van de Kerk te vernietigen door de valsheden van het boze.

Dat deze met zwavel wordt aangeduid, kan vaststaan uit het Woord waar zij wordt vermeld, zoals bij Mozes: ‘Jehovah deed op Sodom en Gomorra regenen zwavel en vuur’, (Genesis 19:2); en bij Lukas: ‘Op de dag waarop Lot uitging van Sodom, regende het vuur en zwavel vanuit de hemel en verdoemde allen, even also zal het zijn in de dag waarop de Zoon des mensen zal onthuld worden’, (Lukas 17:29,30).

Onder hen die in Sodom en Gomorra waren, worden degenen verstaan die in de valsheden van het boze vanuit de eigenliefde waren en omdat de valsheden van het boze vanuit die liefde hen verdierven, regende het daarom zwavel en vuur: zwavel vanwege de begeerte om de Kerk te verderven door de valsheden van het boze en vuur, omdat die begeerte opwelde vanuit de eigenliefde.

Dat aldus zal geschieden wanneer de Zoon des mensen zal onthuld worden, betekent dat ook dan de valsheden van het boze vanuit de eigenliefde de Kerk zullen verderven.

Zodanige regen verschijnt ook in de geestelijke wereld, wanneer de bozen die in het valse vanuit de eigenliefde zijn, in de hel worden geworpen.

Bij Mozes: ‘Wat zullen uw zonen zeggen en de vreemde, wanneer zij zullen zien de plagen van dit land en de ziekten ervan? Zwavel, zout en verbranding het ganse land; niet zal bezaaid worden, noch zal uitspruiten, noch zal enig kruid daarin opkomen; naar de omkering van Sodom en Gomorra, Adama en Zeboïm’, (Deuteronomium 29:21,22).

Dit zijn de vervloekingen die de zonen Israëls worden aangezegd, indien zij niet de geboden en de inzettingen houden en indien zij andere goden vereren en omdat dan de Kerk wordt verwoest en vernietigd door de valsheden van het boze en door de boosheden van het valse, wordt gezegd dat dan het ganse land zal zijn zwavel, zout, verbranding.

Het land betekent de Kerk en daarmee dat niet bezaaid zal worden, niet zal uitspruiten, noch enig kruid daarin zal opkomen, wordt aangeduid dat niet langer enig ware vanuit het goede zal worden opgenomen en voortgebracht.

Bij Jesaja: ‘Bereid is van gisteren Tofet; ook is dit voor de koning bereid; in de diepte en de breedte zal hij neerdalen; zijn brandstapel, het vuur en vele houten, de adem van Jehovah zoals een rivier van zwavel, hem aanstekende’, (Jesaja 30:33).

Met Tofet [verbrandingsplaats] wordt de hel aangeduid, waar de afgrijpselijke en woeste liefde regeert om alle waarheden en goedheden van de Kerk te vernietigen, vooral waar de woeste begeerte regeert om de goede dingen van de onschuld te verderven.

Dat die afgrijselijke hel is vanuit de valsheden van het boze, wordt daarmee aangeduid, dat hij in de diepte en de breedte zal neerdalen; de koning voor wie de hel is bereid, betekent het helse valse zelf; zijn brandstapel, het vuur en de houten betekenen de boosheden van elk geslacht die van die liefde zijn en omdat die hel gloeit vanwege de begeerte om te vernietigen, wordt gezegd dat de adem van Jehovah zoals een rivier van zwavel hem aansteekt; daar immers worden zij, zodra zij de waarheden van de Kerk horen en de goede dingen ervan uit iemand gewaarworden, ontstoken zoals met woede om dat te vernietigen en uit te blussen. Bij Jesaja: ‘Dag der wraak van Jehovah, het jaar der vergeldingen voor de twistzaak van Zion en de bergstromen ervan zullen verkeerd worden in pek en het stof ervan in zwavel en het land ervan zal zijn tot brandend pek; ’s nachts en overdag zal het niet worden uitgeblust, tot in het eeuwige zal zijn rook opgaan’, (Jesaja 34:8-10).

De dag der wraak van Jehovah en het jaar der vergeldingen voor de twistzaak van Zion, betekent de Komst van de Heer en daarmee het Laatste Gericht, door Hem gehouden. Dat de bergstromen zullen worden verkeerd in pek en het stof in zwavel, betekent de hel waarin degenen zullen worden geworpen die in de valse dingen van het boze en in de boosheden van het valse zijn.

Het boze van de helse liefde en de straf ervan wordt daarmee aangeduid dat de brandende pek, ’s nachts en overdag niet zal worden uitgeblust en het afgrijselijk valse vanuit het boze daarmee dat de rook tot in het eeuwige zal opgaan.

Bij Ezechiël: ‘Ik zal rechten met Gog, door pest en bloed en Ik zal een overstromende regen en hagelstenen, vuur en zwavel doen regenen op hem’, (Ezechiël 38:22).

Onder Gog worden degenen verstaan die in het uiterlijk heilige en vrome alle eredienst stellen en niet in het innerlijke, terwijl toch de uiterlijke eredienst zodanig is als de innerlijke is; en gezegd wordt dat Jehovah over hen zal doen regenen een overstromende regen, hagelstenen, vuur en zwavel, waarmee wordt aangeduid dat de valsheden en de boosheden die alle ware en goede dingen van de Kerk vernietigen, dit zullen doen; het vuur en de zwavel zijn de boosheden van het valse en de valsheden van het boze, beide duivels.

Bij David: ‘Jehovah zal op de goddelozen regenen strikken, vuur en zwavel en een wind der stormen zal het deel van hun beker zijn’, (Psalm 11:6).

Hiermee wordt aangeduid, dat de goddelozen zullen worden vernietigd door hun eigen boosheden van het valse en door hun eigen valsheden van het boze, die alle waarheden bij hen van de Kerk vernietigen.

De strikken, het vuur en de zwavel zijn de boosheden van het valse en de valsheden van het boze; en de wind der stormen die het deel van hun beker zullen zijn, betekent de vernietiging van elk ware; dat niet verstaan wordt dat Hij zal regenen vuur en zwavel op de goddelozen, is duidelijk, want gezegd wordt ook dat er strikken zullen regenen en daarom worden met het vuur en de zwavel zulke dingen aangeduid die de ware en de goede dingen van de Kerk geheel en al vernietigen.

Eender bij Job: ‘Zwavel zal worden gestrooid op de woning van de goddeloze’, (Job 18:15).

Onder zwavel immers wordt het valse van het boze verstaan, dat alles van de Kerk bij de mens vernietigt, dus het valse vanuit het boze van de eigenliefde zodanig als diegenen hebben gehad die in Sodom en Gomorra waren, waarvan wordt gezegd dat het niet slechts de steden en de bewoners omkeerde, maar ook de vlakte en het gewas van het veld’, (Genesis 19:25); het gewas van het veld betekent het ware van de Kerk dat geboren wordt.

Eendere dingen worden met het vuur en de zwavel aangeduid in het volgende in de Openbaring: ‘Wie het beest aanbidt en zijn beeld, die zal gemarteld worden met zwavel en vuur’, (Openbaring 14:9,10).

‘Het beest en de pseudoprofeet zijn levend geworpen in de poel des vuurs, brandende met zwavel’, (Openbaring 19:20).

‘De duivel werd geworpen in de poel van vuur en zwavel, alwaar het beest en de pseudoprofeet zijn’, (Openbaring 20:10).

‘Voor de mensenmoorders, de hoereerders en de bezweerdere en de afgodendienaars en alle leugenaars zal het deel zijn in de poel brandende van vuur en zwavel’, (Openbaring 21:8).

579. Door deze drie werd gedood het derde deel der mensen, vanwege het vuur en vanwege de rook en vanwege de zwavel, uitgaande van hun monden; dat dit betekent dat al het verstand van het ware en vandaar het geestelijk leven ten gevolge daarvan werd uitgeblust, staat vast uit de betekenis van het derde deel van de mensen, namelijk alle inzicht of verstand van het ware en omdat daaruit het geestelijk leven is, behelst het daarom ook dit leven.

Uit de betekenis van gedood worden, dus uitgeblust worden, want wanneer het verstand van het ware wordt uitgeblust, wordt de mens geestelijk gedood, zie nr. 315; dat het derde deel, wanneer het de waarheden betreft, alles is, zie nr. 506 en dat de mens het verstand van het ware en de doorvatting van het goede is, nrs. 280, 546; en uit de betekenis van het vuur, de rook en de zwavel, uitgaande van hun monden, dus de gedachten en daaruit de redeneringen die opwellen vanuit de liefde van het boze en vanuit de liefde van het valse en vanuit de begeerte om de waarheden en de goedheden te vernietigen door de valse dingen van het boze, nr. 578; hieruit kan men zien, wat met die woorden wordt aangeduid.

Dit is gezegd ten aanzien van de paarden die in het visioen zijn gezien, namelijk dat van hun monden uitging, rook en zwavel en omdat met de paarden die in het visioen werden gezien de vervalsingen van het Woord door redeneringen vanuit begoochelingen worden aangeduid, zo blijkt dat met het vuur, de rook en de zwavel, dingen worden aangeduid die veroorzaken, dus de liefden van het boze en het valse en de begeerten om de ware en de goede dingen van de Kerk te vernietigen en dit vindt plaats door gedachten en redeneringen vanuit begoochelingen ten aanzien van de zin en het verstand van het Woord.

Wanneer immers de mens niet denkt dan alleen vanuit begoochelingen, dan denkt hij alleen vanuit de letterlijke zin van het Woord die op het eerste gezicht uitkomen en niet vanuit enige innerlijke letterlijke zin, vandaar vat hij dan uiterst grove en harde ideeën op ten aanzien van alle leerstellingen die vanuit het Woord zijn, zoals ten aanzien van God, dat Hij toorn, straft, in de hel werpt, verzoekt, dat het Hem berouwt en eendere dingen meer, en ook dat hij lichamen en stoffelijk denkt over de afzonderlijke dingen die hij in het Woord leest en niets geestelijk.

Vandaar is het dat hij louter zinlijk denkt en wanneer hij louter zinlijk denkt, dan denkt hij alleen vanuit de eigenliefde en de liefde van de wereld en wanneer hij daaruit denkt, denkt hij alleen vanuit het boze en het valse en daarom denkt hij, wanneer hij aan zichzelf is overgelaten en vanuit zijn geest denkt, dan vanuit de aandoening van die liefden, die hij verbindt met de dingen die in het Woord zijn en wanneer de Goddelijke dingen van het Woord met zulke ideeën worden verbonden, dan worden alle ideeën die daar zijn, verechtreukt en vervalst; want de Goddelijke dingen van het Woord kunnen nooit worden verbonden dan alleen met de hemelse liefde of met de geestelijke aandoening.

Indien zij worden verbonden met een andere liefde of met een andere aandoening, dan wordt het hogere gemoed gesloten, dat het geestelijk gemoed wordt genoemd en wordt slechts het lagere gemoed geopend, dat het natuurlijk gemoed wordt genoemd.

Ja zelfs wordt bij hen die de waarheden van het Woord verbinden met de aandoening van de eigenliefde, ook het natuurlijk gemoed gesloten en wordt alleen het laatste van dit gemoed geopend, dat het zinlijke wordt genoemd, dat het naastgelegen aan het lichaam kleef en het naastgelegen aan de wereld is; vandaar is het, dat de geest van de mens lichamen wordt en deze kan geen deelhebben met de engelen, die geestelijk zijn.

580. Want hun mogendheid was in hun mond; dat dit betekent het zinlijke denken en daaruit redeneren, dat zij voor hen zich ten eerste geldend maakten, staat vast uit de betekenis van hun mogendheid, namelijk zich geldend maken, hier ten eerste geldend en uit de betekenis van de mond, namelijk het zinlijke denken en daaruit het redeneren; met de mond immers en

met de dingen die van de mond zijn, worden de dingen aangeduid die van het verstand zijn en daaruit van het denken en van de spraak zijn; deze immers stemmen overeen met de mond; want alle organen die met één woord worden genoemd, van de mond, zoals het strottenhoofd, de luchtpijpspleet, de keel, de tong, de mond, de lippen, zijn de organen die het verstand van dienst zijn voor het uiten en het uitspreken. Vandaar is het dat met de mond het denken en daaruit het redeneren wordt aangeduid, maar omdat het denken van de mens innerlijk en uiterlijk is, namelijk: geestelijk, natuurlijk en zinlijk, wordt daarom met de mond het denken aangeduid dat de mens heeft over wie wordt gehandeld, hier het zinlijke denken, omdat gehandeld wordt over de mens die zinlijk is geworden door de valsheden van het boze; het zinlijke denken is het allerlaagste denken en dit is stoffelijk en lichamelijk; in dit denken zijn allen die in boosheden zijn ten aanzien van het leven en daaruit in valsheden ten aanzien van de leer, hoezeer zij ook voor geleerd en ontwikkeld worden gehouden en eveneens hoezeer zij ook valsheden in een fraaie reeks kunnen samenvoegen en met een zwierige en welsprekende rede opsieren.

Dat de mond vanwege de overeenstemming, dus in de geestelijke zin, het denken betekent, maar in de natuurlijke zin het uitspreken, kan uit het volgende vaststaan, bij David: ‘De mond van de gerechte overdenkt wijsheid’, (Psalm 37:30).

Met de mond daar, wordt het denken vanuit aandoening aangeduid, want daarvanuit overdenkt de mens wijsheid, maar niet vanuit de mond en de spraak ervan.

Bij Lukas: ‘Jezus zei: Ik, Ik zal u mond en wijsheid geven, welke zij niet zullen kunnen tegenspreken’, (Lukas 21:15).

De mond daar staat voor het spreken vanuit het verstand, dus voor het denken van waaruit de mens spreekt.

Bij Mattheüs: Niet wat in de mond ingaat maakt de mens onrein, maar wat de mond uitgaat, dit maakt de mens onrein; wat de mond ingaat, gaat heen in de buik en wordt in de heimelijkheid uitgeworpen; de dingen echter die de mond uitgaan, gaan van het hart uit en van het hart gaan uit boze gedachten, doodslagen, echtbreuken, beledigingen, diefstallen, valse getuigenissen, lasteringen’, (Mattheüs 15:11,17-19).

Onder de dingen die de mond ingaan, worden in de letterlijke zin spijzen van elk geslacht verstaan, die na het gebruik in het lichaam door de buik heengaan in de heimelijkheid; maar in de geestelijke zin worden met de dingen die de mond ingaan aangeduid alle dingen die vanuit het geheugen en eveneens vanuit de wereld binnengaan in het denken; deze stemmen ook overeen met de spijzen en de dingen die het denken binnengaan en niet tevens de wil, maken de mens niet onrein, want het geheugen en het denken daaruit zijn voor de mens alleen zoals een ingang tot hem, aangezien de wil de mens zelf is.

De dingen die slechts het denken binnengaan en niet verder, worden als het ware door de buik heen in de heimelijkheid uitgeworpen; de buik betekent vanwege de overeenstemming

De wereld der geesten, waarvandaan het denken bij de mens invloeit; en de heimelijkheid betekent de hel.

Men moet weten dat de mens niet kan worden gezuiverd van de boosheden en van de valsheden daaruit, indien de onreinheden die in hem zijn, opduiken tot in het denken en daar worden gezien, erkend, afgezonderd en verworpen.

Hieruit blijkt, dat met, dat wat de mond ingaat in de geestelijke zin wordt aangeduid wat binnengaat in het denken vanuit het geheugen en vanuit de wereld; daarentegen wordt met dat wat uit de mond uitgaat, in de geestelijke zin aangeduid het denken vanuit de wil of vanuit de liefde; met het hart immers, waaruit het uitgaat in de mond en vanuit de mond, wordt de wil en de liefde van de mens aangeduid en omdat de liefde en de wil de gehele mens maken, de mens is immers zodanig als zijn liefde is, maken vandaar de dingen die daaruit in de mond en vanuit de mond uitgaan, de mens onrein; en dat die de boosheden van elk geslacht zijn, staat vast uit de opgesomde dingen daar, zo wordt dit woord van de Heer in de hemelen verstaan. Dat het hart de wil en de liefde betekent, zie eerder nr. 167.

Bij Jesaja: ‘Er vloog tot mij een van de serafim, in wiens hand een gloeiende kool was, vanuit het altaar en hij raakte mijn mond aan en hij zei: Zie, deze heeft uw lippen aangeraakt; derhalve is uw ongerechtigheid geweken en is uw zonde verzoend’, (Jesaja 6:6,7).

Dat een van de serafim met een gloeiende kool vanuit het altaar de mond en de lippen van de profeet aanraakte, betekent diens innerlijke zuivering, namelijk die van het verstand en van zijn wil en vandaar de inwijding in het ambt van leren; met de gloeiende kool vanuit het altaar wordt de Goddelijke Liefde aangeduid, waaruit alle zuivering is en met de mond en de lippen wordt het denken en de aandoening aangeduid, of wat hetzelfde is, het verstand en de wil en wanneer deze gezuiverd zijn, wordt de mens verwijderd van de ongerechtigheid en de zonde en daarom wordt gezegd: Derhalve is uw ongerechtigheid geweken en is uw zonde verzoend. Dat de ongerechtigheid niet wijkt door een aan de mond en aan de lippen gebrachte gloeiende kool, kan voor eenieder vaststaan.

Dat de dingen die van de mond zijn, overeenstemmen met de verstandelijke dingen, omdat van daaruit de stem en de spraak voortgaat, zie ‘Hemelse Verborgenheden’ nrs. 8068, 9384. Dat vanuit de mond en vanuit het hart is vanuit het verstand en de wil, zie de nrs. 3313, 8068.

581. Want hun staarten waren eender aan de slangen, hebbende hoofden; dat dit betekent dat zij vanuit de zinlijk wetenschappelijke dingen, die begoochelingen zijn, geslepen redeneren, staat vast uit de betekenis van de staarten, hier van de paarden, te weten de wetenschappelijke dingen, die de zinlijke dingen worden genoemd, omdat die de laatsten van het verstand zijn, zie nr. 559.

Uit de betekenis van de slangen, namelijk de geslepenheden van de zinlijke mens, waarover hierna; en uit de betekenis van hoofden hebben, namelijk redeneren door die wetenschappelijke dingen, want met het hoofd wordt het inzicht aangeduid, vandaar met een hoofd hebben inzichtsvol zijn.

Dat het is redeneren door die wetenschappelijke dingen, is omdat met het hoofd, wanneer het de zinlijke mens betreft, de wetenschap wordt aangeduid en vandaar het dwaze denken, zie nr. 577; en dus ook de redenering door de zinlijke wetenschappelijke dingen, hieruit nu kan vaststaan, dat met de staarten van de paarden eender aan de slangen, hebbende hoofden, wordt aangeduid dat zij vanuit de zinlijke wetenschappelijke dingen, die begoochelingen zijn, geslepen redeneren.

Gezegd wordt dat het begoochelingen zijn, omdat de zinlijk wetenschappelijke dingen begoochelingen worden, wanneer de mens daaruit redeneert over geestelijke dingen, zoals bijvoorbeeld, dat waardigheden en welgesteldheden werkelijke zegeningen zijn, dat het de heerlijkheid is zodanig als de rijksgroten in de wereld hebben, waarin de hemelse gezegendheid bestaat en dat de Heer de aanbidding door de mens wil ter wille van de heerlijkheid van Zichzelf en andere eendere dingen, die begoochelingen zijn wanneer die op geestelijke dingen worden toegepast; want omdat de zinlijke mens niet over inzicht beschikt denkt hij op die wijze, hij kan immers niet anders denken.

Dat slangen in het Woord betekenen de zinlijke mens ten aanzien van de geslepenheid en ten aanzien van de voorzichtigheid, kan vaststaan uit het volgende, bij Mozes; ‘De slang werd geslepenner dan alle wilde beest van het veld dat Jehovah God gemaakt had’, (Genesis 3:1). Onder de slang hier wordt niet een slang verstaan, maar de zinlijke mens en in algemene zin het zinlijke zelf, dus het laatste van het menselijk verstand; met de mens en zijn echtgenote wordt de Oudste Kerk aangeduid en deze is gevallen toen de mensen van die Kerk aanvingen vanuit de zinlijk wetenschappelijke dingen te redeneren over de Goddelijke dingen, wat wordt aangeduid met eten van de boom der wetenschap; hun geslepenheid in het redeneren over de Goddelijke dingen vanuit het zinlijke, wordt beschreven met de redenering van de slang met de echtgenote van Adam, ten gevolge waarvan zij bedrogen werden.

Dat de slang, geslepenner dan alle wilde beest van het veld, wordt genoemd, is omdat zij venijn heeft en vandaar haar beet dodelijk is en omdat zij zich in schuilhoeken verbergt.

Het venijn betekent het geslepen en de listigheid en vandaar haar beet de dodelijke schade en de schuilhoeken van waaruit zij bijt en waarin zij zich verbergt, betekenen de geslepenheden. Men moet weten dat alle dieren aandoeningen betekenen, zodanig als die er bij de mensen zijn; en de slangen betekenen de aandoeningen van de zinlijke mens en de oorzaak hiervan is dat zij over de grond kruipen op de buik, eender als het zinlijke van de mens; dit is immers in de laatste plaats en kruipt als het ware over de grond onder de overige dingen; ook wonen de zinlijke mensen in de geestelijke wereld in de lagere delen; zij kunnen immers niet worden opgeheven naar hogere dingen, aangezien zij in het uiterlijke zijn en van daaruit over elke zaak oordelen en concluderen.

Ook zijn de bozen die in de hellen zijn voor het merendeel zinlijk en velen van hen geslepen en daarom ook verschijnen zij als slangen van verschillend geslacht, als zij vanuit het licht van de hemel worden geschouwd; vandaar is het, dat de duivel slang wordt genoemd.

Dat de helsen ook geslepen zijn, heeft als oorzaak dat het boze in zich alle geslepenheid en boosheid verbergt, zoals het goede alle voorzichtigheid en wijsheid, zie hierover het werk 'Hemel en Hel', nrs. 576 tot 581, waar gehandeld is over de boosheid en de schandelijke kunstgrepen van de helse geesten.

Vandaar nu is het, dat de duivel of de hel, slang wordt genoemd in de volgende plaatsen, in de Openbaring: 'De draak, de oude slang, de duivel en de satan, die het ganse wereldronde verleidt', (Openbaring 12:9,14,15; 20:2).

Bij David: 'Zij scherpen de tong als een slang, addervergif is onder hun lippen', (Psalm 140:4), met welke slangen hun geslepen en listig bedriegen wordt aangeduid.

Bij dezelfde: 'Hun venijn is gelijk als het venijn van de slang', (Psalm 58:5).

Bij Job: 'Het venijn van de adders zal hij zuigen, doden zal hem de tong van de slang', (Job 20:16).

Bij Jesaja: 'Addereieren legden zij en spinnenwebben weefden zij; wie eet van hun eieren, sterft en wanneer iemand ze stuk drukt, wordt een adder uitgestoten', (Jesaja 59:5).

Deze dingen betreffen de boze mensen die met list en geslepenheid verleiden in geestelijke dingen; de achterbakse boosheden waartoe zij met geslepenheid verlokken, worden aangeduid met de addereieren die zij leggen; de sluwe valsheden worden aangeduid met de spinnenwebben die zij weven; de dodelijke schade indien zij worden opgenomen, wordt aangeduid met: Wie eet van hun eieren, sterft en wanneer iemand ze stuk drukt, wordt een adder uitgestoten.

Aangezien de farizeeën zodanig waren, werden zij daarom door de Heer genoemd: slangen, addereengebroed, (Mattheüs 23:13).

Dat de geslepenheden en de boosheden van zulke individuen, niet in het minst degenen zullen schaden die de Heer beschermt, wordt daarmee aangeduid, dat 'de zuigeling zal spelen over het hol van een adder en over de spelonk van de basilisk zal een gespeend kind de hand uitsteken', (Jesaja 11:8); met de zuigeling en de gespeende worden degenen aangeduid die in het goede van de onschuld zijn, namelijk zij die in de liefde tot de Heer zijn; en onder het hol van een adder en de spelonk van de basilisk worden de hellen verstaan waarin de sluwe en de geslepen geesten zijn; er verschijnen ook ingangen tot hen, zoals donkerzwarte hollen en van binnen zoals spelonken.

Dat de geslepenheden en de boosheden van de helse geesten niet degenen zullen schaden die de Heer beschermt, wordt ook aangeduid met deze woorden van de Heer, 'dat zij zouden kunnen treden op slangen en schorpioenen en op alle mogendheid van de vijand', (Lukas 10:19); en verder, 'dat zij slangen zouden kunnen opnemen en eveneens iets dodelijks drinken en dat het hun niet zou schaden', (Markus 16:18).

Treden op slangen betekent verachting en minachting hebben voor de sluwheden, de geslepenheden en de schandelijke kunstgrepen van de helse bende en daarom ook wordt gezegd, 'en op alle mogendheid van de vijand; de vijand is die bende en de mogendheid ervan is de geslepenheid.

De boosheden en de geslepenheden van de helse geesten, die tezamen genomen duivel en satan worden genoemd, worden onder de slangen ook verstaan in de volgende plaatsen, bij Mozes: ‘Jehovah God, leidende u door de grote en vreselijke woestijn, van de slang, van de vurige slang en van de schorpioen’, (Deuteronomium 8:15); door de tochten van de zonen Israëls in de woestijn werden de verzoeken van de gelovigen uitgebeeld en vandaar aangeduid; de bestokingen dan uit de hellen door de boze geesten en de genieën, worden aangeduid met de slangen, de vurige slangen en de schorpioenen.

Bij Jesaja: ‘Verblijdt u niet, gij gans Filistea, dat de roede is gebroken die u sloeg, want uit de wortel van de slang zal een basilisk uitgaan, waarvan de vrucht een vliegende vurige slang is’, (Jesaja 14:29); met Filistea wordt het van de naastenliefde gescheiden geloof aangeduid; de verleiding van velen door drogredenen, waarmee dat geloof wordt bevestigd, wordt daarmee beschreven dat uit de wortel van de slang een basilisk zal uitgaan, waarvan de vrucht een vliegende vurige slang is.

Bij Jeremia: ‘Zie, Ik ben zendende onder u slangen, basiliken, waartegen geen bezwering is en zij zullen u bijten’, (Jeremia 8:17).

Bij dezelfde: ‘Haar stem zoals van een slang zal gaan’, (Jeremia 46:22,23).

Bij Amos: ‘Indien zij zich zullen verborgen hebben voor Mijn ogen in de bodem van de zee, zo zal Ik van daar een slang gebieden om hen te bijten’, (Amos 9:3).

Ook worden de geslepenheden aangeduid met ‘de leviathan de gekronkelde slang’, (Jesaja 27:1).

Dat met slangen de geslepenheid wordt aangeduid en eveneens de voorzichtigheid die bij de zinlijke mensen is, kan vaststaan uit de woorden van de Heer, bij Mattheüs: ‘Zijt voorzichtig zoals de slangen en eenvoudig zoals de duiven’ (Mattheüs 10:16), voorzichtig worden degenen genoemd die in het goede zijn, geslepen zij die in het boze zijn; de voorzichtigheid immers is van het ware vanuit het goede en de geslepenheid is van het valse vanuit het boze en omdat tot hen die in het goede zijn, die dingen worden gezegd, kan daarom onder slangen op die plaats ook de voorzichtigheid worden verstaan.

Aangezien de geslepenheden van de bozen duivels zijn, wordt daarom van hen die daarin zijn gezegd, dat zij stof eten, zoals bij Mozes: ‘Tot de slang werd gezegd: Vervloekt zijt gij boven alle beesten en boven alle wilde dieren van het veld; op uw buik zult gij wandelen en stof zult gij eten al de dagen van uw leven’, (Genesis 3:14).

Bij Jesaja: ‘Stof, het brood van de slang’, (Jesaja 65:25).

Bij Micha: ‘Zij zullen het stof likken zoals de slang’, (Micha 7:17), met het stof wordt het verdoemde aangeduid en met wandelen op de buik wordt het zinlijke aangeduid, dus het laatste van het leven bij de mens en omdat dit het laatste van het leven is, is het daardoor in geen inzicht en wijsheid, maar in geslepenheid en boosheid, welke het tegendeel zijn van inzicht en wijsheid.

Bij Mozes: ‘Dan is een slang op de weg, een pijladder op het pad, bijtende de verzenen [hielen] van het paard en zijn ruiter zal achterovervallen’, (Genesis 49:17).

Wat deze profetie ten aanzien van Dan betekent, kan niemand weten, tenzij men weet wat wordt aangeduid met het paard en zijn verzenen en ook wat met de slang; met het paard wordt het verstand van het ware aangeduid en met de ruiter het inzicht; met de slang wordt het zinlijke aangeduid, namelijk het laatste van het leven van het verstandelijke; met de verzenen van het paard worden de waarheden in laatste aangeduid, dus de zinlijke wetenschappelijke dingen.

Dat het zinlijke door redeneringen vanuit begoochelingen het verstand kwetst en verleidt, wordt daarmee aangeduid dat de slang de verzenen van het paard bijt en zijn ruiter achterover zal vallen.

Deze woorden zijn gezegd ten aanzien van Dan, omdat de naar hem genoemde stam de laatste van de stammen was en vandaar betekende hij de laatste van het ware en het goede en dus de

laatst van de Kerk, zie ook ‘Hemelse Verborgenheden’, nrs. 1710, 3923, 6396, 10335, waar deze profetie ook is ontvouwd.

Het zinlijke dat het laatste van het leven van het verstandelijke is, wordt ook aangeduid met ‘de langwerpige slang’, (Jesaja 27:1; Job 26:13) en verder ook met ‘de slang waarin de stok van Mozes werd verkeerd’, (Exodus 4:3,4; 7:9-12) en zie ook ‘Hemelse Verborgenheden’, nrs. 6949, 7293.

Ook de zinlijke dingen, dus de laatsten van het leven van de mens, worden aangeduid met ‘de vurige slangen gezonden onder het volk, dat tot Egypte wilde wederkeren’; maar de genezing van de beet van zulke slangen, door het Goddelijk Zinlijke van de Heer, wordt aangeduid met ‘de bronzen slang gesteld op een stang, bij het aanschouwen waarvan zij herleefden’, (Numeri 21:5-9).

Gezegd wordt het Goddelijk Zinlijke van de Heer, omdat de Heer toen Hij in de wereld was, Zijn gehele Menselijke tot aan het laatste ervan heeft verheerlijkt, dat wil zeggen, Goddelijk gemaakt; zoals hieruit kan vaststaan, dat Hij niets in het graf heeft achtergelaten en dat Hij tot de discipelen heeft gezegd, ‘dat Hij beenderen en vlees heeft, welke een geest niet heeft’, (Lukas 24:39,40).

Het zinlijk laatste dat de Heer ook heeft verheerlijkt of Goddelijk gemaakt, wordt aangeduid met die bronzen slang, waarover de Heer Zelf het volgende zegt, bij Johannes: ‘Zoals Mozes de slang heeft verhoogd, aldus moet de Zoon des mensen verhoogd worden, opdat een elk die in Hem gelooft, niet zal vergaan, maar het eeuwige leven zal hebben’, (Johannes 3:14,15).

Door zo’n teken werd de Heer uitgebeeld voor het Israëlitische en Joodse volk, omdat zij louter zinlijk waren en de zinlijke mens kan zijn denken, wanneer hij dat tot de Heer verheft, niet buiten en boven het zinlijke verheffen.

Eenieder immers schouwt de Heer aan volgens de verheffing van zijn verstand, de geestelijke mens tot het Goddelijk Redelijke, enzovoort; hieruit blijkt, dat met de bronzen slang ook het zinlijke wordt aangeduid, maar het verheerlijkt of Goddelijk Zinlijke van de Heer.

582. En met deze beschadigen zij; dat dit betekent dat zij zo de waarheden en de goedheden van de Kerk verdraaien, staat vast uit de betekenis van beschadigen, namelijk de ware en de goede dingen van de Kerk verdraaien door geslepen redeneringen vanuit de zinlijke wetenschappelijke dingen of de begoochelingen; want met de paarden in het visioen, wordt van de staarten gezegd, dat het vervalsingen zijn van het Woord door de redeneringen vanuit begoochelingen, zie nr. 575.

Dus kan men zien aan de verschenen paarden in het visioen van Johannes, hoedanig de uitbeeldende schijnbaarheden in de hemel zijn, namelijk dat de aandoeningen daar, wanneer die door dieren worden aangeduid, zich vertonen in de vormen van zulke dieren als in onze wereld verschijnen; maar toch hier en daar met verscheidenheid en dergelijke ten aanzien van hun leden, vooral ten aanzien van het gelaat; en de afzonderlijke dingen ervan betekenen vanwege de overeenstemming verschillende dingen van de op die wijze uitgebeelde aandoening; zoals hier, dat paarden werden gezien met hoofden zoals die van leeuwen en de staarten zoals slangen, hebbende hoofden en dat zij die op de paarden zaten, vurige, hemelsblauwe en zwavelige borstharnassen hadden.

Dieren in verschillende vormen verschijnen dagelijks in de geestelijke wereld en eveneens zijn zij door mij meermalen gezien en wie de overeenstemming kent, die weet wat de afzonderlijke dingen betekenen; alle aandoeningen immers, die vanuit de gemoederen van de engelen vloeien, worden voor hun ogen afgebeeld door dieren van elk geslacht die op de aarde, in de lucht en in de zee zijn en verder ook door de vormen van alle dingen die in het plantenrijk van de aarde zijn en door de vormen van alle dingen die in het delfstoffenrijk zijn; vandaar is het dat zulke dingen in onze wereld uitbeeldend zijn geworden voor hemelse en geestelijke dingen.

Dat er zulke uitbeeldingen in de geestelijke wereld bestaan, is omdat daar innerlijke en uiterlijke geestelijke dingen zijn: de innerlijke geestelijke dingen zijn die van de aandoening en daaruit van het denken zijn, of die zijn van het inzicht van het ware en van de wijsheid van het goede; en de uiterlijke dingen zijn op een wijze geschapen uit de Heer, dat zij de innerlijke geestelijke dingen omhullen of bekleden en wanneer deze zijn aangetrokken en bekleden, dan ontstaan zulke vormen als er in de natuurlijke wereld zijn, waarin dan de innerlijke geestelijke dingen tenslotte stilhouden en waarin zij tenslotte bestaan.

583. vers 20,21. En de overige mensen die niet gedood zijn in deze plagen hebben ook niet boete gedaan van de werken van hun handen, dat zij niet zouden aanbidden de demonische dingen en de gouden en zilveren en bronzen en stenen en houten afgoden, die noch kunnen zien, noch horen, noch wandelen. En zij hebben niet boete gedaan van hun doodslagen, noch van hun bezweringen, noch van hun hoererijen, noch van hun dieverijen.

En de overige mensen die niet gedood zijn in deze plagen, betekent die niet vergingen ten gevolge van eerdergenoemde begeerten; hebben ook niet boete gedaan van de werken van hun handen, betekent die zich niet daadwerkelijk hebben afgekeerd van zulke dingen die van het eigene zijn; dat zij niet zouden aanbidden de demonische dingen, betekent dat zij niet hun eigen begeerten zouden vereren; en de gouden, en zilveren en bronzen en stenen en houten afgoden, betekent de valse leerstellingen die van het eigen inzicht zijn en die de liefden van het lichaam begunstigen en die van de wereld en de daaruit opgevatte beginselen; die noch kunnen zien, noch horen, noch wandelen, betekent waarin en waar vanuit niets van enig verstand van het ware en van doorvatting van het goede is en dus niets van geestelijk leven; en zij hebben niet boete gedaan van hun doodslagen, betekent die zich niet daadwerkelijk daarvan hebben afgekeerd de dingen uit te blussen die zijn van het verstand van het ware, van de wil van het goede en vandaar van het geestelijk leven; noch van hun bezweringen, noch van hoererijen, betekent van het goede te verdraaien en van het ware te vervalsen; noch van hun dieverijen, betekent van weg te rukken de erkentissen van het ware en het goede en zo de middelen om zich het geestelijk leven te verwerven.

584. En de overige mensen die niet gedood zijn in deze plagen; dat dit betekent die niet vergingen ten gevolge van eerdergenoemde begeerten, staat vast uit de betekenis van de overige mensen die niet zijn gedood, namelijk al degenen die niet vergingen.

Dat gedood worden in het Woord betekent geestelijk gedood worden, dus met de eeuwige dood vergaan, zie de nrs. 547, 572.; en uit de betekenis van deze plagen, namelijk de eerdergenoemde begeerten, te weten die welke worden aangeduid met het vuur, de rook en de zwavel, uitgaande van de monden van de paarden en dat daarmee worden aangeduid de begeerten die opkomen vanuit de liefde van het boze en de liefde van het valse, en ook de begeerten die de waarheden en de goedheden van de Kerk verwoesten door de valsheden van het boze, zie nr. 578.

Die dingen worden plagen genoemd, omdat met de plagen in het Woord worden aangeduid zulke dingen die het geestelijk leven bij de mens vernietigen en dus ook de Kerk, dus die vandaar de dood veroorzaken in geestelijke zin verstaan.

Deze dingen betreffen in hoofdzaak de opwellende begeerten vanuit de eigenliefde en de liefde van de wereld; deze liefden immers zijn de wortels, waaruit de boosheden en de valsheden van elk geslacht en van elke soort voortwoekeren en geboren worden.

Deze worden ook met de plagen aangeduid in het volgende in de Openbaring: ‘De twee getuigen hebben de mogendheid over de wateren, om die te verkeren in bloed en om de aarde te slaan met elke plaag, zo menigmaal als zij het zullen hebben gewild’, (Openbaring 11:6). Elders: ‘De mensen lasterden God vanwege de plaag van de hagel, omdat deze plaag zeer groot was’, (Openbaring 16:21).

Elders: ‘Op één dag zullen de plagen voor Babylon komen, dood en rouw en honger’, (Openbaring 18:8).

Elders: ‘Ik zag zeven engelen, hebbende de zeven laatste plagen, door welke moest worden voleindigd de toorn van God’, (Openbaring 15:1,6,8).

Dat onder de plagen worden aangeduid zulke dingen die de mens de geestelijke dood aandoen, dus die algeheel verderven en verwoesten de Kerk bij de mensen, in het bijzonder en ook in het algemeen, zal men zien in de ontvouwing van de volgende plaatsen, waar van plagen wordt melding gemaakt en vooral waar over de zeven laatste plagen wordt gehandeld. Eendere dingen worden onder de plagen verstaan bij de profeten in de volgende plaatsen; bij Jesaja: ‘Het licht van de maan zal zijn zoals het licht van de Zon en het licht van de Zon zal zevenvoudig zijn, ten dage als Jehovah zal verbinden de breuk van Zijn volk en Hij de wond van Zijn plaag zal genezen’, (Jesaja 30:26).

Bij Jeremia: ‘Hopeloos is het gesteld met uw breuk, met uw smartelijke plaag; met de plaag van de vijand heb Ik u geslagen; Ik zal u de gezondheid doen opkomen, van uw plagen zal Ik u genezen’, (Jeremia 30:12,14,17).

Bij dezelfde: ‘Al wie aan Edom voorbijgaat, zal fluiten over haar plagen’, (Jeremia 49:17).

Bij dezelfde: ‘Al wie aan Babel voorbijgaat, zal fluiten over al haar plagen’, (Jeremia 50:13).

Bij Mozes: ‘Indien gij niet waarneemt te doen alle woorden van de Wet, zo zal Jehovah uw plagen wonderlijk maken, grote en bestendige plagen en boze en bestendige ziekten; alle ziekte en alle plaag, die niet geschreven zijn in het Boek van deze Wet, zal Jehovah heimelijk over u brengen, totdat gij verdorven zult worden’, (Deuteronomium 28:58,59,61).

Met de plagen daar worden de geestelijke plagen aangeduid, die niet het lichaam maar de ziel verderven en deze worden ook in dat hoofdstuk in Deuteronomium opgesomd, van vers 20 tot 68.

Wat de plagen in de geestelijke zin betekenen, wordt in overeenstemmingen beschreven bij Zacharia: ‘Dit zal de plaag zijn waarmee Jehovah alle volken zal slaan die tegen Jeruzalem zullen strijden; uitteren zal het vlees van eenieder, dat hij zelf sta op zijn voeten en zijn ogen zullen uitteren in hun kassen en zijn tong zal uitteren in zijn mond; aldus zal het zijn gesteld met de plaag van het paard, het muilddier, de kameel, de ezel en van alle beest dat zal zijn in dat kamp, naar deze plaag’, (Zacharia 14:12,15).

Deze woorden zijn gezegd ten aanzien van hen die door valsheden trachten de waarheden van de Kerk te vernietigen; Jeruzalem betekent de Kerk ten aanzien van de waarheden van de leer en tegen haar strijden is trachten die dingen door valsheden te vernietigen.

Dat het vlees van eenieder zal uitteren dat hijzelf sta op zijn voeten, betekent dat bij hen die dit trachten, alle wil van het goede zal vergaan en dat zij zo louter natuurlijk-lichamelijk zullen worden; het vlees immers betekent de wil en het goede of boze ervan; de voeten betekenen de dingen die van de natuurlijke mens zijn; vandaar betekent op die staan, alleen vanuit die dingen leven; dat de ogen zullen uitteren in hun kassen, betekent dat alle verstand van het ware zal vergaan; de ogen betekenen dat verstand en dat de tong in zijn mond zal uitteren, betekent dat alle doorvatting van het ware en aandoening van het goede zal vergaan, zie eerder nr. 455, waar deze profetie ook is ontvouwd.

Bijna eendere dingen worden aangeduid met de plagen van het paard, het muilddier, de kameel, de ezel en van alle beest; met de plaag immers wordt aangeduid het verlies van alle verstand van het ware, zowel het geestelijke als het natuurlijke en met de plaag van het beest wordt aangeduid het verlies van alle aandoening van het goede.

Bij Lukas: ‘In dezelfde ure waarop Johannes zond, genas Jezus velen van ziekten en plagen van de boze geesten en vele blinden begiftigde Hij met zien’, (Lukas 7:21).

Onder de plagen van de boze geesten worden de bezetenheden en de rampzalige staten verstaan, die de mensen toen werden toegebracht door boze geesten, die evenwel alle de overeenstemmende staten betekenden; alle genezingen immers van ziekten die door de Heer zijn gebeurd, betekenden geestelijke genezingen; vandaar waren de wonderen van de Heer

Goddelijk; zoals, dat Hij vele blinden begiftigde met zien, waarmee wordt aangeduid dat Hij het hun die in de onwetendheid van het ware waren geweest, heeft gegeven de waarheden van de leer te verstaan.

Met de plagen die de rovers de mens toebachten die uit Jeruzalem afkwam tot Jericho', (Lukas 10:30), worden ook de geestelijke plagen aangeduid, die de valse en de boze dingen waren, de vreemdelingen en de natiën door de schriftgeleerden en de farizeeën ingegoten, zie nr. 444, waar deze gelijkenis ten aanzien van de geestelijke zin is ontvouwd.

585. Hebben ook niet boete gedaan van de werken van hun handen; dat dit betekent dat zij zich niet daadwerkelijk hebben afgekeerd van zulke dingen die vanuit het eigene zijn, staat vast uit de betekenis van boete doen, namelijk zich daadwerkelijk afkeren van het boze, waarover hierna; en uit de betekenis van de werken van hun handen, dus zulke dingen die de mens denkt, wil en doet vanuit het eigene.

Dat die dingen met de werken van hun handen worden aangeduid, kan vaststaan uit de plaatsen in het Woord die volgen; en ook hieruit, dat de werken de dingen zijn die van de wil en daaruit van het verstand zijn, of die van de liefde en daaruit van het geloof zijn, zie nr. 98; en dat de handen de macht betekenen en hun handen de eigen macht en dus alles wat ook maar vanuit het eigene van de mens voortkomt.

Wat het eigene van de mens betreft, zo moet men weten, dat dit niets dan het boze en daaruit het valse is; het eigene van het wilsdeel is het boze en het verstandelijk eigene daaruit is het valse en dit eigene ontleent de mens voornamelijk aan de ouders, de grootouders en de overgrootouders in een lange achterwaartse reeks, totdat het tenslotte als iets erfelijks, dus als het eigene van hem, niet anders is dan een geleidelijk opgehoopt en samengepakt boze.

Elk mens immers wordt geboren in een tweetal duivelse liefden, namelijk in de eigenliefde en in de liefde van de wereld, uit deze liefden komen alle boosheden en daaruit alle valsheden voort als uit hun eigen bronnen opwellen; en omdat de mens wordt geboren in die liefden, wordt hij ook geboren in de boze dingen van elk geslacht, zie hierover ook 'de Leer van het Nieuwe Jeruzalem', nrs. 65 tot 83.

Omdat de mens ten aanzien van zijn eigene zodanig is, zijn vanuit de Goddelijke Barmhartigheid van de Heer de middelen gegeven, waardoor hij van zijn eigene kan worden verwijderd; deze middelen zijn gegeven in het Woord en wanneer de mens met die middelen werkt, dat wil zeggen, vanuit het Goddelijk Woord denkt en spreekt, wil en handelt, dan wordt hij vanuit de Heer gehouden in de Goddelijke dingen en zo afgehouden van het eigene en wanneer dit blijft voortduren, wordt als het ware een nieuw eigene geformeerd, zowel qua wil als verstandelijk, bij de mens uit de Heer, dat geheel en al van het eigene van de mens wordt gescheiden en zo wordt de mens als het ware opnieuw geschapen.

Dit wordt genoemd: de hervorming en de wederverwekking van hem door de waarheden vanuit het Woord en door een leven daarnaar, zie ook hierover 'de Leer van het Nieuwe Jeruzalem, in de artikelen over: de vergeving van de zonden, nrs. 159 tot 172; en over de wederverwekking, nrs. 173 tot 186.

Dat boete doen is zich daadwerkelijk afkeren van boosheden, is omdat ieder mens zodanig is als zijn leven is en het leven van de mens bestaat voornamelijk in willen en daaruit handelen, waaruit volgt, dat een boetedoening die alleen van het denken is en daaruit van de mond is en niet tevens van de wil en daaruit van het handelen, geen boetedoening is, want zo blijft voor hem het leven eender daarna hoedanig het leven eerder is geweest; daaruit blijkt dat boete doen is daadwerkelijk zich afkeren van de boosheden en een nieuw leven binnentreden, zie hierover ook 'de Leer van het Nieuwe Jeruzalem', nrs. 159 tot 172.

Dat de werken van de handen zulke dingen betekenen die de mens denkt, wil en doet vanuit het eigene, kan vaststaan uit de volgende plaatsen in het Woord, bij Jeremia: 'Gij zult Mij niet tot toorn tergen door de werken van uw handen, opdat Ik u niet het boze zal doen; maar gij

hebt Mij niet gehoorzaamd, zodat gij Mij hebt getergd tot toorn door het werk van uw handen, uzelf ten boze.

Vele natiën en grote koningen zullen hen doen dienen, opdat Ik hun zal vergelden naar hun werk en naar de daad van hun handen', (Jeremia 25:6,7,14).

Onder het werk en de daad van de handen worden in de naastgelegen zin verstaan de gegoten dingen en de afgoden; in de geestelijke zin echter wordt met het werk van de handen aangeduid: elk boze en valse dat vanuit de eigenliefde en vanuit het eigen inzicht is; met de gegoten dingen en de afgoden, die de werken van de handen worden genoemd, worden ook zulke dingen aangeduid, zoals men zal zien in wat volgt, waar over de betekenis van de afgoden zal worden gehandeld.

Aangezien het eigene van de mens niets anders dan het boze is en dus tegen het Goddelijke, wordt daarom gezegd: Gij zult Mij niet tot toorn tergen door het werk van uw handen, opdat Ik u niet het boze zal doen.

God tot toorn tergen, betekent tegen Hem zijn, waarvandaan de mens het boze heeft en omdat alle boosheden en valsheden vanuit het eigene van de mens zijn, wordt daarom gezegd: Vele natiën en grote koningen zullen hen doen dienen, waarmee wordt aangeduid dat hen in beslag zullen nemen de boosheden waar vanuit de valsheden zijn en de valsheden waar vanuit de boosheden zijn; vele natiën zijn de boosheden van waaruit de valsheden zijn en de grote koningen zijn de valsheden van waaruit de boosheden zijn.

Bij dezelfde: 'De zonen Israëls tergen Mij tot toorn door het werk van hun handen', (Jeremia 32:30).

Bij dezelfde: 'Tot toorn tergt gij Mij door de werken van uw handen, al rokende andere goden in het land van Egypte', (Jeremia 44:8).

Onder de werken van hun handen wordt in de geestelijke zin hier verstaan de eredienst vanuit valse dingen van de leer die vanuit het eigen inzicht zijn; die eredienst wordt aangeduid met andere goden roken in het land van Egypte; roken immers betekent de eredienst; andere goden de valsheden van de leer; en het land van Egypte het natuurlijke waarin het eigene van de mens zetelt en dus waarvandaan het eigen inzicht is; zo wordt dit Woord in de hemel verstaan. Bij dezelfde: 'Ik zal Mijn gerichten spreken met hen over al hun boosheid, dat zij Mij hebben verlaten en hebben gerookt andere goden en zich hebben ingekromd voor de werken van hun handen' (Jeremia 1:16).

Met andere goden roken wordt ook hier de eredienst vanuit de valse dingen van de leer aangeduid en met zich inkrommen voor de werken van hun handen, wordt aangeduid de eredienst vanuit zulke dingen die vanuit het eigen inzicht zijn; dat zij zijn vanuit het eigene en niet vanuit het Goddelijke, wordt daarmee aangeduid, dat zij Mij hebben verlaten.

Bij Jesaja: 'Te dien dage zal de mens heenzien tot zijn Maker en zijn ogen zullen tot de Heilige Israëls schouwen en niet zal hij heenzien tot de altaren, het werk van zijn handen en wat zijn vingers hebben gemaakt zal hij niet beschouwen', (Jesaja 17:7,8).

Deze dingen betreffen de Komst van de Heer en dan de nieuwe Kerk; onder de Maker, tot Wie dan de mens zal opzien, wordt de Heer verstaan ten aanzien van het Goddelijk Goede; en onder de Heilige Israëls, tot Wie zijn ogen zullen schouwen, wordt de Heer verstaan ten aanzien van het Goddelijk Ware.

Met de altaren die het werk van de handen zijn en die de vingers hebben gemaakt, waarnaar de mens niet zal schouwen, wordt aangeduid de eredienst vanuit de boze en daaruit de valsheden van de leer, die vanuit het eigen inzicht is; vandaar wordt onder die woorden verstaan, dat alles van de leer zal zijn vanuit de Heer en niet vanuit het eigene van de mens, wat gebeurt wanneer de mens in de geestelijke aandoening van het ware is, dat wil zeggen, wanneer hij het ware zelf liefheeft, omdat dit het ware is en niet voornamelijk omdat het hem tot roem en naam strekt.

Bij dezelfde: ‘Jehovah heeft de goden van de koningen van Assur tot het vuur overgegeven, omdat die geen goden zijn, maar het werk van de handen van de mensen, hout en steen’, (Jesaja 37:19).

Met de goden van de koningen van Assur wordt aangeduid het geredeneer vanuit valsheden boosheden die samenstemmen met het eigene van de mens; en daarom ook worden die het werk van de handen van de mensen genoemd; het hout en de steen of de houten en stenen afgod, betekenen de boosheden en valsheden van godsdienst en van leer, die vanuit het eigene zijn.

Bij dezelfde: ‘Te dien dage zullen zij verwerpen, eenieder de afgoden van hun zilver en de afgoden van hun goud, welke u uw handen hebben gemaakt, een zonde en dan zal Assur vallen’, (Jesaja 31:7,8).

Dit betreft de instauratie van de Kerk; en met de afgoden van zilver en de afgoden van goud, die zij te dien dage zullen verwerpen, worden aangeduid de valse en de boze dingen van de godsdienst en van de eredienst.

Deze noemen zij ware en goede dingen, omdat die valsheden en boosheden vanuit hun eigen inzicht zijn en daarom wordt er gezegd: Welke u uw handen hebben gemaakt.

Dat er dan geen redeneringen zullen zijn vanuit zulke dingen, wordt daarmee aangeduid dat dan Assur zal vallen.

Bij Jeremia: ‘Uitgerekt zilver wordt van Tarsis aangebracht en goud uit Ufaz, het werk van een ambachtsman en van de handen van de goudsmid; hemelsblauw en purper zijn kleed, een werk van de wijzen geheel en al’, (Jeremia 10:9).

Zo wordt dus beschreven het valse en het boze van de godsdienst en van de eredienst, die worden bevestigd vanuit de letterlijke zin van het Woord; uitgerekt zilver uit Tarsis, betekent de waarheden van het Woord in die zin en goud uit Ufaz betekent het goede van het Woord in die zin; en omdat die valsheden en boosheden vanuit het eigen inzicht zijn, worden die daarom genoemd: het werk van een ambachtsman en van de handen van de goudsmid.

Ook worden het ware van het goede en het goede van het ware vanuit de letterlijke zin van het Woord, waardoor zij de valsheden van het boze en de boosheden van het valse die vanuit het eigen inzicht zijn, bevestigen en als het ware bekleden, aangeduid met hemelsblauw en purper dat het kleed is, een werk van de wijzen geheel en al.

Bovendien wordt met het werk van een ambachtsman, een kunstenaar, een werkmeester, in het Woord ook iets zodanigs van leer, godsdienst en eredienst aangeduid dat vanuit het eigen inzicht is; vandaar was het, dat het altaar en eveneens de tempel op bevel werden gebouwd uit gehele stenen en niet door enig ambachtsman of kunstenaar gehouwen.

Over het altaar leest men het volgende bij Mozes: ‘Indien gij Mij een altaar van stenen zult maken, zo zult gij die niet gehouwen bouwen, omdat gij, indien gij een houwijzer daarover zult bewogen hebben, dit zult ontwijken’, (Exodus 20:22).

Bij Jozua: ‘Jozua bouwde een altaar voor de God van Israël op de berg Ebal, een altaar van gehele stenen, waarover men geen ijzer had bewogen’, (Jozua 8:30,31).

Over de tempel in het eerste boek der Koningen: ‘De tempel van Jeruzalem werd gebouwd uit gehele steen zoals het was aangevoerd; want geen hamer of bijl, geen gereedschappen van ijzer werden gehoord in het huis toen het werd gebouwd’, (1 Koningen 6:7).

Het altaar en daarna de tempel waren de voornaamste uitbeeldingen van de Heer ten aanzien van het Goddelijk Goede en ten aanzien van het Goddelijk Ware en daarom werden met de stenen waaruit zij gebouwd waren, de waarheden van de leer, van de godsdienst en van de eredienst aangeduid.

De stenen in het Woord betekenen ook de waarheden; opdat dus niet op de waarheden van de leer en op de eredienst daaruit, iets van het eigen inzicht zou toetreden en dus daarin zou zijn, werd het daarmee uitgebeeld dat de stenen waaruit zij gebouwd werden, geheel zouden zijn en niet gehouwen.

Het werk immers van de ambachtsman en van de kunstenaar betekende zulke dingen; ook wordt met het houwijzer, de hamer en de bijl en in het algemeen het ijzer, het ware in zijn laatste aangeduid; want dit wordt voornamelijk vanuit het eigene van de mens vervalst, want dit ware is eender aan het ware van de letterlijke zin van het Woord.

Deze dingen ten aanzien van de betekenis van de werken van de handen van de mensen; maar waar het werken van de handen in het Woord worden toegeschreven aan Jehovah, dat wil zeggen, aan de Heer, daar wordt daarmee de hervormde of wederverwekte mens aangeduid en ook de Kerk en in het bijzonder de leer van het ware en het goede van de Kerk; deze worden aangeduid met de werken van de handen in de volgende plaatsen, bij David: ‘De werken der handen van Jehovah zijn waarheid en gericht’, (Psalm 111:7).

Bij dezelfde: ‘Jehovah zal vervolmaken voor mij, Uw barmhartigheid is tot in het eeuwige, de werken van Uw handen laat niet na’, (Psalm 138:8).

Bij Jesaja: ‘Uw volk zijn alle gerechten, tot in het eeuwige zullen zij het land bezitten, een stekje van Mijn planten, het werk van Mijn handen, opdat het Mij heerlijk make’, (Jesaja 60:21).

Bij dezelfde: ‘Jehovah, onze Vader zijt Gij, wij zijn leem, Gij echter zijt onze Pottenbakker en het werk van Uw handen zijn wij allen’, (Jesaja 64:8).

Bij dezelfde: ‘Wee hem die twist met zijn Formeerder, een scherf met scherven van de aarde, zal ook het leem tot zijn Pottenbakker zeggen: Wat maakt Gij; of Uw werk; Hij heeft geen handen?

Zo zegt Jehovah, de Heilige Israëls en de Formeerder ervan.

Tekenen hebben zij Mij gevraagd over Mijn zonen en over het werk van Mijn handen gebieden zij Mij’, (Jesaja 65:9,11).

Dat hier onder Jehovah, de Heilige Israëls, de Formeerder, de Heer wordt verstaan, staat vast uit het volgende, (vers 13); en onder het werk van Zijn handen wordt de door Hem wederverwekte mens verstaan, dus de mens van de Kerk.

Bij dezelfde: ‘Zegenen zal Jehovah Zebaoth, door te zeggen: Gezegend zij Mijn volk en het werk van Mijn handen Assur en Mijn erfenis Israël’, (Jesaja 19:25).

Egypte betekent hier het natuurlijke en Assur het redelijke en Israël het geestelijke; en Assur wordt genoemd het werk van de handen van Jehovah, omdat dit wordt hervormd bij de mens; het redelijke immers is dat wat de waarheden en de goedheden opneemt en vanuit die het natuurlijke; het geestelijke is datgene wat wederverwekt, dat wil zeggen, de Heer door de geestelijke invloeiing; in één woord: het redelijke is het midden tussen het geestelijke en het natuurlijke; en het geestelijke dat wederverwekt, vloeit in door het redelijke in het natuurlijke en zo verwekt het dit weder.

Bij Mozes: ‘Zegen, Jehovah, zijn sterkte en aanvaard het werk van zijn handen’, (Deuteronomium 33:11); deze dingen ten aanzien van Levi, met wie het goede van de naastenliefde wordt aangeduid en in de hoogste zin de Heer ten aanzien van dat goede; de hervorming daardoor wordt verstaan onder het werk van zijn handen.

586. Dat zij niet zouden aanbidden de demonische dingen; dat dit betekent dat zij niet hun eigen begeerten zouden vereren, staat vast uit de betekenis van aanbidden, namelijk vereren en uit de betekenis van de demonische dingen, te weten de boze begeerten.

Dat de begeerten de demonische dingen zijn, is omdat onder de demonische dingen de helse geesten worden verstaan en alle geesten die in de hellen zijn, zijn niets anders dan boze begeerten.

Alle geesten immers die in de hellen zijn, eender als alle engelen die in de hemel zijn, zijn vanuit het menselijk geslacht en ieder mens wordt na de dood zodanig als zijn leven in de wereld is geweest, dus zodanig als zijn aandoening en dus geheel en al opdat de mens na de dood zijn aandoening zal zijn: de goede mens de aandoening van het goede en het ware en de boze mens de aandoening van het boze en het valse.

Eenieder na de dood ook denkt, wil, spreekt en handelt volgens zijn aandoening; de aandoening van het boze en het valse is het die de begeerte wordt genoemd en die wordt aangeduid met het demonische.

Wat echter wordt verstaan onder de demonische dingen vereren, zal ook in het kort worden gezegd: ieder mens is in gezelschap met geesten, zinder gezelschap en verbinding met hen kan niemand leven; en zodanige geesten zijn bij de mens als zijn aandoeningen of begeerten zijn, daarom, wanneer de mens, wanneer hij in de eredienst, niet schouwt tot de Heer, noch tot de naaste, maar tot zichzelf en tot de wereld, dat wil zeggen, wanneer hij God vereert, met het doel dat hij tot ereposten wordt verheven en schatten gewint, of dat hij anderen schade kan berokkenen, dan de demonische dingen vereert; want dan is de Heer in zijn eredienst niet aanwezig, maar zijn er helse geesten aanwezig, die met hem vergezelschap zijn.

Bij deze geesten is ook zo'n waanzinnigheid dat zij van zichzelf geloven dat zij goden zijn en vereerd worden; iedere geest immers, zoals ieder mens die in de eigenliefde is, streeft daarnaar om zoals god te worden vereerd; vandaar is het, dat zo'n waanzinnige begeerte zetelt bij die mensen na de dood, wanneer zij geesten-demonen worden; dit dus wordt aangeduid met de demonische dingen aanbidden.

Deze eredienst wordt ook verstaan onder slachtofferen aan de demonen, bij Mozes: 'Tot ijver hebben zij Hem getergd door vreemden, door gruwelen hebben zij Hem vertoornd gemaakt; zij slachtofferen aan de demonen, niet aan God, aan goden die zij niet kenden', (Deuteronomium 32:16,17)

Bij dezelfde: 'De zonen Israëls zullen slachtofferen aan de ingang van de tent en zij zullen niet langer hun slachtoffers slachtofferen aan de demonen die zij nahoereren', (Leviticus 17:7).

De slachtoffers die plaatsvonden aan de ingang van de tent, beeldden de eredienst van de Heer uit, omdat het altaar en eveneens de tabernakel de hemel uitbeeldden, waar de Heer aanwezig is; maar de slachtoffers die elders plaatsvonden, beeldden de eredienst uit waar de Heer niet aanwezig was, dus de eredienst van de demonen; dit was zo, omdat alle dingen in die tijd uitbeeldend waren.

Bij David: 'Geslachtofferd hebben zij hun zonen en dochters aan de demonen', (Psalm 106:37); dit was voslagen hels; maar met de zonen en de dochters slachtofferen werd in de geestelijke zin aangeduid; door de boze begeerten de waarheden en de goedheden van de Kerk verderven en vernietigen; de zonen immers betekenen de waarheden van de Kerk en de dochters de goedheden ervan.

Bij Jesaja: 'De tziim zullen samentreffen met de ijim en de wouddemon zal zijn metgezel tegemoet gaan en rusten zal daar de nachtuil en rust voor zich vinden', (Jesaja 34:14).

Daar wordt gehandeld over de totale verwoesting van de Kerk door de lichamelijke en louter natuurlijke begeerten, van waaruit valsheden en boosheden van elk geslacht voortvloeien.

Die begeerten worden aangeduid met de tziim en de ijim en verder met de nachtuil en de woud-demon of satyr.

Eender elders bij dezelfde: 'Daar zullen nederliggen de tziim en hun huizen zullen vervuld worden met de ochim en daar zullen wonen de dochters van de nachtuil en de woud-demonen zullen daar dansen', (Jesaja 13:21).

Deze dingen zijn gezegd met betrekking tot Babel; dat bij degenen die worden verstaan onder Babel, zulke lichamelijke en louter natuurlijke begeerten zijn en het leven van hun gemoed maken, wordt daarmee aangeduid dat hun huizen met zulke dingen zullen worden vervuld en dat zij daar zullen wonen en dansen.

Met het huis wordt aangeduid het gemoed van de mens met de dingen die daarin zijn; met de dochters van de nachtuil worden de valsheden aangeduid en met de woud-demonen of de satyrs de louter lichamelijke begeerten.

Iets eenders wordt van Babel gezegd in de Openbaring: ‘Babylon is een habitakel van de demonen geworden en een bewaarplaats van alle onreine geest en een bewaarplaats van alle onreine en gehate vogel’, (Openbaring 18:2).

Met de door de Heer uitgeworpen demonische dingen, waardoor toen verscheidenen waren bezeten, worden aangeduid valsheden van elk geslacht, waardoor de Kerk toen bestookt was en waarvan zij door de Heer werd bevrijd, zoals in (Mattheüs 8:16,28; 9:32,33; 10:8; 12:22; 15:22; Markus 1:32-34; Lukas. 4:33 tot 38,41; 8:2,26-40; 9:1,37 tot 44,49,50; 13:32) en elders.

587. En de gouden, en zilveren en bronzen en stenen en houten afgoden; dat dit betekent de valse leerstellingen, die vanuit het eigen inzicht zijn en die de liefden van het lichaam en van de wereld begunstigen en de daaruit opgevatte beginselen, staat vast uit de betekenis van de afgoden, dus de valsheden van leer van de godsdienst en van de eredienst, die vanuit het eigen inzicht zijn.

Wat echter in het bijzonder: de gouden, zilveren, bronzen, stenen en houten afgoden betekenen, kan vaststaan uit de betekenis van goud, zilver, brons, steen en hout; met het goud wordt het geestelijke goede aangeduid, met het zilver het geestelijk ware, met het brons het natuurlijk goede, met steen het natuurlijk ware en met het hout het zinlijk goede; al de goede en ware dingen treden de echte leer binnen, omdat zij is zowel vanuit de geestelijke zin van het Woord als vanuit de natuurlijke zin van het Woord; wanneer de valse leerstellingen worden bevestigd door de geestelijke dingen van het Woord, dan wordt dit daarmee een gouden afgod en een zilveren afgod; wanneer het echter wordt bevestigd door de natuurlijke dingen van het Woord, zodanig als die zin in de letterlijke zin is, dan wordt het een bronzen en een stenen afgod

En wanneer het wordt bevestigd vanuit de louter letterlijke zin, dan wordt het een houten afgod; want zowel de innerlijke of geestelijke zin als de uiterlijke of natuurlijke zin kan worden toegevoegd om valsheden te bevestigen, zoals kan vaststaan uit de talloze ketterijen die alle daaruit worden bevestigd.

De bevestigingen van de valsheden vinden plaats doordat de echte zin van het Woord niet wordt verstaan en de oorzaak ervan is, dat de eigen liefden regeren en zo de daaruit opgevatte beginselen en wanneer deze regeren, ziet de mens niets vanuit het licht van de hemel, maar alles wat hij ziet, is vanuit het licht van de wereld, gescheiden van het licht van de hemel; en wanneer het licht van de wereld wordt gescheiden van het licht van de hemel, dan ontstaat in geestelijke dingen, donkerheid.

Men moet weten dat de zonen Israëls uit Egypte en eveneens uit de natiën rondom de schandelijke moraal meedroegen van afgoden te vereren en dat zij ook, omdat zij louter uiterlijke mensen waren, die eredienst vanwege een natuurlijke neiging in zich hadden geplant, zoals kan vaststaan uit de afgodische dingen van zowel de koningen van Juda en Israël, welke in het Woord zijn vermeld en eveneens uit Salomo zelf, die de meest wijze van hen is geweest; niettemin betekenen de afgoden die zij zich maakten en die zij vereerden, waar die in het Woord worden vermeld, in de geestelijke zin de valse leerstellingen die vanuit het eigen inzicht zijn, waaruit en volgens welke de eredienst is.

Deze betekenis van de afgoden ontleent ook de oorzaak aan de geestelijke wereld; daar schijnen de boze geesten die voor zichzelf valsheden van een leer verzinnen, als het ware afgoden te formeren en met verschillende dingen te onderscheiden, totdat zij in een als het ware menselijke vorm verschijnen; en eveneens ontlene zij de dingen aan de verschillende uitbeeldingen en maken die passend opdat die samenhangen, opdat zij zo die vorm in de uitwendige dingen voorliegen.

Ook is het mij gegeven de formeringen van zulke afgoden door presbyters te zien, die zichzelf hadden overreed dat valse dingen waar waren en omdat zij over vernuft beschikten, wisten zij de afzonderlijke dingen met overleg samen te vlechten en daarna in te kleden.

Ik heb zo'n afgod die door Engelsen was gemaakt, gezien, waarmee zij uitbeeldden dat het geloof-alleen het wezenlijke geloof van het heil is en de goede dingen van de naastenliefde voortbrengen zonder enige medewerking van de mens.

Dat de afgoden in de geestelijke wereld worden geformeerd door hen die in het valse van de leer zijn dat vanuit het eigen inzicht is, is omdat de Goddelijke waarheden, waaruit de echte leer van de Kerk is, over de engelen de menselijke vorm brengen en daarom ook betekenen de engelen in het Woord de Goddelijke waarheden.

Vandaar is het dat de valsheden van de leer, die worden bevestigd vanuit het Woord, zich vertonen zoals afgoden in menselijke vorm.

De waarheden van het Woord die vervalst worden en waardoor de bevestigingen zijn, brengen die vorm aan, maar omdat de waarheden vervalst zijn, wordt een afgod vertoond en dit heeft niet enig leven.

Dat de afgoden, de gesneden en de gegoten beelden de valsheden van leer, van de godsdienst en van de eredienst betekenen, kan vaststaan uit de volgende plaatsen in het Woord, bij Jesaja: 'De kunstenaar giet een beeld en de goudsmid overtrekt het met goud en smeedt ketenen van zilver; de van offerande verstokene kiest een hout uit dat niet zal verrotten; hij zoekt voor zich een wijze kunstenaar om een gesneden beeld te bereiden dat niet zal worden bewogen', (Jesaja 40:19,20).

Hiermee wordt beschreven hoe de leer wordt samengesmeed en samengevoegd door valsheden, dus door dingen die vanuit het eigen inzicht zijn, deze dingen immers zijn alle vals.

Onder de kunstenaar en de goudsmid en ook onder de wijze kunstenaar die hij voor zichzelf zoekt, wordt degene verstaan die zo'n leerstelling verzint en formeert, opdat het als goed in de uiterlijke vorm verschijnt, wordt daarmee aangeduid dat hij het met goud overtrekt.

Opdat de valse dingen samenhangen en als waarheden verschijnen, wordt aangeduid met: Hij smeedt ketenen van zilver, opdat het zodanig wordt erkend en het valse niet zal worden gezien, wordt daarmee aangeduid, dat hij zich een hout uitzoekt dat niet verrot en daarmee dat hij een gesneden beeld bereidt dat niet zal worden bewogen.

Bij Jeremia: 'Dwaas is geworden elk mens door de wetenschap, met schaamte aangedaan is elke goudsmid door het gesneden beeld, omdat zijn gegoten beeld leugen is, ook is er geen geest in die; ijdelheid zijn zij; een werk van dwalingen; ten tijde van hun bezoeking zullen zij vergaan', (Jeremia 10:14,15; 51:17,18).

Aangezien met het gesneden beeld het valse van leer, van de godsdienst en van de eredienst wordt aangeduid, wordt er daarom gezegd: Dwaas geworden is elk mens door de wetenschap en met schaamte aangedaan is elke goudsmid door het gesneden beeld.

Met de wetenschap ten gevolge waarvan de mens dwaas wordt, wordt het eigen inzicht aangeduid en daarom wordt het valse daaruit, aangeduid met het gesneden beeld; dat valse wordt ook verstaan daaronder, dat zijn gegoten beeld leugen is, ijdelheid en een werk van dwalingen.

Dat de valsheden of de dingen die vanuit het eigen inzicht zijn, niet enig geestelijk leven hebben, wordt daaronder verstaan dat er geen geest in die is; want in de Goddelijke waarheden of in de ware dingen die uit de Heer zijn, is alleen het leven, zoals de Heer leert: 'De woorden die Ik u spreek, zijn geest en zijn leven', (Johannes 6:63).

Bij dezelfde: 'Het hout van het woud is gevallen en het werk van de handen van de ambachtsman door de bijl; met zilver en goud siert hij het op; met nagels en met hamers hecht hij ze opdat het niet zal wankelen; zij zijn zoals een palmboom, soliede, en zij spreken niet; al dragende worden zij gedragen, omdat zij niet lopen; tezamen zijn zij verdwaasd en zot; onderwijs van de ijdelheden is het hout; uitgerekt zilver uit Tarsis wordt aangebracht en goud uit Ufaz; het werk van de ambachtsman en van de handen van de goudsmid; hemelsblauw en purper hun kleed en werk van de wijzen gans en al; tegen Jehovah, de God der waarheid, Hij de levende God en de Koning der eeuw', (Johannes 10:3-5,8-10).

Dat onder het gesneden beeld hier het valse van de leer, van de godsdienst en van de eredienst wordt verstaan, verzonnen en geformeerd uit vernuftige gedachten door het eigen inzicht, staat vast uit de afzonderlijke dingen van deze beschrijving, beschouwd in de geestelijke zin. Het eigen inzicht, waardoor dit wordt uitgebreed en geformeerd, wordt verstaan onder het werk van de handen met de bijl en onder het werk van de ambachtsman en van de handen van de goudsmid en onder het werk van de wijzen.

Dat het werk van de handen van de ambachtsman en de kunstenaar datgene betekent wat vanuit het eigen inzicht is, werd in het voorgaande artikel getoond; de valsheden die daaruit zijn, worden aangeduid met: tezamen zijn zij verdwaald en zot, onderwijs der ijdelheden is het hout.

Dat zij niet enig leven hebben, wordt daarmee aangeduid, dat zij zijn zoals een palmboom, soliede, dat zij niet spreken noch lopen; spreken en lopen betekent leven en leven is geestelijk leven.

De bevestigingen vanuit het Woord worden aangeduid met uitgerekt zilver uit Tarsis dat wordt aangebracht en met goud uit Ufaz, en verder met hemelsblauw en purper, wat hun kleed is.

Met het zilver uit Tarsis wordt het ware van het Woord aangeduid en met het goud uit Ufaz het goede van het Woord, het ene en het andere vervalst; eender met het hemelsblauw en het purper, dat al het ware van de leer, de godsdienst en de eredienst is, uit Jehovah, dat wil zeggen, de Heer, wordt daaronder verstaan: dat Jehovah is de God der waarheid, de levende God, de Koning der eeuw; de Heer immers wordt God genoemd krachtens het Goddelijk Ware en eveneens levend, en ook Koning.

Bij Jesaja: 'De formeerders van het gesneden beeld zijn allen ijdelheid en hun meest verlangde dingen doen geen nut; en de getuigen voor henzelf zien niet en erkennen niet, omdat al zijn medegenoten beschaamd zullen worden en de ambachtslieden zelf; hij fabriceert het ijzer met de tang en werkt met de steenkool en met scherpe hamers formeert hij het; zo werkt hij met de arm van zijn sterkte; ook lijdt hij honger totdat er geen sterkte is, ook drinkt hij geen water totdat hij vermoeid wordt.

Hij fabriceert houten, strekt de draad uit en beschrijft het met de liniaal, hij maakt het in zijn hoeken en met een passer rondt hij het af, opdat hij het zal maken tot een vorm van een man, naar de schoonheid van een mens, om in huis te wonen; om zich ceders af te houwen neemt hij of een buksboom of een eik; en ofschoon het is voor de mens om te verbranden en hij neemt ervan om te verwarmen en ook ontsteekt hij om brood te bakken; toch maakt hij een god en kromt zich in; hij maakt daaruit een gesneden beeld en aanbidt het; zij bekennen niet, noch verstaan, omdat zij bestreken zijn zodat hun ogen niet zien, zodat hun harten niet verstaan; ook brengt hij het niet in zijn hart, noch is er wetenschap en inzicht, noch zegt hij: Is niet leugen mijn rechterhand', ((Jesaja 44:9 tot 20).

Onder deze gehele beschrijving van het gesneden beeld wordt de formering van de leer vanuit het eigen inzicht verstaan; de afzonderlijke dingen van de beschrijving betekenen de afzonderlijke dingen van de formering; waartoe zou anders in het Goddelijk Woord zo'n uitvoerige beschrijving dienen van alleen maar de formering van een gesneden beeld?

Dat er niets anders is dan het valse, wordt daaronder verstaan dat de formeerders van het gesneden beeld allen ijdelheid zijn en hun meest verlangde dingen geen nut doen, dat zij geen wetenschap noch inzicht hebben en dat hij niet zegt: Is niet leugen mijn rechterhand.

Het eigen inzicht waaruit hij het valse van de leer formeert, wordt daarmee beschreven dat hij het ijzer fabriceert met de tang en werkt met de steenkool.

Het ijzer fabriceren met de tang en werken met de steenkool, betekent valsheden uitbroeden die de eigen liefde begunstigen; dat hij valsheden met andere valsheden verbindt door begoochelingen, ten gevolge waarvan die verschijnen als waarheden, wordt daarmee beschreven, dat hij de draad uitstrekt, met de liniaal beschrijft, het maakt in zijn hoeken, met

een passer afrondt, opdat hij het zal maken tot de vorm van een man, naar de schoonheid van een mens, om in huis te wonen.

Met de vorm van een man wordt de schijn van het ware aangeduid en met de schoonheid van een mens wordt de schijn van het inzicht daaruit aangeduid en met wonen in huis wordt de schijn van het geestelijk leven daaruit aangeduid.

Dat er geen leven van inzicht en van doorvatting van het ware en het goede daaruit is, wordt daarmee aangeduid, dat zij niet bekennen noch verstaan, dat hun ogen niet zien, noch hun harten verstaan.

Wat de afzonderlijke dingen in deze beschrijving in het bijzonder betekenen, daarvan blijft de uitleg achterwege, omdat het te ver zou voeren; het is voldoende dat eenieder kan zien dat er iets innerlijks en meer wijsheid wordt aangeduid dan alleen de formering van een gesneden beeld; men moet weten, dat in die beschrijving hemelse wijsheid schuilt, die onuitsprekelijk is, waarin de engelen zijn wanneer die dingen door de mens worden gelezen, hoewel de mens niets anders denkt dan over een gesneden beeld en de formering ervan; zoveel woorden daar immers staan, evenzoveel overeenstemmingen zijn er en vandaar evenzoveel verborgenheden van de wijsheid.

Bij Habakuk: ‘Wat baat het gesneden beeld, omdat zijn vervaardiger het heeft gesneden, het gegoten beeld en de leraar der leugen, omdat de vervaardiger van zijn leugen daarop vertrouwt, aangezien hij stomme goden maakt.

Wee hem die tot het hout zegt: Word wakker! Ontwaak! Tot de zwijgende steen, deze zal leren; deze, zie, gehecht met goud en zilver, geen geest in het midden ervan, maar Jehovah is in de tempel van Zijn heiligheid’, (Habakuk 2:18-20).

Aangezien onder het gesneden beeld het valse van de leer, van de godsdienst en van de eredienst wordt verstaan, waarin niets van geestelijk leven is, omdat het vanuit het eigen inzicht is, wordt daarom gezegd: Wat baat het gesneden beeld, omdat zijn vervaardiger het heeft gesneden, het gegoten beeld en de leraar der leugen, waarop de vervaardiger van de leugen vertrouwt.

De leugen betekent het valse en de leraar en de vervaardiger van de leugen, degene die het uitbroedt; dat daar en daaruit geen inzicht en leven is, wordt daarmee aangeduid, dat hij stomme goden maakt en dat geen geest in het midden ervan is; dat al het ware van de leer, van de Kerk en van de eredienst, alleen uit de Heer is, wordt daarmee aangeduid dat Jehovah is in de tempel van Zijn heiligheid; de tempel der heiligheid is de hemel waar en vanwaar het Goddelijk Ware is.

Bij David: ‘Hun afgoden zijn zilver en goud, het werk van de handen van de mens; zij hebben een mond, zij spreken niet; zij hebben ogen, maar zij zien niet’, (Psalm 115:4,5; 135:15,16).

Hun afgoden zijn zilver en goud, betekent de uiterlijke eredienst zonder de innerlijke, bevestigd vanuit de letterlijke zin die niet verstaan is en eveneens vanuit de begoochelingen van de zinnen; het werk van de handen van de mens, betekent vanuit het eigen inzicht; dat het werk van de handen datgene is wat vanuit het eigen inzicht is, zie in het voorgaande artikel; zij hebben een mond, zij spreken niet; zij hebben ogen, maar zij zien niet, betekent dat daaruit niet enig denken over, noch enig verstand van het ware is.

Dat er niets anders dan het valse komt, is omdat het eigene van de mens niets dan het boze is; het begunstigt immers zijn eigen liefde en zijn eigen inzicht; daarom beoefenen die niet de waarheden ter wille van het ware, maar alleen ter wille van faam, naam, roem en gewin en wanneer deze dingen heersen, kan de hemel met haar licht niet invloeden en het gezicht openen en verlichten en daarom zien zij zoals nachtuilen, mollen en vleermuizen in de duisternis, volgens deze woorden bij Jesaja: ‘Te dien dage zal de mens afgoden van zijn zilver en de afgoden van zijn goud, die zij zich hebben gemaakt om zich in te krommen, wegwerpen voor de mollen en de vleermuizen’, (Jesaja 2:18,20).

Bij Jeremia: ‘Droogte over de wateren en dat zij uitdrogen, omdat dat een land is van gesneden beelden en zij zich beroemen op huiveringwekkende dingen; daarom zullen daar

wonen de tziim en de ijim, en in haar zullen wonen de dochters van de nachtuil’, (Jeremia 50:38,39).

Droogte over de wateren, betekent niet het ware; de tziim en de ijim betekenen de helse valsheden en boosheden en de dochters van de nachtuil de aandoeningen van het valse; deze dingen zijn gezegd ten aanzien van het land Chaldea en ten aanzien van Babel, waarmee worden aangeduid de ontwijdingen van het ware en het goede door de valsheden die de boosheden begunstigen, die zij voor zichzelf verzinnen ter wille van de heerschappij.

Bij Hosea: ‘Zij hebben zich een gegoten beeld gemaakt vanuit hun zilver, in hun inzicht afgoden, kunstvaardig werk gans en al; slachtofferende de mens, kussen zij de kalveren’, (Hosea 13:2).

Omdat met het gegoten beeld het leerstellige vanuit het eigen inzicht wordt aangeduid, wordt daarom gezegd: Zij hebben zich een gegoten beeld gemaakt vanuit hun zilver, in hun inzicht afgoden, kunstvaardig werk gans en al; en omdat zij daardoor het geestelijk leven verderven en een louter natuurlijk leven aantrekken, wordt gezegd: slachtofferende de mens, kussen zij de kalveren; de mens slachtofferen, betekent het geestelijk leven verderven en de kalveren kussen, betekent louter natuurlijk worden.

Bij Jesaja: ‘Zie, allen zijn ongerechtigheid, niets zijn hun werken, wind en ijdelheid hun gegoten beelden’, (Jesaja 41:29).

De boze dingen van de leer, van de godsdienst en van de eredienst, worden aangeduid met allen zijn ongerechtigheid, niets hun werken; en de valsheden met; wind en ijdelheid hun gegoten beelden; van wind en ijdelheid wordt in het Woord gesproken met betrekking tot valse dingen vanuit het eigene.

Bij Jeremia: ‘Waarom hebben zij Mij tot toorn getergd door hun gesneden beelden, door de ijdelheden van de vreemdelingen’, (Jeremia 8:19).

De ijdelheden van de vreemdelingen betekenen ook de valsheden van de godsdienst, eender als de gesneden beelden en daarom wordt gezegd: Door hun gesneden beelden, door de ijdelheden van de vreemdelingen.

Bij Ezechiël: ‘Eenieder van het huis Israëls die afgoden zal hebben doen opkomen over zijn hart en de aanstoot van de ongerechtigheid zal hebben gesteld vóór zijn aangezichten en toch tot de profeet gekomen zal zijn, zal Ik, Jehovah antwoorden hem die komt met de veelheid van zijn afgoden’, (Ezechiël 14:3-6).

Ook hier staan de afgoden voor de valsheden van de leer die vanuit het eigen inzicht zijn; die valsheden opnemen en erkennen, wordt aangeduid met de afgoden doen opkomen over het hart en door die worden aangedaan en volgens die leven, wordt aangeduid met de aanstoot van de ongerechtigheid stellen vóór zijn aangezichten.

Dat de Heer niet aan zulke personen de echte waarheden van de leer kan onthullen zolang zij in die valsheden zijn, wordt aangeduid met: Indien hij zal zijn gekomen tot de profeet, zal Ik, Jehovah, antwoorden hem die komt met de veelheid van zijn goden.

Onder de profeet wordt degene verstaan die de waarheden leert en in de abstracte zin de leer van het echte ware, welke uit de Heer is; en met de veelheid van de afgoden worden de valsheden in menigte aangeduid, want vanuit één valsheid in de plaats van een beginsel aangenomen, vloeien valsheden in menigte voort en nog meer valsheden in een reeks vanuit het verband; vandaar worden zij afgoden in het meervoud genoemd en gezegd: de menigte ervan.

Bij dezelfde: ‘Ik zal over u reine wateren sprengen, opdat gij gereinigd zal worden van al uw onreinheden en van al uw afgoden zal Ik u reinigen’, (Ezechiël 36:25).

Omdat met de afgoden de valsheden van de leer worden aangeduid, wordt er daarom gezegd: Ik zal over u reine wateren sprengen.

Met de reine wateren immers worden de echte waarheden aangeduid en met die sprengen over u, wordt aangeduid zuiveren van valsheden; die valsheden worden ook onreinheden genoemd, omdat zij valsheden zijn vanuit het boze en valsheden voortbrengen vanuit het boze.

Bij Micha: ‘Ik zal Samaria stellen tot een puinhoop des velds, Ik zal doen afvloeien in de vallei haar stenen en haar fundamenten openen, dan zullen al haar gesneden beelden vermorzeld worden en al haar loonhoerenbeloningen zullen met vuur verbrand worden en al haar afgoden zal Ik stellen tot een woestheid; want vanuit hoerenloon heeft zij vergaderd, daarom zullen zij evenwel tot hoerenloon wederkeren’, (Micha 1:6,7).

Door Samaria werd, nadat zij afgodisch was geworden, de Kerk uitgebeeld die verwoest was ten aanzien van de ware dingen van de leer en ten aanzien van de goede dingen van het leven; of vernietigd door de valsheden van de leer en door de boosheden van het leven.

Dat zij verwoest zal worden ten aanzien van alle waarheden van de Kerk, wordt daarmee aangeduid, dat zij zal worden gesteld tot een hoop des velds en haar stenen zullen afvloeien in de vallei en de fundamenten zullen worden geopend.

Het veld is de Kerk, de puinhoop ervan is de verwoesting ervan; de stenen zijn de waarheden van de Kerk en de fundamenten zijn de natuurlijke ware dingen waarop zij wordt gegrondvest en de totale verwoesting ervan wordt daarmee aangeduid dat de stenen zullen afvloeien in de vallei en de fundamenten zullen worden geopend.

De vernietiging van de Kerk door de valsheden van de leer, wordt daarmee aangeduid dat haar gesneden beelden zullen worden vermorzeld en dat de afgoden zullen worden gesteld tot een woestheid; met het hoerenloon dat met vuur zal worden verbrand, wordt de vervalsing aangeduid van het ware door de toevoegingen om de eigenliefden en die van de wereld te begunstigen.

Eendere dingen worden met de gesneden beelden, de gegoten beelden en de afgoden aangeduid in de volgende plaatsen, bij Jesaja: ‘Gelijk als Mijn hand heeft gevonden de koninkrijken van de afgod en hun gesneden beelden ten aanzien van Jeruzalem en ten aanzien van Samaria, zal Ik niet gelijk als Ik heb gedaan aan Samaria en haar afgoden, zo doen aan Jeruzalem en haar afgoden’, (Jesaja 10:10,11).

Bij dezelfde: ‘Onrein zult gij oordelen het deksel der gesneden beelden van uw zilver en het overtreksel van het gegoten beeld van uw goud; verstrooien zult gij ze zoals een maandstondig kleed, drek zult gij het noemen’, (Jesaja 30:22).

Bij dezelfde: ‘Te dien dag zal de man verwerpen de afgoden van zijn zilver en de afgoden van zijn goud, die u uw handen hebben gemaakt, een zonde’, (Jesaja 31:7).

Bij dezelfde: ‘Zeg niet: Mijn afgod heeft deze dingen gedaan en mijn gesneden beeld en mijn gegoten beeld heeft deze dingen geboden’, (Jesaja 48:5).

Bij dezelfde: ‘Achterwaarts zullen terugtreden en met schaamte beschaamd worden zij die op het gesneden beeld vertrouwen, zeggende tot het gegoten beeld: Gij zijt onze goden’, (Jesaja 42:17).

Bij dezelfde: ‘Leeuw op de wachttorens, hij zei: Zij is gevallen, zij is gevallen, Babel en alle gesneden beelden van haar goden heeft Hij ter aarde verbroken’, (Jesaja 21:8,9).

Bij Ezechiël: ‘Uw altaren zullen verwoest worden en verbroken uw zonnebeelden en Ik zal doen vallen uw doorboorden vóór uw afgoden en Ik zal de lijken van de zonen Israëls geven vóór hun afgoden’, (Ezechiël 4:4,5).

Bij Micha: ‘Te dien dage zal Ik uw gesneden beelden en uw opgerichte beelden uit het midden van u uitroeien, opdat gij niet langer aanbidt het werk van uw handen’, (Micha 5-12).

Bij Mozes: ‘Ik zal uw lichamen geven op de lichamen van uw afgoden en Mijn ziel zal van u walgen’, (Leviticus 26:30).

Bij dezelfde: ‘De gesneden beelden van hun goden zult gij met vuur verbranden; niet zult gij begeren het zilver en het goud daarop om het voor u te nemen, want dit is een gruwel voor uw God’, (Deuteronomium 7:25).

Bij dezelfde: ‘Vervloekt zij hij die een gesneden en een gegoten beeld zal hebben gemaakt, een gruwel voor Jehovah, het werk van de handen van een kunstenaar en het in het verborgene zal hebben gesteld’, (Deuteronomium 27:15).

Iets eenders als met de gouden, zilveren, bronzen, stenen, houten afgoden wordt aangeduid, wordt ook aangeduid met de goden van goud, zilver, brons, ijzer, hout en steen, die koning Belsazar loofde, toen hij met de rijksgroten en de echtgenoten wijn dronk uit de vaten van goud en zilver die uit de tempel van Jeruzalem waren; en daarom er aan de wand werd geschreven en de koning zelf werd verstoten van de mens en werd zoals een beest', (Daniël 5:1) e.v.

Met de vaten van goud en zilver van de tempel van Jeruzalem werden de heilige goede en ware dingen van de Kerk aangeduid en onder de goden van goud, zilver, brons, ijzer, hout en steen, die de koning van Babel toen prees, wordt iets eenders verstaan als onder de afgoden daaruit en daarmee worden aangeduid de valsheden van de leer en van de eredienst.

Loven betekent vereren; met drinken uit de vaten van de tempel van Jeruzalem en tevens hen dan loven of vereren, wordt aangeduid de ontwijding van het goede en het ware door de boosheden en de valsheden in de eredienst en omdat door de ontwijding al het geestelijke van de mens vergaat en zonder het geestelijke de mens geen mens is, werd hij daarom verstoten van de mens en werd hij zoals een beest.

Aangezien het uiterlijke zonder het innerlijke niet moet worden vereerd, maar het uiterlijke vanuit het innerlijke, dus het innerlijke in het uiterlijke, was het daarom verboden enig gesneden beeld tot een gelijkenis van enig levende op aarde te maken.

Bij Mozes: 'Opdat gij u niet maakt iets gesnedens, de gedaante van enige gelijkenis, de figuur van een man en een vrouw, de figuur van enig beest dat op de aarde is, de figuur van enige vogel van vleugel die onder de hemel vliegt, de figuur van enig reptiel op de aarde, de figuur van enige vis die in de wateren onder de aarde is', (Deuteronomium 4:16-18; 5:8).

Dat dit verboden is geweest, was omdat de Joodse natie, meer dan elke andere natie in de uiterlijke dingen was zonder de innerlijke en vandaar in een eredienst met alle uiterlijke dingen, die de natiën heilig noemden; en uiterlijke dingen vereren, behalve die dingen die de hemelse dingen uitbeeldden, die waren het altaar, het slachtoffer daarop, de tent der samenkomst en de tempel, was afgodisch.

Deze dingen vereerden de Joden weliswaar ook op afgodische wijze, maar toch werd, omdat bij hen de uitbeeldende Kerk was, hun eredienst aanvaard ter wille van de uitbeelding, hoewel zij hen ten aanzien van hun ziel niet aandeed, zoals kan vaststaan uit verschillende voorbeelden die in 'Hemelse Verborgenheden' zijn getoond; zie ook de daaruit verzamelde voorbeelden in, 'de Leer van het Nieuwe Jeruzalem', nr. 248.

Omdat het uiterlijke vereren ergens anders plaatsvond dan waar het bevolen was, dat was naast de tent in de woestijn en naast de tempel en in de tempel in Jeruzalem, het uitbeeldende zelf vereren was zonder enige beschouwing van de uitbeelding zelf, dus alleen het aardse, zonder het hemelse, was dit daarom hun verboden en wel dermate dat zij zich zelfs niet zulke gesneden beelden zouden maken, want niet zodra zagen zij die dingen gemaakt of zij aanbaden die; dat was immers de natuur die eigen was aan die natie.

Dat de afgodische natiën nabootsing hebben aanbeden, niet slechts van mensen, maar ook van verschillende dieren, vogels en reptielen, had als oorzaak, dat zij dit van de Ouden hadden, dat die dingen hemelse en geestelijke dingen betekenden, zoals de dieren de aandoeningen, de vogels het denken daaruit, de reptielen en de vissen dezelfde dingen in de zinlijke mens; vandaar was het dat zij die in de uiterlijke eredienst zonder enige innerlijke waren, toen zij hoorden dat de heilige dingen van de hemel en van de Kerk daarmee worden aangeduid, die dingen begonnen te vereren, zoals de Egyptenaren en vandaar de zonen Israëls en daarna in Samaria, die kalveren vereerden, dit had als oorzaak dat kalveren bij de Ouden de goede aandoeningen van de natuurlijke mens betekenden.

588. Die noch kunnen zien, noch horen, noch wandelen; dat dit betekent waarin en van waaruit niets van verstand van het ware en van doorvatting van het goede is en dus niets van geestelijk leven, staat vast uit de betekenis van zien, namelijk het ware verstaan, waarover

eerder in de nrs. 11, 260, 529.; uit de betekenis van horen, namelijk doorvatten en gehoorzamen, nrs. 14, 249; en het verstand hebben om te doorvatten, nr. 529; en uit de betekenis van wandelen, namelijk het geestelijk leven en wanneer het de Heer betreft, het Leven zelf, nr. 97.

Hieruit kan vaststaan dat met: niet zien, horen en wandelen, wordt aangeduid dat er niet is het verstand van het ware, de doorvatting van het goede en dus daaruit niet enig geestelijk leven. Dat deze dingen niet daarin zijn en daaruit, namelijk de afgoden, is omdat met de afgoden de valsheden van de leer, van de godsdienst en van de eredienst worden aangeduid.

Daarin zijn zulke dingen niet, maar wel in de ware dingen vanuit het goede, daarin en vanuit die is alle verstand, alle doorvatting vanuit de wil van het goede en als gevolg ervan alle geestelijk leven.

Gezegd wordt: als gevolg ervan, omdat het geestelijk leven bestaat in het verstand van het ware en in de doorvatting die vanuit de wil van het goede is.

De waarheden immers zijn in het licht van de hemel, dermate dat de waarheden zelf blinken in de hemel.

De oorzaak hiervan is, dat het Goddelijk Ware dat voortgaat uit de Heer alle Licht in de geestelijke wereld maakt en dat licht geeft alle inzicht en wijsheid aan de engelen.

Omdat nu de waarheden zelf van het licht zijn, zo volgt daaruit dat de valsheden niet van het licht zijn, zij blussen immers uit, daarom worden de valsheden in het Woord duisternis genoemd, zie eerder nr. 526; en omdat zij duisternis zijn, zijn zij de schaduwen van de geestelijke dood.

Maar men moet weten dat de valse dingen van het boze zodanige duisternissen zijn, maar niet de valsheden die niet vanuit het boze zijn.

Dat horen doorvatten betekent dat vanuit de wil van het goede is en vandaar de gehoorzaamheid, is omdat de spraak het oor binnenkomt tegelijk met de klank en de waarheden van de spraak gaan het verstand binnen en daaruit het denken en de klanken de wil en daaruit is de aandoening.

Dat in de geestelijke wereld klanken een aandoening teweegbrengen en voortbrengen die van de wil is, zie het werk ‘Hemel en Hel’ nrs. 236, 241 en hier eerder nr. 323; daaruit kan vaststaan, vanwaar het is dat horen en luisteren ook betekent gehoorzamen en het oor en het gehoor de gehoorzaamheid.

589. En zij hebben niet boete gedaan van hun doodslagen; dat dit betekent die zich niet daadwerkelijk daarvan hebben afgekeerd de dingen uit te blussen die zijn van het verstand van het ware en van de wil van het goede en vandaar van het geestelijk leven, staat vast uit de betekenis van boete doen, namelijk zich daadwerkelijk afkeren, zoals eerder in nr. 585; en uit de betekenis van doodslagen, te weten de uitblussing van het verstand van het ware, van de wil van het goede en vandaar van het geestelijk leven; want met de mens wordt het inzicht van het ware en de wijsheid aangeduid, zie de nrs. 280, 546, 547.

Dat de doodslag of de doding van de mens de uitblussing van het geestelijk leven betekent, kan ook vaststaan zonder bevestigende plaatsen uit het Woord, vanwege, dat de afzonderlijke dingen daar ook geestelijk moeten worden verstaan en geestelijk doden is het geestelijk leven uitblussen, wat plaatsvindt door de valsheden van het boze.

Vandaar is het dat de duivel een mensenmoorder van den beginne wordt genoemd door de Heer bij Johannes: ‘Gij zijt vanuit de vader de duivel en gij wilt de verlangens van uw vader doen, die was een mensenmoorder van den beginne en is in de waarheid niet staande gebleven, omdat de waarheid niet in hem is; wanneer hij de leugen spreekt zo spreekt hij vanuit de eigen dingen, omdat hij de leugen sprekende is en de vader ervan’, (Johannes 8:44). Hieronder wordt de Joodse natie zelf verstaan, die door hun afgoderij en overleveringen het geestelijk leven had uitgeblust door de valsheden van het boze; onder de vader ervan worden

hun vaders verstaan; omdat zij dat leven hadden uitgeblust door die valsheden van het boze, wordt er gezegd dat ‘de waarheid niet in hem is’.

Wanneer hij de leugen spreekt, zo spreekt hij vanuit de eigen dingen, omdat hij de leugen sprekende is en de vader ervan is, met de leugen wordt in het Woord het valse van het boze aangeduid in de volgende dingen in de Openbaring: ‘Buiten zullen staan de honden, de bezweerders, de hoereerders, de doodslagers, de afgodendienaars en hij die de leugen liefheeft en doet’, (Openbaring 22:15).

Aangezien degenen die onder Babel worden verstaan alle Goddelijke ware dingen uitblussen door valsheden van het boze, wordt daarom Babel genoemd een gruwelijke schoot, een bekleedsel der gedoden, van de doorboorden met het zwaard; omdat gij uw land hebt verdorven, uw volk gedood’, (Jesaja 14:19,20).

Deze dingen betreffen Babel; doorboorden met het zwaard worden degenen genoemd die vergingen vanwege de valsheden van het boze en met het land verderven wordt aangeduid de Kerk verderven; en met het volk doden, wordt aangeduid de waarheden van de Kerk uitblussen.

590. Noch van hun bezweringen, noch van hun hoerereien; dat dit betekent van het goede te verdraaien en van het ware te vervalsen, staat vast uit de betekenis van de bezweringen, dus de verdraaiingen van het goede, waarover hierna en uit de betekenis van de hoerereien, te weten de vervalsingen van het ware, zie de nrs. 141, 161.

Dat bezweringen in de geestelijke zin verdraaiingen van het goede betekenen, kan hieruit vaststaan dat zij in verbinding met de hoerereien worden genoemd en de hoerereien betekenen de vervalsingen van het ware en in het Woord wordt waar over het ware wordt gesproken, ook over het goede gesproken, ter wille van het Goddelijk hemels huwelijk in de afzonderlijke dingen ervan en eveneens wordt gezegd: boetedoen van doodslagen, de bezweringen en de hoerereien; en met doodslagen worden aangeduid, het uitblussen van de aandoening van het goede welke van de wil is en van de doorvatting van het ware, welke van het verstand is, zie nr. 589; en de aandoening van het goede die van de wil is, wordt uitgeblust als het goede van het Woord wordt verdraaid en de doorvatting van het ware, welke van het verstand is, wordt uitgeblust als het ware van het Woord wordt vervalst; daaruit kan ook vaststaan wat hier met bezweringen wordt aangeduid.

In de oude tijden waren er verscheiden geslachten van helse kunsten in gebruik, welke magieën worden genoemden enige hiervan worden opgesomd, zoals in (Deuteronomium 18:9-11); daaronder waren ook de bezweringen, waardoor zij aandoeningen en wellusten teweegbrachten waaraan de ander geen weerstand kon bieden en dat vond plaats door klanken en geheime woorden die zij ofwel voortbrachten ofwel prevelden en deze hadden door gelijkaardige overeenstemmingen vergemeenschapping met de wil van de ander en wekten diens aandoening op en beheksten hem om dingen te willen, te denken en te doen.

In zulke bezweringen werden ook de profeten bedreven en zij voerden ze eveneens uit en daardoor wekten zij goede aandoeningen, luisteren en gehoorzaamheid op, welke bezweringen in de goede zin vermeld wordt in het Woord, bij (Jesaja 3:1-3,20; 26:16; Jeremia 8:17); bij David (Psalm 58:5,6).

Maar omdat door zulke uitspraken en prevelingen door de bozen aandoeningen werden opgewekt en de bezweringen zo magisch zijn geworden, werden zij daarom ook onder de magische kunsten opgesomd en streng verboden, zoals in (Deuteronomium 18:9-11; Jesaja 47:9,12; Openbaring 18:23; 22:15).

591. Noch van hun dieverijen; dat dit betekent van weg te rukken de erkentissen van het ware en het goede en dus de middelen om zich het geestelijk leven te verwerven, staat vast uit de betekenis van diefstal en van stelen, namelijk van een ander wegnemen de erkentissen

van het ware en het goede die van dienst moesten zijn om zich het geestelijk leven te verwerven, nr. 193.

Dat diefstal en stelen deze dingen betekenen, is omdat onder schatten, klederen en gereedschappen en meer dingen die dieven wegnemen, de erkentissen van het ware en het goede worden aangeduid; en daarom is geestelijke diefstal en diefstal in geestelijke zin deze erkentissen wegnemen, zoals de natuurlijke diefstal of in de natuurlijke zin is goederen wegnemen.

Dat dit met diefstal wordt aangeduid kan hieruit vaststaan dat in dit vers in het bijzonder wordt gehandeld over het uitblussen van het geestelijk leven bij anderen; en het geestelijk leven wordt uitgeblust door de verdraaiingen van het goede en de vervalsingen van het ware en verder ook door de berovingen van de erkentissen van het ware en het goede, waardoor het geestelijk leven wordt verworven; deze en de andere dingen zijn het die worden aangeduid met: doodslagen, bezweringen, hoererijen en dieverijen, zoals tot hertoe is getoond.

Einde hoofdstuk 9

